

รายงานฉบับสมบูรณ์

ชุดโครงการประเมินผล โครงการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิชั้นสูง
(Excellence Center) ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

สมฤทธิ์ ศรีธำรงสวัสดิ์
วีระศักดิ์ พุทธาศรี
เพ็ญแข ลามยี่ง
แพร จิตตินันท์
นธีรัตน์ ธรรมโรจน์
สรพงษ์ วิชากุล

รายงานฉบับสมบูรณ์

ชุดโครงการประเมินผล โครงการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง
(Excellence Center) ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

สมฤทธิ์ ศรีธำรงสวัสดิ์
วีระศักดิ์ พุทธาศรี
เพ็ญแข ลาภยิ่ง
แพรว จิตตินันทน์
นริรัตน์ ธรรมโรจน์
สรพงษ์ วิชกุล

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
สำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย (สวปก.)
เพื่อสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

มีนาคม 2551

รายนามคณะนักวิจัย

1. นพ.สัมฤทธิ์ ศรีธำรงสวัสดิ์
2. ทพ.วีระศักดิ์ พุทธาศรี
3. ทพญ.เพ็ญแข ลาภยิ่ง
4. ทพญ.แพรว จิตตินันทน์
5. นางนธีรัตน์ ธรรมโรจน์
6. นายสรพงษ์ วิชกุล

หัวหน้าทีมวิจัย

นักวิจัย (ศูนย์โรคมะเร็ง)

นักวิจัย (ศูนย์โรคหัวใจ)

นักวิจัย (ศูนย์การบาดเจ็บ)

ผู้ช่วยนักวิจัย

ผู้ช่วยนักวิจัย

คำนำ

การดำเนินโครงการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง (Excellence Center) ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ด้านโรคหัวใจ โรคมะเร็ง และการบาดเจ็บ เป็นหนึ่งในการดำเนินงานโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ที่ให้ความสำคัญด้านบริการตติยภูมิเฉพาะด้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อจะลดการบาดเจ็บและการตาย จากโรคที่เป็นสาเหตุการตายของประชาชนคนไทยมากที่สุด ใน 3 อันดับแรก ซึ่งได้แก่ โรคหัวใจ โรคมะเร็ง และอุบัติเหตุ เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ.2545 จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารทรัพยากรสาธารณสุขอย่างคุ้มค่า เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพและมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีการสร้างเครือข่ายบริการที่เชื่อมโยงงานบริการทั้งภาครัฐ/เอกชนอย่างเป็นเอกภาพ

การประเมินผลโครงการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง (Excellence Center) ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ด้านโรคหัวใจ โรคมะเร็ง และการบาดเจ็บ ได้ทำการประเมินผลด้านการลงทุน โดยเฉพาะการสนับสนุนครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร และการจ่ายค่าตอบแทน แก่บุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยยึดหลักของความเป็นกลางในการวิเคราะห์ แปลความหมายและนำเสนอข้อมูล รวมทั้งการอภิปรายผล การเสนอข้อคิดเห็นต่าง ๆ ภายใต้ความอนุเคราะห์ของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญโรคที่เกี่ยวข้อง คณะนักวิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การประเมินผลนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงที่ดียิ่งขึ้นไป

คณะนักวิจัย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

ศูนย์โรคมะเร็ง : ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พญ.อนงค์ เพียรกิจกรรม พญ.ลักขณา โพชนุกูล พญ.สายพิน ตั้งครีษต์ และนพ.ชำนาญ จิตตรีประเสริฐ

ศูนย์โรคหัวใจ : พญ.จาดศรี ประจวบเหมาะ รศ.นพ.สมภพ พระธานี และนพ.ชาญวิทย์ ทรัพย์

ศูนย์การบาดเจ็บ : พล.ท.นพ.นพดล วรอุไร ศ.นพ.ไพบูลย์ สุริยะวงศ์ไพศาล ศ.นพ.นครชัย เผื่อนปฐม นพ.กุลเดช เตชะนภารักษ์ และนพ.วิทยา ซาติบัญญัติ

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) : นพ.พีรพล สุทธิวิเศษศักดิ์ พญ.อภิรมย์ เวชภูติ พญ.สมนึก ศิริสุวรรณ นพ.จักรกริช ไ้วศิริ คุณสมฤดี มอบนรินทร์ คุณอรวรรณ ไชยวรรณ และคุณนงลักษณ์ บรรณจิรกุล

รายนามที่กล่าวมาทั้งหมด คณะนักวิจัยต้องขอขอบคุณที่ได้สละเวลา ช่วยเหลือในการให้ข้อมูล รวมทั้งข้อคิดเห็น/เสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ อาจารย์แพทย์ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากโรงพยาบาล ที่เป็นตัวอย่างของการประเมินผลครั้งนี้ รวมทั้งผู้บริหารหน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง ที่ได้กรุณา สละเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่คณะนักวิจัย ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

การศึกษานี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ที่มา

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้เจียดเงินเหมาจ่ายรายหัวในหมวดงบประมาณเพื่อการทดแทนส่วนหนึ่งมาพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้านโรคมะเร็ง หัวใจ และการบาดเจ็บ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 โดยได้ลงทุนในโครงการดังกล่าวไปกว่า 2,000 ล้านบาทในช่วงเวลาห้าปีที่ผ่านมา (2545-2549) ขณะเดียวกันเพื่อแก้ปัญหากำลังคนในระบบ จึงได้มีการจัดสรรเงินส่วนหนึ่งของงบดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาบุคลากร และการจ่ายค่าตอบแทนแก่แพทย์บุคลากรที่ให้บริการโดยตรงจากการดำเนินงานมาเกือบ 5 ปี ซึ่งนับว่านานพอสมควรแล้ว จึงเห็นควรจัดให้มีการติดตามประเมินการพัฒนาระบบดังกล่าวเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบและยุทธศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์และระเบียบวิธี

การประเมินนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมิน (1) การบริหารนโยบายและพัฒนาระบบที่ระยะเวลาที่ผ่านมา (2) ศักยภาพและผลผลิตการให้บริการของสถานพยาบาลที่เป็นศูนย์แต่ละด้าน (3) ความเป็นธรรมในการให้บริการ และ (4) ผลของการจ่ายค่าตอบแทนโดยตรงแก่บุคลากรของโครงการ โดยอาศัยระเบียบวิธีการประเมินหลายอย่างประกอบกัน คือ การทบทวนเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ การสำรวจเชิงปริมาณ และการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารในส่วนกลางและสถานพยาบาล และสนทนากลุ่มกับผู้ปฏิบัติในโรงพยาบาล

ผลการศึกษา

1. โครงการนี้ส่วนหนึ่งมาจากปัญหาขาดแคลนงบประมาณด้านการลงทุน ในขณะที่ความต้องการบริการของประชาชนมีเพิ่มมากขึ้น ทำให้ต้องเจียดเงินเหมาจ่ายรายหัวในหมวดลงทุนเพื่อการทดแทนส่วนหนึ่งมาใช้พัฒนาระบบอย่างมีเป้าหมาย ทั้งนี้ในส่วนของการบริการตติยภูมิกำหนดจากสภาพปัญหาหลักของประเทศเพื่อแก้ปัญหาโรค ซึ่งเป็นสาเหตุการตายหลักของประเทศ คือ มะเร็ง โรคหัวใจ และการบาดเจ็บ
2. โครงการนี้ขาดเจ้าภาพระดับชาติ ในการทำหน้าที่พัฒนาระบบอย่างรอบด้านและต่อเนื่อง มีการเปลี่ยนหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารนโยบาย ถึง 3 ครั้ง คือเปลี่ยนจาก สำนักพัฒนาเครือข่ายบริการสุขภาพ (กองสาธารณสุขสุขภูมิภาคและกองโรงพยาบาลภูมิภาคเดิม) มาเป็นสำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข ถึงแม้จะเปลี่ยนหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบแต่ก็มิได้ทำให้หน่วยงานดังกล่าวทำหน้าที่เจ้าภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากงบประมาณในการสนับสนุนหลักมาจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ในขณะที่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดังกล่าว มิได้มีงบประมาณในการสนับสนุนการทำงานของคณะอนุกรรมการฯ และโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์ด้านต่างๆ

3. ปัญหาหลักของการพัฒนาระบบที่ผ่านมาอีกประการหนึ่งคือ งบประมาณไม่เพียงพอและขาดความแน่นอน การใช้จ่ายงบมาจากงบลงทุนเพื่อการทดแทนทำได้จำกัดและเป็นลักษณะปีต่อปีไม่สามารถวางแผนล่วงหน้าได้ ขณะเดียวกันงบลงทุนของสถานพยาบาลรัฐก็ลดลงอย่างมาก หลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจและลดไปอีกหลังมีนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
4. การขาดแคลนกำลังคนที่ทำงานด้านนี้เป็นอุปสรรคอีกประการหนึ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะในภูมิภาค ในขณะที่มีการกระจุกตัวของสถานพยาบาลในเขตกรุงเทพฯ
5. ในส่วนของคำตอบแทนมีเป้าประสงค์เพื่อแก้ปัญหาสมองไหลและสร้างแรงจูงใจแก่แพทย์ที่ทำงานด้านนี้โดยเฉพาะในภูมิภาค อย่างไรก็ดีสัมฤทธิ์ผลจากการจ่ายไม่ชัดเจนนัก ขณะเดียวกันก็พบว่าผลผลิตการให้บริการของสถานพยาบาลบางแห่งในการให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC มิได้เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในสถานพยาบาลที่เป็นศูนย์ระดับ 1
6. การพัฒนาระบบบริการที่ผ่านมา มุ่งไปที่การพัฒนาศักยภาพเชิงโครงสร้างและบุคลากรในตัวศูนย์เป็นหลัก อย่างไรก็ดีความเพียงพอของบุคลากรและเครื่องมือเครื่องมือนั้นยังคงเป็นปัญหาของศูนย์แต่ละด้าน โดยเฉพาะในศูนย์ระดับท้ายๆ ในขณะที่การพัฒนาระบบบริการในลักษณะของการจัดเครือข่ายและส่งต่อเพื่อเชื่อมโยงบริการยังมีจำกัดโดยเฉพาะศูนย์ระดับ 1 และมีได้มีบทขัดเจนในเรื่องการส่งเสริมป้องกันปัญหาสุขภาพด้านนั้นๆ
7. สำหรับผลต่อสถานพยาบาลในการเข้าร่วมโครงการ ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าภาระงานและค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น และมีผลบวกต่อสถานพยาบาลในด้านศักยภาพและคุณภาพบริการในศูนย์ระดับรอง ซึ่งส่วนใหญ่คือโรงพยาบาลศูนย์ของกระทรวงสาธารณสุข
8. การให้บริการโรคมะเร็ง พบว่า รังสีรักษาเป็นบริการที่มีความเป็นเฉพาะสูงที่สุดเนื่องจากอยู่ในศูนย์มะเร็งเกือบทั้งหมด ในขณะที่การให้เคมีบำบัดสามในสี่อยู่ในศูนย์ ส่วนการผ่าตัดมะเร็งอยู่ในศูนย์เพียงครึ่งเดียว ในด้านผลผลิตพบว่า ศูนย์ระดับ 1 ให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC ประมาณร้อยละ 60 และมีเพียงการรักษาโดยเคมีบำบัดเท่านั้นที่เพิ่มขึ้นระหว่างปี 2547 - 2549 ในขณะที่ศูนย์ระดับ 2 และ 3 ให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC กว่ร้อยละ 80 และมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเกือบทุกประเภทการรักษาในช่วงเวลาเดียวกัน ส่วนอัตราการป่วยตายของผู้ป่วยที่รับการรักษาไม่พบการเปลี่ยนแปลงชัดเจน ในด้านความเป็นธรรมในการใช้บริการพบว่าอัตราการให้บริการสูงในจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของศูนย์ และไม่พบการเปลี่ยนแปลงเด่นชัดในระยะสามปีที่ผ่านมา และมีเพียงพื้นที่ 5 เขต คือ เขตเชียงใหม่ ขอนแก่น อุบลฯ สงขลา และกรุงเทพฯ ที่ผู้ป่วยสิทธิ UC ในพื้นที่ใช้บริการในศูนย์ที่ตั้งในเขต
9. การรักษาผู้ป่วยโรคหัวใจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นชัดเจนระหว่างปี 2547 - 2549 โดยร้อยละ 95 ของผู้ป่วยหัวใจรับบริการในศูนย์หัวใจ และศูนย์ระดับ 1+2 เป็นผู้ให้บริการหลักประมาณร้อยละ 80 แต่มีแนวโน้มส่วนแบ่งการให้บริการลดลง ในขณะที่ศูนย์ระดับ 3 มีส่วนแบ่งการให้บริการเพิ่มขึ้นเกือบเท่าในช่วงเวลาดังกล่าว อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่รับการรักษาในศูนย์ระดับ 4 และโรงพยาบาลที่ไม่ใช่ศูนย์สูงกว่าอัตราการเสียชีวิตในศูนย์ระดับ 1-3 หลายเท่าตัว อย่างไรก็ดีไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเสียชีวิตในศูนย์ระดับ 1-3

ในช่วงเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ศูนย์ระดับ 1 ให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC ประมาณ 60-70% ในด้านการกระจายของภูมิลำเนาผู้รับการรักษาโรคหัวใจพบว่า การกระจายตัวมากขึ้นแต่เขตกรุงเทพฯมีอัตราการให้บริการสูงกว่าเขตอื่นๆ 1 – 2 เท่าตัว ศูนย์หัวใจในเขต เชียงใหม่ ขอนแก่น อุบล สงขลา และกรุงเทพฯ ยังคงเป็น 5 เขตที่ดูแลผู้ป่วยในเขตตนเองกว่าร้อยละ 80

10. ผู้ได้รับการบาดเจ็บเพิ่มขึ้นทุกปีทั้งจากอุบัติเหตุจราจรและอื่นๆ ร้อยละ 80 ให้บริการในโรงพยาบาลที่มีใช้ศูนย์การบาดเจ็บ และมีอัตราการเพิ่มสูงกว่าโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์ ร้อยละ 40 – 50 ของผู้บาดเจ็บที่ใช้บริการที่ศูนย์ฯ ไปโดยรถพยาบาลและถูกส่งต่อจากโรงพยาบาลอื่น โดยรพ.ที่เป็นศูนย์การบาดเจ็บ มีสัดส่วนผู้ป่วยบาดเจ็บรุนแรง (ISS>15) สูงกว่า รพ.ที่มีใช้ศูนย์ฯประมาณเท่าตัว (8-10% เทียบกับ 4-5%) อัตราเสียชีวิตของผู้ป่วยในรพ.ที่เป็นศูนย์ฯสูงกว่าใน รพ.ที่มีใช้ศูนย์ฯแต่มีแนวโน้มลดลง รพ.ที่เป็นศูนย์ฯระดับ 1 ให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC ร้อยละ 65 ส่วนระดับ 2 ให้บริการสิทธิ UC กว่าร้อยละ 80 ในด้านความเป็นธรรมในการให้บริการนั้น พบว่าผู้ป่วยที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดที่ศูนย์ตั้งอยู่คือ ผู้ใช้บริการหลัก และเมื่อพิจารณารายเขตก็เป็นลักษณะเดียวกันคือให้บริการผู้ป่วยในเขตตนเองเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จำเป็นต้องมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพระดับชาติ ในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง ซึ่งมีใช้ สปสช. และหน่วยงานดังกล่าวต้องไม่จำกัดมุมมองและบทบาทการพัฒนาเฉพาะโรงพยาบาลในสังกัดตนเอง และต้องสามารถจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาในภาพรวมของประเทศ ขณะเดียวกันต้องสามารถทำงานในลักษณะความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ
2. จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาและแก้ปัญหาในทุกด้าน ตั้งแต่ การส่งเสริมป้องกัน ค้นหาผู้ป่วยระยะแรก การตรวจวินิจฉัยและรักษา การพัฒนาระบบดูแลต่อเนื่องเชื่อมโยงกันของสถานพยาบาลแต่ละระดับ การพัฒนาระบบข้อมูลและเฝ้าระวัง การติดตามประเมินผล และการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบและนโยบายด้านนั้นๆ เป็นต้น
3. ควรมีการกำหนดเป้าหมายเชิงผลลัพธ์ และเชิงระบบที่เป็นรูปธรรมและวัดได้ เพื่อแก้ปัญหาในระบบที่มีอยู่ เช่น เพิ่มความเป็นธรรมในการเข้าถึงและใช้บริการระหว่างเขต ลดระยะเวลาในการรอและคิว กำหนดเพิ่มสัดส่วนผู้ป่วยมะเร็งระยะแรกที่ได้รับการรักษา ลดอัตราตายอัตราป่วย เป็นต้น
4. สำนักงานประมาณต้องสนับสนุนงบประมาณ ในการพัฒนาระบบอย่างเพียงพอและแน่นอน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการพัฒนา ประเทศไทยได้ลดการลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างระบบมาตั้งแต่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ซึ่งหากยังคงเป็นเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาระบบบริการสุขภาพ

5. การใช้ลงทุนเพื่อการทดแทนมาใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนและพัฒนาบุคลากรไม่ตรงวัตถุประสงค์ของเงิน ควรมึงบประมาณเฉพาะหมวดอื่นสำหรับการจ่ายเป็นค่าตอบแทนและพัฒนาบุคลากร และจำเป็นต้องออกแบบการจ่ายให้สอดคล้องกับภาระงานและเป้าหมายเชิงผลลัพธ์และเป้าหมายเชิงระบบมากขึ้น
6. หากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติยังคงใช้ลงทุนเพื่อการทดแทนสนับสนุนครุภัณฑ์แก่สถานพยาบาลที่เป็นศูนย์ฯเหล่านี้ ควรมุ่งการสนับสนุนไปยังโรงพยาบาลในสวนภูมิภาคและที่มีใช้โรงเรียนแพทย์ เนื่องจากเป็นหน่วยที่เพิ่มการเข้าถึงบริการของประชาชน และมีอัตราการเพิ่มของการให้บริการสูง ความเป็นโรงเรียนแพทย์ต้องมีความเป็นเลิศอยู่แล้วถึงไม่มีโครงการนี้ ดังนั้นภายใต้งบประมาณที่มีจำกัดน่าจะลงทุนในจุดที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด
7. การพัฒนาระบบบริการรักษาพยาบาล เพื่อลดอัตราป่วยตายจำเป็นต้องทำอย่างครบวงจร ตั้งแต่การค้นหาผู้ป่วยในระยะแรก การดูแลต่อเนื่อง การส่งต่อ และศักยภาพของศูนย์เอง กรณีที่ชัดเจนคือ มะเร็งจำเป็นต้องให้พบผู้ป่วยระยะแรกที่ยังไม่ลุกลามจึงจะลดอัตราการเสียชีวิตได้ กรณีของการบาดเจ็บจำเป็นต้องมีระบบการดูแล ณ จุดเกิดเหตุ และก่อนถึงรพ. ที่ถูกต้อง (ระบบ EMS) เพื่อลดความพิการและตายของผู้ป่วย นอกเหนือจากการพัฒนาศักยภาพและระบบการดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาลตนเอง
8. การพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการติดตามประเมิน การเข้าถึงบริการและคุณภาพบริการในแต่ละด้าน ที่ประชาชนสิทธิ UC ในเขตต่างๆของ สปสช. ได้รับน่าจะเป็นสิ่งที่สำนักงานสาขาเขต สปสช. ต้องพัฒนาเพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการติดตามและพัฒนาให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการที่เหมาะสม

สารบัญเรื่อง

คำนำ	i
กิตติกรรมประกาศ	ii
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	iii
สารบัญเรื่อง	vii
สารบัญตาราง	x
สารบัญแผนภูมิ	xii

บทที่ 1 บทนำและวัตถุประสงค์การศึกษา

ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและการพัฒนาระบบตติยภูมิขั้นสูงของไทยที่ผ่านมา

สถานการณ์โรคที่เป็นสาเหตุการตายที่สำคัญ	6
การพัฒนาระบบบริการด้านโรคมะเร็ง หัวใจ และการบาดเจ็บในต่างประเทศ	9
การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง (Excellence center) ของไทยที่ผ่านมา	27

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาการบริหารนโยบายการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง	46
การศึกษาศักยภาพและผลผลิตของโรงพยาบาลตติยภูมิขั้นสูง	49
การศึกษาการเข้าถึงและการได้รับบริการ	50
การศึกษาการจ่ายค่าตอบแทนแก่แพทย์ในโรงพยาบาลตติยภูมิขั้นสูง	50
ประชุมระดมความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง	51

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

บทที่ 4 การบริหารและพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง

การบริหารและพัฒนาระบบตติยภูมิขั้นสูง	52
การบริหารทรัพยากร	54
การบริหารงบประมาณ	54
การบริหารค่าตอบแทน	55
การพัฒนาระบบบริการ	56
สรุปข้อค้นพบ	58

บทที่ 5 การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงเฉพาะด้านในระดับสถานพยาบาล

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานพยาบาล	59
สถานภาพการพัฒนาระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	61
สรุปข้อค้นพบสำคัญ	63

บทที่ 6 ผลผลิตการจัดบริการและความเป็นธรรมในการใช้บริการ :

กรณีศูนย์มะเร็ง	
ผลผลิตการจัดบริการของสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงโรคมะเร็ง	65
ความเป็นธรรมในการใช้บริการรักษาโรคมะเร็ง	68
สรุปข้อค้นพบ	71

บทที่ 7 ผลผลิตการจัดบริการและความเป็นธรรมในการใช้บริการ :

กรณีศูนย์หัวใจ	
ผลผลิตการจัดบริการของสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงด้านโรคหัวใจ	72
ความเป็นธรรมในการใช้บริการตติยภูมิขั้นสูงโรคหัวใจ	74
สรุปข้อค้นพบ	77

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

บทที่ 8 ผลผลิตการจัดบริการและความเป็นธรรมในการใช้บริการ :

กรณีศูนย์การบาดเจ็บ

ผลผลิตการจัดบริการของสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงด้านการบาดเจ็บ	78
ความเป็นธรรมในการใช้บริการศูนย์การบาดเจ็บ	81
สรุปข้อค้นพบ	83

บทที่ 9 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปข้อค้นพบของการศึกษา	84
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	91

เอกสารอ้างอิง	93

ภาคผนวก 1	96

ภาคผนวก 2	147

ภาคผนวก 3	213

ภาคผนวก 4	214

ภาคผนวก 5	218

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1.1	จำนวนปีที่สูญเสียของเพศชายและหญิงจากสาเหตุต่างๆ สิบอันดับแรก ในปี 2547	1
ตารางที่ 1.2	งบประมาณสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิ ปีงบประมาณ 2545 – 2549	2
ตารางที่ 2.1	กิจกรรมในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง	28
ตารางที่ 2.2	องค์กรบริหารโครงการพัฒนาการจัดบริการตติยขั้นสูง	29
ตารางที่ 2.3	งบประมาณสำหรับการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง โรคมะเร็ง 2545-2549	33
ตารางที่ 2.4	แผนแม่บทการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจ พ.ศ. 2547-2551	36
ตารางที่ 2.5	ศักยภาพของศูนย์หัวใจระดับต่างๆ และรายชื่อโรงพยาบาลในแต่ละระดับ	37
ตารางที่ 2.6	การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจ (หน่วย: ล้านบาท)	39
ตารางที่ 2.7	ภาระงานและอัตราค่าตอบแทนสำหรับบุคลากรใน ศูนย์บริการตติยภูมิโรคหัวใจ	40
ตารางที่ 2.8	แสดงผลผลิตของการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิเครือข่ายการบาดเจ็บ	41
ตารางที่ 2.9	การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิศูนย์อุบัติเหตุ (หน่วย : บาท)	43
ตารางที่ 3.1	สรุปประเด็นและระเบียบวิธีการศึกษา	46
ตารางที่ 3.2	รายชื่อโรงพยาบาลที่ทำการศึกษาเชิงลึก	48
ตารางที่ 3.3	จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับ	49
ตารางที่ 5.1	การจัดระบบบริการและพัฒนาบุคลากรของศูนย์มะเร็งระดับต่างๆ	62
ตารางที่ 5.2	การจัดระบบบริการและพัฒนาบุคลากรของศูนย์หัวใจระดับต่างๆ	62
ตารางที่ 5.3	ความเห็นผู้บริหารศูนย์ต่อการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง ด้านการบาดเจ็บ	63

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 6.1	การกระจายการใช้บริการโรคมะเร็งจำแนกตามเขตชั้นทะเบียนและ ให้บริการ พ.ศ. 2549	70
ตารางที่ 6.2	ร้อยละของการไปรับบริการโรคมะเร็ง ของเขตใกล้กรุงเทพฯ พ.ศ. 2549	71
ตารางที่ 7.1	การกระจายของการไปรับบริการของผู้ป่วยโรคหัวใจตามเขต สปสช. 2549	76
ตารางที่ 8.1	การกระจายบริการผู้บาดเจ็บจำแนกตามเขตที่ขึ้นทะเบียนและ ที่ตั้งศูนย์การบาดเจ็บ 2549	83
ตารางที่ 9.1	สรุปข้อค้นพบจากการศึกษา	86

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2.1 อัตราการเสียชีวิตต่อแสนประชากรจำแนกตามสาเหตุ 10 อันดับแรก ปี 2544 - 2549	6
แผนภูมิที่ 2.2 สัดส่วนชนิดของการบาดเจ็บที่ทำให้เสียชีวิตระหว่างปี 2543-2548	7
แผนภูมิที่ 2.3 ระบบบริการตรวจรักษาโรคหัวใจภายใต้บริการสุขภาพแห่งชาติอังกฤษ	13
แผนภูมิที่ 2.4 องค์ประกอบของเครือข่ายคลินิก (Managed clinical network) โรคหัวใจ ในสกอตแลนด์	15
แผนภูมิที่ 2.5 การจัดการบริการสุขภาพโดยมณฑลและเขตการปกครองพิเศษ ประเทศแคนาดา	17
แผนภูมิที่ 2.6 Inclusive Trauma care system ของสหรัฐอเมริกา	19
แผนภูมิที่ 2.7 กรอบแนวคิดการจัดระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บ (Trauma system in the future)	21
แผนภูมิที่ 2.8 ระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บของรัฐวิกตอเรีย (Victoria State Trauma System - VSTS)	23
แผนภูมิที่ 2.9 ระบบดูแลผู้ได้รับบาดเจ็บแบบบูรณาการ (Integrated Trauma System) ของออสเตรเลีย	24
แผนภูมิที่ 2.10 การกระจายของหน่วยตติยภูมิขั้นสูงด้านโรคมะเร็งในปี 2548 จำแนกตามเขต สปสช.	32
แผนภูมิที่ 2.11 การกระจายของสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงโรคหัวใจตามเขตของ สปสช.	38
แผนภูมิที่ 2.12 การกระจายของศูนย์บาดเจ็บระดับ 1 และ 2 ตามเขตของ สปสช.	42
แผนภูมิที่ 4.1 สรุปภาพรวมปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง	58
แผนภูมิที่ 5.1 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง แต่ละด้าน	59
แผนภูมิที่ 5.2 ผลของการพัฒนาต่อสถานพยาบาลในด้านต่างๆ	60

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

แผนภูมิที่ 5.3	ความเห็นของผู้บริหารต่อการจ่ายค่าตอบแทนตรงแก่บุคลากร ในศูนย์ตติยภูมิขั้นสูง	61
แผนภูมิที่ 6.1	จำนวนผู้ป่วยมะเร็ง (คน) สิทธิ UC จำแนกตามประเภทการรักษา 2547-2549	65
แผนภูมิที่ 6.2	จำนวนผู้ป่วยสิทธิ UC จำแนกตามประเภทการรักษาและระดับศูนย์มะเร็ง 2547 -2549	66
แผนภูมิที่ 6.3	อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งสิทธิ UC จำแนกตามประเภทการรักษา และสถานพยาบาล 2547 - 2549	67
แผนภูมิที่ 6.4	อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งสิทธิ UC จำแนกตามวิธีรักษาและ ระดับของศูนย์ฯ 2547 - 2549	67
แผนภูมิที่ 6.5	ร้อยละของผู้ป่วยมะเร็งสิทธิต่างๆจำแนกตามประเภทการรักษาและ ระดับของศูนย์ 2549	68
แผนภูมิที่ 6.6	อัตราผู้ป่วยมะเร็งที่มารับบริการผู้ป่วยในของสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูง 2549 ต่อจำนวน UC แส่นราย จำแนกรายจังหวัด	69
แผนภูมิที่ 7.1	จำนวนผู้ป่วยโรคหัวใจสิทธิ UC ที่ได้รับบริการรักษาจำแนกตาม ประเภทการรักษาและระดับของสถานพยาบาล 2547 - 2549	72
แผนภูมิที่ 7.2	อัตราการป่วยตายของผู้ป่วยโรคหัวใจสิทธิ UC ต่อครั้งการนอน (dead per admission) จำแนกตามประเภทการรักษาและ ระดับสถานพยาบาลตติยภูมิโรคหัวใจ 2547 - 2549	73
แผนภูมิที่ 7.3	สัดส่วนภาระงานรักษาโรคหัวใจของศูนย์หัวใจแต่ละระดับจำแนก ตามประเภทบริการและสิทธิการรักษาพยาบาล 2549	74
แผนภูมิที่ 7.4	การกระจายตามภูมิสำเนาของผู้ป่วยสิทธิ UC ที่ได้รับการรักษาโรคหัวใจ 2547 - 2550	75
แผนภูมิที่ 7.5	อัตราการให้บริการโรคหัวใจ ต่อแสนปชก.จำแนกตามเขต สปสช. 2549	76
แผนภูมิที่ 8.1	จำนวนผู้บาดเจ็บสิทธิ UC ที่เข้ารับการรักษาด่วนในโรงพยาบาลจำแนก ตามประเภทการบาดเจ็บและสถานพยาบาล 2547 - 2549	78

สารบัญแผนภูมิ (ต่อ)

แผนภูมิที่ 8.2	วิธีการมารับบริการของผู้บาดเจ็บจำแนกตามประเภทโรงพยาบาล	79
	2545 - 2549	
แผนภูมิที่ 8.3	ร้อยละผู้บาดเจ็บที่มีค่า ISS > 15 จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาล	80
	2545 - 2549	
แผนภูมิที่ 8.4	อัตราเสียชีวิตของผู้บาดเจ็บจำแนกตามสาเหตุและประเภทสถานพยาบาล	80
	2547 - 2549	
แผนภูมิที่ 8.5	ร้อยละของผู้บาดเจ็บจำแนกตามประเภทสิทธิและระดับสถานพยาบาล	81
	2549	
แผนภูมิที่ 8.6	การกระจายของภูมิลำเนาผู้บาดเจ็บสิทธิ UC ที่ใช้บริการใน ศูนย์การบาดเจ็บ 2549	82

บทที่ 1 บทนำและวัตถุประสงค์การศึกษา

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศในช่วงครึ่งศตวรรษที่ผ่านมานับแต่เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2505 – พ.ศ. 2509) จนถึงแผนฯ 10 (พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2554) ในปัจจุบันสภาพความเป็นอยู่และเศรษฐกิจของประชาชนดีขึ้นเป็นลำดับ อัตราตายโดยเฉพาะที่เกิดจากโรคติดต่อและอนามัยมารดาและทารกลดลงเป็นลำดับส่งผลให้ประชาชนมีอายุยืนยาวขึ้น ขณะเดียวกันปัญหาสุขภาพที่สำคัญก็เริ่มเปลี่ยนจากโรคติดต่อต่าง ๆ เป็นปัญหาสุขภาพอันเนื่องมาจากโรคไม่ติดต่อที่เกิดจากภาวะเสื่อมถอยของการทำงานของร่างกายและพฤติกรรมสุขภาพเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลจากการศึกษาภาระโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทย พบว่าในปี 2547 มีจำนวนปีของการสูญเสียสุขภาพรวม 6.55 ล้านปี โดยจำนวนปีสูญเสียสุขภาพของเพศชายคิดเป็นร้อยละ 60 ของทั้งหมด ทั้งนี้จำนวนปีรวมของการสูญเสียสุขภาพของเพศชายและหญิง 20 อันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 80 และ 70 ของจำนวนปีสูญเสียสุขภาพทั้งหมดในแต่ละเพศ เอตส์ยังคงเป็นสาเหตุของการสูญเสียชีวิตและสุขภาพของประชากรทั้งเพศชายและหญิงเป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่อุบัติเหตุ โรคของหัวใจและหลอดเลือด และมะเร็งเป็นสาเหตุการสูญเสียในลำดับรองลงมา

ตารางที่ 1.1 จำนวนปีที่สูญเสียของเพศชายและหญิงจากสาเหตุต่าง ๆ สิบอันดับแรกในปี 2547

อันดับ	เพศชาย			เพศหญิง		
	โรค	จำนวนปีที่สูญเสีย (,000)	%	%	จำนวนปีที่สูญเสีย (,000)	โรค
1	โรคเอดส์	627	15.9	10.6	276	โรคเอดส์
2	อุบัติเหตุจราจร	547	13.8	10.2	264	เลือดออกในสมอง
3	เลือดออกในสมอง	278	7.0	7.1	184	เบาหวาน
4	มะเร็งตับและท่อน้ำดี	277	7.0	5.1	131	หัวใจขาดเลือด
5	หัวใจขาดเลือด	169	4.3	4.7	123	มะเร็งตับและท่อน้ำดี
6	ตับแข็ง	140	3.5	4.5	116	อุบัติเหตุจราจร
7	ถุงลมโป่งพอง	128	3.2	3.3	85	ปอดติดเชื้อ
8	มะเร็งปอดและหลอดลม	115	2.9	2.8	74	มะเร็งปากมดลูก
9	จมน้ำตาย	114	2.9	2.8	72	โรคไต
10	ฆ่าตัวตาย	107	2.7	2.3	60	มะเร็งเต้านม

ที่มา: การศึกษาภาระโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทย พ.ศ. 2547

ทั้งนี้การสูญเสียสุขภาพที่กล่าวข้างต้นส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม เช่น พฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัย พฤติกรรมการสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การบริโภคที่ไม่เหมาะสม การขาดการออกกำลังกาย และการขาดจิตสำนึกของความปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สามารถหลีกเลี่ยงหรือป้องกันได้ ขณะเดียวกันหลายสาเหตุสามารถรักษาให้หายหรือลดความรุนแรงของโรคลงได้หากได้รับการดูแลทันเวลาที่

นโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้ามุ่งสนับสนุนการเข้าถึงบริการสุขภาพที่จำเป็นแก่ประชาชน และป้องกันคร่าชีวิตให้มีผลลดตายจากภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ การที่ประชาชนมีหลักประกันสุขภาพ จะอำนวยความสะดวกการเข้าถึงบริการตรวจคัดกรองและรักษาพยาบาลโดยไม่ต้องกังวลกับภาระค่ารักษาพยาบาล ดังนั้นผู้ป่วยเหล่านี้จะได้รับการดูแลทันทั่วถึงและสามารถลดความรุนแรงและการสูญเสียลงได้ อย่างไรก็ตามมูลฐานดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีระบบบริการที่จัดให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก มิฉะนั้นการมีหลักประกันสุขภาพก็หาได้มีความหมายไม่

กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสูญเสียดังกล่าวจึงให้ความสำคัญกับการลงทุนด้านบริการตติยภูมิชั้นสูง (Excellence center) โดยคาดหวังว่าจะสามารถลดสาเหตุการตาย จากโรคและภาวะเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพชีวิตประชาชนที่เป็นสาเหตุการตาย 3 อันดับแรก คือ โรคมะเร็ง โรคหัวใจ และอุบัติเหตุ โดยได้กั้นงบลงทุนเพื่อการทดแทนส่วนหนึ่งมาสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการดังกล่าว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้การบริหารสินทรัพย์ ทรัพยากรสาธารณสุขอย่างคุ้มค่า มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีเครือข่ายบริการที่เชื่อมโยงงานบริการทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างเป็นเอกภาพ และได้กำหนดกลยุทธ์ คือ

1. สร้างให้เกิดเครือข่ายบริการตติยภูมิ ที่สามารถให้บริการที่ซับซ้อน เชื่อมโยงแนวตั้งแต่ละระดับ เชื่อมโยงแนวนอนระหว่างหน่วยงานทุกสังกัด ทั้งรัฐและเอกชนในพื้นที่ ตาม Cluster บริการ
2. กระจายการลงทุนเทคโนโลยีการแพทย์ และ บุคลากรผู้เชี่ยวชาญไปในภูมิภาค ตามข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงง่าย ลดต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์
3. ให้มีการทำความเข้าใจร่วมกันในลักษณะพหุภาคีภายใต้เงื่อนไขผลลัพธ์ ด้านบริการ การลงทุน มาตรฐานการให้บริการ การส่งต่อ การรับส่งกลับ และการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศ

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินด้านนี้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 เป็นต้นมาจำนวนมาก (ตารางที่ 1.2) ดังนั้นการติดตามประเมินผลการดำเนินงานว่าบรรลุเป้าประสงค์ตามกลยุทธ์ที่ได้ตั้งไว้มากน้อยเพียงใดจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนายุทธศาสตร์ต่อไป

ตารางที่ 1.2 งบประมาณสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิ ปีงบประมาณ 2545 – 2549

ปี	ศูนย์โรคหัวใจ			ศูนย์โรคมะเร็ง			ศูนย์อุบัติเหตุและฉุกเฉิน		
	ค่าตอบแทน	ครุภัณฑ์	พัฒนา	ค่าตอบแทน	ครุภัณฑ์	พัฒนา	ค่าตอบแทน	ครุภัณฑ์	พัฒนา
2545		157,002,000			160,500,000.00			110,044,728.00	
2546	37,665,000	67,748,607	13,000,000	40,000,000	95,694,948	13,000,000	32,875,142	47,511,176	13,000,000
2547		261,080,000			295,273,961			195,471,600	
2548	15,000,000	48,000,000		39,000,000	53,000,000		36,000,000	35,955,339	10,000,000
2549	90,100,000	71,080,000	7,000,000	80,000,000	54,000,000	7,820,000	127,680,000	2,500,000	5,860,000
รวม	142,765,000	604,910,607	20,000,000	159,000,000	658,468,909	20,820,000	196,555,142	391,482,843	28,860,000
	767,675,607			838,288,909			616,897,985		

ที่มา: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

2. คำถามการวิจัย

- 2.1 การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงแต่ละด้านในระยะที่ผ่านมา มีแนวคิด เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงสร้างการบริหารโครงการ สอดรับกันอย่างไร ตลอดจนกระบวนการบริหารนโยบายมีประสิทธิผลเพียงไร
- 2.2 ศักยภาพและผลผลิตในการจัดบริการของโรงพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงในปัจจุบันเป็นอย่างไร การกระจายของทรัพยากรสาธารณสุขในบริการตติยภูมิขั้นสูงทั้งสามด้านมีความเป็นธรรมมากน้อยเพียงใด และการสนับสนุนงบประมาณของโครงการหลักประกันสุขภาพมีผลต่อความเป็นธรรมและประสิทธิภาพของการบริหารและใช้ทรัพยากรอย่างไร
- 2.3 สถานการณ์ด้านความเป็นธรรมในการเข้าถึงและใช้บริการตติยภูมิขั้นสูงในแต่ละด้านและระบบการส่งต่อเป็นอย่างไร
- 2.4 การบริหารระบบการจ่ายค่าตอบแทนแก่แพทย์ที่ให้บริการตติยภูมิขั้นสูงแต่ละด้านมีหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินการอย่างไรในแต่ละโรงพยาบาล และส่งผลต่อการจัดบริการและผลกระทบอย่างไรในโรงพยาบาลตติยภูมิขั้นสูง

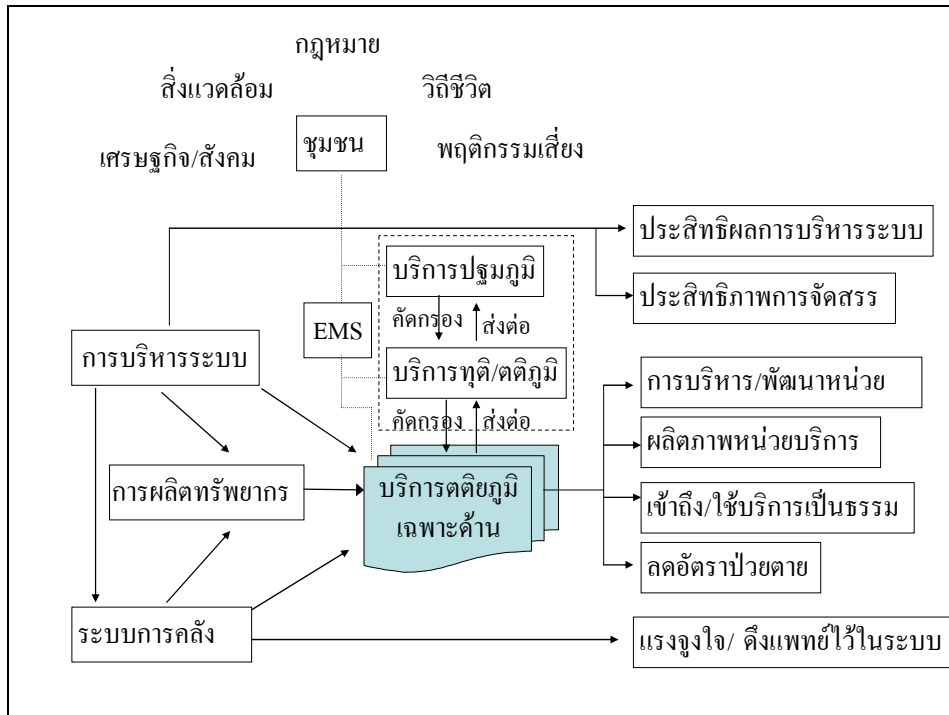
3. วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามประเมินผลการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงทั้งในด้านประสิทธิผลของการเปลี่ยนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และกระบวนการบริหารจัดการที่ระดับโรงพยาบาล ผลลัพธ์รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้

- 3.1 เพื่อทบทวนนโยบายการพัฒนา ในด้าน หลักการ แนวคิด เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ ตลอดจนแผนการดำเนินงานระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้าน มะเร็ง ผ่าตัดหัวใจ และบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ในประเด็นการลงทุน การผลิตและพัฒนา การกระจาย และการจ่ายค่าตอบแทน
- 3.2 เพื่อศึกษาการบริหารโครงการในระดับส่วนกลาง และการจัดการของโรงพยาบาลตติยภูมิขั้นสูง ในด้านการจัดระบบบริการ ระบบการส่งต่อ การพัฒนาบริการและกำลังคน และการจ่ายค่าตอบแทนแก่แพทย์ที่ให้บริการ
- 3.3 เพื่อศึกษาศักยภาพของหน่วยบริการตติยภูมิขั้นสูงประเภทต่างๆเมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการเป็นสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงระดับต่างๆ และผลผลิตของการจัดบริการของโรงพยาบาลในช่วงที่ผ่านมา
- 3.4 เพื่อศึกษาการกระจายของการได้รับบริการของประชาชนสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (UC) จำแนกตามภูมิสำเนา และปัญหาอุปสรรคในการรับส่งต่อผู้ป่วยประเภทต่างๆ
- 3.5 เพื่อศึกษาผลของการจ่ายค่าตอบแทนแก่แพทย์และทีมบุคลากรทางการแพทย์ที่ให้บริการตติยภูมิขั้นสูงต่อค่าตอบแทนที่ได้รับและผลกระทบที่เกิดขึ้น

3.6 เพื่อสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่ยั่งยืน

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

การติดตามประเมินผลครั้งนี้มุ่งประเมินการออกแบบและจัดการระบบพร้อมกับประเมินผลผลิต รวมถึงผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบบริการรักษาพยาบาล ตติยภูมิขั้นสูงเฉพาะด้าน หัวใจ มะเร็ง และการบาดเจ็บ เป็นหลัก ไม่ครอบคลุมไปถึงการการลดหรือ ป้องกันปัญหาทั้งสาม ทั้งนี้ขอบเขตการประเมินครอบคลุม การออกแบบและบริหารจัดการระบบใน ภาพรวมของประเทศ (ประสิทธิผลการบริหารระบบ ประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณ การสร้าง แรงจูงใจและคงแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในเรื่องดังกล่าวไว้ในระบบและในพื้นที่) การพัฒนา ศักยภาพและการจัดระบบบริการในพื้นที่ (การจัดระบบส่งต่อ ศักยภาพและผลผลิตของการจัดบริการ การเข้าถึงบริการ ความเป็นธรรมในการใช้บริการ และผลลัพธ์ด้านสุขภาพที่เกิดขึ้น (การลดอัตราป่วย ตาย) รวมถึงผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้น

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 5.1 ทราบถึงประสิทธิผลของการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง (Excellence center) ด้าน หัวใจ มะเร็ง และการบาดเจ็บ และปัญหาอุปสรรคต่างๆในช่วงที่ผ่านมา
- 5.2 ทราบถึงสัมฤทธิ์ผลของการพัฒนาสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงในช่วงที่ผ่านมา ในด้าน ศักยภาพ ของหน่วยบริการ ผลิตผลของหน่วยบริการ การเข้าถึงบริการและความเป็นธรรมในการใช้บริการ และผลลัพธ์ด้านสุขภาพ (อัตราการป่วยตาย)

- 5.3 ข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิชั้นสูง ที่เหมาะสมกับประเทศไทย เพื่อ
บรรลุเป้าหมายพัฒนาการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าสู่ความยั่งยืน
- 5.4 ข้อเสนอเชิงนโยบายในการจ่ายค่าตอบแทนแก่แพทย์ในศูนย์บริการตติยภูมิชั้นสูง

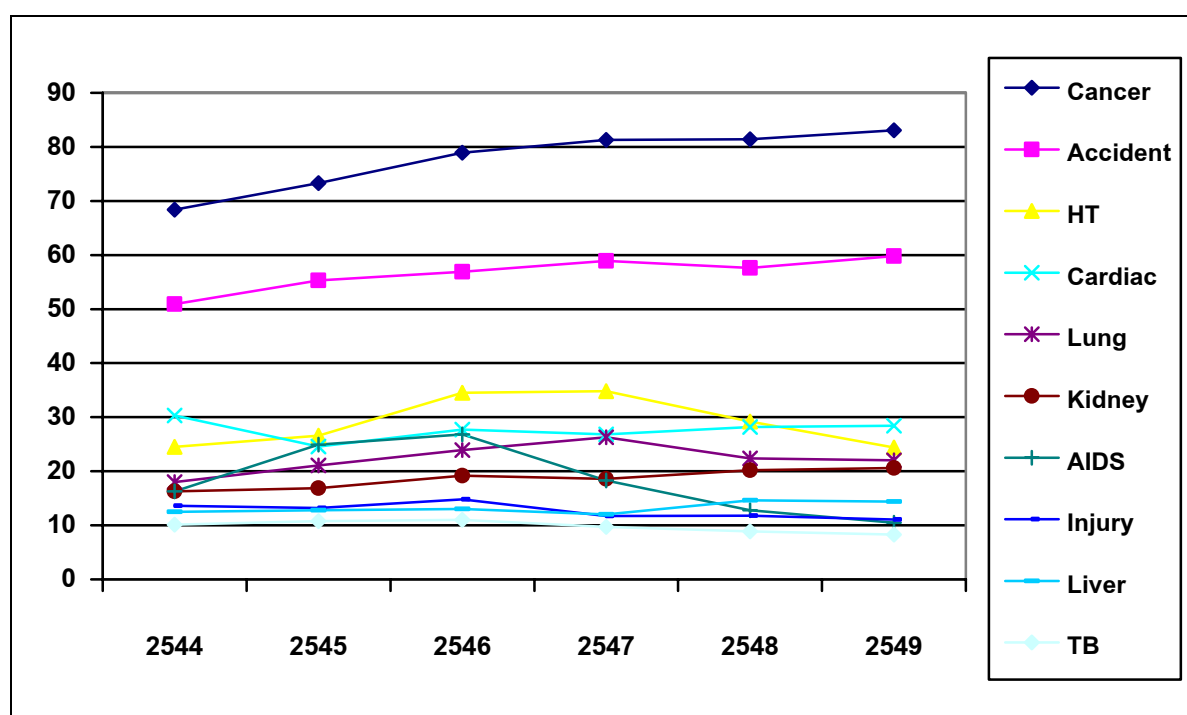
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและการพัฒนาระบบตติยภูมิชั้นสูงของไทยที่ผ่านมา

ในบทนี้เป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องรวมถึงสถานการณ์การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิชั้นสูงของไทยทั้งสามด้าน คือ โรคมะเร็ง หัวใจ และการบาดเจ็บ โดยจะแบ่งเป็นสามส่วนหลัก ตอนแรกเป็นการนำเสนอสถานการณ์โรคที่เป็นสาเหตุการตายหลักของไทย ส่วนที่สองเป็นการทบทวนการพัฒนาบริการโรคมะเร็ง หัวใจ และการบาดเจ็บของต่างประเทศ และส่วนสุดท้ายเป็นการพัฒนาระบบบริการทั้งสามด้านของไทยในระยะที่ผ่านมา

2.1 สถานการณ์โรคที่เป็นสาเหตุการตายที่สำคัญ

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงด้านระบาดวิทยา จากสภาพปัญหาที่เกิดจากโรคติดต่อเป็นสภาพปัญหาที่เกิดจากโรคไม่ติดต่อและอุบัติเหตุ จากข้อมูลสถิติสาธารณสุขระหว่างปี 2545 - 2549 พบว่า สาเหตุการเสียชีวิตของประชากรไทยอันเนื่องมาจากโรคไม่ติดต่อโดยเฉพาะมะเร็ง และอุบัติเหตุเป็นสาเหตุการเสียชีวิตสูงสุดสองอันดับแรกและยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (83.1 และ 59.8 ต่อแสนประชากรในปี 2549 ตามลำดับ) ขณะที่โรคหัวใจ และ ภาวะความดันโลหิตสูงเป็นสาเหตุการเสียชีวิตสูงในอันดับที่สามและสี่ตามลำดับ (28.4 และ 24.4 ต่อแสนประชากรในปี 2549) สำหรับการเสียชีวิตจากโรคเอดส์มีแนวโน้มลดลงอย่างชัดเจน จาก 26.8 ต่อแสนประชากรในปี 2546 เหลือเพียง 10.5 ต่อแสนประชากรในปี 2549 (แผนภูมิที่ 2.1)

แผนภูมิที่ 2.1 อัตราการเสียชีวิตต่อแสนประชากรจำแนกตามสาเหตุ 10 อันดับแรก ปี 2544 - 2549

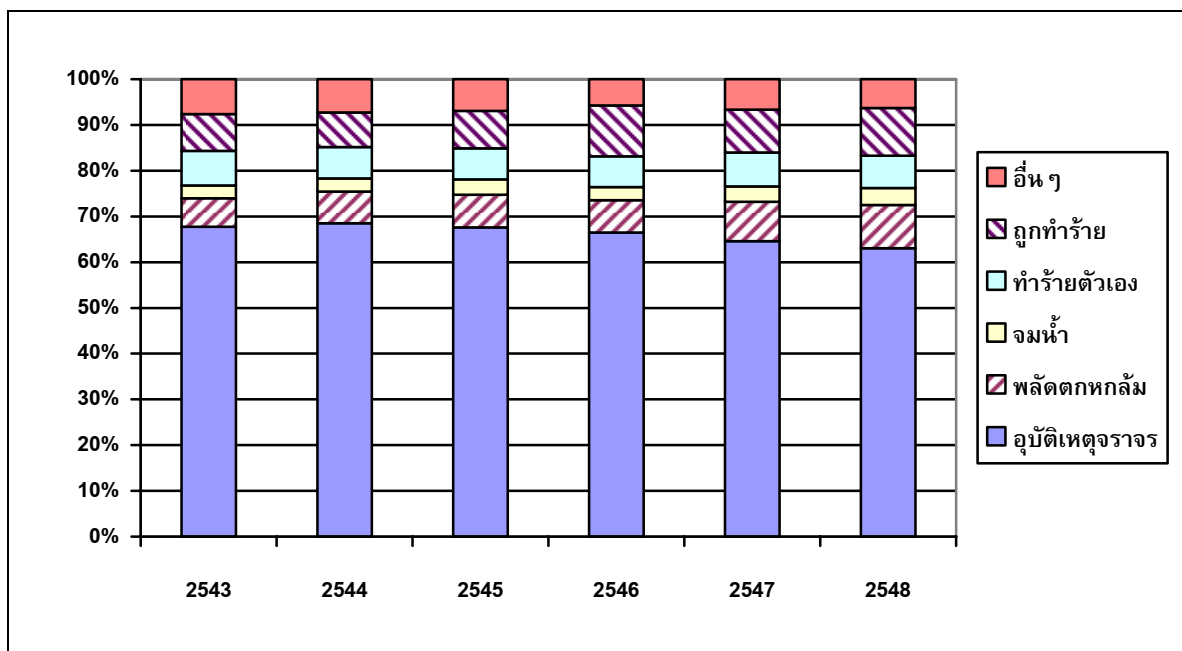

ที่มา : สถิติสาธารณสุข พศ 2549 สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
<http://203.157.19.191/2.3.4-49.xls>

มะเร็งนั้นเป็นสาเหตุของการตายสูงเป็นอันดับหนึ่งของไทยและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อัตราการตายจากมะเร็งในปี 2545 เท่ากับ 68.4 ต่อแสนประชากรและเพิ่มเป็น 83.1 ต่อแสนประชากรในปี 2549 คาดการณ์ว่าในปี พ.ศ. 2551 มีผู้ป่วยมะเร็งรายใหม่จำนวน 120,000 ราย สำหรับชนิดของมะเร็งนั้นจากฐานข้อมูลขึ้นทะเบียนผู้ป่วยมะเร็งของสถาบันมะเร็งแห่งชาติในปี 2548 (Pattarawin Attasara, 2548) บ่งชี้ว่า มะเร็งที่พบได้บ่อยในเพศชายสามอันดับแรกได้แก่ กลุ่มมะเร็งปอดและหลอดลม มะเร็งตับและท่อน้ำดี และมะเร็งลำไส้และทางเดินอาหาร ส่วนมะเร็งที่พบได้บ่อยในเพศหญิงในปีเดียวกันสามอันดับแรกคือ มะเร็งเต้านม มะเร็งปากมดลูก และมะเร็งลำไส้ทางเดินอาหาร ตามลำดับประมาณร้อยละ 63 ของผู้ป่วยมะเร็งเป็นกลุ่มผู้ป่วยที่มีอายุ 40 ถึง 60 ปี ทั้งในเพศชายและหญิง

อุบัติเหตุและการเป็นพิษไม่รวมการฆ่าตัวตายหรือถูกฆ่าเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับสองของไทย และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ทั้งนี้ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่อายุน้อยกว่าคือ ร้อยละ 60 ของผู้เสียชีวิตมีอายุระหว่าง 15 - 39 ปี และส่วนใหญ่เป็นเพศชาย เมื่อพิจารณาชนิดของอุบัติเหตุที่ทำให้เสียชีวิตพบว่า อุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์คนไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60-70 ของการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุและการบาดเจ็บทั้งหมดแต่มีแนวโน้มลดลงบ้างในระยะหลัง (แผนภูมิที่ 2.2) ส่วนสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นคือ อุบัติเหตุจากการพลัดตกหกล้มและการถูกทำร้าย

แผนภูมิที่ 2.2 สัดส่วนชนิดของการบาดเจ็บที่ทำให้เสียชีวิตระหว่างปี 2543-2548

ที่มา: สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค 2548 สำนักงานระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข

สำหรับโรคหัวใจและภาวะความดันโลหิตสูงนั้นเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับที่สามและสี่ของประชากรไทยตามลำดับ ทั้งนี้ภาวะความดันโลหิตสูงเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญของโรคหลอดเลือดในสมองและโรคหัวใจ (Carlene M.M. Lawes, et al, 2004) ครึ่งหนึ่งของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดหัวใจและสองในสามของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดในสมองเกิดจากภาวะความดันโลหิตซิสโตลิกมากกว่า 115 มิลลิเมตรปรอท ทั้งนี้ข้อมูลการสำรวจภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกายรอบที่สาม พ.ศ.

2546-2547 พบว่า ร้อยละ 23.3 และ 20.9 ของเพศชายและหญิงตามลำดับมีภาวะความดันโลหิตสูง (ความดันโลหิต มากกว่าหรือเท่ากับ 140/90) และเพิ่มสูงขึ้นตามอายุที่เพิ่มขึ้นโดยกลุ่มผู้สูงอายุกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งเพศชายและหญิงที่มีภาวะความดันโลหิตสูง เขตเมืองมีอัตราความชุกสูงกว่าเขตชนบทเล็กน้อย ภาคเหนือมีอัตราความชุกสูงสุดถัดมาเป็นภาคกลางและกรุงเทพฯ โดยภาคอีสานมีความชุกต่ำสุด ทั้งนี้จากการตรวจร่างกายพบผู้มีภาวะความดันโลหิตสูงส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.6 และ 63.8 ของเพศชายและหญิงตามลำดับ) ไม่ทราบว่าตนมีภาวะดังกล่าว และในกลุ่มที่มีภาวะความดันโลหิตสูงนั้นมีเพียงร้อยละ 5.7 และ 11.7 ของเพศชายและหญิงตามลำดับที่รักษาและควบคุมความดันโลหิตให้อยู่ในระดับปกติได้

ภาวะคอเลสเตอรอลในเลือดสูงเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญอีกประการของโรคหลอดเลือดหัวใจและสมอง โดยหนึ่งในสามของโรคหลอดเลือดสมองตีบและสองในสามของโรคหลอดเลือดหัวใจตีบเป็นผลมาจากระดับคอเลสเตอรอลในเลือดสูงกว่า 3.8 mmol/l โดยพบว่าร้อยละ 13.7 และ 17.1 ของเพศชายและหญิงตามลำดับมีภาวะไขมันในเลือดสูงและเพิ่มขึ้นตามวัย เขตเมืองสูงกว่าในเขตชนบท และกรุงเทพฯมีอัตราความชุกสูงสุดตามด้วยภาคกลางและภาคใต้ คล้ายคลึงกับภาวะความดันโลหิตสูงคือ ส่วนใหญ่ของผู้มีภาวะไขมันในเลือดสูงไม่เคยได้รับการวินิจฉัย (ร้อยละ 87 ของทั้งสองเพศ) มีไม่ถึงร้อยละ 10 ที่ได้รับการวินิจฉัยและรักษาอยู่ แต่มีเพียงประมาณร้อยละ 6 ที่รักษาและควบคุมได้

ในภาพรวมจะเห็นว่าในขณะที่ภาวะเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ การบาดเจ็บ และปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพและการบริโภคมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ และเป็นสาเหตุการตายที่สำคัญ อย่างไรก็ตามการเข้าถึงบริการสุขภาพที่จำเป็นยังเป็นปัญหาอยู่ดังจะเห็นได้จาก การเข้าถึงบริการของผู้ที่มีภาวะความดันโลหิตสูงและไขมันในเลือดสูงยังมีระดับต่ำมาก ซึ่งน่าจะมีผลให้อัตราการเสียชีวิตของประชาชนด้วยโรคหัวใจ ความดันโลหิตสูงและหลอดเลือดในสมองจะยังคงอยู่ในระดับสูงและเพิ่มขึ้นอีก

2.2 การพัฒนาระบบบริการด้านโรคมะเร็ง หัวใจ และการบาดเจ็บในต่างประเทศ

ในตอนนี้เป็นการทบทวนการดำเนินงานพัฒนาระบบบริการด้านโรคมะเร็ง หัวใจ และการบาดเจ็บของต่างประเทศ

2.2.1 การพัฒนาระบบบริการด้านโรคมะเร็ง

ศูนย์ความเป็นเลิศด้านมะเร็งหรือศูนย์มะเร็ง (Cancer center of excellence or cancer center) เป็นศูนย์รวมของการวิจัยและการรักษาพยาบาลผู้ป่วยมะเร็งในประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งนี้ปกติการให้การรักษาผู้ป่วยมะเร็งนั้นมียุทธวิธีในแบบบริการสาธารณสุขโดยเฉพาะในโรงพยาบาลที่มีแพทย์เฉพาะทางด้านมะเร็ง รวมถึงผู้ป่วยมะเร็งส่วนใหญ่ก็รับบริการในโรงพยาบาลเหล่านี้ เช่น ในสหรัฐอเมริกา ร้อยละ 80 ของผู้ป่วยมะเร็งรับการรักษาในโรงพยาบาลในท้องถิ่นมากกว่าที่จะรักษาในศูนย์มะเร็ง (Sloan and Gelband, 2007) ทั้งนี้ในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศก็มีศูนย์มะเร็งซึ่งทำบทบาทหน้าที่ในการให้การวินิจฉัยและการรักษาพยาบาล แต่สำหรับในประเทศพัฒนาแล้ว ศูนย์มะเร็งมีบทบาทมากกว่าแค่การรักษาพยาบาล กล่าวคือจะมีบทบาทในการควบคุมป้องกันโรคมะเร็ง การให้การศึกษาแก่ประชาชนในโรคนี้ การเฝ้าระวังโรค รวมถึงการศึกษาร่วมด้วย ทั้งนี้ National Cancer Institute (NCI) ของสหรัฐอเมริกาได้ให้นิยามของ ศูนย์มะเร็งว่า “เป็นหน่วยงานหลักในการให้การรักษามะเร็งขั้นสูง และเป็นผู้ให้การศึกษอบรมหลักแก่บุคลากรทางสาธารณสุขและสาธารณสุขชน ทั้งนี้ศูนย์มะเร็งถือเป็นทรัพยากรสำคัญของท้องถิ่นและประเทศซึ่งควรมีบทบาทมากกว่าการให้บริการในศูนย์เอง ก้าวสู่ชุมชนที่ตนให้บริการโดยการเผยแพร่องค์ความรู้ต่างๆที่ได้พัฒนาขึ้น ....” (National Cancer Institute, 2006) ทั้งนี้ NCI ถือว่าศูนย์มะเร็งเป็นความพยายามของอเมริกาในการลดอัตราการป่วยและตายจากมะเร็ง ดังนั้น ศูนย์มะเร็งต้องให้บริการไม่เฉพาะการรักษาพยาบาล แต่รวมถึงการศึกษาร่วมด้วยให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็ง รวมถึงวิธีการใหม่ๆในการป้องกัน วินิจฉัย และรักษาพยาบาล ทั้งนี้ศูนย์มะเร็งอาจเป็นสถาบันแยกออกมาเฉพาะ หรือจะเป็นส่วนหนึ่งของโรงพยาบาลใหญ่ก็ได้ โดยบทบาทของศูนย์มะเร็งควรประกอบด้วย (1) การรักษาพยาบาลที่ครบวงจรรวมถึงการดูแลแบบประคับประคองในมะเร็งระยะสุดท้าย (2) การฝึกอบรม (3) การศึกษาร่วมด้วยเกี่ยวกับโรคมะเร็งในท้องถิ่น (4) การป้องกันและค้นหาผู้ป่วยมะเร็งระยะแรก (5) การให้บริการเชิงรุกในชุมชน เช่น การให้ความรู้ การป้องกันมะเร็ง รวมถึงการให้บริการแบบประคับประคอง (6) กำหนดมาตรฐานบริการผู้ป่วยมะเร็งที่เหมาะสมกับทรัพยากรและระบบบริการของประเทศ (7) การจัดระบบเฝ้าระวังและติดตาม และ (7) การพัฒนาระบบข้อมูลด้านมะเร็งรวมถึงการให้ข้อมูลแก่สาธารณสุข

2.2.1.1 กรณีศึกษาสหราชอาณาจักร

ประเทศสหราชอาณาจักรมีลักษณะระบบบริการสุขภาพที่ใกล้เคียงกับประเทศไทย กล่าวคือระบบสุขภาพมีองค์กรที่รับผิดชอบหลักคือ National Health Service (NHS) มีความเป็นการบริหารแบบรวมศูนย์ ระบบสุขภาพของอังกฤษและเวลส์ มีการจัดเครือข่ายและแบ่งระดับของการบริการมะเร็งของประเทศ ไว้ 3 ระดับ (Expert Advisory Group on Cancer, 1995) คือ

1. บริการปฐมภูมิ โดยใช้ Primary Care Teams ร่วมทำงานกับ Cancer Unit และ Cancer Centre โดยต้องมีแบบแผนการส่งต่อและติดตามที่ชัดเจน
2. Cancer Unit ในโรงพยาบาล เน้นการดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่พบได้บ่อยในพื้นที่
3. Cancer Centre มีผู้เชี่ยวชาญในการดูแลรักษามะเร็งไม่น้อยกว่า 8 สาขา เป็นการรวมศูนย์ของผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ เน้นการดูแลรักษาเฉพาะทางมากขึ้น เช่น โรคมะเร็งที่ไม่พบบ่อย ทั้งในพื้นที่และที่ได้รับการส่งต่อมาจากระดับอื่นๆ ให้บริการครอบคลุมประชาชนประมาณ 1 ล้านคน

ทั้งนี้รูปแบบการจัดบริการต้องมีความเชื่อมโยงกันโดยการส่งต่อทั้งไปและกลับในการให้บริการผู้ป่วยมะเร็ง นอกจากนี้ศูนย์มะเร็งต้องแสดงบทบาทสำคัญของการเป็นศูนย์อบรม (Training), การศึกษาต่อเนื่อง (continuing medical education) และการรับรองทางคลินิกของบุคลากรทางสุขภาพด้วย (clinical audit for health care professionals) การวิจัยที่เป็นการพัฒนาและทดลองทางคลินิก (Clinical trials) รูปแบบการทำงานที่สมดุลระหว่างศูนย์มะเร็งและหน่วยมะเร็งในแต่ละพื้นที่อาจต่างกันได้ ขึ้นกับจำนวนประชากร ผู้เชี่ยวชาญและศักยภาพสถานพยาบาล เมื่อมีการรักษาด้วยเทคนิคใหม่ก็คาดว่าศูนย์มะเร็งอาจต้องดูแลรับผิดชอบก่อน จากนั้นระยะหนึ่งจึงพัฒนาความเป็นไปได้ของการบริการในหน่วยมะเร็งรับผิดชอบได้ในภายหลัง รวมทั้งโรงพยาบาลที่เป็นลูกข่ายของศูนย์มะเร็งควรพัฒนาบริการที่สนับสนุนการวินิจฉัยทางคลินิกได้ เช่น Hematology, Pathology และ Radiology

ในปี 2000 NHS Cancer Plan วางแผนการจัดการแก้ปัญหาอย่างครบวงจรโดยผสมผสานงาน prevention, diagnosis, treatment, care and research, รวมถึงการลงทุนพัฒนาระบบบริการที่รวมการเพิ่มกำลังคน เครื่องมือ ยา การรักษาและระบบข้อมูล (Cancer Research UK Policy Statement, 2000) โดยตั้งเป้าหมายดังนี้ (1) ลดอัตราการตายจากโรคมะเร็ง (2) ส่งเสริมการเลิกการสูบบุหรี่ (3) ขยายการบริการตรวจคัดกรองโรค (4) เพิ่มการเข้าถึงบริการ (5) สนับสนุนการศึกษาวินิจฉัย (6) บริการแบบผสมผสาน และใช้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (7) ศึกษาวิจัยทดลองกับผู้ป่วยทางคลินิก

ระยะเวลาการรอรับบริการ (Waiting times) เป็นปัญหาสำคัญของระบบบริการในประเทศอังกฤษ ระยะเวลาในการรอรับบริการรักษามะเร็งระหว่างปี ค.ศ. 1999 - 2000 พบว่ามีความแตกต่างกันมากระหว่างเครือข่ายบริการ (Commission for Health Improvement, 2001) ประเด็นนี้จึงได้รับการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และรัฐบาลได้ตั้งเกณฑ์ของการรักษาผู้ป่วยมะเร็งไว้ โดยกำหนดเป้าหมายระยะเวลาได้รับบริการที่เป็นรูปธรรมว่าผู้ป่วยต้องได้รับการรักษาภายในกี่วันนับจากได้รับการส่งต่อมาจาก GP ภายในกี่วันต้องได้รับการรักษานับจากวันรู้ผลการวินิจฉัย เป็นต้น (DOH, 2004)

องค์กร "Cancer Research" ประเทศอังกฤษได้นำเสนอกยุทธ์ในการปฏิรูปเพื่อแก้ปัญหาระบบบริการมะเร็งต่อรัฐบาลอังกฤษที่สอดคล้องกับ Cancer Plan ดังนี้ (Cancer Research UK Policy Statement, 2007) (1) มีระบบข้อมูลผลทางคลินิกและสร้างนโยบายที่มีหลักฐานวิชาการสนับสนุน (2) สนับสนุนการลงทุนและพัฒนาบุคลากร (3) สนับสนุนการวิจัยด้านมะเร็ง และการศึกษาทดลองทางคลินิก (4) จัดลำดับความสำคัญให้มีการส่งเสริมป้องกันการเกิดโรค (5) ลดความไม่เท่าเทียม (6) ปรับปรุงและสร้างให้มีการตรวจหาและวินิจฉัยโรคในระยะของโรคต้นๆ (7) ให้หลักประกันในการเข้าถึงวิธีการรักษา

ใหม่ๆ (8) มีการให้ข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพแก่ผู้ป่วย (9) สร้างกลุ่มเครือข่ายรักษามะเร็ง (Cancer networks) (10) ปรับระบบบริการรักษามะเร็งที่ให้ผลลัพธ์ดีขึ้น

2.2.1.2 กรณีศึกษาสหรัฐอเมริกา

มีสององค์กรที่มีบทบาทสำคัญกับระบบบริการมะเร็งระดับประเทศคือ The National Coordinating Council for Cancer Surveillance (NCCCS) มุ่งเน้นการเฝ้าระวังและระบบลงทะเบียนผู้ป่วยมะเร็ง และ สถาบันมะเร็งแห่งชาติ (National Cancer Institute : NCI, 2005) เป็นองค์กรภายใต้ระบบ National Institutes of Health (NIH) โดยกฎหมาย the National Cancer Institute Act of 1937 ระบุให้ NCI มีภารกิจให้ครอบคลุมการออกแบบระบบการจัดการมะเร็งของประเทศ (National Cancer Program) ดำเนินการผ่านกระบวนการศึกษาวิจัย การฝึกอบรม การสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทั้งสาเหตุ การตรวจ การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสภาพ การสนับสนุนโครงการวิจัยในการควบคุมโรคมะเร็ง และภารกิจหนึ่งที่สำคัญ คือการสนับสนุน National network of cancer centers

เนื่องจาก การศึกษาระดับประเทศจะมีความเป็นรูปธรรมน้อย จึงจะขอยกตัวอย่างกรณีศึกษาการดำเนินการในระดับมลรัฐแทน เช่น มลรัฐนิวยอร์ก ได้จัดทำแผนกลยุทธ์สำหรับปี 2003 – 2010 (New York State Department of Health, 2003) เป็น Comprehensive Cancer Control Planning ทั้งการป้องกันโรค ตรวจวินิจฉัย และการรักษาโรค โดยวางเป้าหมายไว้ 9 ด้าน ประกอบด้วย การส่งเสริมป้องกันโรค การค้นหาผู้ป่วยมะเร็งระยะแรก เน้นความสำคัญกับการบริการปฐมภูมิ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่เดิมมักจะไม่สามารถเข้าถึงบริการ การรักษาระยะสุดท้าย คุณภาพชีวิต การพัฒนาบุคลากร การวิจัย การเฝ้าระวังโรค และการทบทวนนโยบาย

สำหรับประเด็นการจัดระบบบริการนั้น มุ่งเน้นให้บริการที่ครอบคลุมมุมมองประสิทธิผล (effective), มีคุณภาพ (high quality), เข้าถึงบริการได้ง่าย (accessible and affordable) นิวยอร์กใช้งบประมาณในการรักษาพยาบาลถึง 4 พันล้านเหรียญต่อปี โดยการรักษาหลักๆประกอบด้วย การผ่าตัด รังสีรักษา และเคมีบำบัด มีโรงพยาบาล 250 แห่งที่สามารถให้บริการเคมีบำบัดและฉายรังสีสำหรับผู้ป่วย นอก ส่วนคุณภาพและมาตรฐานการรักษาพยาบาลได้รับการสนับสนุนจาก National Cancer Institute (NCI) ร่วมมือกับ The Cancer Care Outcomes Research and Surveillance Consortium และที่สำคัญในแผนของนิวยอร์กได้ตั้งเป้าหมายและแผนดำเนินการสำคัญๆ เช่น ด้านคุณภาพการวินิจฉัยและการรักษา ด้านการเข้าถึงบริการ การพัฒนาและเตรียมความพร้อมของบุคลากร เป็นต้น

2.2.1.3 กรณีศึกษาประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลีย มีสภามะเร็งแห่งออสเตรเลีย (The Cancer Council Australia) (Cancer Council Australia, 2007a, 2007b) เป็นองค์กรด้านการควบคุมโรคมะเร็งที่ใหญ่ที่สุด เป็นความร่วมมือของ 8 รัฐของประเทศออสเตรเลีย ทำหน้าที่สร้างนโยบาย เสนอยุทธศาสตร์ในการควบคุมโรคมะเร็งของประเทศ ในปี 2006 สภามะเร็งร่วมมือกับองค์กรทางคลินิก คือ The Clinical Oncological Society of Australia (COSA) พัฒนาการบริการรักษาโรคมะเร็ง ในรูปแบบการทำงานเป็น The Australian Cancer Network (ACN)

ในระดับปฏิบัตินั้น ปัจจุบัน ออสเตรเลีย มีศูนย์หลักระดับประเทศ 2 แห่ง ที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลกลาง (Commonwealth) ที่มีบทบาทต่อการปฏิรูประบบการควบคุมและรักษาโรคมะเร็ง ได้แก่ The National Breast Cancer Centre (NBCC) ตั้งขึ้นปี 1995 เพื่อพัฒนาระบบบริการและความคุ้มครองโรคมะเร็งเต้านมในภาพรวมทั้งหมด ทำหน้าที่ถ่ายทอดบทเรียนการดูแลผู้ป่วยมะเร็งเต้านมสู่การแนวทางปฏิบัติกับโรคมะเร็งอื่นๆ อีกองค์กรหนึ่งที่ต้องทำงานประสานร่วมกัน คือ The National Cancer Control Initiative (NCCI) ตั้งขึ้นปี 1997 เพื่อรับผิดชอบการป้องกันโรค การตรวจวินิจฉัย การรักษา และการรักษาประคับประคอง อย่างไรก็ตามหน่วยงานนี้ไม่ได้ควบคุมสถานพยาบาลโดยตรง เพียงทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนา Clinical guidelines และการสำรวจการบริหารจัดการ

2.2.1.4 กรณีศึกษาประเทศแคนาดา

ประเทศแคนาดาแบ่งความรับผิดชอบระบบสุขภาพออกเป็น ระดับประเทศ ระดับรัฐ (Province) และระดับโรงพยาบาล ซึ่งระดับรัฐและโรงพยาบาลเป็นหน้าที่ของรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อสร้างความมั่นใจและโปร่งใสว่าได้จัดบริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ยังทำให้ระบบการจัดการโรคมะเร็งแยกส่วนกัน สำหรับการควบคุมและรักษาโรคมะเร็งในระดับชาติ ได้จัดตั้งสภา Canadian Strategy for Cancer Control (CSCC, 2005) มีสมาชิก 30 คนมาจากตัวแทนภาคส่วนต่างๆ ซึ่งสภามีบทบาทในการเสนอยุทธศาสตร์การควบคุมโรคมะเร็ง โดยการกระตุ้นและสนับสนุน ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ โดยแคนาดาได้กำหนดเป้าหมายของระบบการควบคุมและรักษาโรคมะเร็งไว้ว่า (1) ลดอุบัติการณ์ของโรคมะเร็ง และการเสียชีวิตจากโรคมะเร็ง (2) เพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยมะเร็ง (3) มีความเท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการที่ดี (4) สนับสนุนการผสมผสานการรักษาตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ จนถึงการรักษาประคับประคองในขั้นสุดท้าย (5) ออกแบบการตัดสินใจลงทุน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลการป้องกันและรักษา (6) สร้างความเข้มแข็งให้ผู้ป่วย (Empowered patients) (7) สร้างความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Harmonization) ของการวางแผนดำเนินการตั้งแต่ระดับจังหวัดและประเทศ โดยมียุทธศาสตร์สำคัญสรุปเป็น 5 ด้านที่มีความสำคัญ คือ (1) สร้างกระบวนการกลไก และปรับปรุงความร่วมมือของการพัฒนาแนวปฏิบัติและมาตรฐานต่างๆ (2) ผสมผสานระบบการป้องกันโรค (3) ปรับปรุงระบบและทรัพยากรเพื่อสร้างสมรรถนะบริการรักษาและประคับประคอง (4) วางแผนพัฒนากำลังคน (5) จัดลำดับความสำคัญ เพื่อการลงทุนงานวิจัยเกี่ยวกับมะเร็ง

2.2.2 การพัฒนาระบบบริการโรคหัวใจ

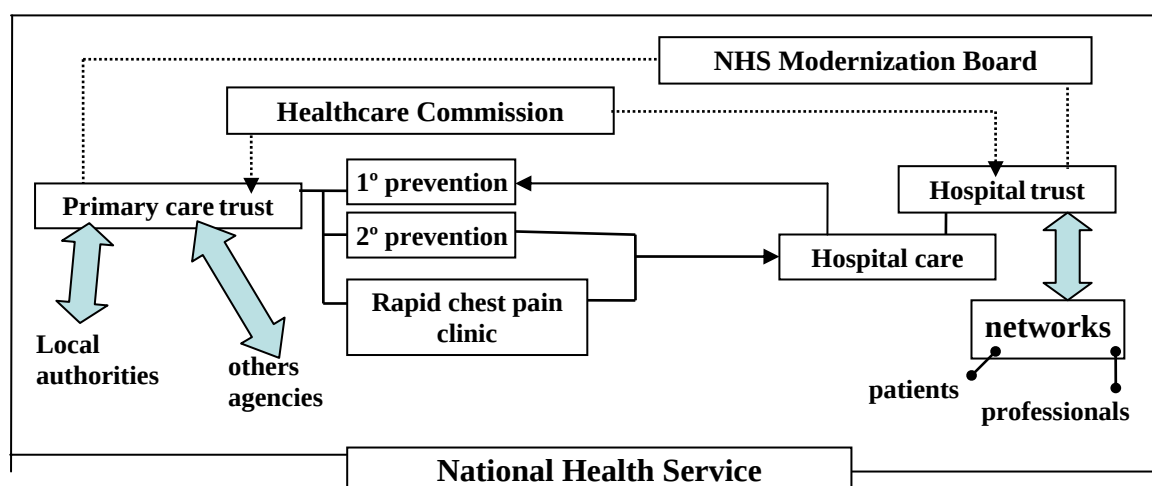
ในประเทศพัฒนาแล้วปัญหาโรคหัวใจมักเป็นเรื่องโรคของหลอดเลือดหัวใจซึ่งเป็นภาวะเรื้อรังและเกี่ยวพันกับพฤติกรรมสุขภาพและปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ดังนั้นการพัฒนาระบบบริการสำหรับผู้ป่วยโรคหัวใจจึงมักครอบคลุมไปถึงการ ส่งเสริมป้องกันเพื่อลดและควบคุมพฤติกรรมและปัจจัยเสี่ยงต่างๆ รวมถึงการจัดระบบบริการที่ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงได้สะดวกรวดเร็วและการแพทย์ฉุกเฉินสำหรับกรณีโรคหัวใจขาดเลือด เป็นต้น

2.2.2.1 กรณีศึกษาสหราชอาณาจักร

บริการสำหรับผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือดในประเทศอังกฤษ (Hall R, More R, Camm J, Swanton H, Gray H, et al 2002) เป็นบริการภายใต้ National Service Framework (NSF) ที่เน้นให้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง กำหนดเป้าหมายให้มีแพทย์โรคหัวใจ 1 คนดูแลประชากร 50,000 คน ในปี ค.ศ. 2010 เน้นการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารในการศึกษา ฝึกอบรมเวชระเบียน การแพทย์ทางไกล และรวบรวมข้อมูล การ audit การรักษา เป็นต้น เพิ่มประสิทธิภาพบริการ โดยจัดตั้ง “rapid access chest pain clinic” และเครือข่ายด้านโรคหัวใจ และมีการพัฒนาวิชาการต่อเนื่องและมีการจัดการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ (clinical governance) รวมถึงการวิจัยเกี่ยวกับโรคหัวใจในทุกมิติซึ่งมีประโยชน์ในการพัฒนาบริการ

นอกจากนั้น NSF ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาพหัวใจและป้องกันโรค (heart health promotion and prevention) ซึ่งต้องจัดการปัจจัยเสี่ยงในชุมชน บริการปฐมภูมิ ที่ทำงาน และโรงเรียน ทั้งนี้ระบบบริการตรวจรักษาโรคหัวใจภายใต้บริการสุขภาพแห่งชาติอังกฤษสรุปได้ดังแผนภูมิที่ 2.3

แผนภูมิที่ 2.3 ระบบบริการตรวจรักษาโรคหัวใจภายใต้บริการสุขภาพแห่งชาติอังกฤษ

สำหรับสกอตแลนด์อัตราตายจากโรคหลอดเลือดหัวใจ (CHD) สูงเป็นอันดับสองในกลุ่มยุโรปตะวันตก (Perterson S, Rayner M, 2002) จึงมีการตั้งเป้าหมายลดการตายจากโรคหัวใจในกลุ่มอายุมากกว่า 75 ปีให้เหลือเพียงร้อยละ 50 ระหว่าง ค.ศ. 1995-2010 โดยมี Coronary Heart Disease/Stroke Task Force (CHD Task Force) ซึ่งประกอบด้วยคณะทำงานย่อย 6 กลุ่มได้แก่ ด้านระบบฐานข้อมูล ด้านการประเมินความจำเป็น (Needs Assessment) ด้านคิวรับบริการ (Waiting List) ด้านตรวจประเมิน (CHD Accreditation) ด้านระยะเวลาารับบริการ (Waiting Time) และ Horizontal Scanning เพื่อดำเนินการด้านวิชาการ แนวทาง/มาตรฐานของการบริการและระบบสนับสนุน ร่วมกับองค์กรวิชาชีพเพื่อพัฒนาเป็นกรอบการดำเนินงานของสกอตแลนด์ (Coronary Heart Disease/Stroke Task Force, 2001) ในปีค.ศ. 1998 Scottish Acute Service เสนอให้มีการพัฒนาเครือข่ายคลินิก (Managed Clinical Network:

MCN) เพื่อจัดบริการโรคหัวใจในสกอตแลนด์ ภายใต้ National Health Service เครือข่ายนี้เป็นกลุ่มของวิชาชีพสุขภาพและองค์กรจากระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และตติยภูมิ ทำงานประสานเชื่อมโยงกัน โดยจัดการความรู้ความชำนาญและทรัพยากรของการบริการแต่ละระดับให้สัมพันธ์กันรองรับผู้ป่วยที่มาจากทุกทิศเพื่อการจัดบริการที่มีประสิทธิภาพ/ประสิทธิผล คุณภาพสูง และเข้าถึงได้มากขึ้น

Managed clinical network (MCN)

ลักษณะสำคัญของ MCN อยู่ที่ “มีการจัดการ” (Baker and Lorimer, 2000) เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของสหวิชาชีพ, จัดการเชิงรุก, เน้นปรับปรุงบริการโรคหัวใจทั้งมิติคุณภาพ การเข้าถึง และการประสานงาน, ทำงานแบบมีข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐาน, ประเมินผลลัพธ์และตรวจสอบการรักษา, ประกันคุณภาพบริการ, มีรายงานประจำปี และผู้ป่วยมีส่วนร่วมปรับการทำงานของเครือข่าย โดยแพทย์ทุกคนถูกคาดหวังให้ร่วมกันกำหนดวิธีการรักษาและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง พัฒนาการที่สำคัญของ MCN คือ การส่งผ่านข้อมูลเพื่อขอความเห็นจากแพทย์เฉพาะทางโดยผู้ป่วยไม่ต้องเดินทางไปพบแพทย์ MCN ประกอบด้วย เครือข่ายบริการรักษาโรคหัวใจระดับสูง (high level intervention network) และเครือข่ายวินิจฉัยและรักษาโรคในระดับพื้นที่ (local diagnostic and treatment networks)

1) High-level Intervention Network เป็นเครือข่ายอายุรแพทย์หัวใจและศัลยแพทย์หัวใจที่ให้บริการ revascularization intervention ได้ร่วมกันทำฐานข้อมูล coronary angioplasty procedures เพื่อประโยชน์ในการทบทวนประเมินการรักษา และประสานระหว่างหน่วยศัลยกรรมหัวใจและอายุรแพทย์หัวใจ มีการจัดทำแนวทางร่วมกันในการส่งต่อผู้ป่วย รักษา และจัดลำดับความสำคัญ (กรณีต้องเข้าคิวรอรักษา) เครือข่ายยังมีบทบาทเสริมในการฝึกอบรมและวิจัย

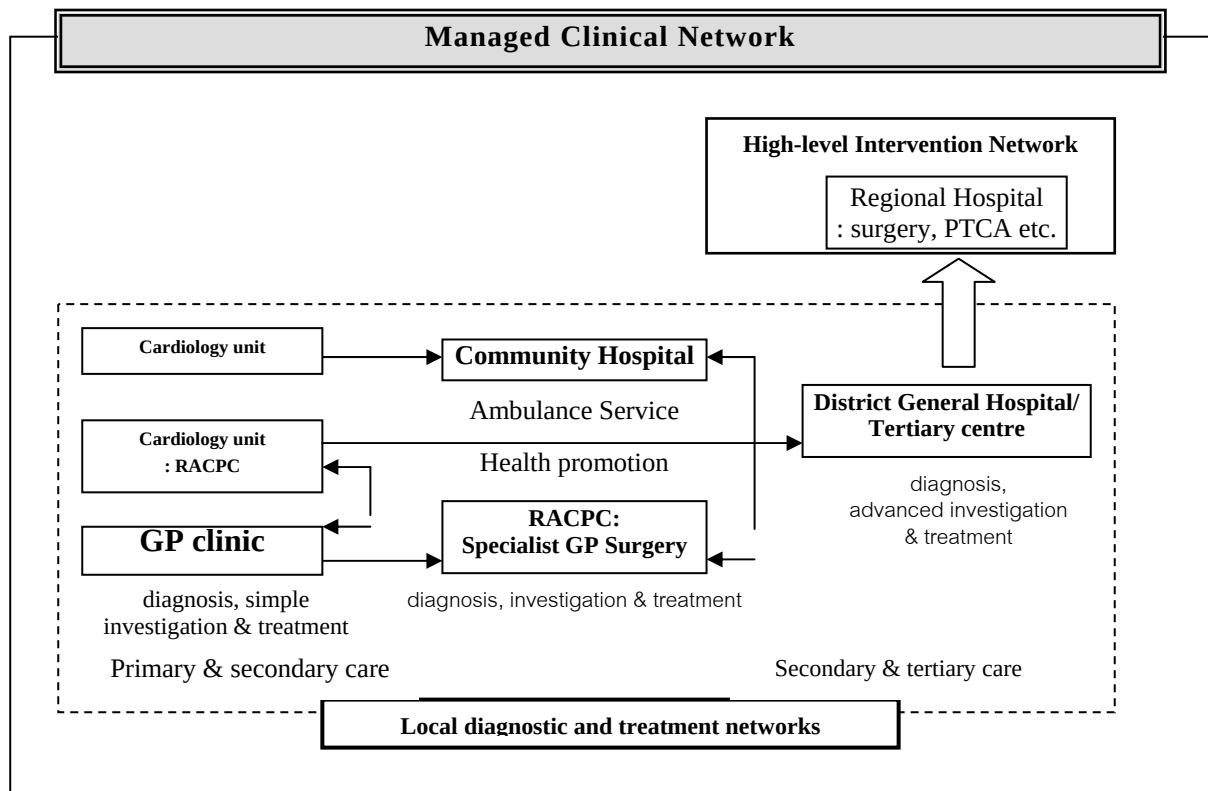
2) Local diagnostic and treatment networks (LDTN) ประกอบด้วย โรงพยาบาลทั่วไป หน่วยบริการปฐมภูมิ หน่วยบริการส่งเสริมสุขภาพ และศูนย์รพพยาบาล ทำงานร่วมกันโดยอาศัยการประชุม เทคโนโลยีการสื่อสาร และแนวทางการทำงานร่วมกัน เครือข่ายมีบทบาทดูแลการบริการโรคหัวใจเกือบทั้งหมดในสกอตแลนด์ เริ่มจากการตรวจวินิจฉัยเบื้องต้นและจัดการตามแนวทางการดูแลโรคเรื้อรัง โดยเน้นการจัดบริการเฉียบพลัน การป้องกันระดับทุติยภูมิ การฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ และการสลายลิ่มเลือด

ในบรรดาคลินิกที่เป็น cardiology unit นั้นส่วนหนึ่งให้บริการโดย GP specialist ในรูป rapid access chest pain clinic (RACPC) ซึ่งเป็นโครงสร้างบริการที่สำคัญ องค์ประกอบของ Managed clinical network ซึ่งเป็น complex co-operative structure มีความสัมพันธ์กับโครงสร้างบริการที่มีอยู่เดิม ดังแผนภูมิที่ 2.4

กล่าวโดยสรุป การควบคุม CVD ของสหราชอาณาจักร ภายใต้ NHS มีสาระสำคัญโดยสังเขปดังนี้

1. มีโครงสร้าง National Institute for Clinical Excellence (NICE) ให้คำแนะนำแนวทางที่ชัดเจนแก่ผู้ป่วย บุคลากรด้านสุขภาพ และสาธารณชน ในบริการต้นแบบ (best practice) โดยแนวทางปฏิบัติที่แนะนำประกอบด้วย Clinical guidelines, technological appraisal, and interventional procedures

แผนภูมิที่ 2.4 องค์ประกอบของเครือข่ายคลินิก (Managed clinical network) โรคหัวใจในสกอตแลนด์

2. มีโครงสร้าง NHS Modernization Board พิจารณาความก้าวหน้าของการดำเนินงานและให้คำแนะนำเลขานุการรัฐในการดำเนินงานด้านสุขภาพตามแผนงานของ NHS มีการประชุมทุก 3 เดือน
3. มีกรอบการปฏิบัติเป็นหนึ่งเดียวในทุกระดับคือ National Service Frameworks (NSF) ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐาน กลยุทธ์ และวิธีการ
4. มีการตั้งเป้าหมายระดับประเทศอย่างชัดเจนซึ่งสามารถใช้เป็นตัวชี้วัด ทั้งในด้านการลดการตาย ลดปัจจัยเสี่ยง ลดคิวและระยะเวลาในการรอผ่าตัด เป็นต้น
5. จัดสรรงบประมาณตามผลงาน (payment by result system)
6. จัดทำเป้าหมายระดับพื้นที่โดย Primary care trust ร่วมกับ Local authority และถูกประเมินโดย Healthcare Commission มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมที่วัดได้ เช่น จำนวนผู้สูบบุหรี่เลิกได้ในสัปดาห์ที่สี่ของโปรแกรมเลิกบุหรี่ การให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง คิวการรักษา และระยะเวลารอ การได้รับยาละลายลิ่มเลือดภายใน 60 นาทีหลังมี heart attack เป็นต้น
7. มีการเพิ่มทั้งจำนวนและพัฒนาศักยภาพโครงสร้างบริการ (โรงพยาบาล เตียง ขยายศูนย์ผ่าตัดหัวใจที่มีอยู่ และบุคลากรทั้งศัลยแพทย์/อายุรแพทย์โรคหัวใจและพยาบาล รวมทั้งบุคลากรสนับสนุนและที่เกี่ยวข้อง)
8. มีการจัดตั้ง rapid chest pain clinic เพื่อการบริการแบบฉุกเฉิน

9. มี referral protocol จากบริการระดับปฐมภูมิสู่ทุติยภูมิและตติยภูมิซึ่งต้องปฏิบัติตาม และการพัฒนาทักษะบุคลากรในแต่ละระดับเพิ่มจุดเน้นให้ปฏิบัติงานเชื่อมต่อกันได้ (cross-boundary working)

10. มีระบบประกันคุณภาพทุกระดับบริการรายงานต่อคณะกรรมการระดับประเทศ (Clinical Standards Board for Scotland: CSBS)

11. มีการพัฒนาโครงสร้างเครือข่าย Managed Clinical Network เพื่อส่งเสริมให้เกิดบริการที่มีคุณภาพและบูรณาการในระดับพื้นที่ในสกอตแลนด์

2.2.2.2 กรณีศึกษาประเทศสหรัฐอเมริกา

เนื่องจากระบบบริการสุขภาพของอเมริกาเป็นระบบตลาด การแทรกแซงของรัฐจึงเน้นส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรค และป้องกันการกลับมาเป็นโรครวมทั้งอาการแทรกซ้อน โดยมีคณะกรรมการระดับชาติกำหนดมาตรฐานและแนวทางป้องกันและควบคุมโรคตามปัจจัยเสี่ยง สำหรับการรักษาระดับทุติยภูมิจนถึงตติยภูมิเป็นบทบาทของวิชาชีพ

Healthy People 2010 (US Department of Health and Human Services, 2000) เป็นพื้นฐานของแผนงานด้านสุขภาพของมลรัฐและองค์กรท้องถิ่น และเป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เน้นการควบคุมโรคตามปัจจัยเสี่ยงและรักษาเป็นการป้องกันโรคระดับทุติยภูมิ และการเข้าถึงการรักษาแบบเฉียบพลันตามระบบบริการฉุกเฉิน (EMS) ซึ่งมี chest pain department อยู่ในแผนฉุกเฉิน โดยมุ่งสร้างการตระหนักรู้ถึงอาการ โรค และการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้มีอายุ 20 ปีขึ้นไป โดยตั้งเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมในการ ลดการตายจากโรคหลอดเลือดหัวใจและเส้นเลือดในสมองแตก การตระหนักต่ออาการโรคหัวใจและการใช้บริการสายด่วนฉุกเฉิน การได้รับ artery-opening therapy ภายใน 1 ชั่วโมงนับจากเริ่มมีอาการ เพิ่มสัดส่วนการเรียกลายด่วน 911 และทำ CPR เมื่อพบผู้มีภาวะหัวใจหยุดเต้นนอกโรงพยาบาล ฯลฯ

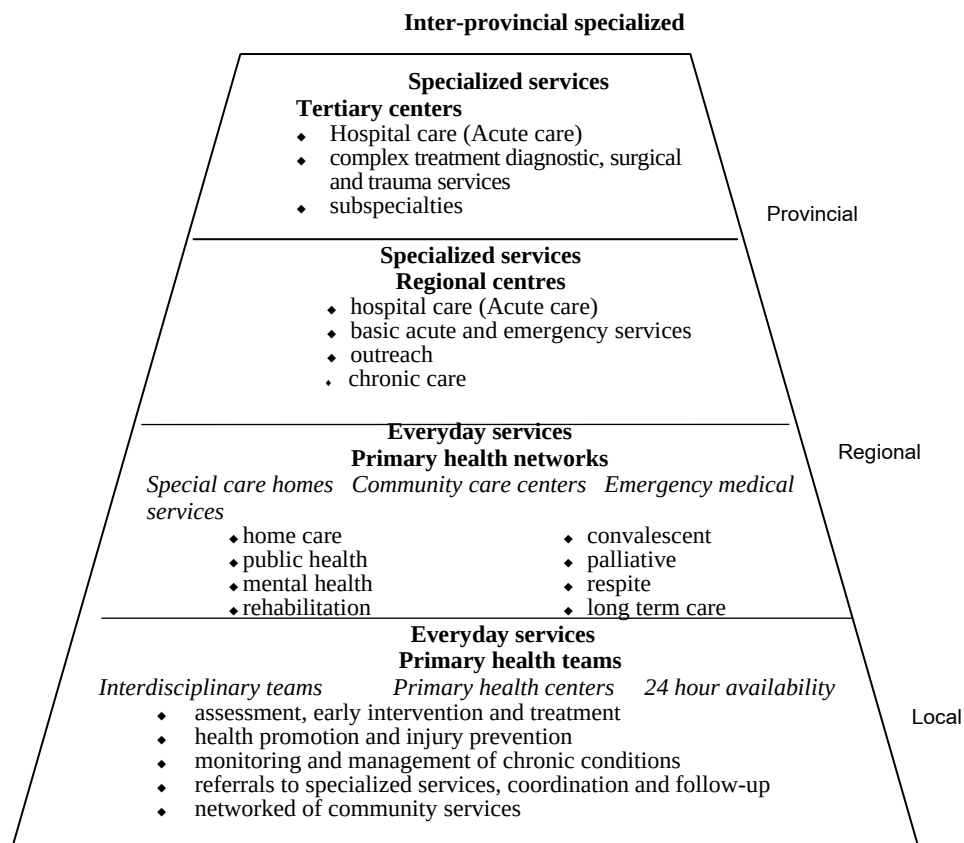
ทั้งนี้เมืองค์สุขภาพหลายองค์กรที่ลงนามในบันทึกข้อตกลง (MOU) ประกาศสงครามกับโรคหัวใจ เช่น CDC, NIH, Department of Health and Human Services นอกจาก National Heart, Lung, and Blood Institute (NHLBI) มีบทบาทสำคัญในการรับมือกับปัญหาความไม่เท่าเทียมด้านสุขภาพหัวใจ ด้วยเป้าหมายตามบันทึกข้อตกลง 4 ประการคือ ป้องกันการเกิดปัจจัยเสี่ยง ตรวจพบและรักษาปัจจัยเสี่ยง จำแนกและรักษาอาการโรคหลอดเลือดเฉียบพลัน (acute coronary syndrome) ได้แต่เนิ่นๆ และป้องกันการกลับเป็นโรค CVD รวมทั้งอาการแทรกซ้อน โดยมีการจัดตั้งโครงสร้างในการดำเนินงานที่สำคัญคือ Enhanced Dissemination and Utilization Centers (EDUCs) ดำเนินการให้การศึกษาเพื่อป้องกันควบคุม CVD และส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีต่อสุขภาพหัวใจ

2.2.2.3 กรณีศึกษาประเทศแคนาดา

รัฐบาลกลางมีหน้าที่จัดทำและบริหารหลักการหรือมาตรฐานระบบบริการสุขภาพระดับประเทศ ผ่าน Canada Health Act (CHA) เกณฑ์และเงื่อนไขของบริการในระบบประกันสุขภาพมีระบุใน CHA

อันเป็นมาตรฐานระดับประเทศ มณฑล/เขตการปกครองพิเศษต้องดำเนินการให้บรรลุจึงจะได้รับงบประมาณสมทบจากรัฐบาลกลางเต็มจำนวนตามกลไกการโอนเงิน (transfer mechanism) มณฑล/เขตการปกครองพิเศษมีหน้าที่จัดบริการ hospital care (acute care) ตามอำนาจที่มี ระบบการจัดบริการสุขภาพในประเทศแคนาดาสรุปได้ดังแผนภูมิที่ 2.5

แผนภูมิที่ 2.5 การจัดบริการสุขภาพโดยมณฑลและเขตการปกครองพิเศษประเทศแคนาดา

ในด้านการแก้ปัญหาโรคหัวใจ แคนาดาเริ่มโครงการ Canadian Heart Health Initiative (CHHI) ใน ค.ศ. 1988 เพื่อเป็นกลยุทธ์รับมือกับปัญหา CVD โดยขับเคลื่อนด้วยนโยบายอย่างเป็นระบบและอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ (evidence-based) และใช้ 'สุขภาพหัวใจ' เป็นจุดเริ่มต้นในการรุกเข้าสู่ปัญหาสุขภาพอื่นๆ ที่มีปัจจัยเสี่ยงร่วมกัน เป้าหมายหลักเน้นที่การปฏิบัติโดยบูรณาการและปรับวิธีการที่มีประสิทธิผล (efficacious intervention) ให้เข้าสู่โครงสร้างพื้นฐานของระบบสาธารณสุขระดับท้องถิ่น (local) ภาค (region) และมณฑล (province) รัฐบาลกลางแคนาดาเสนอโครงการนี้ผ่านทางสาธารณสุขจังหวัดกว่า 20 ปีมาแล้วซึ่งประกอบด้วย การพัฒนานโยบาย สํารวจสุขภาพหัวใจ รมรณรงค์ ประเมินผล และเผยแพร่ สำหรับด้านการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคหัวใจและหลอดเลือดมีการตั้งเป้าหมายการเข้าถึงบริการและระยะเวลาบริการ และเมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 2005 กระทรวงสาธารณสุขแคนาดาประกาศใช้ตัวเปรียบเทียบ 10 ข้อ (10 key benchmarks) เพื่อลดระยะเวลาการคอยบริการการแพทย์ ซึ่งหนึ่งในนั้นระบุถึงบริการ Cardiac bypass surgery สำหรับผู้ป่วยโรคหัวใจ level I, II และ III ทำ Cardiac bypass surgery ภายใน 2, 6 และ 26 สัปดาห์ ตามลำดับ โดยรัฐบาลกลางมีการจัดสรร

งบประมาณสนับสนุน เช่นในมณฑล British Columbia มีการตั้งกองทุนเพื่อลดระยะเวลาในการรอ (Federal wait time reduction fund) โดยได้รับงบประมาณ 600 ล้านดอลลาร์แคนาดาจาก First Minister 10-Year Health Plan to Strengthen health Care fund สำหรับการดำเนินงาน 6 ปี ให้มณฑลนี้บรรลุเป้าหมายทั้ง 10 ข้อ ภายใน 31 มีนาคม 2007 และ มีการตั้ง กองทุนเครื่องมือแพทย์ (Federal medical equipment fund) ได้รับงบ 132 ล้านดอลลาร์จากรัฐบาลกลางในปี 2000 สำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือทางการแพทย์ตามความจำเป็นของมณฑล ในกฎหมายปี 2003 Diagnostic and equipment fund ของ British Columbia ได้รับจัดสรรมาจากรัฐบาลกลาง 1,500 ล้านดอลลาร์ในระยะเวลา 3 ปี และใช้งบของมณฑลเองอีก 200 ล้านดอลลาร์

2.2.3 การพัฒนาระบบบริการด้านการบาดเจ็บ

ระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) องค์การนำซึ่งทำหน้าที่ดูแลนโยบายด้านการดูแลผู้ได้รับบาดเจ็บ 2) โรงพยาบาลศูนย์อุบัติเหตุที่ดูแลคนไข้ที่ถูกส่งต่อ 3) แนวทางส่งต่อคนไข้ก่อนถึงโรงพยาบาลที่จะแยกคนไข้ (triage) ที่จำเป็นต้องได้รับการส่งต่อไปศูนย์อุบัติเหตุระดับต่างๆตามสภาพคนไข้ เป้าหมายของระบบบริการเพื่อจับคู่ระหว่างทรัพยากรสาธารณสุขที่มีกับความต้องการทางการแพทย์ของผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บ (Trauma care system) สามารถจำแนกเป็น 2 ลักษณะตามการจัดบริการ ได้แก่

1. Inclusive trauma system หรือ ระบบที่รวมบริการตั้งแต่ การรักษาอาการบาดเจ็บจนถึงการฟื้นฟูสภาพ รวมทั้ง ส่งเสริมป้องกัน และการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบบริการและการรักษา
2. Exclusive trauma system ที่เน้นการบริการที่โรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่มีขีดความสามารถสูงในการบริการรองรับผู้บาดเจ็บรุนแรง

จากการทบทวนเอกสาร พบว่าระบบบริการเพื่อดูแลคนไข้ผู้ได้รับบาดเจ็บเริ่มในช่วงสงครามและอเมริกาเป็นประเทศที่มีการพัฒนาการดูแลคนไข้บาดเจ็บอย่างเป็นระบบและเป็นต้นแบบในการพัฒนาของประเทศต่างๆ อย่างไรก็ตามต้นทุนการพัฒนาของอเมริกาสูงมาก ทำให้ WHO เสนอทางเลือกในการพัฒนาระบบโดยพัฒนาจากทรัพยากรที่มีอยู่ (WHO, 2004) ในขณะที่ประเทศออสเตรเลียมีระบบบริการแพทย์ฉุกเฉินที่จัดแบ่งโรงพยาบาลเป็น 5 ระดับ และตั้งระบบการส่งต่อและพัฒนาระบบส่งต่อที่ชัดเจน ทำให้สามารถพัฒนาโรงพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

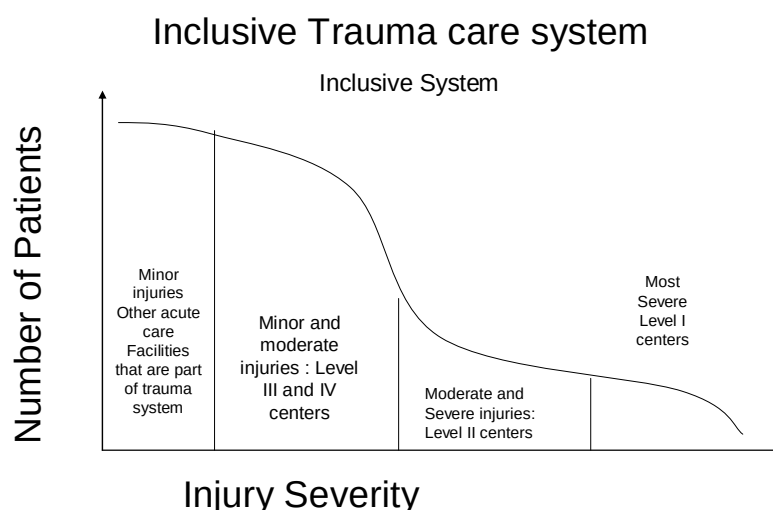
2.2.3.1 กรณีศึกษาสหรัฐอเมริกา

เป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บ โดยเริ่มจากการเรียนรู้ในภาวะสงครามไปสู่ในภาวะปกติที่พัฒนาระบบรองรับคนไข้ในเมืองใหญ่ มีการใช้กฎหมายควบคู่กับการศึกษาวิจัยในการพัฒนานโยบายด้านนี้อย่างต่อเนื่องตลอด 30 ปีที่ผ่านมา ใช้แนวคิดด้านระบาดวิทยาและสาธารณสุขมาประยุกต์ใช้กับระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บเพื่อป้องกันการเกิดเหตุ ข้อมูลการศึกษาวิจัยและประเมินผลส่งผลกระทบต่อนโยบายการดูแลคนไข้บาดเจ็บของอเมริกาอย่างมาก ทำให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญและแสดงให้เห็นถึงช่องว่างในการพัฒนา ทำให้รัฐบาลเพิ่มงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบ

องค์กรวิชาชีพได้แก่วิทยาลัยศัลยแพทย์อเมริกันมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบาย มาตรฐาน บริการ รวมถึงการให้คำปรึกษา และจัดตั้งทีมสหวิชาชีพเพื่อติดตามประเมินผลคุณภาพและศักยภาพของ สถานพยาบาล โดยกฎหมายระบุให้มีการประเมินการตรวจประเมินและออกใบรับรองทุก 3 ปี มีการออก กฎหมายระบุชนิดของผู้ให้บริการที่ต้องมีความชำนาญด้านการแพทย์ฉุกเฉิน ควบคุมคุณภาพโดยการ ควบคุมคุณภาพผู้ให้บริการสถานบริการแต่ละระดับ รวมถึงการใช้เกณฑ์การประเมินสถานพยาบาล เนื่องจากมีข้อกำหนดบังคับให้โรงพยาบาลที่จะได้รับบสนับสนุนและสามารถเป็นสถานที่ฝึกหัดแพทย์ ประจำบ้าน ต้องผ่านการประเมินคุณภาพ การประเมินศักยภาพด้านการรองรับอุบัติเหตุมีความคล้ายคลึง กับเกณฑ์การประเมินของ JCAHO ด้านการป้องกันการบาดเจ็บ มีกฎหมายเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในท้อง ถนน และลดอัตราเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุอุบัติภัยต่างๆเป็นแนวทางหลักของประเทศ ผลการศึกษาปี 1994 พบว่าอัตราการเสียชีวิตของผู้ได้รับบาดเจ็บลดลงหนึ่งในสามหลังจากมีระบบบริการผู้บาดเจ็บ

มีการจัดแบ่งระดับสถานบริการเป็นสี่ระดับโดยมีการประเมินคุณภาพและการจัดระดับ สถานพยาบาลเพื่อรักษามาตรฐาน สถานพยาบาลแต่ละระดับต้องผ่านการรับรองจาก Lead Agency ที่มี อำนาจเต็มในการปรับลดระดับสถานพยาบาลจากระดับที่เคยเป็น หรือจำกัดจำนวนสถานพยาบาลระดับ I และระดับ II เพื่อรักษาคุณภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ แนวคิดในการจัดแบ่ง สถานพยาบาลเป็นลักษณะภาพรวมหรือ Inclusive Trauma Care System มีเพื่อให้คนไข้เข้าถึง สถานพยาบาลตามสภาพการบาดเจ็บและดูแลครบวงจรตั้งแต่บาดเจ็บจนถึงฟื้นคืนสภาพ โดยมุ่งหวังให้ คนไข้เข้าถึงบริการได้ตามความรุนแรงของการบาดเจ็บ มีการรวมศูนย์ทรัพยากรบุคลากร เพื่อรองรับ การบาดเจ็บที่รุนแรงโดยมีระบบส่งต่อที่ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ (American College of Surgeon, 2006)

แผนภูมิที่ 2.6 Inclusive Trauma care system ของสหรัฐอเมริกา

The goal of a trauma system is to match a facility's Resources with a patient's medical needs so that Optimal and cost-effective care is achieved

ระดับ I คือระดับโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่มีความพร้อมต่อการรับการบาดเจ็บหลายอวัยวะ ทำหน้าที่เป็น lead agency มีความพร้อมทั้งด้านอุปกรณ์และบุคลากรที่จะนำระบบในเขตรับผิดชอบทั้งด้าน การศึกษา อบรม วิจัย และการวางแผนระบบบริการในพื้นที่ รวมไปถึงผู้ป่วยได้รับบาดเจ็บที่รับบริการใน โรงพยาบาลลูกข่ายในพื้นที่บริการ รวมถึงการทำวิจัยและการวางแผนป้องกันการบาดเจ็บ มีข้อกำหนดเชิงปริมาณให้รับคนไข้ไม่น้อยกว่าปีละ 1,200 ราย โดยกำหนดให้คนไข้ที่มีความรุนแรงของอาการ ISS >15 จำนวนเฉลี่ย อย่างน้อย 35 รายต่อศัลยแพทย์ 1 ราย ใน 1 ปี

ระดับ II เป็นสถานพยาบาลที่จะรักษาคนไข้จนครบวงจรเช่นเดียวกับระดับ I แต่อาจไม่สามารถ บริการได้ซับซ้อนเท่าระดับ I มีคนไข้บางส่วนที่จะต้องถูกส่งต่อไประดับ I ในพื้นที่ที่ไม่มีสถานพยาบาล ระดับ I ระดับ II ทำหน้าที่นำทีมในพื้นที่รับผิดชอบ

ระดับ III เป็นสถานพยาบาลในพื้นที่ห่างจากสถานพยาบาลระดับ I และระดับ II ระดับ III ทำหน้าที่ประเมินสภาพคนไข้ผ่าตัดฉุกเฉิน ทำการฟื้นคืนชีพ และส่งต่อคนไข้ไปยังสถานพยาบาลระดับ I และ ระดับ II ในพื้นที่เขตเมืองที่มีสถานพยาบาลระดับ I และระดับ II แล้วจะไม่มีสถานพยาบาลระดับ III

ระดับ IV ให้บริการผู้ป่วยบาดเจ็บในพื้นที่ห่างไกลเพื่อส่งต่อเช่นเดียวกับระดับ III ระดับ IV

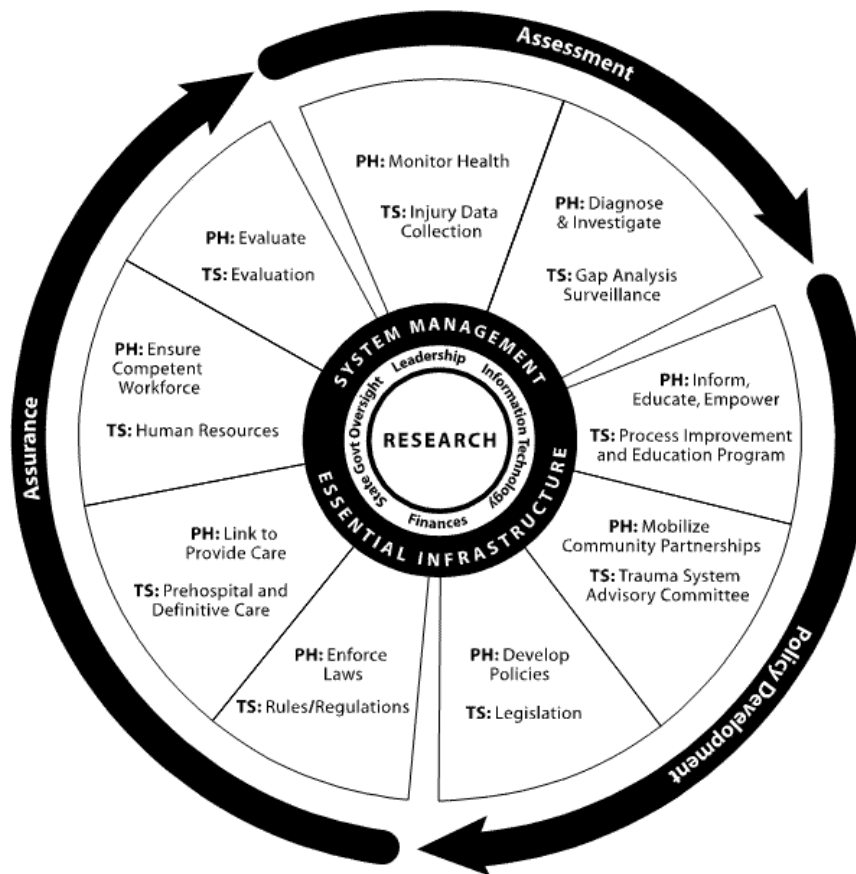
ระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บที่มีประสิทธิภาพขึ้นกับประสิทธิภาพการนำของ Lead Agency โดย ทุกสถานพยาบาลจะต้องความสัมพันธ์กับสถานพยาบาลระดับ I และ II มีการหมุนเวียนบุคลากรจาก สถานพยาบาลระดับ III และระดับ IV ไปทำงานในหน่วยระดับ I และ II เป็นการเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็น

บทบาทของสถานพยาบาลระดับ I และ II จะมีส่วนร่วมในการจัดระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บ ระดับพื้นที่ บริหารระบบ และทำงานร่วมกับองค์กรกลางในการประเมินสถานพยาบาล โดยทำหน้าที่ 1) เป็นกรรมการที่ปรึกษาระบบบริการฉุกเฉินระดับมลรัฐและระดับพื้นที่ 2) ตรวจประเมินทางการแพทย์ Medical Audit 3) ร่วมกับคณะกรรมการแพทย์ฉุกเฉิน EMS พัฒนาระบบบริการ 4) ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในพื้นที่ร่วมกับสื่อสาธารณะต่าง ๆ 5) ประเมินความต้องการการแพทย์ฉุกเฉิน (Trauma Need Assessment) และพัฒนาระบบฐานข้อมูลการได้รับบาดเจ็บ (Injury Surveillance) ร่วมกับรัฐบาลกลาง 6) ให้คำปรึกษาและแนะนำโรงพยาบาลในเขตรับผิดชอบด้านการพัฒนาคุณภาพ บริการ

วิทยาลัยศัลยแพทย์อเมริกาให้ความสำคัญกับการค้นหาความเสี่ยงในพื้นที่ เพื่อบูรณาการทั้ง ระบบป้องกันและดูแลผู้ได้รับบาดเจ็บโดย 1) ประยุกต์แนวคิดด้านระบาดวิทยามาใช้ ทั้งนี้ การบาดเจ็บแตกต่างกันตามฤดูกาล พื้นที่ และวัฒนธรรม และพบว่าการบาดเจ็บเผยแพร่ได้ จากการมีพฤติกรรมเสี่ยงคล้ายคลึงกัน เช่น ขับรถเร็ว ดื่มแล้วขับ ฯลฯ 2) การทำงานแบบสหวิชาชีพเพื่อ รองรับปัญหาผู้ได้รับบาดเจ็บ 3) ใช้ทรัพยากรร่วมกันในการจัดระบบบริการ เช่น การดูแลคนไข้ไฟไหม้ คนไข้ได้รับบาดเจ็บที่กระดูกสันหลัง ศีรษะ คนไข้เด็ก 4) จัดระบบการเงินการคลังรวมทั้ง กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บริการที่ดี

ทั้งนี้การนำแนวคิดด้านระบาดวิทยามาประยุกต์ใช้ในการจัดระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บสามารถแสดงได้ดังในแผนภูมิที่ 2.7 โดยมีสามขั้นตอนสำคัญคือ (1) การประเมินสถานการณ์ โดยมีการใช้ข้อมูลการเฝ้าระวังการบาดเจ็บจากฐานข้อมูลการบาดเจ็บมาใช้ในการติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์ (2) ขั้นตอนการพัฒนา นโยบายและระบบ โดยพัฒนาระบบบริการ ให้การศึกษาประชาชน จัดตั้งคณะกรรมการแก้ปัญหาการบาดเจ็บที่มีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ รวมถึงการออกกฎระเบียบต่างๆ (3) การจัดระบบสนับสนุน เช่น การบังคับใช้กฎหมาย การพัฒนาระบบบริการก่อนถึงโรงพยาบาล การพัฒนากำลังคน และการติดตามประเมินผล

แผนภูมิที่ 2.7 กรอบแนวคิดการจัดระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บ (Trauma system in the future)

2.2.3.2 กรณีศึกษาประเทศออสเตรเลีย

ระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บของออสเตรเลีย เริ่มจากการวิจัยเกี่ยวกับระบบบริการโดยคณะกรรมการที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุในท้องถนน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นความซับซ้อนของการจัดบริการตั้งแต่ระบบบริการก่อนถึงโรงพยาบาล ห้องฉุกเฉิน หอผู้ป่วยใน หอผู้ป่วยวิกฤต และระบบส่งต่อ และในปี 1993 คณะที่ปรึกษาด้านความปลอดภัยในการใช้ถนนระดับประเทศ (National Road Trauma Advisory Council- NRTAC) เสนอแนวทางการพัฒนาระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บ ซึ่งระบุถึงระบบบริการที่พึงประสงค์ตั้งแต่เริ่มได้รับบาดเจ็บจนได้รับการรักษาที่เหมาะสมทั้งในพื้นที่เขตเมืองและ

เขตชนบทของออสเตรเลีย และยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับการแบ่งสถานบริการเป็นระดับต่างๆ การประเมินผลลัพธ์ของระบบบริการ

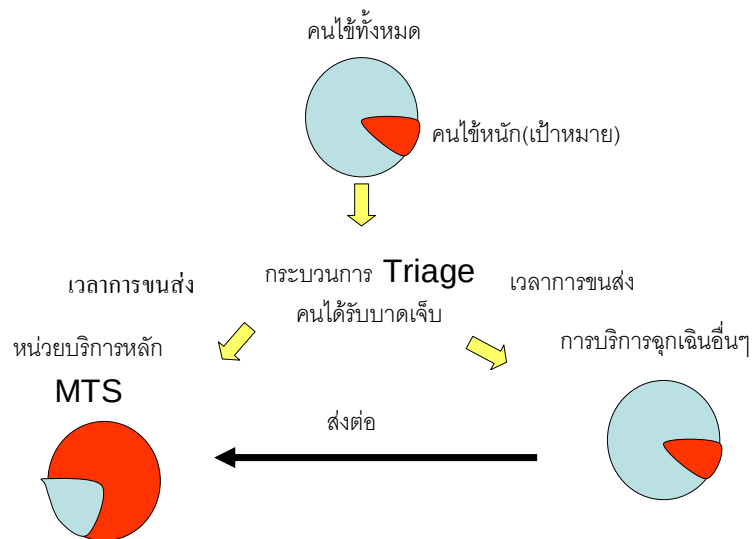
การจัดบริการมีหลักการคิดว่า แม้นคนไข้บาดเจ็บจะเป็นครึ่งหนึ่งของคนไข้ของห้องอุบัติเหตุ แต่ผู้ที่อาการรุนแรงมีเพียง 0.5 % ของคนไข้ที่ได้รับบาดเจ็บทั้งหมด ในกลุ่มคนไข้หนัก ความรวดเร็วของระบบบริการ (Time Critical) ส่งผลต่ออัตราการป่วยตายอย่างมาก ซึ่งสาเหตุการพิการหรือเสียชีวิตในคนไข้อาการสาหัสสามารถป้องกันได้ และถึงแม้ว่าคนไข้ได้รับบาดเจ็บทุกคนควรได้รับการดูแลเป็นอย่างดี แต่จุดประสงค์หลักของระบบบริการอยู่ที่กระบวนการการดูแลคนไข้บาดเจ็บรุนแรง

ออสเตรเลียให้ความสำคัญกับการกำหนดสถานบริการที่เป็นศูนย์อุบัติเหตุระดับต่างๆ โดยการจัดระบบสถานบริการเพื่อประสานระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บในเขตพื้นที่ โดยโรงพยาบาลทุกแห่งอยู่ในระบบ และเลือกใช้ศัพท์หน่วยบริการหลัก (Major Trauma Service MTS) แทนคำว่าโรงพยาบาลศูนย์ เนื่องจากประเมินว่าคำว่า “ศูนย์” จะลดทอนความสำคัญของระบบบริการก่อนถึงโรงพยาบาลและการฟื้นฟูสภาพผู้ได้รับบาดเจ็บ หน่วยบริการหลักทำหน้าที่เป็นแม่ข่ายของระบบบริการ รับผิดชอบการประสานงานกับโรงพยาบาลในพื้นที่เพื่อจัดบริการ ซึ่งรวมถึงแต่การป้องกันอุบัติเหตุจนถึงการฟื้นฟูสภาพ สถานบริการหลักมีบริการพื้นดินชีพ 24 ชั่วโมง มีการประเมินขั้นพื้นฐานและการรักษาขั้นสุดท้าย (Definitive Care) ของผู้ได้รับบาดเจ็บ มีแพทย์เชี่ยวชาญหลายสาขาและเป็นแกนของระบบบริการ

เกณฑ์ปริมาณคนไข้ของหน่วยบริการหลักของออสเตรเลียกำหนดจำนวนคนไข้ต่อสถานบริการที่ 200 รายต่อปี และเชื่อว่าการแข่งขันในระบบจะทำให้หน่วยบริการหลักมีคุณภาพบริการที่ดีขึ้น การกำหนดกระจายของหน่วยบริการหลัก มีคณะกรรมการประเมินอย่างละเอียด มีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับองค์กรเพื่อประเมินความพร้อม การทำงานเป็นระบบ ความมุ่งมั่นของทีมบริหารและผู้บริหาร ความพร้อมของหน่วยฉุกเฉินของโรงพยาบาล จำนวนประชากรในเขตรับผิดชอบ การเป็นเครือข่ายกับสถานพยาบาลที่ดูแลเด็ก และดูแลระบบประสาท ความสัมพันธ์กับสถานศึกษา

ระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บของรัฐวิกตอเรีย (Victoria State Trauma System - VSTS) มีหลักการในการจัดระบบโดยเชื่อว่าผลการรักษาจะดีที่สุดหากสามารถลดเวลาการเข้าถึงบริการขั้นสุดท้าย (Definitive treatment) และเชื่อว่า การ Triage คนไข้บาดเจ็บรุนแรงไปรับบริการในสถานบริการที่กำหนดเป็นสถานบริการหลัก เป็นแนวทางที่ดีกว่าการส่งคนไข้ไปสถานพยาบาลใกล้เคียงที่ศักยภาพไม่เพียงพอ ทั้งนี้คำนึงถึงระยะทางและความปลอดภัยในการส่งต่อ เชื่อในการรวมกลุ่มของแพทย์เฉพาะทาง (แผนภูมิที่ 2.8)

แผนภูมิที่ 2.8 ระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บของรัฐวิกตอเรีย (Victoria State Trauma System - VSTS)

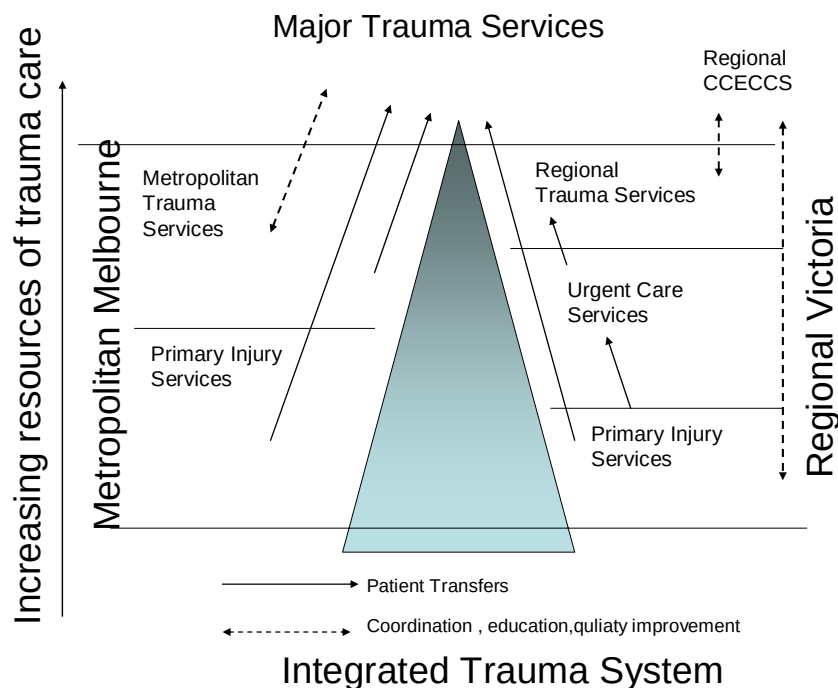

คณะกรรมการกำหนดจำนวนของหน่วยบริการหลักจัดแบ่งระดับหน่วยบริการเป็นหลายระดับ ส่วนการกำกับดูแลระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บทำในระดับเขตโดยสถานบริการหลัก การประสานงานทำโดยคณะที่ปรึกษาด้านการดูแลอุบัติเหตุและการบริการคนไข้วิกฤต (Consultative Council on Emergency and Critical Care Services CCECCS) โดยมีการจัดแบ่งสถานบริการซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ การเปลี่ยนระดับของสถานพยาบาลต้องผ่านการเห็นชอบของ คณะกรรมการดูแลคนไข้อุบัติเหตุและฉุกเฉินระดับกระทรวง (Ministerial Emergency and Critical Care Committee MECCC) โดยการประเมินพิจารณาจากการบริการและที่ตั้ง การจัดระดับสถานบริการคำนึงถึง 1) ความสามารถของห้องฉุกเฉิน โดยพิจารณาจากความสามารถของแพทย์และพยาบาลที่มีประสบการณ์ 2) ความพร้อม ความเร็วในการเข้าถึงห้องผ่าตัด 3) ความพร้อมในการเข้าถึงการวินิจฉัยโรค ความเร็วในการวินิจฉัย 4) ความสนใจ ความมุ่งมั่นที่จะจัดการระบบบริการฉุกเฉิน

สถานบริการของออสเตรเลีย สามารถแบ่งได้เป็น 5 ลักษณะใหญ่ (แผนภูมิที่ 2.9) คือ 1) สถานพยาบาลปฐมภูมิ ให้บริการคนไข้เสถียรและส่งต่อคนไข้ไปยังหน่วยบริการที่สูงกว่า 2) สถานพยาบาลเร่งด่วน ให้บริการในชนบทที่ห่างไกล ทำการพินคินชีพ ทำให้คนไข้มีอาการเสถียรเพื่อส่งต่อ อาจให้บริการจนจำหน่ายออกในคนไข้ที่ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ตามศักยภาพเครื่องมือและความชำนาญที่มี 3) สถานพยาบาลระดับภาค รับส่งต่อคนไข้ที่เหมาะสมจากพื้นที่ในเขตรับผิดชอบ โดยทำงานร่วมกับ CCECCS ในการประสานการจัดการฝึกอบรม การวิจัยและการพัฒนาคุณภาพ และประสานกับสถานบริการหลัก ในด้านคลินิกบริการ 4) สถานพยาบาลหลัก (Major trauma service MTS) เป็นที่รับส่งต่อคนไข้จากสถานบริการระดับต่างๆ และทำหน้าที่นำและสนับสนุนระบบบริการทั้งระบบ เป็นศูนย์แห่งความเป็นเลิศด้านบริการอุบัติเหตุ เป็นแกนในการประสานและพัฒนาระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บ สนับสนุนการจัดบริการของลูกข่าย มีการเรียนการสอนแพทย์ก่อนและหลังปริญญา และมีงานวิจัยด้านนี้

5) สถานบริการฉุกเฉินในเขตเมือง (Metropolitan Trauma Services: MeTS) ดูแลคนไข้ที่ไม่สามารถไปถึงสถานพยาบาลหลัก (MTS) ได้ทันเวลา เป็นสถานบริการสำรองกรณีสถานพยาบาลหลักมีคนไข้ล้น มีทีมรับฉุกเฉิน 24 ชั่วโมง และมีที่ปรึกษาด้านศัลยกรรมที่มีประสบการณ์การจัดการผู้ได้รับบาดเจ็บตลอด 24 ชั่วโมง สามารถทำการฟื้นคืนชีพได้ภายในไม่เกิน 30 นาที หรือภายใน 15 นาที

แผนภูมิที่ 2.9 ระบบดูแลผู้ได้รับบาดเจ็บแบบบูรณาการ (Integrated Trauma System) ของออสเตรเลีย

ระบบส่งต่อเป็นกลไกสำคัญในระบบบริการผู้ได้รับบาดเจ็บเพื่อให้ผู้ได้รับบาดเจ็บได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมและทันท่วงทีอื่นจะช่วยลดความพิการและเสียชีวิตได้ คณะกรรมการ The Consultative Committee on Road Traffic Fatalities (CCRTF) กำหนดเกณฑ์ในการพัฒนาระบบส่งต่อคนไข้โดยมีหลักการ คือ 1) ประมวลบริการที่มีอยู่ปัจจุบันและอนาคตเข้าด้วยกันเพื่อจัดระบบส่งต่อ 2) การส่งต่อต้องมีประสิทธิภาพและทันเวลา 3) ศักยภาพของผู้ให้การดูแลคนไข้ที่ได้รับการส่งต่อ จะต้องเหมาะสมกับสภาวะหรืออาการของคนไข้ 4) การเลือกชนิดของการขนส่งต้องพิจารณาจากสภาพคนไข้มีทั้งทางบก น้ำ อากาศที่ส่งต่อด้วยเครื่องบินหรือเฮลิคอปเตอร์ 5) การส่งต่อคนไข้ระหว่างโรงพยาบาลจะต้องมีบุคลากรทางการแพทย์ไปร่วมด้วยเสมอ 6) มาตรฐานบริการระหว่างการส่งต่อจะต้องเท่าเทียมหรือสูงกว่าโรงพยาบาลที่ส่งคนไข้

ระบบส่งต่อของออสเตรเลียออกแบบให้รวดเร็ว สถานบริการสามารถโทรไปที่ OCECCS เพื่อจะจัดระบบส่งต่อ ให้คำปรึกษาในการดูแลคนไข้ และหาเตียงรับ การส่งต่อจะทำโดยใช้เกณฑ์ 30 นาที ในผู้ใหญ่และ 60 นาทีในเด็ก โดยหากสถานพยาบาลหลักอยู่ในระยะที่สามารถส่งถึงใน 30 นาทีคนไข้จะถูกส่งไปที่สถานพยาบาลหลัก เชื่อว่าการได้รับบริการที่พร้อมที่สุดในคนไข้การหนักจะเป็นประโยชน์ต่อคนไข้ และเป็นการลดการส่งต่อเป็นทอดๆ หากกำลังส่งต่อและเจ้าหน้าที่ที่ดูแลคนไข้ระหว่างส่งต่อ

พิจารณาว่าอาการหนักมาก คนไข้จะถูกนำไปสถานพยาบาลใกล้เคียงเพื่อให้ทำการเสถียรก่อน แล้วจึงส่งไป MTS ภายหลัง กรณีการจราจรติดขัดทำให้การส่งต่อนานกว่า 30 นาที หากเวลาเพิ่มไม่มากคนไข้จะได้ประโยชน์จากการส่งไปที่สถานพยาบาลหลักมากกว่าส่งไปที่สถานบริการฉุกเฉินเขตเมือง (MeTS) และถูกส่งต่ออีกรอบไปยังสถานพยาบาลหลัก กรณีคนไข้อยู่พื้นที่ห่างไกล หรือกรณีที่ต้องใช้เวลามากกว่า 30 นาทีจึงถึงสถานพยาบาลหลัก เจ้าหน้าที่ที่ส่งต่อจะปรึกษาสถานพยาบาลหลักเพื่อวางแผนการรักษาร่วมกัน โดยเงื่อนไขความสำเร็จคือ คุณภาพของเจ้าหน้าที่ส่งต่อ (Pre Hospital Care) ดี มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะเป็นระยะ ทำให้การตัดสินใจในการส่งต่อแม่นยำ

Over Triage การส่งต่อคนไข้อาการไม่หนักมากไปสถานพยาบาลหลักเป็นปัญหาที่จะทำให้สถานพยาบาลที่ถูกส่งผ่านไม่ยอมรับในระบบ และเกิดปัญหากับทักษะในการดูแลคนไข้ของสถานพยาบาลที่ถูกส่งผ่าน ในขณะเดียวกันทำให้สถานพยาบาลหลัก แออัดไปด้วยคนไข้ ทำให้ค่าใช้จ่ายในการจัดบริการสูงกว่าจำเป็น คณะกรรมการอนุญาตให้เกิดการ Over Triage ได้ 50% เพื่อป้องกันการ Under Triage (การไม่ส่งคนไข้อาการรุนแรงไปสถานพยาบาลหลัก) 10% ซึ่งการ Under Triage จะส่งผลกระทบต่อ การเจ็บป่วยและการตายของคนไข้ อาการหนักซึ่งเป็นเป้าหมายการจัดระบบบริการ

2.2.4 สรุปข้อค้นพบจากการทบทวนประสบการณ์ต่างประเทศ

จากการทบทวนประสบการณ์การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิด้านโรค มะเร็ง หัวใจ และการบาดเจ็บของต่างประเทศ จะเห็นว่า ศูนย์บริการตติยภูมิขั้นสูงในประเทศเหล่านี้มีบทบาทนำในการแก้ปัญหาสุขภาพและระบบบริการสุขภาพด้านนั้นๆ ในประเทศนอกเหนือจากการให้บริการในศูนย์ตนเอง เป้าหมายการพัฒนาระบบบริการดังกล่าวเป็นไปเพื่อ ลดปัญหาสุขภาพและแก้ปัญหาในระบบบริการสุขภาพเป็นสำคัญ โดยมีการกำหนดเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมและวัดได้ ในด้านสุขภาพนั้นเป็นไปเพื่อการลดทั้งอัตราป่วยและอัตราตาย สำหรับเป้าหมายของการแก้ปัญหาในระบบบริการที่ชัดเจนก็คือของสหราชอาณาจักรเพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการ การลดคิวรับบริการ และระยะเวลารอรับบริการเป็นเป้าหมายหลักระดับชาติเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการรักษาโรคมะเร็ง และโรคหัวใจ

ในด้านโครงสร้างองค์กรในการบริหารและพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงของแต่ละประเทศก็แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละประเทศ เช่น สหราชอาณาจักรมีระบบบริการสุขภาพแห่งชาติโดยใช้เงินจากระบบภาษีดังนั้นการพัฒนาจึงอยู่ภายใต้ National Health Services (NHS) และมีองค์กร NICE ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา ในขณะที่ระบบบริการสุขภาพของอเมริกันเป็นระบบการแข่งขันในตลาด ดังนั้นบทบาทภาครัฐโดยองค์กรที่เกี่ยวข้อง (อาจหลายองค์กร เช่น กระทรวงสาธารณสุข ราชวิทยาลัยในด้านนั้นๆ สมาคมร่วมมือหรือที่ปรึกษา ฯลฯ) จึงจำกัดในเรื่องการพัฒนานโยบายและแนวทางในการดำเนินงาน รวมถึงการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยง ขณะที่ในเรื่องบริการเป็นบทบาทของสถานพยาบาล

เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของการพัฒนา ดังนั้นขอบเขตการพัฒนาจึงจำเป็นต้องก้าวพ้นขอบเขตของตัวศูนย์และครอบคลุมไปทั้งด้าน การส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค การค้นหาโรคในระยะแรก การจัดเครือข่ายบริการและการส่งต่อ และการพัฒนาศักยภาพ ทักษะ และองค์ความรู้ในเรื่องนั้นๆ ตัวอย่างที่

ชัดเจน เช่น การจะลดอัตราการตายจากโรคมะเร็งได้ นอกจากต้องป้องกันโรคในรายใหม่แล้ว ยังต้องทำให้ผู้ป่วยมะเร็งระยะแรกซึ่งสามารถรักษาหายขาดได้เข้ามาในระบบให้ได้เร็วที่สุด หรือในกรณีของการบาดเจ็บ กระบวนการจัดการในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยและระบบบริการก่อนถึงโรงพยาบาลมีความสำคัญไม่น้อยกว่าระบบบริการในสถานพยาบาลเองเพื่อลดอัตราการเสียชีวิตและพิการของผู้บาดเจ็บ หรือการจัดระบบบริการเพื่อให้ผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันได้รับบริการอย่างรวดเร็วและทันที่อย่างเช่น ระบบ Rapid chest pain clinic ของสหราชอาณาจักร การพัฒนาระบบบริการสายด่วนเพื่อปรึกษาและเรียกใช้บริการยามฉุกเฉิน เป็นต้น

สำหรับงบประมาณในการพัฒนาระบบบริการเฉพาะด้านนี้มีการจัดหางบประมาณเพิ่มเติมเพื่อพัฒนา เช่น ในประเทศอังกฤษมีการตั้ง Performance fund เพื่อจ่ายให้ผู้ให้บริการที่สามารถลดคิวการรับบริการโรคหัวใจได้ หรือในแคนาดา มีการตั้งกองทุนต่างๆ เพื่อมาพัฒนาระบบบริการผู้ป่วยโรคหัวใจเพื่อลดคิวการรับบริการ เช่น Federal Medical Equipment fund, Federal Health Resources Investment Fund, Health Access Fund, Federal wait time reduction fund.

ทั้งนี้บทบาทของศูนย์ตติยภูมิขั้นสูงนั้นควรเป็นผู้นำในการพัฒนาระบบบริการด้านนั้นๆ โดยขอบเขตของการพัฒนาควรประกอบด้วย

- (1) การตรวจวินิจฉัยและรักษาพยาบาลครบวงจร
- (2) การฝึกอบรมบุคลากรด้านนั้นๆ
- (3) กำหนดมาตรฐานบริการผู้ป่วยที่เหมาะสมกับทรัพยากรแก่ระบบบริการของประเทศ
- (4) การศึกษาวิจัยด้านคลินิกเกี่ยวกับโรคในท้องถิ่น
- (5) การพัฒนาระบบข้อมูลโรคด้านนั้น รวมถึงการให้ข้อมูลแก่สาธารณชน
- (6) การพัฒนาเครือข่ายระบบบริการ และระบบการส่งต่อ
- (7) การป้องกันและค้นหาผู้ป่วยระยะแรก
- (8) บริการเชิงรุกในชุมชน เช่น การให้ความรู้ การป้องกันโรค
- (9) การจัดระบบเฝ้าระวังและติดตาม

2.3 การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิชั้นสูง (Excellence center) ของไทยที่ผ่านมา

หลักการ

การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิชั้นสูง มีเป้าประสงค์เพื่อให้สามารถลดการเสียชีวิตจากโรคและภาวะเสี่ยงที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ 3 อันดับแรก โดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติกึ่งบงลงทุน เพื่อการทดแทนส่วนหนึ่งมาใช้พัฒนาระบบบริการตติยภูมิชั้นสูงสามด้าน คือ โรคมะเร็ง หัวใจ และการบาดเจ็บ ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา

วัตถุประสงค์

เพื่อวางแผนระดับชาติในการพัฒนาศูนย์บริการตติยภูมิทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องมีเครือข่ายบริการที่เชื่อมโยงงานบริการทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างเป็นเอกภาพเอื้อต่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาระบบบริการสู่มาตรฐานบริการที่กำหนด
2. เพื่อพัฒนาแพทย์ บุคลากรทางการแพทย์ ในทุกสาขาที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ทักษะ สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการที่เป็นปัจจุบัน
3. ขยายพื้นที่กลุ่มเป้าหมายสถานบริการตติยภูมิเพื่อการเข้าถึงบริการของประชาชนในทุกภูมิภาค

แนวทางการพัฒนาโครงการ ดังนี้

1. ให้มีการบริหารสินทรัพย์ และทรัพยากรด้านสุขภาพ ที่มีอยู่แล้วและพัฒนาให้มีศักยภาพสูง โดยพิจารณาเป็นภาพรวมทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยหลีกเลี่ยงการลงทุนในสถานที่ใหม่ หรือจัดตั้งเป็นสถาบันใหม่
2. สร้างให้เกิดเครือข่ายบริการระดับตติยภูมิ ให้บริการรักษาโรคที่ซับซ้อนใช้ทรัพยากรและค่าใช้จ่ายมาก มีความเชื่อมโยงในแนวดิ่งและแนวราบ
3. เป็นการลงทุนที่มีเงื่อนไข ให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้ เพื่อลดการลงทุนซ้ำซ้อน
4. กระจายการลงทุนด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ เพื่อให้ประชาชนทุกภูมิภาค ที่มีปัญหาด้านบริการทางการแพทย์ตติยภูมิ เข้าถึงได้ง่าย
5. ให้มีการพัฒนาบุคลากร กระจายบุคลากร และสร้างระบบแรงจูงใจ
6. มีการใช้ข้อมูลสถิติโรคในพื้นที่มาประกอบการจัดทำงบประมาณ สร้างระบบ Geographic Information System (GIS)

ในการพัฒนาบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจกำหนดกิจกรรมดังในตาราง

ตารางที่ 2.1 กิจกรรมในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง

กิจกรรม	กิจกรรมย่อย
1. กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนา	1.1 ประชุมคณะผู้ทรงคุณวุฒิ 1.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง 1.3 สำรวจประเมินศักยภาพ
2. กำหนดระดับมาตรฐานการบริการ	2.1 ประชุมคณะผู้ทรงคุณวุฒิ 2.2 ศึกษาวิเคราะห์และพิจารณา ➢ โครงสร้างพื้นฐาน ➢ ทรัพยากรที่จำเป็นในระบบบริการ ➢ บุคลากร ➢ ลักษณะภูมิศาสตร์ ➢ การเข้าถึงบริการ ➢ สถานบริการในเขตใกล้เคียง/เครือข่ายบริการ ➢ ความซุกของโรคในพื้นที่บริการ (ระบาดวิทยา) ➢ ระบบข้อมูล/ทะเบียนกลาง/การส่งต่อ ➢ อัตราค่าบริการที่เหมาะสม ➢ ปัญหาอื่นๆ
3. วางแผนการพัฒนา 3.1 บุคลากร 3.2 ระบบบริการ	3.1.1 ประชุมคณะผู้ทรงคุณวุฒิ 3.1.2 กำหนดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องสำหรับบุคลากรแต่ละประเภท 3.1.3 เยี่ยมสำรวจและวางแผนพัฒนา 3.2.1 ประชุมคณะผู้ทรงคุณวุฒิ 3.2.2 กำหนดมาตรฐานบริการ 3.2.3 เยี่ยมสำรวจและวางแผนพัฒนา
4. ดำเนินการ 4.1 พัฒนา 4.2 จัดสรรงบประมาณ 4.3 จัดซื้อจัดจ้าง	4.1.1 รูปแบบการใช้ technology assessment ในการพัฒนาบริการตติยภูมิ 4.1.2 ระบบสารสนเทศในบริการตติยภูมิโรคหัวใจเพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารการรับส่งต่อ 4.1.3 บุคลากรในสถานพยาบาลตติยภูมิเป้าหมายโดยการประชุม อบรม สัมมนา 4.2.1 ประชุมคณะผู้ทรงคุณวุฒิ 4.2.2 กำหนดมาตรฐานและคุณลักษณะครุภัณฑ์หลักกรอง 4.2.3 สำรวจประเมินศักยภาพพื้นที่เป้าหมาย 4.3.1 จังหวัดจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุในวงเงินที่ได้รับ 4.3.2 สำนักงานปลัด กสธ. โอนเงินไปยังสถานพยาบาลเป้าหมายโดยตรง
5. ติดตามประเมินผล	คณะผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดหลักเกณฑ์ประเมินและเยี่ยมสำรวจ

สำหรับการสนับสนุนงบประมาณ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิทั้ง 3 ด้าน โดยแบ่งเป็นหมวดการใช้จ่าย 3 หมวดใหญ่ๆ คือ

1. ค่าตอบแทนบุคลากร เป็นการจ่ายในลักษณะการจ่ายเพิ่มเติม (Extra work load) ให้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการรับส่งต่อตติยภูมิเฉพาะด้าน สำหรับ โรคหัวใจ มะเร็ง และอุบัติเหตุ โดยกำหนดอัตราค่าตอบแทนเพื่อพิจารณาเป็นข้อกำหนดสำหรับผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรผู้ให้บริการในศูนย์บริการ

2. งบประมาณด้านครุภัณฑ์

3. งบพัฒนาบุคลากร

โครงสร้างการบริหารโครงการส่วนกลาง

ในระยะเริ่มต้นโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงทุนด้านบุคลากร การวิจัย และการพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์ในบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจ ศูนย์โรคมะเร็ง และเครือข่ายควบคุมการบาดเจ็บแห่งชาติ ลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยอนุกรรมการทั้งสามเป็นกลไกหลักในการจัดทำแผนพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงแต่ละด้านและบริหารงบประมาณที่ได้รับในแต่ละด้านภายใต้การสนับสนุนการดำเนินงานโดยสำนักพัฒนาคุณภาพบริการ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ในการบริหารโครงการในระดับชาติมีการเปลี่ยนแปลงองค์กรในการจัดการในแต่ละระยะดังนี้ ในปีแรกมีสำนักพัฒนาเครือข่ายบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (กองสาธารณสุขภูมิภาคและกองโรงพยาบาลภูมิภาคเดิม) เป็นองค์กรบริหารจัดการ ตามคำสั่งที่ 196/2545 สังกัด วันที่ 20 มกราคม 2545 ต่อมา มีการเปลี่ยนโครงสร้างกระทรวงสาธารณสุขและมีการแยกกรมสนับสนุนบริการออกมา ในปี 2546 โครงการนี้จึงบริหารโดยสำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และในปีงบประมาณ 2548 จึงเปลี่ยนเป็น สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข บริหารจัดการเนื่องจากกรมสนับสนุนบริการเป็นกรมด้านวิชาการ (ตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.2 องค์กรบริหารโครงการพัฒนาการจัดบริการตติยขั้นสูง

คำสั่ง	องค์กรบริหาร
196/2545 (วันที่ 20 มกราคม 2545)	สำนักพัฒนาเครือข่ายบริการสุขภาพ (สป.กสช.)
1040/2546 (วันที่ 10 ธันวาคม 2546)	สำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กสช.
612/2548 (วันที่ 11 กรกฎาคม 2548)	สำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป. กสช.

อย่างไรก็ดีในด้านงบประมาณสำหรับการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงที่ผ่านมานั้นได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นหลัก รวมทั้งงบประมาณสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการทั้งสาม โดยมีสำนักพัฒนาคุณภาพบริการ สปสช. เป็นผู้ประสานงานหลัก

2.3.1 การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้านมะเร็ง

แผนแม่บทเพื่อพัฒนาตติยภูมิศูนย์โรคมะเร็งระยะที่ 1 กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า เพื่อให้การรักษาผู้ป่วยมะเร็งได้มาตรฐาน โดยมีพันธกิจ (Mission) และกลยุทธ์ในการดำเนินงานสำคัญ คือ

1. ครอบคลุมการรักษาผู้ป่วยมะเร็งภายในประเทศอย่างน้อยร้อยละ 75 โดยใช้กลยุทธ์
  - 1.1 ผลักดันให้มี Advance Cancer Center ในทุกภูมิภาค
  - 1.2 ผู้ป่วยควรได้รับการรักษาใน Registered cancer center
  - 1.3 ให้งบประมาณสำหรับการพัฒนาบุคลากร และครุภัณฑ์ที่เหมาะสม
  - 1.4 กำหนด Guideline การรักษา: การผ่าตัด, รัวสีรักษา, เคมีบำบัด
  - 1.5 สนับสนุนให้ Excellence Center ทำงานเต็มศักยภาพ ทั้งด้านงานบริการ การเรียนการสอนและการวิจัย
2. กำหนดและพัฒนาเครือข่ายการรับและส่งต่อผู้ป่วย
  - 2.1 สร้างเครือข่ายภายในองค์กรของกระทรวงสาธารณสุข และระหว่างกระทรวงสาธารณสุขกับองค์กรอื่น เช่น โรงเรียนแพทย์ กระทรวงกลาโหมและเอกชน
  - 2.2 กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในศูนย์แต่ละระดับ เช่น กลุ่มระดับ 1: Excellence ให้บริการครบวงจร กลุ่มระดับ 2: Advance ให้บริการ Diagnostic, Plan management, Treatment และกลุ่มระดับ 3: General เน้น Maintenance และ Follow-up เป็นต้น
3. พัฒนาระบบข้อมูลมะเร็งให้ถูกต้องและครบถ้วน
  - 3.1 เก็บข้อมูลสถิติผู้ป่วยมะเร็งโดยใช้ Program เดียวกันทั้งประเทศ (2548) (ID, Diagnostic, Staging, Mode of treatment, Result of treatment)
  - 3.2 ทุกศูนย์มีระบบการรักษาตาม Clinical practice guideline ที่ได้มาตรฐานและตรวจสอบได้ (ภายในปี 2551)
4. พัฒนาบุคลากรและสนับสนุนให้บุคลากรทางด้านมะเร็ง
  - 4.1 ขอตำแหน่งจากกระทรวงในการเชี่ยวชาญแต่ละทางอย่างน้อย 8 ตำแหน่งต่อปี
  - 4.2 จัดให้มีอบรมแบบ Short course training (3-6 เดือน) สำหรับบุคลากรที่ทำงานด้านโรคมะเร็ง
  - 4.3 ให้ทุนผู้ที่ต้องการฝึกอบรมด้านโรคมะเร็ง
  - 4.4 เงินสนับสนุน สำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้ป่วยโรคมะเร็ง
  - 4.5 กระจายบุคลากรในศูนย์ต่างๆ ตามสภาพปัญหาโดยคำนึงถึงสภาพทางภูมิศาสตร์

5. ตรวจ/ค้นหาโรคมะเร็งในระยะเริ่มต้นและลดอุบัติการณ์โรคมะเร็ง

5.1 สนับสนุนงานวิจัยหาสาเหตุและปัจจัยเสี่ยงของมะเร็งที่พบบ่อย

5.2 สนับสนุนงานวิจัยในด้านการคัดกรองมะเร็งที่พบบ่อยในประเทศไทย

5.3 รณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้เรื่องโรคมะเร็งและปัจจัยเสี่ยง

6. มีสถาบันที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลาง โดยกำหนดหน้าที่วางแผนแม่บท กำกับการทำงาน และกระจายงบประมาณ ผลักดันการวิจัย และงานอื่นๆทั้งหมดที่ร่างไว้

โดยได้กำหนดระยะเวลาทำงานทั้งหมด 10 ปี แบ่งแผนงานออกเป็น 2 ระยะ คือระยะที่ 1 (2547-2551) เน้นการกระจายระบบบริการให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ส่วนระยะระยะที่ 2 (2552-2556) เน้นการศึกษาวิจัยลดอุบัติการณ์มะเร็งและตรวจหามะเร็งในระยะเริ่มต้น

ในการจัดระดับสถานบริการตติยภูมิโรคมะเร็ง แบ่งเป็นสามระดับ โดยมีหลักเกณฑ์คือ

ระดับ 1 Excellence Cancer Center ระดับ Excellence มีบริการรักษาโรคมะเร็งได้ครบเต็มรูปแบบ และทำ Research และ Model Development ได้แก่ (10 ศูนย์)

- กระทรวงสาธารณสุข: รพ.ราชวิถี สถาบันมะเร็ง
- ทบวงมหาวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์ ศิริราช รามาธิบดี เชียงใหม่ สงขลา ศรีนครินทร์
- กระทรวงกลาโหม: พระมงกุฎฯ ภูมิพล

ระดับ 2 Advance Cancer Center ระดับ Advance มีบริการครบ และทำ Clinical Research (11 ศูนย์)

- กทม.: วชิรพยาบาล สถาบันสุขภาพเด็ก
- รพศ.มหาราชนครราชสีมา
- รพศ.สรรพสิทธิประสงค์ + ศูนย์มะเร็งอุบลราชธานี
- รพศ.สระบุรี + ศูนย์มะเร็งลพบุรี
- รพศ.ชลบุรี + ศูนย์มะเร็งชลบุรี
- รพศ.ขอนแก่น
- รพศ.พุทธชินราช

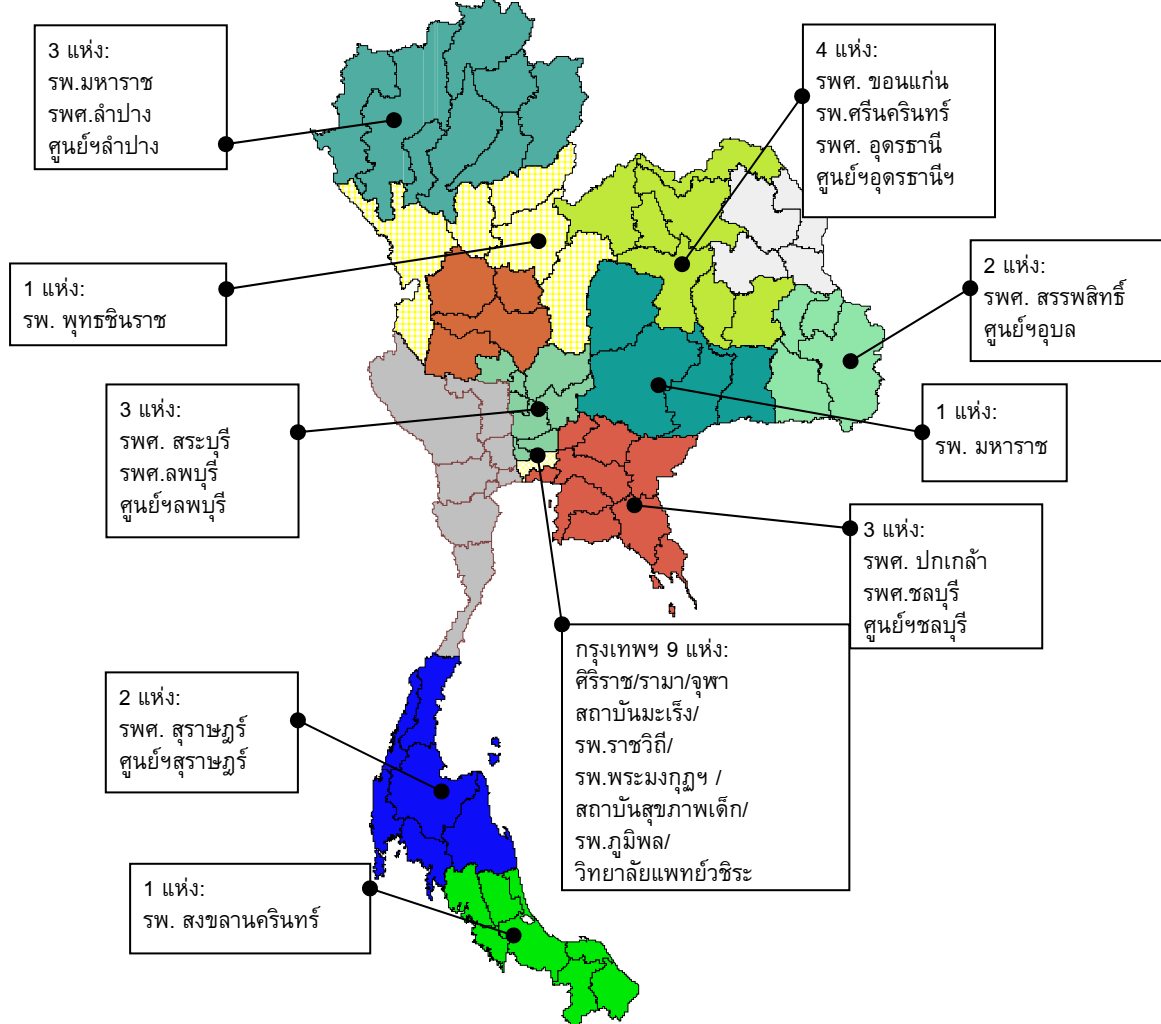
ระดับ 3 เป็น General Cancer Center จัดบริการครบ แต่ไม่ทำ Research (8+1 ศูนย์)

- รพศ.อุดรธานี + ศูนย์มะเร็งอุดรธานี
- รพศ.สุราษฎร์ธานี + ศูนย์มะเร็งสุราษฎร์ธานี

- รพศ.ลำปาง + ศูนย์มะเร็งลำปาง
- รพศ.พระปกเกล้า
- รพศ.ลพบุรี
- ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏ รัษฎาบุรี (เกิดขึ้นภายหลัง)

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาการกระจายของที่ตั้งของสถานพยาบาลตติยภูมิโรคมะเร็งจำแนกตามเขตของ สปสช. (แผนภูมิที่ 2.10) จะเห็นว่ามีพื้นที่สองเขตที่ไม่มีสถานพยาบาลตติยภูมิด้านนี้ตั้งอยู่คือในเขต สำนักงานสาขาชายภูมิ และนครสวรรค์ ในขณะที่เขตกรุงเทพมหานครมีสถานพยาบาลดังกล่าวอยู่ถึง 9 แห่ง นอกจากนี้ยังมีสถานพยาบาลภาคเอกชนจำนวนหนึ่งที่สามารถให้บริการรักษาโรคมะเร็งโดยมี เครื่องฉายแสงให้บริการด้วย คือ โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์ สมิติเวชศรีนครินทร์ ธนบุรี ศรีสยาม ศูนย์ มะเร็งกรุงเทพ เป็นต้น

แผนภูมิที่ 2.10 การกระจายของหน่วยตติยภูมิตั้งสูงด้านโรคมะเร็งในปี 2548 จำแนกตามเขตสปสช.

การบริหารงบประมาณ

อนุกรรมการพิจารณาแผนการลงทุนภายใต้โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เป็นผู้พิจารณากรอบ วงหลักเกณฑ์แนวทางการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อบริการตติยภูมิเฉพาะด้าน โรคมะเร็งภายใต้โครงการตั้งงบประมาณของปี 2545 เป็นต้นมา

จากวงเงินงบประมาณในการพัฒนาระบบ excellence center ในปี 2549 ทั้งหมดประมาณ 500 ล้านบาท เป็นแผนงานของมะเร็ง 141 ล้านบาท ตามกรอบการพัฒนาเป็น 3 ด้าน ดังนี้ ค่าตอบแทน 80 ล้านบาท ค่าจัดหาอุปกรณ์ครุภัณฑ์ที่จำเป็น 54 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายเพื่อพัฒนาบุคลากร 7.82 ล้านบาท หากนับจากปี 2545 เป็นต้นมา สปสช. ได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อการพัฒนาสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงด้านมะเร็ง รวมแล้ว 838 ล้านบาท โดยเป็นค่าตอบแทนร้อยละ 19 งบลงทุนร้อยละ 79 และการพัฒนาร้อยละ 2

ตารางที่ 2.3 งบประมาณสำหรับการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงโรคมะเร็ง 2545-2549

ปี	ค่าตอบแทน	ครุภัณฑ์	พัฒนา	รวม
2545		160,500,000		160,500,000
2546	40,000,000	95,694,948	13,000,000	148,694,948
2547		295,273,961		295,273,961
2548	39,000,000	53,000,000		92,000,000
2549	80,000,000	54,000,000	7,820,000	141,820,000
รวม	159,000,000	658,468,909	20,820,000	838,288,909
	19%	79%	2%	100%

การจ่ายค่าตอบแทนบุคลากร

การจ่ายค่าตอบแทนนี้มีวัตถุประสงค์สนับสนุนการพัฒนาระบบบริการผู้ป่วยโรคมะเร็ง โดยเฉพาะการดูแลรักษาผู้ป่วยที่มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสม และได้รับการยอมรับตามแนวทางเวชปฏิบัติ จะทำการจ่ายให้แก่เฉพาะหน่วยบริการตามที่คณะทำงานฯ ให้การรับรอง คือ ศูนย์ทั้ง 30 แห่ง ที่กล่าวข้างต้นโดยหน่วยงานต้องจัดบริการตามหลักเกณฑ์ที่ สปสช. กำหนด และแสดงผลงานการให้บริการตามแบบรายงานที่คณะทำงานฯ กำหนด และยอมรับกระบวนการการตรวจสอบด้านการควบคุมกำกับคุณภาพการให้บริการตามที่คณะทำงานฯ กำหนด

สำหรับหลักเกณฑ์ในการจ่ายค่าตอบแทนได้กำหนดไว้ดังนี้

1. จ่ายเพื่อการจัดบริการผู้ป่วยโรคมะเร็งในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เท่านั้น
2. จ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่บุคลากรที่ไม่เข้าซ้อนกับระบบการจ่ายเงินปกติ ของระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการจ่ายเงินบำรุ้งปี 2544 โดยให้ใช้อัตราสูงสุด ที่กำหนดไว้เป็นเกณฑ์

3. จ่ายเป็นค่าตอบแทน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเดินทาง แก่บุคลากรที่เชิญมาจากภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อดูแลรักษาโรคมะเร็ง สนับสนุนด้านวิชาการโรคมะเร็งหรือมาปฏิบัติการ โดยจ่ายได้ในอัตราสูงสุดตามที่กระทรวงการคลังกำหนดทั้งนี้บุคลากรภายนอกที่มาปฏิบัติการที่หน่วยบริการจะต้องมาปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 2 วันทำการ ต่อสัปดาห์
4. จ่ายเป็นค่าดำเนินการเกี่ยวกับผู้ป่วยในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ที่เป็นโรคมะเร็งตามที่จำเป็น เช่น ค่ารับ-ส่ง ต่อผู้ป่วย ค่าเดินทาง ค่าส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการแบบพิเศษเฉพาะค่าดำเนินการเกี่ยวกับเอกสาร และระบบสารสนเทศ

ทั้งนี้คณะกรรมการฯได้กำหนดให้ผู้ที่จะได้รับค่าตอบแทนคือ แพทย์เฉพาะทางด้านโรคมะเร็ง และบุคลากรสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการในหน่วยงาน และได้กำหนดมาตรฐานการให้บริการขั้นต่ำดังนี้

ประเภทบุคลากร	เกณฑ์ภาระงานที่กำหนดขั้นต่ำผู้ป่วยรายใหม่/ปี
1) Medical Oncologist	50 ราย/ปี
2) Medical Hematologist	50 ราย/ปี
3) Pediatric Hemato Oncologist	20 ราย/ปี
4) Radiation Oncologist	50 ราย/ปี
5) Gynaecological-oncologist	30 ราย/ปี
6) Oncology surgeon ผ่าตัดผู้ป่วยโรคมะเร็งและติดตามดูแล กำหนด Major operation ตามสัดส่วน ดังนี้	
6.1 Ca Breast	40 ราย/ปี
6.2 Liver-Gastrointestinal	20 ราย/ปี
6.3 Thyroid	20 ราย/ปี
6.4 Urology	20 ราย/ปี
6.5 Colon – Rectum Surgery	20 ราย/ปี
6.6 Neuro Surgery	20 ราย/ปี
6.7 Head and neck surgery Plastic	20 ราย/ปี
6.8 Orthopedics	20 ราย/ปี
6.9 Pediatric	10 ราย/ปี
6.10 CVT	20 ราย/ปี
6.11 Gynecology Cancer	20 ราย/ปี
6.12 Soft tissue tumor	20 ราย/ปี
6.13 Mixed Cancer cases	20 ราย/ปี
7) Cancer Pain Specialist	50 ราย/ปี
8) Interventional Radiologist	20 ราย/ปี
9) Nuclear Medicine	20 ราย/ปี
10) Pathologist	200 ราย/ปี

หมายเหตุ ไม่นับกรณีผ่าตัดเอาเนื้อของอวัยวะส่งตรวจเพื่อวินิจฉัย

การสนับสนุนครุภัณฑ์

ส่วนงบประมาณสนับสนุนการจัดหาครุภัณฑ์ที่จำเป็นนั้น ใช้หลักการให้สถานพยาบาลเสนอรายการสนับสนุน และหากวงเงินที่เสนอมาเกินกว่าจำนวนที่อนุมัติหน่วยบริการดังกล่าว ต้องสมทบส่วนเกินนั้นเอง รวมงบประมาณสนับสนุนการจัดหาครุภัณฑ์ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 ถึง 2549 รวมทั้งหมด 643.19 ล้านบาท โดยหน่วยบริการต่างๆ ได้จัดซื้อแล้ว 363.9 ล้านบาทหรือร้อยละ 56.59 และ อยู่ระหว่างดำเนินการอีก 279.2 ล้านบาท (ข้อมูลจาก สปสช. ณ ธันวาคม 2550)

อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัตินั้น ด้วยข้อจำกัดของฐานข้อมูลการกระจายครุภัณฑ์และกำลังคนที่มีในปัจจุบัน ทำให้แผนการจัดซื้อครุภัณฑ์และการจัดสรรงบประมาณส่วนนี้อาจไม่มีเป้าหมายชัดเจนนัก เช่น การประชุมคณะทำงานพัฒนาบริการตติยภูมิโรคมะเร็ง ด้านการจัดสรรงบประมาณ วันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2550 พิจารณาให้อยู่ในวงเงินงบประมาณคงเหลือจากปี 2549 (140,224,350 บาท) ได้ดำเนินการพิจารณาการสนับสนุนงบประมาณทางด้านครุภัณฑ์ ให้แก่หน่วยบริการที่เสนอขอมา เนื่องจากยังไม่มีฐานข้อมูลทรัพยากรที่ชัดเจน (ในการประชุมใช้การติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์เพื่อสอบถามรายละเอียดของอุปกรณ์ที่มีจากศูนย์ด้านมะเร็งที่ขอรับการสนับสนุนมา) และให้คณะทำงานได้กำหนดเงื่อนไขการสนับสนุนดังนี้

- 1) รายการที่ขอสนับสนุนต้องมีมูลค่าตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป
- 2) รายการที่มีมูลค่าตั้งแต่ 2-5 ล้านบาท : สปสช.สนับสนุนงบประมาณเต็มจำนวน
- 3) รายการที่มีมูลค่ามากกว่า 5 ล้านบาท : สปสช.สนับสนุนร้อยละ 50 หน่วยบริการสมทบเพิ่มร้อยละ 50 (ทั้งนี้ สปสช.จะสนับสนุนในวงเงินไม่เกิน 20 ล้านบาทต่อ 1 รายการ)

งบพัฒนาบุคลากร

สำหรับการสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรและการจัดอบรมเพิ่มพูนทักษะและวิชาการต่าง ๆ นั้น ใช้หลักการเหมือนการจัดซื้อครุภัณฑ์ คือนำเสนอโครงการและงบประมาณที่ต้องการสนับสนุนเพื่อให้กรรมการอนุมัติวงเงินสนับสนุน

2.3.2 การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้านโรคหัวใจ

สำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพร่วมกับคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิโรคหัวใจได้พัฒนาแผนแม่บทในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจขึ้น โดยมีสาระโดยสังเขปดังตาราง 2.4 โดยแผนดังกล่าวครอบคลุมทั้งเรื่องการพัฒนาสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูง ทั้งในด้าน จำนวน การกระจาย การกำหนดมาตรฐานและพัฒนาศักยภาพ การพัฒนาและจัดหากำลังคน การกำหนดเครือข่ายบริการและระบบสนับสนุน ค่าตอบแทน การติดตามประเมินผล และการส่งเสริมป้องกันโรค ทั้งนี้แผนแม่บทดังกล่าวยึดถือเป็นแม่บทในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงของคณะอนุกรรมการฯ อย่างไรก็ตามก็ยังไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมทุกด้านเนื่องจากงบประมาณมีเพียงจำกัดจาก สปสช.

ตารางที่ 2.4 แผนแม่บทการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจ พ.ศ. 2547-2551

แผนงาน	สาระ
1. การจัดตั้งศูนย์โรคหัวใจใหม่	ปีที่1-3 เป็นการการจัดตั้งและพัฒนา 1. Primary cardiac center 2. Cardiac center: ชลบุรี อุบลราชธานี (2545-2546) จันทบุรี (2547) สุราษฎร์ธานี (2549) ปีที่4-5 เป็นการพัฒนา Advanced หรือ Excellent cardiac center ให้มีศักยภาพสูงขึ้นเทียบเท่าสถาบันโรคหัวใจชั้นนำในระดับนานาชาติโดยใช้กระบวนการ Benchmarking ในการพัฒนาศักยภาพ
2. การจัดระดับศูนย์โรคหัวใจ	มีการจัดแบ่งศูนย์หัวใจเป็นสี่ระดับ ตามรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไป
3. การกำหนดมาตรฐานครุภัณฑ์และรอบกำลังคนที่เหมาะสมกับงาน	ประกอบด้วยอาคารสิ่งก่อสร้าง ครุภัณฑ์มาตรฐาน (อายุรกรรมและศัลยกรรมหัวใจ) และบุคลากร
4. การจัดหาอัตรากำลังของบุคลากรทางการแพทย์ในศูนย์โรคหัวใจ	4.1 อายุรแพทย์โรคหัวใจสำหรับ Primary cardiac center 4.2 ศัลยแพทย์หัวใจและทรวงอก อายุรแพทย์และกุมารแพทย์โรคหัวใจสำหรับ ทีมบุคลากร Cardiac center 1 ทีมในอุดมคติ ประกอบด้วย 1) CVT surgeon 4 คน 2) Adult cardiologist 6 คน 3) Pediatric cardiologist 2 คน 4) CV anesthesiologist 2 คน
5. การกำหนดเครือข่ายบริการระดับต่างๆ	
6. การสนับสนุนเครือข่ายบริการและศูนย์โรคหัวใจในระดับต่างๆ ให้เกิดมาตรฐานการบริการที่ดี	1. หมุนเวียนผู้เชี่ยวชาญจาก Excellent cardiac center ช่วยราชการที่ cardiac center ใหม่ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้งหรือตามความเหมาะสม รวม 6-7 คนต่อสัปดาห์ 2. ฝึกอบรมเพิ่มพูนทักษะบุคลากร 3. จัดสรรโควตาแพทย์ประจำบ้านเป็นกรณีพิเศษ
7. การจัดงบประมาณค่าตอบแทนวิชาชีพ	สำหรับสถานพยาบาลตติยภูมิโรคหัวใจ ระดับ 1-3
8. การพัฒนาศักยภาพศูนย์โรคหัวใจให้ทัดเทียมกับสถาบันโรคหัวใจชั้นนำในต่างประเทศ	แนวทางพัฒนาศักยภาพ การลงทุนเพื่อบริหารจัดการงบประมาณอย่างรอบคอบ (ไม่เกินร้อยละ 15 ของงบประมาณรวม) เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสาธารณสุข ประเทศ และเป็นแหล่งระดมคน ทรัพยากร การคิดค้นวิจัยในภาพรวมประเทศได้อย่างมีส่วนร่วม
9. การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน	
10. การส่งเสริมการป้องกันโรคหัวใจ	
11. การสนับสนุนงานวิจัย	

เนื่องจากมีสถานพยาบาลที่มีศักยภาพในการบริการโรคหัวใจเดิมอยู่แล้วเพียงแต่ระดับความสามารถในการให้บริการต่างกัน จึงจำเป็นต้องจำแนกเพื่อให้สามารถดำเนินการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ ทั้งนี้ศักยภาพบริการและรายชื่อโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์ในแต่ละระดับแสดงในตารางที่ 2.5

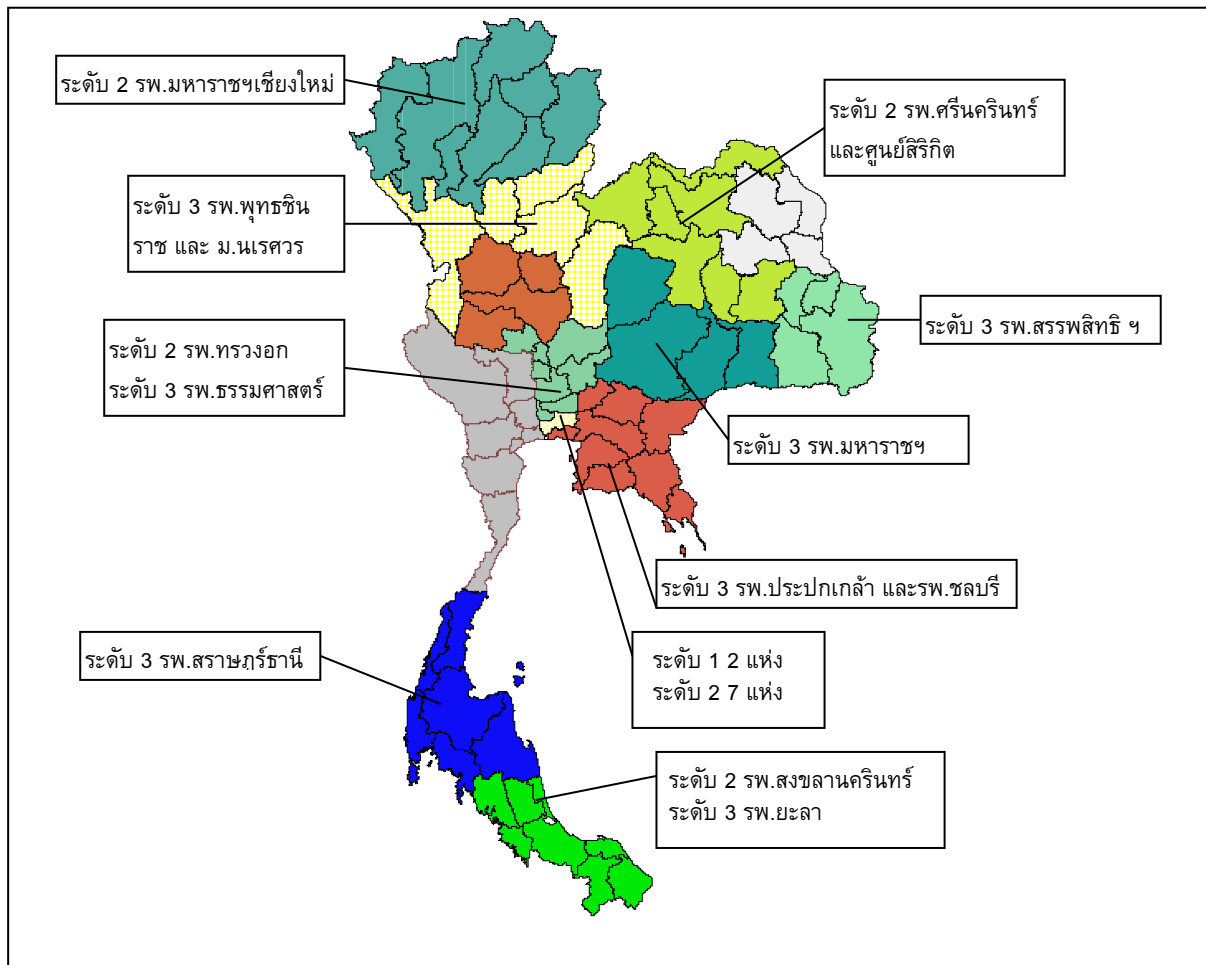
ตารางที่ 2.5 ศักยภาพของศูนย์หัวใจระดับต่างๆ และรายชื่อโรงพยาบาลในแต่ละระดับ

ศูนย์ตติยภูมิระดับ 1	ศูนย์ตติยภูมิระดับ 2	ศูนย์ตติยภูมิระดับ 3	ศูนย์ตติยภูมิระดับ 4
- ให้บริการทุกประเภท - ภาระงานสูง	- ให้บริการได้เกือบทุกประเภท - ภาระงานสูง-ปานกลาง	- สามารถให้บริการขั้นต่ำคือ การตรวจสวนหัวใจและหลอดเลือด ผ่าตัดหัวใจแบบเปิดบางประเภท - ภาระงานปานกลาง	- สามารถตรวจ echocardiography, exercise treadmill stress test - ภาระงานปานกลาง
1. รพ.จุฬา 2. รพ.ศิริราช	1. รพ.รามาริบัติ 2. รพ.มหาราชนครเชียงใหม่ 3. ศูนย์สิริกิติ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4. ศรีนครินทร์ ม.ขอนแก่น 5. รพ.สงขลานครินทร์ ม.สงขลานครินทร์ 6. รพ.วชิรพยาบาล 7. รพ.ราชวิถี 8. สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี 9. สถาบันโรคทรวงอก 10. รพ.ภูมิพล 11. พระมงกุฎ 12. ตำรวจ	1. รพ.มหาราชนครราชสีมา 2. รพ.สรรพสิทธิประสงค์ อุบลราชธานี 3. รพ.ชลบุรี 4. รพ.ยะลา 5. รพ.พุทธชินราช พิษณุโลก 6. ม.นเรศวร 7. รพ.พระปกเกล้าจันทบุรี 8. สุราษฎร์ธานี 9. รพ.ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ	1. รพ.สกลนคร 2. รพ.สุรินทร์ 3. รพ.บุรีรัมย์ 4. รพ.ร้อยเอ็ด 5. รพ.ชัยภูมิ 6. รพ.อุดร 7. รพ.ขอนแก่น 8. รพ.เขียงรายประชานุเคราะห์ 9. รพ.น่าน 10. รพ.แพร่ 11. รพ.อุดรดิตถ์ 12. รพ.ลำปาง 13. รพ.เพชรบูรณ์ 14. รพ.สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ 15. รพ.ชุมพรเขตอุดมศักดิ์ 16. รพ.หาดใหญ่ 17. รพ.วชิระภูเก็ต 18. รพ.มหาราชนครศรีธรรมราช 19. รพ.หัวหิน 20. รพ.ราชบุรี 21. รพ.ประจวบคีรีขันธ์ 22. รพ.จันทบุรีเบกษา 23. ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ

หมายเหตุ ระดับของศูนย์โรคหัวใจแบ่งตามภาระงานที่คณะกรรมการพัฒนาระบบเครือข่ายบริการและศูนย์ส่งต่อโรคหัวใจและหลอดเลือด กำหนดเป็นรายปี

สำหรับการกระจายของศูนย์ตติยภูมิโรคหัวใจนั้น ดังได้กล่าวแล้วว่าเป็นการพัฒนาจากของเดิมที่มีอยู่ก่อน และยกระดับขึ้นมา ขณะเดียวกันในระยะต่อมามีการจัดตั้งสำนักงานสาขาเขต ของ สปสช.ขึ้น และได้มีการจัดแบ่งพื้นที่ตามเขตโดยให้เขตหนึ่งรับผิดชอบประชากรประมาณ 5 ล้านคน ซึ่งเมื่อพิจารณาการกระจายของสถานพยาบาลตติยภูมิโรคหัวใจตามเขตของ สปสช. จะได้ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2.11

แผนภูมิที่ 2.11 การกระจายของสถานพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงโรคหัวใจตามเขตของ สปสช.

จากแผนภูมิข้างต้นจะเห็นว่าพื้นที่ สปสช. เขต สามแห่งที่ไม่มีศูนย์โรคหัวใจระดับ 1 - 3 ตั้งอยู่เลย คือ สปสช. เขต นครสวรรค์ สกลนคร และราชบุรี มี 5 เขตที่มีเพียงศูนย์หัวใจระดับ 3 ส่วนเขตกรุงเทพมหานครนั้นมีศูนย์โรคหัวใจมากที่สุด คือ ระดับ 1 สองแห่ง และระดับ 2 อีกเจ็ดแห่ง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดเครือข่ายพื้นที่รับผิดชอบในการส่งต่อและสนับสนุนการให้บริการสำหรับแต่ละพื้นที่ใหม่โดยมีได้อิงกับเขตดังกล่าว

การบริหารงบประมาณ

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิชั้นสูงโรคหัวใจตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 โดยแบ่งได้เป็น 3 หมวด คือ ค่าตอบแทนบุคลากร เป็นการจ่ายในลักษณะการจ่ายเพิ่มเติม (extra work load) แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการรับส่งต่อผู้ป่วยตติยภูมิโรคหัวใจ ตามอัตราค่าตอบแทนที่กำหนดไว้ งบลงทุนด้านครุภัณฑ์ และงบพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2545 – 2549 ได้รับงบรวม 767.67 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นค่าตอบแทนร้อยละ 19 งบลงทุนด้านครุภัณฑ์ร้อยละ 79 ในขณะที่เป็นงบพัฒนาบุคลากรร้อยละ 3 (ตารางที่ 2.6)

ตารางที่ 2.6 การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจ (หน่วย: ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	ค่าตอบแทน	ครุภัณฑ์	พัฒนาบุคลากร	รวม
2545		157.00		157.00
2546	37.67	67.75	13.00	118.41
2547		261.08		261.08
2548	15.00	48.00		63.00
2549	90.10	71.08	7.0	168.18
รวม	142.77	605	20	767.67
สัดส่วน	19%	79%	3%	100%

การจ่ายค่าตอบแทน

ได้มีการกำหนดอัตราการเบิกจ่ายแก่บุคลากรที่ทำหน้าที่ในศูนย์โรคหัวใจดังนี้

1. อัตราเบิกจ่ายค่าตอบแทนแก่
  - 1.1 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในการเยี่ยมสำรวจประเมินศักยภาพสถานพยาบาลในอัตรา 2,000 บาท/คน/วัน ครั้งละ 3-6 คน
  - 1.2 เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานโครงการในอัตรา 1,000 บาท/คน/วัน ครั้งละ 2 คน
2. อัตราเบิกจ่ายค่าตอบแทนแก่

แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะเฉพาะด้านในสถานพยาบาล

กลุ่มเป้าหมาย 4,000 บาท/คน/วัน

ทีมบุคลากรทางการแพทย์ 1,000 บาท/คน/วัน
3. อัตราค่าตอบแทนสำหรับแพทย์และบุคลากรเฉพาะทางที่ปฏิบัติงานบริการเฉพาะด้านของศูนย์โรคหัวใจ ตามมติคณะอนุกรรมการที่ปรึกษา ฯ กำหนด
4. อัตราค่าตอบแทนสำหรับแพทย์ประจำบ้านสาขาขาดแคลนที่รับต้นสังกัดของสถานพยาบาล

กลุ่มเป้าหมายพัฒนาในสาขาขาดแคลนเพื่อการพัฒนาตามที่คณะอนุกรรมการที่ปรึกษาฯ กำหนด

สำหรับเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนบุคลากรทางการแพทย์ในศูนย์บริการตติยภูมิโรคหัวใจ ต้องเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรในสถานพยาบาลกลุ่มเป้าหมาย (ตามเกณฑ์ของคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาการลงทุนด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์) ทั้งกรุงเทพมหานครและภูมิภาคในสังกัด กระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงกลาโหม และกระทรวงมหาดไทย ทั้งที่รับราชการอยู่และช่วยราชการหลังเกษียณ โดยมีภาระงานและอัตราค่าตอบแทน ดังตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.7 ภาระงานและอัตราค่าตอบแทนสำหรับบุคลากรในศูนย์บริการตติยภูมิโรคหัวใจ

ประเภทบุคลากร	ค่าตอบแทน (บาท)	ภาระงาน	ภาระงานที่เกิน (บาท/ราย)
1. cardiovascular thoracic (CVT) surgeon	50,000 /เดือน	ผ่าตัดหัวใจแบบเปิด ≥ 100 ราย/ปี	2,000
2. interventionist	50,000 /เดือน	PCI ≥ 100 ราย/ปี และ CAG ≥ 200 ราย/ปี หรือ PCI ≥ 200 ราย/ปี	1,000
3. non-invasive			
3.1 adult cardiologist	40,000 /เดือน	3.1 ECHO/ EST ≥ 500 ราย/ปี	500
3.2 pediatric cardiologist	50,000 /เดือน	3.2 ECHO/ EST ≥ 300 ราย/ปี	500
4. anesthesiologist			
4.1 cardiovascular anesthesiologist	50,000 /เดือน	ดมยาผู้ป่วย ≥ 100 ราย/ปี	
4.2 rotation	2,500/รายผู้ป่วย	$\geq 3,000$ ราย/ปี	
5. nurse, perfusionist and technician	2.500 /เดือน		

PCI = Percutaneous cardiac intervention

CAG = Coronary angiograph

ECHO = Echocardiograph

EST = Exercise Stress Test

2.3.3 การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้านการบาดเจ็บ

การบาดเจ็บเป็นสาเหตุการเสียชีวิตที่สำคัญของประเทศไทยในทุกกลุ่มอายุและเป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่งในผู้เสียชีวิตที่อายุต่ำกว่า 54 ปีลงมา สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้สนับสนุนงบประมาณเพื่อการทดแทนส่วนหนึ่งมาพัฒนาระบบบริการตติยภูมิตำแหน่งการบาดเจ็บ โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงทุนด้านเทคโนโลยีศูนย์อุบัติเหตุ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในการ กำหนดนโยบาย วางแผนและประเมินผลการลงทุนด้านบุคลากรและเทคโนโลยีทางการแพทย์ การวิจัยและพัฒนาบริการด้านการบาดเจ็บของประเทศ และให้การสนับสนุนด้านวิชาการต่างๆ

ในการพัฒนาระบบได้กำหนดพันธกิจของระบบบริการตติยภูมิเครือข่ายควบคุมการบาดเจ็บแห่งชาติให้ครอบคลุมการดูแลตั้งแต่ได้รับบาดเจ็บจนหายกลับไปอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ มีลักษณะเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงทั่วประเทศ โดยมีโรงพยาบาลที่มีความพร้อมเป็นแม่ข่าย (โรงพยาบาลที่เป็น excellence center) และกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาในระยะแรกไว้ดังนี้ (1) เพื่อพัฒนาแผนแม่บทระบบการดูแลรักษาผู้บาดเจ็บให้เสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2548 (2) กำหนดระดับชั้นของศูนย์อุบัติเหตุ และวิธีการติดตามประเมินผลภายในปี พ.ศ. 2549 (3) อัตราตายที่ป้องกันได้ไม่เกินร้อยละ 20 ตามมาตรฐานที่กำหนดภายในปี พ.ศ. 2554 และ (4) สร้างเครือข่ายระบบการดูแลรักษาผู้บาดเจ็บ (Trauma Care System: TCS) ทั้งนี้กิจกรรมหลักที่คณะกรรมการที่ปรึกษาได้ดำเนินการประกอบด้วย การจัดทำแผนแม่บทฯ การคัดเลือกโรงพยาบาลที่เป็นแกนหลักในการพัฒนา ดำเนินการพัฒนาเครือข่าย ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาบุคลากรและการติดตามประเมินผล โดยกำหนดผลผลิตดังในตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2.8 แสดงผลผลิตของการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิเครือข่ายการบาดเจ็บ

กิจกรรม	เงื่อนไข
1. มีคณะกรรมการอำนวยการพัฒนาศูนย์อุบัติเหตุ ระดับชาติ - วางแผนหลักบูรณาการ pre hospital care/ hospital care / rehabilitation - มีแผนงบประมาณ แนวทางติดตามประเมินผล	กระทรวงสาธารณสุขรับรองโครงการ หาที่ทำงาน หน่วยปฏิบัติ บริหาร งบประมาณจากแหล่งทุนที่เหมาะสม เช่น พรบคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ กองทุนเงินทดแทน องค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วม
2. มีแผนงานในการกำหนดแต่งตั้งจัดทำมาตรฐานพัฒนา โครงสร้าง ศูนย์อุบัติเหตุแต่ละระดับ - ศึกษาเพื่อกำหนดจำนวนและการกระจาย ของศูนย์ อุบัติเหตุที่พึงมี - กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเชิงโครงสร้าง ครุภัณฑ์	
3. มีแผนงานในการกำหนดบทบาทภารกิจของศูนย์แต่ละระดับ กระบวนการพัฒนาระบบปฏิบัติ - ให้มี trauma registry สอดคล้องกับ ICD 10 - มีจัดอบรม trauma registry และมี external trauma audit - มีการกำหนดมาตรฐานและดัชนีชี้วัดบริการทั้ง pre hospital care และ hospital care	ตารางที่ 4.3 มีการระบุให้audit ผู้เสียชีวิต ที่มี ค่า PS มากกว่า 0.7 ทุกราย ภายใน 3 ปี และ audit ผู้เสียชีวิตที่มีค่า PS มากกว่า 0.5 ทุก รายภายใน 5 ปี
4. มีแผนงานการจัดหา บำรุงรักษาและพัฒนาบุคลากร	ระบุอัตราค่าตอบแทนเพื่อสร้างแรง จูงใจในการทำงานให้บุคลากรในศูนย์ชัดเจน
5. มีแผนงานกำกับติดตามและประเมินผล	

การจำแนกระดับสถานพยาบาลและมาตรฐานสถานพยาบาล

การพัฒนาศูนย์อุบัติเหตุอ้างอิงแนวทางการแบ่งระดับศูนย์อุบัติเหตุของราชวิทยาลัยศัลยแพทย์
อเมริกา (American College of Surgeon) ซึ่งได้จัดระดับศูนย์บริการอุบัติเหตุเป็น 4 ระดับตามระดับ
ศักยภาพคือ

ระดับ 1 ดูแลผู้ป่วยได้ทุกระบบ (Comprehensive Care) รวมทั้งได้รับการรับรองให้เป็น สถาบัน
ฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทาง ในสาขาสำคัญที่เกี่ยวข้องทุกสาขา มีขีดความสามารถในการเป็นแม่ข่าย หลัก
ในระบบการควบคุม อุบัติเหตุในภูมิภาคที่รับผิดชอบได้

ระดับ 2 สถานพยาบาลที่มีขีดความสามารถในการดูแลผู้ป่วย เฉพาะทางที่สำคัญในการดูแล
บำบัดผู้ป่วยทุกสาขา มีบุคลากรสนับสนุนอย่างครบถ้วน มีแพทย์เฉพาะทางสาขาหลักในการดูแลผู้ป่วย
อุบัติเหตุ รวมทั้งอุปกรณ์เครื่องมือเฉพาะทางครบถ้วน ตลอดจนมีขีดความสามารถในการเป็นแม่ข่ายรอง
ในระบบ ควบคุมอุบัติเหตุในภูมิภาคที่รับผิดชอบได้

ระดับ 3 สถานพยาบาลที่มีขีดความสามารถในการดูแลผู้ป่วยทั่วไปตลอดจนมีขีดความสามารถ
ในการเป็นเครือ ข่ายในระบบ การควบคุม อุบัติเหตุในเขตที่รับผิดชอบได้

ระดับ 4 โรงพยาบาลที่มีขีดความสามารถในการดูแลผู้ป่วยพื้นฐานได้ ตลอดจนเป็น เครือข่ายใน
ระบบการควบคุมอุบัติเหตุในท้องที่รับผิดชอบได้

อย่างไรก็ดีในระบบที่เป็นอยู่นั้นมีการจัดระบบบริการที่แยกเป็นระดับตามศักยภาพแล้วระดับหนึ่ง ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดระบบบริการที่เป็นอยู่และเพื่อพัฒนาต่อยอดให้โรงพยาบาลต่างๆ มีศักยภาพในการให้บริการได้อย่างเต็มที่จึงกำหนดให้สถานพยาบาลต่างๆ เป็นศูนย์ในการให้บริการผู้บาดเจ็บดังนี้

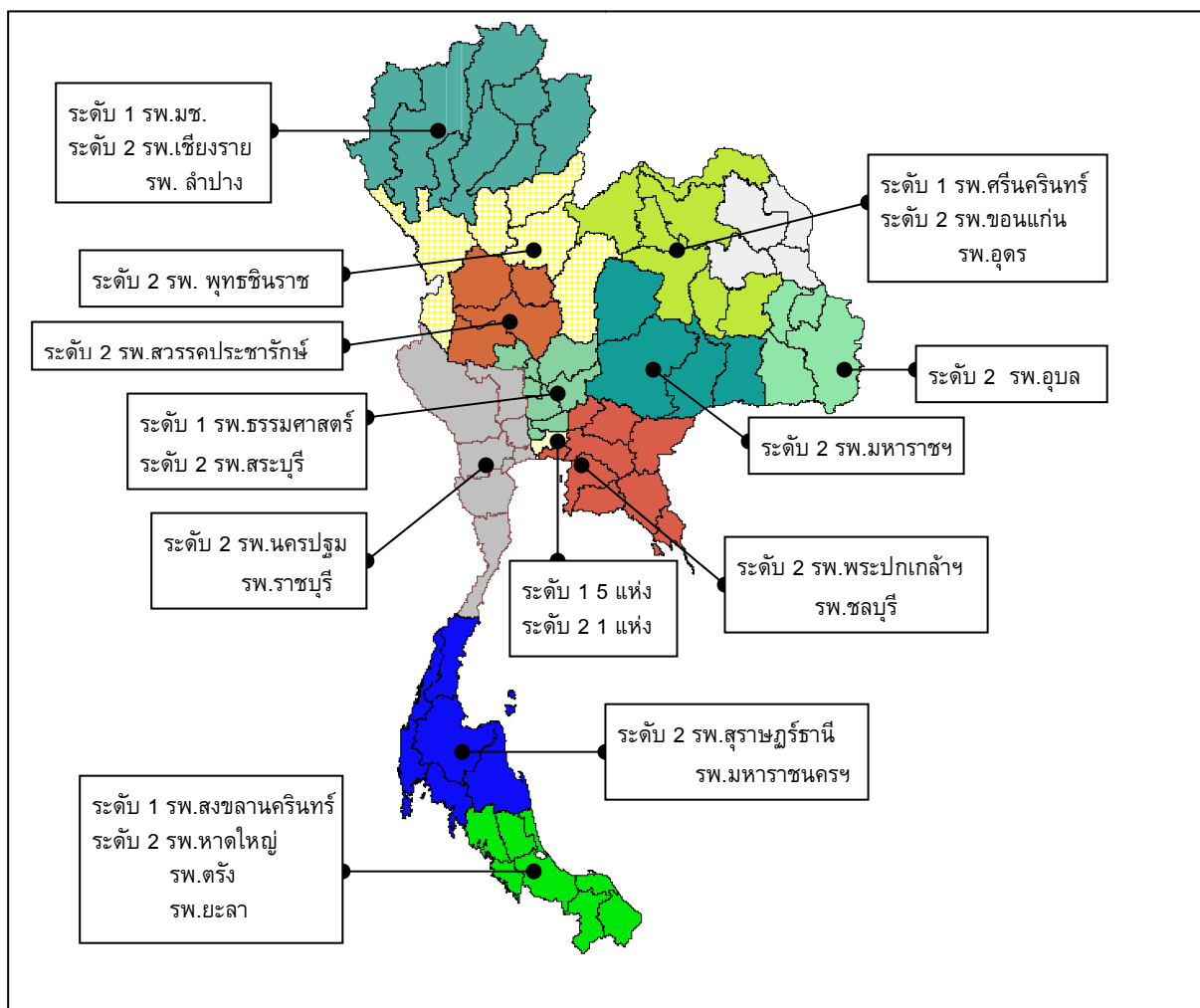
ระดับ 1 ได้แก่สถาบันที่เป็นโรงเรียนแพทย์และมีการฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางสาขาที่เกี่ยวข้อง

ระดับ 2 ได้แก่โรงพยาบาลศูนย์กระทรวงสาธารณสุข

ระดับ 3 ได้แก่โรงพยาบาลทั่วไปของกระทรวงสาธารณสุข

ระดับ 4 ได้แก่โรงพยาบาลชุมชนของกระทรวงสาธารณสุข

แผนภูมิที่ 2.12 การกระจายของศูนย์บาดเจ็บระดับ 1 และ 2 ตามเขตของ สปสช.

ทั้งนี้ได้มีการกำหนดมาตรฐานและศักยภาพของสถานพยาบาลแต่ละระดับไว้ชัดเจนว่าศูนย์แต่ละระดับต้องมีศักยภาพในการทำอะไรได้บ้างและต้องมีอุปกรณ์อะไรบ้าง เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาต่อไป โดยในช่วงปี 2545 – 2547 มีการแบ่งโรงพยาบาลที่มีอยู่ตามศักยภาพการบริการ และตั้งศูนย์ตติยภูมิอุบัติเหตุระดับ 1 และ 2 ขึ้นทั้งหมด 28 ศูนย์ เป็น โรงพยาบาลโรงเรียนแพทย์ 8 แห่ง โรงพยาบาลใน

สังกัดกรมการแพทย์ 1 แห่ง สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข 19 แห่ง กระจายตามเขตต่างๆ ของ สปสช. แสดงดังในแผนภูมิที่ 2.12 โดยภาพรวมจะเห็นว่าการกระจายของศูนย์ระดับ 1 และ 2 นั้น กระจายอยู่ในเกือบทุกเขต สปสช. ยกเว้นเขต สกลนคร โดยจำนวนของศูนย์ในแต่ละเขตมีตั้งแต่ 1 – 6 ศูนย์ อย่างไรก็ตามจากการตรวจนิเทศของคณะกรรมการฯ ในปี 2547 พบว่าบางศูนย์ไม่พร้อมที่จะเป็น ศูนย์อุบัติเหตุ

การบริหารงบประมาณ

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิ เครือข่ายการบาดเจ็บแห่งชาติตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 - 2549 ดังตารางที่ 2.9 โดยแบ่งได้เป็น 3 หมวดคือ ค่าตอบแทนบุคลากรในลักษณะการจ่ายเพิ่มเติม (Extra Work Load) แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานใน หน่วยบริการอุบัติเหตุตามอัตราค่าตอบแทนที่กำหนด งบลงทุนด้านครุภัณฑ์ และพัฒนา ในภาพรวม ระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้านการบาดเจ็บได้รับงบจาก สปสช. เพื่อพัฒนาระบบบริการด้านนี้จำนวน 617 ล้านบาท และมีการจัดสรรไปเพื่อเป็นค่าตอบแทนร้อยละ 32 ครุภัณฑ์ร้อยละ 63 และเป็นงบสำหรับการพัฒนาบุคลากรร้อยละ 5

ตารางที่ 2.9 การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิศูนย์อุบัติเหตุ หน่วย: บาท

ปีงบประมาณ	ค่าตอบแทน	ครุภัณฑ์	พัฒนาบุคลากร	รวม
2545		110,044,728		110,044,728
2546	32,875,142	47,511,176	13,000,000	93,386,318
2547		195,471,600		195,471,600
2548	35,955,339	35,955,339	10,000,000	81,955,339
2549	127,680,000	2,500,000	5,860,000	136,040,000
รวม	196,555,142	391,482,843	28,860,000	616,897,985
	32%	63%	5%	100%

การจ่ายค่าตอบแทนบุคลากร

การจัดสรรงบลงทุนในระยะแรกนั้นจัดสรรถัวเฉลี่ยเท่าเทียมกันทุกศูนย์ เนื่องจากไม่สามารถใช้ ข้อมูล trauma registry มากำหนดน้ำหนักในการจัดสรร และเสนอให้จ่ายค่าตอบแทนให้แพทย์ที่สอบได้ วุฒิบัตร ศัลยศาสตร์ทุกสาขา ศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ หรือ วิทยุญวิทยาให้อยู่ประจำห้องอุบัติเหตุ โดย เสนอเงินค่าตอบแทน 4000 บาทต่อเวร (ผลัด 8 ชั่วโมง) ทั้งในและนอกเวลาราชการ อย่างไรก็ตามข้อเสนอ ดังกล่าวได้รับการเห็นชอบเฉพาะส่วนค่าตอบแทนตามชั่วโมงทำงานที่ห้องอุบัติเหตุเท่านั้น การจ่าย ค่าตอบแทนเพิ่มนี้ได้รับอนุมัติตั้งแต่ปี 2546 แต่ไม่สามารถจ่ายได้เนื่องจากติดขัดจากระเบียบเงินบำรุง ของกระทรวงสาธารณสุข และมาเริ่มจ่ายในปี 2547 แต่จากการตามเยี่ยมของคณะกรรมการฯ ในปี พ.ศ. 2547 พบว่าหลายโรงพยาบาลไม่สามารถจ่ายค่าตอบแทนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ได้

การจ่ายค่าตอบแทนมีหลักเกณฑ์ชัดเจนขึ้นตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548 โดยกำหนดให้การจ่าย ค่าตอบแทนมีลักษณะเป็นการจ่ายเพิ่มเติมพิเศษสำหรับภาระงานที่เพิ่มขึ้นหรือ extra workload แยกไป

จากการจ่ายตามปกติ แก่หน่วยบริการที่ขึ้นทะเบียนเป็นสถานพยาบาลตติยภูมิเฉพาะด้าน และมีการกำหนดค่าฐานหรือจำนวนภาระงานขั้นต่ำที่กำหนด การปรับอัตราตามระดับสถานพยาบาลหรือพื้นที่ขาดแคลน และจำนวนภาระงานที่ให้บริการมากกว่าขั้นต่ำ สำหรับหลักเกณฑ์การจ่ายของศูนย์อุบัติเหตุได้กำหนดไว้ดังนี้

- 1 เป็นหน่วยบริการที่มีทีมบุคลากรมีความพร้อมให้บริการ ณ ห้องฉุกเฉินและดูแลผู้ป่วยได้ต่อเนื่องอย่างครบวงจร
- 2 มีแพทย์ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ดูแลผู้ป่วยบาดเจ็บที่ห้องฉุกเฉินตลอด 24 ชั่วโมง
- 3 บุคลากรที่สามารถรับค่าตอบแทน ได้แก่ แพทย์เฉพาะทางศัลยกรรมทุกสาขา หรือ แพทย์ศัลยกรรมกระดูก หรือวิสัญญีแพทย์ หรือแพทย์เวชศาสตร์ฉุกเฉินที่ได้รับ หนังสืออนุมัติหรือวุฒิบัตรในสาขานั้นๆ
- 4 จัดสรรให้บุคลากรในศูนย์อุบัติเหตุที่คณะกรรมการกำหนด (trauma director เดือนละ 10,000 บาท Nurse coordinator เดือนละ 5000 บาท)

สำหรับหลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนแก่แพทย์นั้นกำหนดอัตราค่าตอบแทนต่อเวรแตกต่างกันตามภาระงาน โดยคำนวณจาก จำนวนภาระผู้ป่วยบาดเจ็บรายใหม่ที่ได้รับการส่งต่อจากโรงพยาบาล เครือข่าย หรือผู้ป่วยบาดเจ็บนำส่งห้องฉุกเฉินโดยหน่วยกู้ชีพ ซึ่งได้รับการช่วยชีวิตขั้นสูง (Advance life support) หรือที่ต้องรับไว้เพื่อการผ่าตัดใหญ่ทันที หรือเป็นผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉินทุกชนิดที่นำส่งมาที่โรงพยาบาล ทั้งนี้อัตราการจ่ายค่าตอบแทนเป็นดังนี้

จำนวนผู้ป่วยบาดเจ็บเฉลี่ยต่อวัน 20 – 40 ราย	เวรละ 2,700 บาท
จำนวนผู้ป่วยบาดเจ็บเฉลี่ยต่อวัน 41 – 50 ราย	เวรละ 3,350 บาท
จำนวนผู้ป่วยบาดเจ็บเฉลี่ยต่อวัน 50 รายขึ้นไป	เวรละ 4,000 บาท

การพัฒนาบุคลากร

สำหรับการพัฒนาบุคลากรในปีงบประมาณ 2549 ได้มีการจัดอบรม Ambulatory Trauma care แก่แพทย์และพยาบาล การพัฒนาระบบ Trauma Registry การพัฒนา CPG และการตรวจการบริหารศูนย์ของหน่วยบริการทั้ง 28 ศูนย์

นอกจากนั้นคณะกรรมการได้ร่วมกับราชวิทยาลัย ศัลยแพทย์ สมาคมแพทย์อุบัติเหตุ และโรงพยาบาลเจ้าภาพ จัดฝึกอบรม ATLS (Advance trauma life support) มีการทำวิจัย ร่วมกับองค์การอนามัยโลก เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการและเครือข่ายศูนย์อุบัติเหตุในประเทศ

2.3.4 สรุปข้อค้นพบจากการทบทวนเอกสารการดำเนินงานของไทย

โครงสร้างการบริหารจัดการและพัฒนาระบบอยู่ภายใต้คณะอนุกรรมการที่ปรึกษาการลงทุนด้านบุคลากร การวิจัย และการพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์ในบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจ ศูนย์โรคมะเร็ง และเครือข่ายควบคุมการบาดเจ็บแห่งชาติ โดยมีการเปลี่ยนแปลงสำนักงานภายในกระทรวงสาธารณสุข ที่ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของอนุกรรมการฯ ทั้งสามชุด สามครั้งด้วยกัน

งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาระบบบริการทั้งสามด้านเจียดมาจากงบลงทุนเพื่อการทดแทนร้อยละ 10 เพื่อนำมาใช้ในด้านการจัดหาครุภัณฑ์ จ่ายค่าตอบแทน และการพัฒนาบุคลากร อย่างไรก็ตาม งบประมาณที่ได้รับสำหรับการพัฒนาศูนย์แต่ละด้านนั้นไม่เท่ากันในแต่ละปี นอกจากนี้งบประมาณสนับสนุนการทำงานของคณะอนุกรรมการฯ ก็มาจากงบบริหารจัดการของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

มีการจัดทำแผนแม่บทในการพัฒนาระบบบริการแต่ละด้านครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนาศักยภาพของตัวศูนย์แต่ละด้าน การกำหนดและพัฒนาเครือข่ายการรับและส่งต่อ ระบบข้อมูล การพัฒนาบุคลากร การตรวจค้นหาผู้ป่วยระยะแรก การส่งเสริมป้องกัน แต่อย่างไรก็ดีในการพัฒนามีการดำเนินงานจำกัดและเน้นการพัฒนาด้านโครงสร้างและศักยภาพของศูนย์เป็นหลักจากข้อจำกัดของงบประมาณสนับสนุนที่ได้รับ

การกำหนดจุดของศูนย์ดำเนินการจากทรัพยากรเดิมที่มีขณะเดียวกันเขตของ สปสช. มีการจัดแบ่งในภายหลัง ดังนั้นจึงมีบางเขตที่ไม่มีศูนย์เหล่านี้ปรากฏอยู่

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การประเมินการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงครั้งนี้อาศัยระเบียบวิธีวิจัยหลายรูปแบบทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อตอบคำถามและวัตถุประสงค์ที่กล่าวในบทที่ 1 โดยแบ่งการศึกษาคือวิจัยเป็น 5 โครงการย่อยดังนี้

ตารางที่ 3.1 สรุปประเด็นและระเบียบวิธีการศึกษา

ประเด็นย่อย	ทบทวนเอกสาร	สัมภาษณ์เชิงลึก	สนทนากลุ่ม	สำรวจ	วิเคราะห์ข้อมูลตติยภูมิ	ประชุมผู้เชี่ยวชาญ
1. ศึกษานโยบาย การออกแบบระบบและการบริหารนโยบาย (วัตถุประสงค์ 1 & 2)	✓	✓	✓			
2. ศึกษาศักยภาพ และผลิตภาพในการจัดบริการรักษาโรคมะเร็ง ผ่าตัดหัวใจ และบริการการแพทย์ฉุกเฉิน (วัตถุประสงค์ 3)				✓		
3. การกระจายบริการและการให้บริการของประชาชนจำแนกตามสิทธิ (วัตถุประสงค์ 4)				✓	✓	
4. การศึกษาระบบการจ่ายค่าตอบแทนแก่แพทย์ (วัตถุประสงค์ 5)		✓	✓	✓		
5. การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ (วัตถุประสงค์ 6)						✓

3.1 การศึกษาการบริหารนโยบายการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง

วัตถุประสงค์ เพื่อทบทวนหลักการ แนวคิด เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ และแผนดำเนินงาน ตลอดจนประสิทธิผลของการดำเนินงานพัฒนาตามนโยบาย

ระเบียบวิธีศึกษา

3.1.1 การทบทวนเอกสาร ด้านนโยบาย แผน และแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนรายงานการประชุมของคณะกรรมการชุดต่างๆ ประเด็นในการทบทวนประกอบด้วย

- แนวคิด หลักการ
- วัตถุประสงค์ของนโยบาย
- ยุทธศาสตร์การพัฒนา
- แผนและเป้าหมายการพัฒนา
- โครงสร้างการบริหารจัดการ
- การดำเนินการพัฒนาและการสนับสนุนงบประมาณที่ผ่านมา

3.1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก

3.1.2.1 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารนโยบาย โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ดังนี้

- บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานปลัดกระทรวง สธ. กรมวิชาการ สธ. และ สปสช. ในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง
- โครงสร้าง การบริหารนโยบาย และกระบวนการประสานนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างไร
- ความคิดเห็นต่อการกำหนด เป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง ด้านต่างๆในประเด็นด้าน การลงทุน การพัฒนาระบบและบุคลากร และการจ่ายค่าตอบแทน แก่แพทย์และบุคลากร
- การจัดสรรทรัพยากร (งบลงทุนด้านครุภัณฑ์ การพัฒนาระบบและกำลังคน และค่าตอบแทน) ในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้านมะเร็ง โรคหัวใจ และบริการการแพทย์ฉุกเฉินมีหลักคิดและหลักเกณฑ์ ตลอดจนเป้าประสงค์อย่างไร
- ระบบในการติดตามกำกับ ตลอดจนระบบข้อมูลด้านการพัฒนาและเพื่อการวางแผนด้านการพัฒนาต่อไปของบริการด้านมะเร็ง โรคหัวใจ และบริการการแพทย์ฉุกเฉินเป็นอย่างไร
- ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนา ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาและข้อเสนอแนะ

กลุ่มเป้าหมาย ในการนี้ได้สัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวน 13 ท่านดังนี้

รองปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่รับผิดชอบการพัฒนาบริการ

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาวิชาการแพทย์ กรมการแพทย์ สธ.

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ สธ.

รองเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ผู้ช่วยเลขาธิการ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาคุณภาพบริการ สปสช.

ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการโรคเฉพาะ สปสช.

ประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงโรคมะเร็ง

ประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงผ่าตัดหัวใจ

ประธานคณะกรรมการพัฒนาการจัดระบบบริการการบาดเจ็บ

เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาคุณภาพบริการ สปสช. ที่รับผิดชอบงานพัฒนาระบบบริการ
 ตติยภูมิชั้นสูงในแต่ละด้านจำนวน 3 ท่าน

3.1.2.2 สัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารโรงพยาบาลตติยภูมิชั้นสูง และสนทนากลุ่มคณะกรรมการพัฒนาระบบ
 บริการตติยภูมิชั้นสูงของโรงพยาบาลตัวอย่างในสี่ภูมิภาค และกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทั้งนี้
 หลักเกณฑ์ในการเลือก คือ (1) เป็นโรงพยาบาลที่มีปริมาณการให้บริการมาก (2) เป็นโรงพยาบาลรัฐ (3)
 กระจายในทั้งสี่ภาค ทั้งนี้โรงพยาบาลที่ได้รับการคัดเลือกมีด้วยกัน 10 แห่ง คือ

ตารางที่ 3.2 รายชื่อโรงพยาบาลที่ทำการศึกษาเชิงลึก

	ศูนย์มะเร็ง	ศูนย์หัวใจ	ศูนย์บาดเจ็บ
ภาคเหนือ	โรงพยาบาลพุทธชินราช	โรงพยาบาลพุทธชินราช	โรงพยาบาลพุทธชินราช
ภาคกลาง.	สถาบันมะเร็งแห่งชาติ	สถาบันทรวงอก	โรงพยาบาลนครปฐม
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	โรงพยาบาลศรีนครินทร์	-ศูนย์หัวใจสิริกิต -โรงพยาบาลศรีนครินทร์	-โรงพยาบาลศรีนครินทร์ -โรงพยาบาลขอนแก่น
ภาคใต้	-โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี -ศูนย์มะเร็งสุราษฎร์ธานี	โรงพยาบาลยะลา	โรงพยาบาลยะลา

ประเด็นในการสัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม

- โครงสร้างการบริหารจัดการโครงการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิชั้นสูงของโรงพยาบาล
  - แผนและเป้าหมายการพัฒนาของโรงพยาบาลในแต่ละด้าน
  - การจัดระบบการส่งต่อสำหรับผู้ป่วยแต่ละด้าน
  - การจัดระบบข้อมูลการขึ้นทะเบียนและการให้บริการแต่ละด้าน
  - การพัฒนาบุคลากรแต่ละด้าน
  - หลักเกณฑ์การจ่ายค่าตอบแทนแก่แพทย์และบุคลากรในการให้บริการ และในกรณีของ
 ค่าตอบแทนที่ได้รับจากโครงการ excellent center ของโรงพยาบาลในแต่ละด้าน
  - โรงพยาบาลประสบความสำเร็จในการพัฒนาระดับใด และปัจจัยสำคัญที่มีต่อความสำเร็จดัง
 กล่าวคืออะไร
  - ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานตามนโยบายแต่ละด้านและข้อเสนอแนะ
- กลุ่มเป้าหมาย ที่ได้รับการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มประกอบด้วย (รายชื่อในภาคผนวก)
- ผู้อำนวยการและหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ของโรงพยาบาลทั้ง 10 แห่ง
  - คณะทำงานพัฒนาระบบบริการตติยภูมิชั้นสูงของโรงพยาบาลแต่ละด้านจำนวน 15 กลุ่ม

3.2 การศึกษาศักยภาพและผลผลิตของโรงพยาบาลตติยภูมิชั้นสูง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงพยาบาล ผู้บริหารศูนย์ และเจ้าหน้าที่ ต่อการพัฒนา ระบบบริการตติยภูมิชั้นสูงของโรงพยาบาล
2. เพื่อศึกษาศักยภาพของโรงพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดด้านจำนวน และชนิดของความเชี่ยวชาญของแพทย์และทีมบุคลากรการแพทย์ และเทคโนโลยีทางการแพทย์
3. เพื่อศึกษาการกระจายของทรัพยากรสุขภาพตติยภูมิชั้นสูง (บุคลากร เทคโนโลยี และงบประมาณ) ด้านมะเร็ง โรคหัวใจ และการบาดเจ็บ จำแนกตามเขต สปสช.
4. เพื่อศึกษาผลผลิตของการจัดบริการของโรงพยาบาลจำแนกตามประเภทสิทธิ

ระเบียบวิธี

สำรวจข้อมูลจากโรงพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงในด้านทรัพยากร ผลการดำเนินงานของโรงพยาบาล และความคิดเห็นของผู้บริหาร รพ. และผู้บริหารศูนย์เฉพาะด้าน จำนวน 42 แห่ง จำแนกตามประเภทความเชี่ยวชาญ โดยในส่วนของศูนย์มะเร็งและศูนย์โรคหัวใจมีแบบสอบถามสามชุดต่อแห่ง สำหรับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงพยาบาล ผู้บริหารศูนย์ และแบบสอบถามผลการดำเนินงานของศูนย์จากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ส่วนศูนย์อุบัติเหตุมีแบบสอบถามสองชุด สำหรับผู้บริหารโรงพยาบาลและแบบสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ (รายละเอียดของข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละชุดในภาคผนวก) ทั้งนี้ จากจำนวนแบบส่งถามที่ส่งไปทั้งหมดได้รับการตอบกลับประมาณร้อยละ 70 โดยมีรายละเอียดดังในตารางที่ 3.3 (รายชื่อโรงพยาบาลที่ตอบและไม่ตอบกลับดูในภาคผนวก)

ตารางที่ 3.3 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับ

	ศูนย์มะเร็ง*		ศูนย์โรคหัวใจ**		ศูนย์การบาดเจ็บ***	
	ส่งไป	ตอบกลับ	ส่งไป	ตอบกลับ	ส่งไป	ตอบกลับ
ผู้อำนวยการรพ.	30	23 (77%)	46	33 (74%)	28	22 (79%)
หัวหน้าศูนย์ฯ	30	20 (67%)	46	30 (65%)	28	23 (82%)
ระดับปฏิบัติ	30	23 (77%)	46	27 (59%)		

หมายเหตุ * ศูนย์มะเร็งระดับ 1 2 3 ตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 80, 83, และ 75 ตามลำดับ

** ศูนย์หัวใจระดับ 1, 2, 3, 4 ตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 50, 50, 78, 74 ตามลำดับ

*** ศูนย์การบาดเจ็บระดับ 1 และ 2 ตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 100 และ 75 ตามลำดับ

3.3 การศึกษาการเข้าถึงและการได้รับบริการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการให้บริการของสถานพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงแก่ประชาชนภายใต้หลักประกันสุขภาพแต่ละประเภท
2. เพื่อศึกษาการกระจายของการได้รับบริการตามจังหวัดและเขตสพช.

ระเบียบวิธี

วิเคราะห์ข้อมูลการใช้บริการจากฐานข้อมูลทุติยภูมิสองแหล่งหลัก คือ ฐานข้อมูลการให้บริการผู้ป่วยในของโรงพยาบาล (inpatient individual database) ปี 2547 - 2549 และข้อมูลการขึ้นทะเบียนการบาดเจ็บ (trauma registry) จากกองระบาดวิทยา ตั้งแต่ปี 2545 - 2549 โดยประเด็นการวิเคราะห์ประกอบด้วย

- อัตราการใช้บริการในสถานพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงจำนวนรายจังหวัด/เขต
- อัตราการใช้บริการในสถานพยาบาลทุกแห่งจำแนกรายจังหวัด/เขต
- อัตราการป่วยตาย

3.4 การศึกษาการจ่ายค่าตอบแทนแก่แพทย์ในโรงพยาบาลตติยภูมิชั้นสูง

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารการจ่ายค่าตอบแทนแก่แพทย์ที่ให้บริการกลุ่มโรคตติยภูมิชั้นสูงและแพทย์สาขาอื่นในโรงพยาบาลตติยภูมิชั้นสูง และผลกระทบที่เกิดขึ้น

ระเบียบวิธี การสนทนากลุ่มแพทย์และวิชาชีพอื่น

ประเด็นในการสนทนา

- หลักเกณฑ์ของโรงพยาบาลในการจ่ายค่าตอบแทนแพทย์และกลุ่มวิชาชีพที่ให้บริการในศูนย์
- ค่าตอบแทนที่ได้มีผลต่อการเพิ่มผลผลิตภาพของการจัดบริการ แรงจูงใจ หรือขวัญกำลังใจของผู้ให้บริการหรือไม่อย่างไร
- ความคิดเห็นต่อการจ่ายค่าตอบแทนของโครงการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิชั้นสูงตรงให้แก่แพทย์และวิชาชีพอื่น
- ผลกระทบของการจ่ายค่าตอบแทนตรงให้กับแพทย์และวิชาชีพอื่น
- หลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการจ่ายค่าตอบแทนควรเป็นอย่างไร

กลุ่มเป้าหมาย

- กลุ่มวิชาชีพแพทย์ และกลุ่มวิชาชีพอื่นในโรงพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงตัวอย่างทั้ง 10 แห่ง

3.5 ประชุมระดมความคิดเห็นต่อการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง

ทีมนักวิจัยได้จัดให้มีคณะกรรมการบริหารโครงการเพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่คณะนักวิจัยเป็นระยะ และให้มีการประชุมกลุ่มผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญในด้านระบบบริการสุขภาพ เพื่อระดมความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อข้อเสนอและข้อค้นพบต่างๆ ดังนี้

- มีการประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการรวม 3 ครั้ง
  - ครั้งที่หนึ่ง เพื่อพิจารณากรอบและระเบียบวิธีการศึกษา
  - ครั้งที่สอง เพื่อนำเสนอความคืบหน้าและผลการศึกษาเบื้องต้น
  - ครั้งที่สาม เพื่อนำเสนอผลการศึกษาขั้นสุดท้าย
- มีการประชุมระดมความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (มะเร็ง หัวใจ และการบาดเจ็บ) จำนวน 3 ครั้ง

บทที่ 4 การบริหารและพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง

บทนี้เป็นการวิเคราะห์การบริหารและพัฒนาระบบบริการตติยภูมิที่เป็นอยู่ของไทย โดยแบ่งเป็นประเด็นต่างๆ คือ การบริหารระบบในภาพรวม การบริหารทรัพยากร (คนและเทคโนโลยี) การบริหารงบประมาณ การบริหารการจ่ายค่าตอบแทน และการพัฒนาระบบบริการ และสรุปข้อค้นพบ

4.1 การบริหารและพัฒนาระบบตติยภูมิขั้นสูง

ที่มาและแนวคิด

การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง มีจุดเริ่มต้นจากมีปัญหางบลงทุนของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งลดลงอย่างมากตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เมื่อประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ และเมื่อเริ่มนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า งบลงทุนยิ่งถูกตัดลงไปอีก¹ เนื่องจากสำนักงานอ้างว่าได้มีการกำหนดให้ร้อยละ 10 ของงบเหมาจ่ายรายหัวเป็นงบลงทุนเพื่อการทดแทนแล้ว

“โครงการนี้เกิดจาก 3 ปัจจัยหลักคือ หนึ่งตอนเป็น UC ปี 45.....เล่นเหลื่อมนิดหน่อยคือหยุดสนับสนุน capital investment ของกระทรวงสาธารณสุข แล้วบอกว่างบลงทุนรวมๆ อยู่ในงบลงทุน UC นั้นละ...ทำให้งบลงทุนหายไปประมาณ 5000 ล้าน...สอง พอเข้าสู่ UC เนื่องจากตั้งงบฯขึ้นไว้ 10% ของงบรักษาพยาบาลเป็น replacement ภาคเอกชนก็บอกว่า เป็นสิทธิของเค้าด้วยนะ....สาม หน่วยงานรัฐนอกกระทรวงสาธารณสุข พอเข้า UC แล้วขาดทุน ขาดนี้ กระจายไม่ดี อะไรต่างๆ เค้าจะมีสิทธิ์เข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างไรบ้าง”

หนึ่งในผู้บริหาร สปสช.

แทนที่จะจ่ายงบลงทุนเพื่อทดแทนไปให้หน่วยบริการคู่สัญญาทั้งหมด จึงได้กันเงินดังกล่าวส่วนหนึ่ง (30%) มาเพื่อพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ และระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง สำหรับการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงนั้นใช้หลักเกณฑ์ว่าเป็นปัญหาสำคัญที่เป็นสาเหตุการตายสำคัญของประเทศ สุดท้ายจึงเป็นเรื่องโรคมะเร็ง หัวใจ และการบาดเจ็บ

“สมัยนั้นท่านรัฐมนตรี.....เลยบอกว่าเอ็งี่แล้วกัน ทำไม่ทันแล้ว ปี 45, 46 แล้วกลายเป็นประเด็นต่อมาคือแบ่ง 70:30 เป็น capital investment ทั่วไปกับเพื่อมา highlight ของประเทศบางเรื่องซัก 30% ซึ่งขณะนั้นถูกโจมตีมากกว่า 30% นิดเดียว ไม่มาก แต่รัฐมนตรี.....บอก เอาน่าทำไปก่อน ..... ผมไปหาข้อมูลมาว่า ปัญหาสาธารณสุขของประเทศก็คืออุบัติเหตุ หัวใจ มะเร็ง transplantation .... แต่ transplant ไม่อยู่ในสิทธิประโยชน์ เลยถูกดึงออกไป นั่นคือที่มาที่ไป”

หนึ่งในผู้บริหาร สปสช.

¹ รายงานสุขภาพของประเทศไทย จากการศึกษาบัญชีรายจ่ายสุขภาพแห่งชาติปี 2537 – 2548 ระบุว่า รายจ่ายการลงทุนของประเทศระหว่างปี 2537 – 2541 อยู่ที่ร้อยละ 16 – 21, และลดเหลือร้อยละ 5-6 ระหว่างปี 2542-2545 และร้อยละ 3 – 4 ระหว่างปี 2546 - 2548

ขาดหน่วยงานเจ้าภาพระดับชาติ

การขาดเจ้าภาพหลักในการดูภาพรวมและพัฒนาระบบเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนากระทรวงสาธารณสุขเองให้ความสนใจเฉพาะโรงพยาบาลในสังกัดของตนเอง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (สป.) ดูแลเฉพาะโรงพยาบาลภายใต้สังกัด สป. กรมการแพทย์ก็ดูแลเฉพาะโรงพยาบาลภายใต้สังกัดกรมการแพทย์ ในขณะที่โรงพยาบาลที่เป็นตติยภูมิขั้นสูงระดับต้นๆนั้นส่วนใหญ่อยู่นอกกระทรวงสาธารณสุข นอกจากนี้ยังมีปัญหาการขาดเอกภาพในการจัดการแม้แต่ในกระทรวงสาธารณสุขเอง ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนกรมกองที่ดูแลเรื่องนี้ในช่วงที่ผ่านมาจาก กรมสนับสนุนบริการ มาเป็นสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ในเวลาต่อมา ในขณะที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเข้าเกี่ยวกับโครงการนี้ในฐานะผู้ดูแลงบประมาณที่กันออกมาจากงบเหมาจ่ายรายหัวเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นมิได้เป็นผู้รับผิดชอบการพัฒนาในระบบในภาพรวมทั้งหมด

“ต้นตอปัญหาคือเราขาดองค์กรหนึ่งที่จะดูระบบบริการในภาพรวม สปสช.จึงต้องเข้าไปจัดการพูดให้ เพราะคือเป็น *system manager* กระตุ้นให้เกิดระบบและบริหารระบบ..... ก็ไม่แปลกที่ผู้บริหารโรงพยาบาลจะมองว่ามีเจ้านายสองคน คนหนึ่งมีตังค์ อีกคนมีอำนาจ แต่ไม่มีตังค์”

“กระทรวงเอง..ก็รู้สึกว่าการมี สปสช. ทำให้เค้าได้เงินน้อย ตรงนี้เป็นเชิงนโยบายที่ต้องคำนึงดีๆ จะเดินไปอย่างไรต่อ และจะหยุดตรงไหน...จุดที่น่ากังวลคือการมองว่าเราเป็นเจ้าภาพแต่ผู้เดียวหรือเจ้าภาพหลัก”

ผู้บริหารใน สปสช.

ทั้งนี้ผู้บริหารใน สปสช. หลายท่านรวมถึงคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงหลายท่าน เห็นตรงกันว่า สปสช. มิได้มีบทบาทในการเป็นหน่วยงานระดับชาติในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง และบางท่านเสนอว่ากระทรวงสาธารณสุขควรทำหน้าที่เป็นองค์กรระดับชาติเรื่องนี้และมีภารกิจเช่น (1) ทำแผนแม่บทในการพัฒนาระบบโดยรวม (2) ออกแบบระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง (3) กำหนดแผนการลงทุนบริการตติยภูมิขั้นสูง (4) การกำหนดโควตาเรียนต่อเฉพาะทางสำหรับสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูง

“*Department of Health* อเมริกายังทำ *policy* ไม่ได้ทำ *resource allocation* ตั้งเป้าให้กับหน่วยบริการ..กระทรวงต้องเปลี่ยนบทบาท...ไม่ควรเป็น สปสช. มาทำ....”

“.....คิดจาก *prevalence/ incidence* อย่างนี้ในประชากร 3-5 ล้านคน ต้องมี *primary care* แบบนี้ *secondary, comprehensive* แบบนี้ .. นี่เป็นบทบาทของ *national body* แล้วออกไปถึงหน่วยปฏิบัติ ถ้าคุณขอ *submit* มา ใช้แบบนี้ สปสช.จะจ่าย”

“ข้อเสนอผมคือ 1) ควร *invest* ในสิ่งที่ควร *invest* ตาม *health need* และตามบัญชีสินทรัพย์เท่าที่คุณมีอยู่ 2) ลงทุนในคน 3) *technology assessment* ต้องเข้มแข็งกว่านี้.....นี่เป็น *role* ของกระทรวงสาธารณสุข.....”

“...การบริหารจัดการเครื่องมือราคาสูงมากๆ มีความจำเป็นที่จะต้องมีคนดูแลที่เป็นคนกลาง มองดูตามความจำเป็นของที่นั้นๆ.... ”

“โควตาคนที่จะมา train มาจากกระทรวง โควตาที่สถาบันรับ train แพทย์สภา approve แพทย์สภาและราชวิทยาลัยต้อง approve training center ว่ามีสิทธิ train ได้ก็คน มีตำแหน่งอยู่ ก็ไม่มีคนกระทรวงเข้ามา.....ของกระทรวงไม่มีคนมาลง ถ้าไม่มีแสดงว่า ทุกแห่งที่กระทรวงจะให้ ควรต้องเปลี่ยนไปให้ที่อื่นที่เค้าอยากลง....อย่างน้อยที่สุดศูนย์พวกนี้มีเด็กของเค้าแล้วที่อยากมาเรียน ถ้าไม่ได้มาเรียนเค้าออก....เป็น Freelance แล้วมา train จบแล้วไปอยู่เอกชน จุดนี้อยากให้กระทรวงช่วยก่อนเพื่อนเลย แล้วทุกอย่างจะไปได้เร็วกว่านี้”

ผู้บริหาร สปสช.และอนุกรรมการฯ

4.2 การบริหารทรัพยากร

ประเทศไทยมีบุคลากรทางการแพทย์จำกัดและไม่เพียงพอ เมื่อรัฐบาลให้หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าแก่ประชาชน ปัญหานี้ยิ่งเด่นชัดขึ้นเนื่องจากอุปสงค์ต่อบริการของประชาชนเพิ่มขึ้น ดังนั้นการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงต้องอาศัยทรัพยากรและระบบที่มีอยู่เดิมและเพิ่มเติมให้มีศูนย์ใหม่ๆในภูมิภาค ทั้งนี้ศูนย์เก่าก็ยังคงดำเนินการต่อไป ปัญหาการกระจุกตัวของศูนย์ในบางพื้นที่จึงยังคงดำรงอยู่ในขณะที่บางพื้นที่ยังคงขาดแคลนค่อนข้างมาก เช่น ในเขตกรุงเทพมหานครมีการกระจุกตัวของศูนย์ฯต่างๆอยู่มาก ในขณะที่ในภูมิภาค เช่น พื้นที่ สปสช. เขตสกลนครไม่มีศูนย์เหล่านี้ตั้งอยู่เลย

“..... เราอยู่รู้ว่าโดยภาพรวมประเทศ อัตราส่วนของแพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ต่อประชากร มันน้อย.... กำลังการผลิตเราเท่านี้ เมื่อไรจะเสร็จ ในเมื่อภาพรวมไม่พอ แนนอน หมอศัลยกรรมไม่พอ หมอหัวใจก็ไม่พอ หมอไตก็ไม่พอ ไม่พอไปหมด..... ”

“.....การกระจายของ tertiary, super tertiary ในบ้านเรา กระจุกอยู่ในเมืองหลวงเป็นส่วนใหญ่....พยายามทำการสำรวจทรัพยากรเพื่อวางแผนแต่ไม่สำเร็จ.... ปี 46 เลยเป็นลักษณะ top down... ตั้งหลักว่าประชากร 3-5 ล้านคน ควรมี center of excellence 1 แห่ง พบว่ากรุงเทพมหานคร สกลนคร อีสานใต้ ขาด... เลยยึดหลักไม่ล้มของเก่าแต่ไม่สร้างใหม่ในที่เกินแล้ว และสนับสนุนที่ใหม่ในที่ที่ขาด.... ”

“พอเริ่มทำงานคิดว่าคงต้องมีศูนย์หัวใจใหม่เพิ่ม เพราะศูนย์ทั้งหมดในอดีตอยู่ในกรุงเทพ ในต่างจังหวัดที่ สงขลา ขอนแก่น เชียงใหม่ นครราชสีมา เพิ่งเริ่มกระเตาะกระแตะ ยังไม่เป็นเรื่องเป็นราว คิดว่าต้องบุกข้างนอก ข้างในไม่ต้องทำอะไรให้เค้าอยู่แล้ว”

ผู้บริหาร สปสช.และอนุกรรมการฯ

4.3 การบริหารงบประมาณ

(1) การขาดงบประมาณที่เพียงพอในการพัฒนาระบบเป็นปัญหาสำคัญอีกประการ ทำให้ต้องเจียดงบลงทุนเพื่อการทดแทนส่วนหนึ่งเพื่อมาใช้แก้ปัญหาที่สำคัญของประเทศในระบบ ซึ่งในข้อเท็จจริงนั้นการพัฒนาระบบดังกล่าวต้องใช้เงินจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการลงทุนด้านการผลิตกำลังคน เครื่องมือราคาแพง และการพัฒนาระบบบริการ ดังนั้นที่ผ่านมาจึงดำเนินการพัฒนาได้เพียงบางส่วน ขณะเดียวกันการใช้เงินมหาจ่ายรายหัวมาดำเนินการด้านนี้ก็มีส่วนทำให้ สปสช. ต้องมาเป็นเจ้าภาพในเรื่องดังกล่าวมากมาย

“....สมัยอยู่กองโรงพยาบาลภูมิภาคตั้งงบประมาณ 9 พันล้านบาทมีเศษ พอเป็น UC ลดลงเหลือประมาณ 4 พันล้านบาท.....”

“....สัญญาณที่ต้องการบอกคือ คุณต้องมี another fund ไม่ใช่รัฐยืมชื่อขมยืม สมมติผมเป็นรัฐบาล ผมควรพูดให้ชัดว่าจะ invest เพื่อให้ประเทศไทยยกระดับเทียบหน้าเทียมตาประเทศนั้นประเทศนี้เค้าได้ อีกเท่านี้พันล้านหมื่นล้านใน 3 ปีเพื่อให้เกิด comprehensive care ของอย่างนี้ แต่ผมมอง primary care ด้วยถือเป็นอีกสาขาหนึ่งที่มาเชื่อมกัน ผมจะ invest ในโรคหัวใจประมาณนี้ โรงพยาบาลอยู่ตรงนี้ และ primary care เป็นศูนย์เรียนรู้.....”

“.....ในแง่โรงพยาบาลเราไม่ใช่แหล่งเงินเพียงแหล่งเดียวสำหรับเรื่องนี้ แหล่งเงินอีกส่วนคือเงินบำรุงเนื่องจากพวกนี้เป็นโรงพยาบาลขนาดยักษ์ทั้งนั้น ก็พยายามชี้ให้เห็นว่าเงินที่เราสนับสนุนมันเป็นเพียงส่วนเล็กๆเท่านั้น....”

ผู้บริหารใน สปสช.

(2) การขาดความแน่นอนของงบประมาณแต่ละปีเป็นอุปสรรคอีกประการของการพัฒนาระบบ เนื่องจากต้องรอมติคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และอนุกรรมการบริหารงบลงทุนของสปสช. ในการให้ความเห็นชอบว่าจะมีการใช้งบลงทุนเพื่อการทดแทนเพื่อพัฒนาระบบดังกล่าวเท่าใดในแต่ละปี และเมื่อไหร่

“เป็น national board ได้ไง ในเมื่อ สปสช.บอกว่าปีนี้จะแบ่งงบลงทุนมาให้ตรงนี้ 350 ล้าน ให้มะเร็ง 150 ล้าน สมมติบอกเขาในเดือนที่ 3 นะ มะเร็งก็วิ่งแล้วจะเอาไงดี จะอบรมคนกี่คน”

ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข

(3) การขาดประสิทธิภาพในการบริหารงบประมาณในศูนย์ฯ เป็นอีกประเด็นปัญหาในการบริหารดังกล่าว เนื่องจากพบว่ามีศูนย์หลายแห่งที่ได้รับงบประมาณสำหรับการจัดหาครุภัณฑ์ไปแล้วแต่ยังไม่ได้นำมาดำเนินการเมื่อเวลาผ่านไป หรือล่าช้าในการดำเนินงาน

“....มีปัญหอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้าง ยกตัวอย่าง โรงพยาบาล.... cardiac cath เป็นงบปี 47 รื้อตึกเก่ากันห้อง ขณะนี้เสร็จยังไม่รู้ หรือ.....เราทิ้งงบปี 46 เริ่มเปิดดำเนินการปี 48 คือเงินไปกองอยู่.....”

“งบปี 47 ที่ให้.....ยังใช้ไม่หมดเลย แต่ข้อมูลส่วนกลางไม่ไวในการตรวจพบ”

ผู้บริหาร สปสช.

4.4 การบริหารค่าตอบแทน

แนวคิดในการจ่ายค่าตอบแทนแพทย์โดยตรงนั้นมีเป้าประสงค์หลัก เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่แพทย์ที่ทำงานด้านนี้ในโรงพยาบาลรัฐโดยเฉพาะในภูมิภาค เป็นแรงจูงใจโดยคาดหวังว่าจะเป็นมาตรการหนึ่งในการรักษากำลังคนไว้ในภาครัฐโดยเฉพาะในภูมิภาคได้ ทั้งนี้แรงผลักดันมาจากคณะกรรมการบริหารโครงการและกลายเป็นประเด็นสำคัญ

“ขณะที่เราเริ่มโครงการ มีข่าวว่า .... สมองไหล ..... board ต่างๆ ไม่ได้บอกว่ากลัว brain drain แต่บอกว่าคุณลงทุนในเทคโนโลยีแล้วมีคนใช้หรือ ต้อง train เค้านะ ต้องอะไรต่างๆ

....มีการเปรียบเทียบแต่ละ center ของอเมริกาว่ามีรายได้แบบนี้....ไปๆ มาๆ เราก็เห็นด้วย จะได้ตอบโจทย์เรื่อง brain drain.....คิดที่จะ invest และเติมเต็มต่างจังหวัดให้มาก....”

ทั้งนี้สัมฤทธิ์ผลของมาตรการดังกล่าวมีมุมมองต่างกัน บางท่านมองว่าไม่สามารถแก้ปัญหาสมองไหล จากภาครัฐไปเอกชน ขณะเดียวกันก็ยังมีสมองไหลในภาครัฐจากชนบทหรือเมืองเล็กสู่เมืองใหญ่ แม้มีข้อมูลว่าแพทย์รุ่นใหม่เข้ามารับการฝึกอบรมเป็นแพทย์เฉพาะทางด้านหัวใจเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามก็อาจเป็นผลจากแข่งขันกันให้บริการผู้ป่วยในประเทศและต่างประเทศของศูนย์โรคหัวใจเอกชน ส่งเสริมให้มีผู้เข้ามาศึกษาต่อเพิ่มขึ้น เพราะภาคเอกชนไม่ลงทุนเองในการผลิตบุคลากร

สำหรับที่คาดหวังว่าผลิตภาพในการให้บริการจะเพิ่มขึ้นนั้น ผู้บริหารเห็นว่าผลิตภาพในการบริการผู้ป่วยสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้าของสถานพยาบาลที่มีศักยภาพสูงไม่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ประเด็นเรื่องผลิตภาพของการผ่าตัดหัวใจนั้นพบว่าแม้ยากผ่าตัดเพิ่มขึ้นก็ทำไม่ได้จากข้อจำกัดเรื่องทีมผ่าตัดและเตียง ICU ที่ต้องใช้ภายหลังผ่าตัดนั้นจำกัด

“ขณะนี้เราไป implement ที่ tertiary care มี negative implication แม้ไม่มาก ถึงไม่ออกไปอยู่เอกชน มันก็ drain จาก primary care ไปสู่ tertiary care....เรายังไม่ได้แก้ปัญหา หมอเค้าก็อยากย้ายเข้ามาอยู่ในเมืองกัน แกรมมี incentive อีก แกรมเราจะ recognize คุณเป็น center อีก มันก็ drain ..... เราควรเติมคนลงไปในระบบก่อน ส่วนหนึ่งจะ drain เข้าไปในนี้เอง อันนี้จะดี ยั่งยืน....”

“.....มี 2 อย่างที่เห็นคือ 1) ไม่ได้แก้ปัญหา brain drain คือ drain อยู่แล้วหรือคนที่อยู่....ความจริงก็อยู่ๆ แล้ว 2) หน่วยงานที่รับ incentive ไปไม่ได้เพิ่ม productivity ให้กับ UC สัดส่วนการให้บริการ UC ยังต่ำเหมือนเดิม โดยเฉพาะโรงเรียนแพทย์ 3 แห่งมีอัตราการให้บริการ UC ต่ำกว่า 50%.... โรงพยาบาลใหญ่กระทรวงสาธารณสุขอย่างน้อย 1 แห่งที่ไม่เพิ่ม

“.....incentives ที่จ่ายให้ รร.แพทย์ ดูไม่มีค่า ไม่ควรจ่ายเพราะเป็น teaching hospital ไม่ใช่ที่รับส่งต่อ แล้วเรายังให้งบลงทุนเค้าด้วย....อย่าง.....บอกเลยว่าเค้าจำกัดคนใช้ UC เพราะกลุ่มนี้เค้าสามารถทำเงินได้น้อยกว่าระบบอื่น....”

“Young staff ดีแน่ๆ อยู่แล้ว เป็นการกระตุ้นให้เด็กๆ ขยันทำงาน แล้วเห็นชัดเลย training CVT ซึ่งไม่มีคน train แล้ว ตอนนี้คนกลับเข้ามา ด้วยความหวังว่าจะทำสิ่งที่อยากทำหมอเด็กหัวใจก็มีมากขึ้น”

ผู้บริหารและคณะอนุกรรมการฯ

4.5 การพัฒนาระบบบริการ

การพัฒนาระบบบริการผู้ป่วยโรคหัวใจ และการบาดเจ็บในปัจจุบันมีลักษณะเน้นการพัฒนาที่ตัวหน่วยบริการตติยภูมิขั้นสูงเป็นหลักโดยเฉพาะในด้านศักยภาพเชิงโครงสร้างและการจัดบริการในศูนย์ ในส่วนของการพัฒนาในลักษณะเครือข่ายที่มีลักษณะดูแลต่อเนื่องตั้งแต่ ค้นหาผู้ป่วย ส่งต่อให้ได้รับบริการอย่างทันท่วงที และดูแลต่อเนื่องภายหลังการผ่าตัด ยังมีการดำเนินจำกัด ดังนั้นจึงทำให้

ยังคงมีปัญหาการเข้าถึงบริการ รวมถึงการลดอัตราปวยตาย อย่างไรก็ตามก็ดีประเด็นเรื่องการจัดเครือข่ายได้รับความสำคัญมากขึ้นจากคณะกรรมการด้านโรคหัวใจ

“ส่วนของศูนย์ต้องเป็นศูนย์จริงๆ ส่วนเครือข่ายก็ต้องพัฒนาให้ได้ตามมาตรฐาน เพราะตอนนี้เราทำแต่ที่ศูนย์แต่ก็ยังไม่ได้มาตรฐาน ตอนนี้ศูนย์เป็น *stand alone* ต้องทำให้เป็น *network* ต้องเดินคู่กันไป การทำให้เป็นศูนย์ก็ทำให้เกิดความแออัดไปอีกแบบ บริการที่ชัดๆว่าต้องการความเป็นศูนย์นี้ เช่น หัวใจ รังสีรักษาดี”

“การไม่ได้พัฒนาเครือข่ายทำให้มันไม่ได้แก้ปัญหาการเข้าถึงบริการเช่น รพ....เป็นศูนย์ทั้งสามด้าน แต่ไม่สามารถส่งผู้ป่วยมารักษาได้เพราะเตียงไม่มี ขณะที่ทำเพียงยกระดับ *competency* และโครงสร้างของศูนย์ แต่ไม่แก้ปัญหาการเข้าถึงบริการ”

“พยายามจะทำเครือข่ายให้ดีให้ได้... เครือข่ายจริงๆ เราเพิ่งเริ่มไม่ถึงปี แต่ที่เริ่มมาก่อนหน้านั้นคือที่ขอนแก่น (ศูนย์หัวใจ) ...ตอนนี้เรามีประชุมเชิญแพทย์พยาบาลที่เกี่ยวข้องมาประชุมประสานงานเครือข่าย ทำไปแล้วที่....ให้เค้าคุยตกลงกันด้วยว่าจะส่งกันยังไง..”

“ที่เน้นปีนี่คือ *referral system* ให้ *function* ให้ได้ ถ้า *referral system* ไปถึงจุดหนึ่งได้แล้วจะลงจากศูนย์ระดับ 4 ไปชุมชนถึง PCU....โดยเราให้ *background* จุดสำคัญ เจ็บหน้าอกไม่ได้นะ.....รีบไปหาหมอ....ถ้ามาตั้งแต่ต้นเราเปิด *re-vascular* ทำอะไรให้ กลับไปทำงานเก่าได้หรือใกล้เคียงเก่า หัวใจ *result* ดีกว่าโรคอื่นเยอะ .... รักษาแล้วส่วนน้อยอาจตาย... รู้ว่าเป็นโรคหัวใจดีกว่าไม่รู้ ถ้าไม่เป็นก็ป้องกันให้ไม่เกิด ถ้าเป็นแล้วรักษาเร็วเท่าไรก็ดี ที่จะลงไปถึงข้างล่างต้องคุยกับ *primary care* อาศัยบาร์มีเค้า”

ผู้บริหารและคณะกรรมการฯ

ด้านคุณภาพบริการนั้น แม้ สปสช. จะมีฐานะเป็นผู้ซื้อบริการแต่เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านอุปทาน นอกจากนั้นยังเป็นในระยะเริ่มแรกของการพัฒนา ดังนั้นสิ่งที่เน้นคือการพัฒนาให้มีศักยภาพมากขึ้นมากกว่าการไปกำกับตรวจสอบคุณภาพบริการของศูนย์เหล่านี้

“ปี 47 เรา *workout* ทำ *standard* ไว้ โดยเราหวังว่าจะ *exercise CUP* คือทุกวันนี้มี *CUP* อย่างเดียว.... ได้เรียนอาจารย์ทั้ง 3 คณะว่า ขอให้ร่างเป็น *national standard* สำหรับการดูแล *tertiary care* อาจารย์ท่านก็ทำให้แต่ไม่ได้ *implement* เพราะว่า หนึ่ง การยกร่างพวกนี้ *centralize* ค่อนข้างมาก ยังไม่ได้ผ่านการ *peer* ใดๆ และสองคือ ไขแล้ว *so what* ถ้าไม่ไข แล้วทำไม ก็เลยมีแต่เอกสาร *document*”

“การควบคุมคุณภาพ ที่ผ่านมา...ทำในเรื่องการพัฒนา ไม่กล้าทำประเมิน เนื่องจาก *supply* มันไม่พอ เราไม่ได้มีโรงพยาบาลมากมายให้เลือกซื้อบริการ จึงต้องไปพัฒนาให้เค้าสามารถทำได้..”

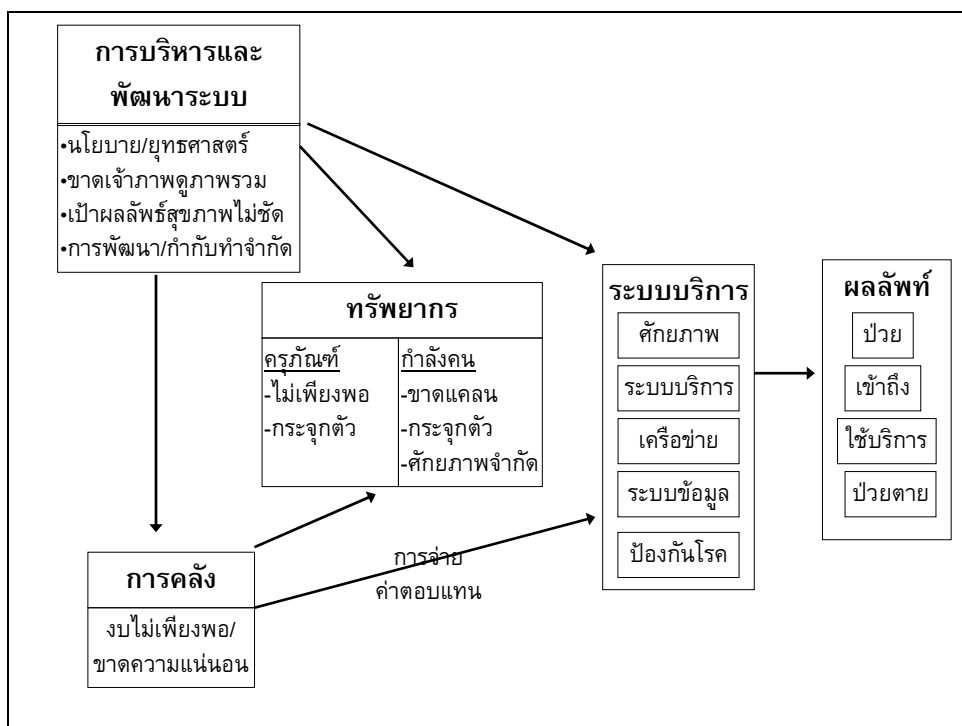
ผู้บริหาร สปสช.

สำหรับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลทะเบียนผู้ป่วยโรคมะเร็ง หัวใจ และการบาดเจ็บนั้นได้ดำเนินการในหน่วยบริการตติยภูมิขั้นสูงแต่การนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้เพื่อการวางแผนแก้ปัญหาโรคดังกล่าวยังไม่มีเป็นรูปธรรม

4.6 สรุปข้อค้นพบ

ภาพรวมการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงในระยะเวลาที่ผ่านมาสามารถสรุปได้ดังในแผนภูมิที่ 4.1 โดยพบว่า ยังมีข้อจำกัดหลายประการ เริ่มจาก (1) ขาดเอกภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการระบบในภาพรวม จากการขาดองค์กระระดับชาติที่ทำหน้าที่บริหารและพัฒนาระบบ ทำให้ขาดนโยบายและแผนการพัฒนารวมที่ชัดเจนรวมไปถึงงบประมาณที่แน่นอน (2) งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนามีจำกัดมาก เบียดบังจากงบลงทุนเพื่อการทดแทนในงบเหมาจ่ายรายหัวเพียงส่วนน้อยมาใช้ในการพัฒนา (3) การขาดแคลนบุคลากรในทุกสาขาในภาพรวมถึงการกระจายที่ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญในด้านการเข้าถึงบริการสุขภาพที่เป็นของประชาชน (4) การบริหารงบค่าตอบแทนนั้นยังไม่ชัดเจนนักว่ามีผลบวกต่อระบบเพียงใดทั้งในด้านการรักษากำลังคนไว้ในภาครัฐและในภูมิภาค รวมถึงการเพิ่มผลิตภาพของการให้บริการ (5) การพัฒนาระบบต้องดำเนินการจากทรัพยากรที่มีอยู่และจากงบประมาณที่มีจำกัดทำให้ยังคงมีการกระจุกตัวของสถานพยาบาลในบางพื้นที่ ในขณะที่บางพื้นที่ขาด

แผนภูมิที่ 4.1 สรุปภาพรวมปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง

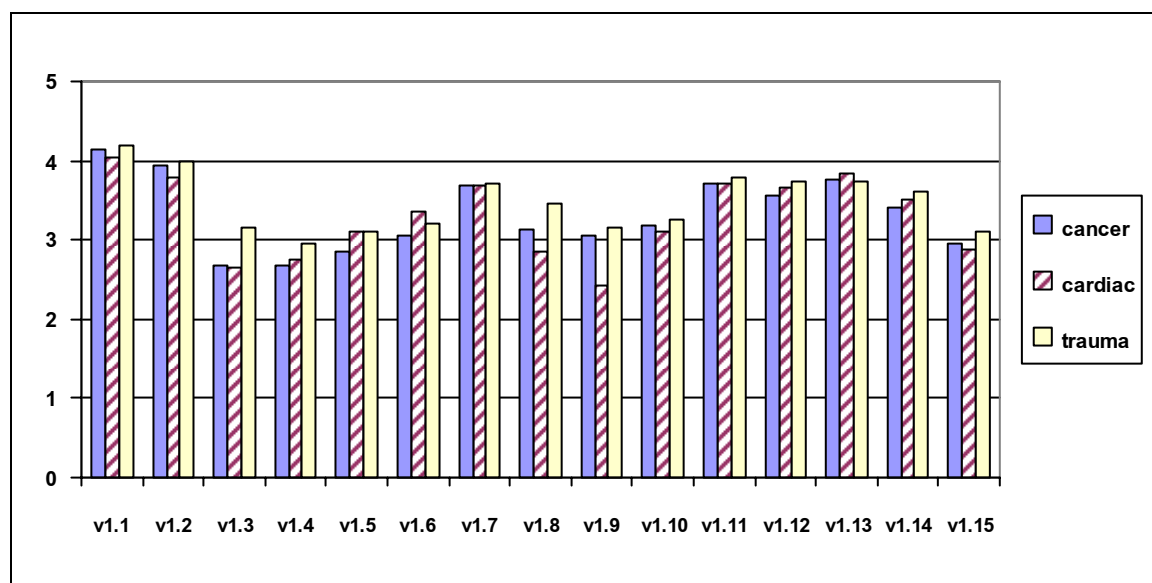
บทที่ 5 การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงเฉพาะด้านในระดับสถานพยาบาล

ในบทนี้เป็นผลการศึกษาจากข้อมูลสองส่วนคือ (1) ข้อมูลจากแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานพยาบาลและผู้บริหารศูนย์เฉพาะด้านเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริการของสถานพยาบาล ผลของการเป็นสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงต่อสถานพยาบาล และการจ่ายค่าตอบแทน (2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่มกับผู้บริหารและบุคลากรในสถานพยาบาลตัวอย่าง ทั้งนี้ในการนำเสนอจะนำเสนอเป็นสองส่วนหลักๆคือ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานพยาบาลต่อการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงของสถานพยาบาล และสถานภาพการพัฒนาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

5.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานพยาบาล

5.1.1 การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงของสถานพยาบาลตน จากข้อคำถามทั้งหมด 15 ข้อ สามารถจำแนกเป็นสามเรื่องหลักคือ ศักยภาพของสถานพยาบาล (v1.1 – v1.7) การพัฒนาระบบบริการด้านต่างๆ (v1.8 – v1.11) และผลของการพัฒนาต่อประชาชน (v1.12 – v1.15) โดยแต่ละข้อแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด

แผนภูมิที่ 5.1 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารต่อการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงแต่ละด้าน

หมายเหตุ

v1.1 ความรู้และทักษะแพทย์ v1.2 ความรู้และทักษะพยาบาลและคนอื่น v1.3 มีแพทย์เพียงพอ
v1.4 มีบุคลากรอื่นเพียงพอ v1.5 มีเครื่องมือเพียงพอ v1.6 อุปกรณ์อยู่ในสภาพดี v1.7 ศักยภาพ
ได้มาตรฐาน v1.8 มีทะเบียนผู้ป่วย v1.9 บริหารร่วมกับเอกชน v1.10 การจัดเครือข่าย/ส่งต่อ v1.11
แก้ปัญหาสุขภาพในพื้นที่ v1.12 เพิ่มการเข้าถึง v1.13 สร้างความเป็นธรรม v1.14 ลดอัตราป่วยตาย
v1.15 ลดอัตราป่วย

ในภาพรวมผู้บริหารสถานพยาบาลเห็นว่าสถานพยาบาลของตนมีศักยภาพในการให้บริการได้ตามมาตรฐานระดับสถานพยาบาลที่กำหนดในระดับปานกลางค่อนข้างสูงทั้งสามศูนย์ ทั้งนี้เมื่อแจกแจงในรายละเอียดของศูนย์แต่ละระดับพบว่าลดหลั่นไปตามระดับ กล่าวคือ ศูนย์ที่เป็นระดับ advance หรือระดับหนึ่งมีความมั่นใจในศักยภาพมากกว่าระดับรองลงไป ทั้งนี้ความรู้และทักษะของบุคลากรเป็น

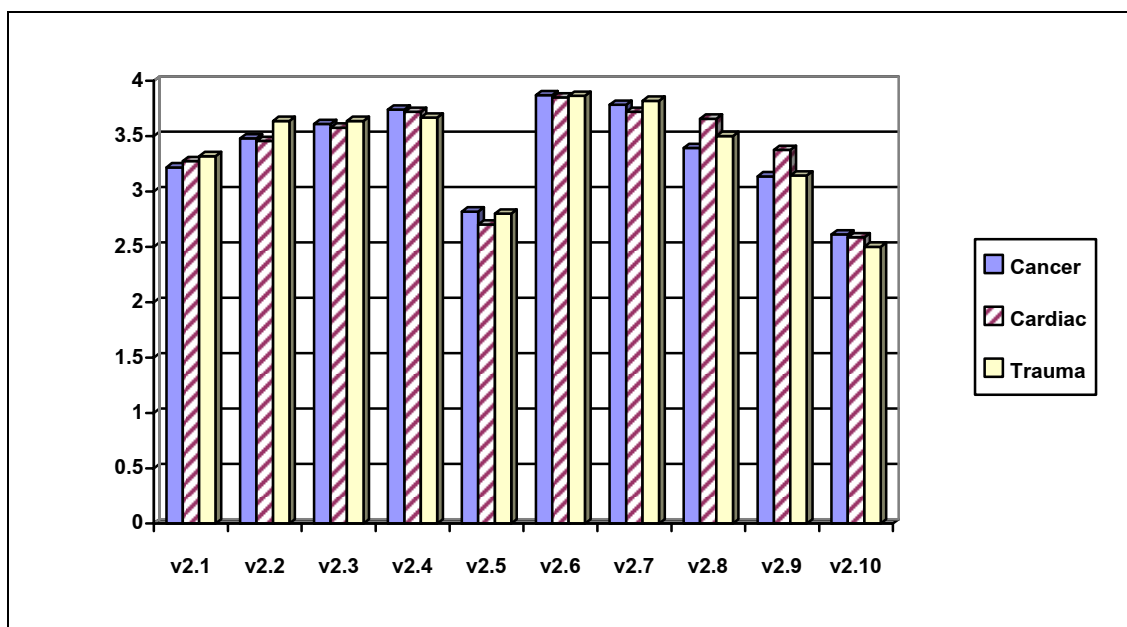
ประเด็นที่มีความมั่นใจระดับสูง ส่วนความเพียงพอของบุคลากร เครื่องมือ/อุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง ไปถึงค่อนข้างต่ำ

สำหรับระดับการพัฒนาาระบบบริการนั้น ผู้บริหารให้ระดับคะแนนปานกลาง ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ฐานข้อมูลทะเบียนผู้ป่วย การบริหารทรัพยากรร่วมกันระหว่างรัฐ-เอกชน และการจัดเครือข่าย ยกเว้น ศูนย์โรคหัวใจมีระดับความร่วมมือระหว่างรัฐ-เอกชนอยู่ในระดับน้อย-ปานกลาง ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่า การทำงานร่วมกับเอกชนและการจัดเครือข่าย ของศูนย์ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นต่ำกว่า ศูนย์ที่อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ทั้งในกรณีโรคหัวใจ มะเร็ง และการบาดเจ็บ) อาจด้วยศูนย์ เหล่านั้นมีการพัฒนาในลักษณะเชิงเดี่ยวในขณะที่สถานพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขนั้นมีการ จัดระดับและเน้นการส่งต่อ

ในด้านผลของการพัฒนาต่อ การเข้าถึงบริการ ความเป็นธรรมในการใช้บริการ และการลดอัตรา ป่วยตาย ของสถานพยาบาลตานั้น ผู้บริหารให้อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนเรื่องการลดอัตราป่วยอยู่ใน ระดับปานกลาง ซึ่งก็อธิบายได้จากการพัฒนาที่ผ่านมาเน้นการจัดบริการมากกว่าการป้องกัน

5.2 ผลของการพัฒนาต่อสถานพยาบาลในด้านต่างๆ พบว่าโดยรวมแล้วการพัฒนาาระบบบริการ ตติยภูมิขั้นสูงมีผลด้านบวกต่อสถานพยาบาลเองในด้านศักยภาพ คุณภาพ และชื่อเสียงของโรงพยาบาล ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง แต่ไม่ได้ทำให้โรงพยาบาลมีรายได้มากขึ้น ในทางกลับกันภาระงานและ ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น สร้างขวัญกำลังใจแก่แพทย์และพยาบาลในศูนย์ปานกลางค่อนข้างสูง แต่ก็ไม่ค่อย ทำให้บุคลากรที่อยู่นอกศูนย์เสียขวัญกำลังใจ

แผนภูมิที่ 5.2 ผลของการพัฒนาต่อสถานพยาบาลในด้านต่างๆ

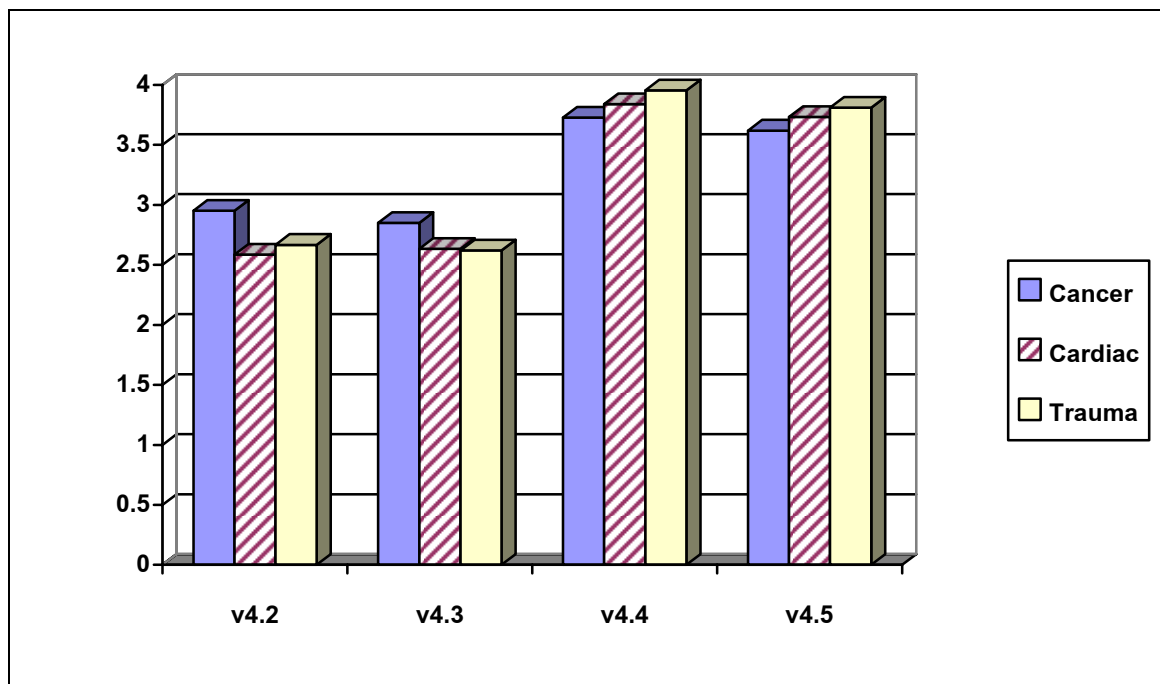

หมายเหตุ

v2.1 เครื่องมือพร้อมขึ้น v2.2 บุคลากรมีทักษะเพิ่มขึ้น v2.3 คุณภาพบริการดีขึ้น v2.4 ร.พ. มีชื่อเสียงขึ้น v2.5 รายได้ เพิ่มขึ้น v2.6 ภาระงานเพิ่ม v2.7 รายจ่ายเพิ่ม v2.8 ขวัญกำลังใจหมอในศูนย์ v2.9 ขวัญกำลังใจพยาบาลในศูนย์ v2.10 ขวัญกำลังใจคนนอกศูนย์ลดลง

5.3 ผลกระทบการจ่ายค่าตอบแทนบุคลากรตรง โครงการนี้ได้มีการจัดสรรเงินตรงให้แก่แพทย์และเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการในศูนย์ ดังนั้นอาจกระทบต่อการบริหารจัดการภายในของโรงพยาบาลเอง ซึ่งในประเด็นนี้ ผู้บริหารโรงพยาบาลให้ความเห็นว่า การจ่ายค่าตอบแทนตรงกระทบต่อการบริหารบุคคลภายในของโรงพยาบาลและสร้างความขัดแย้งในโรงพยาบาลในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ขณะเดียวกันอัตราการจ่ายค่าตอบแทนสามารถสร้างแรงจูงใจในการให้บริการและรักษากำลังคนได้ในระดับสูงค่อนข้างปานกลาง

แผนภูมิที่ 5.3 ความเห็นของผู้บริหารต่อการจ่ายค่าตอบแทนตรงแก่บุคลากรในศูนย์ตติยภูมิชั้นสูง

หมายเหตุ

v4.2 ก่อปัญหาการบริหารบุคคล

v4.3 ความขัดแย้งภายใน

v4.4 สร้างแรงจูงใจ

v4.5 รักษาทำลัคน

5.2 สถานภาพการพัฒนาาระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

5.2.1 ศูนย์มะเร็ง

การพัฒนาและจัดระบบบริการดูแลผู้ป่วยมะเร็งของสถานพยาบาลที่เป็นศูนย์บริการตติยภูมิชั้นสูงด้านมะเร็งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน พบว่า (1) เน้นการดูแลผู้ป่วยในคลินิกในลักษณะของการตั้งรับและเป็นเอกเทศของแต่ละสถานพยาบาล สถานพยาบาลส่วนใหญ่มีการใช้ flow chart management, clinical practice guidelines, และดูแลแบบ multidisciplinary team ทั้งนี้อาจมีความแตกต่างกันบ้างระหว่างระดับของสถานพยาบาล (2) การพัฒนาความรู้ด้านวิชาการเป็นอีกด้านที่ได้รับความสำคัญจากศูนย์ทุกระดับมีการส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรม รวมถึงการฝึกอบรมความรู้แก่บุคลากรในสถานพยาบาลอื่นภายในเครือข่ายของตนเองในเรื่องโรคมะเร็ง (3) ศูนย์ส่วนใหญ่มีการจัดทำฐานทะเบียนข้อมูลผู้ป่วยมะเร็ง (20 แห่งหรือร้อยละ 87) อย่างไรก็ดีข้อมูลบางด้านขาดความสมบูรณ์เช่น การส่งต่อ สิทธิหลักประกัน และค่าใช้จ่าย ในจำนวนนี้ มี 12 ศูนย์ที่ส่งข้อมูลเข้าส่วนกลางสม่ำเสมอ ในด้านการใช้ข้อมูล

ของสถานพยาบาลนั้นส่วนใหญ่ใช้ไปเพื่อการวางแผนของงบประมาณ ทรัพยากร และพัฒนาศักยภาพและกำลังคนของสถานพยาบาลเอง มากกว่าที่จะใช้ข้อมูลเพื่อการพัฒนากระบวนการรับส่งต่อผู้ป่วย และรณรงค์ป้องกันโรคมะเร็ง (4) การพัฒนาระบบเพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการ เช่น การจัดคิว และระบบส่งต่อ ยังอยู่ในระดับต่ำรวมถึงการค้นหาผู้ป่วยรายใหม่

ตารางที่ 5.1 การจัดระบบบริการและพัฒนาบุคลากรของศูนย์มะเร็งระดับต่างๆ

	ระดับ 1 (n=8)	ระดับ 2 (n=8)	ระดับ 3 (n=7)
ใช้ flow chart management ในการดูแลผู้ป่วยมะเร็ง	86	50	83
ใช้ clinical practice guidelines	88	100	86
มีแนวทางการดูแลเป็นแบบ multidisciplinary team	100	63	71
มีบุคลากรของศูนย์เข้ารับการอบรมวิชาการในปีที่ผ่านมา	88	100	100
จัดอบรมความรู้แก่บุคลากรในสถานพยาบาลในเครือข่าย	88	75	83
มีการจัดทำ Trauma Registry	100	88	100
มีระบบการแจ้งผู้ป่วยว่าต้องรอรับการรักษานานเท่าใด	57	67	50
มีระบบจัดการกับคิวการรักษาไม่ให้จำนวนคิวมากเกินไป	33	43	50
มีการจัดระบบการส่งต่อภายในเครือข่าย	33	50	86
มีการจัดระบบการส่งต่อระหว่างเครือข่าย	17	40	86
มีการจัดระบบการค้นหาผู้ป่วยในเครือข่าย	40	33	60

5.2.2 ศูนย์หัวใจ

การพัฒนาระบบบริการศูนย์หัวใจที่ผ่านมาเน้นการพัฒนาศักยภาพบริการของสถานพยาบาลที่ได้รับการคัดเลือกเป็นศูนย์หัวใจเป็นหลัก ในขณะที่การพัฒนาระบบการส่งต่อภายในและระหว่างเครือข่ายเพื่อให้ผู้ป่วยเข้าถึงบริการดีขึ้นนั้นยังมีการดำเนินการจำกัด เช่นเดียวกับการค้นหาผู้ป่วยใหม่

ตารางที่ 5.2 การจัดระบบบริการและพัฒนาบุคลากรของศูนย์หัวใจระดับต่างๆ

	ระดับ 2 (n=7)	ระดับ 3 (n=6)	ระดับ 4 (n=17)
ใช้ flow chart management ในการดูแลผู้ป่วยโรคหัวใจ	100	67	76
ใช้ clinical practice guidelines	100	67	88
มีแพทย์ของศูนย์เข้ารับการอบรมวิชาการในปีที่ผ่านมา	100	83	75
มีบุคลากรอื่นของศูนย์เข้ารับการอบรมวิชาการในปีที่ผ่านมา	86	83	94
จัดอบรมความรู้แก่บุคลากรในสถานพยาบาลในเครือข่าย	71	50	53
มีการจัดระบบการส่งต่อกับสถานพยาบาลที่มีใช้ศูนย์หัวใจภายในเครือข่าย	43	50	57
มีการจัดระบบการส่งต่อระหว่างเครือข่าย	57	80	56
มีการจัดระบบการค้นหาผู้ป่วยในเครือข่าย	43	67	64

5.2.3 ศูนย์การบาดเจ็บ

การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้านการบาดเจ็บในระยะที่ผ่านมา ผู้บริหารศูนย์ในศูนย์ระดับหนึ่งเห็นว่าศูนย์ตนมีความพร้อมด้านบุคลากร เทคโนโลยี และการจัดบริการเต็มที่ ในขณะที่ศูนย์ระดับสองมีความพร้อมด้านบุคลากรเพียงสองในสามเท่านั้น ในขณะที่ความพร้อมด้านเทคโนโลยีและระบบบริการร้อยละ 80 และ 87 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.3 ความเห็นผู้บริหารศูนย์ต่อการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้านการบาดเจ็บ

	ระดับ 1 (n=8)	ระดับ 2 (n=15)
มีความพร้อมด้านบุคลากร	100	67
มีความพร้อมด้านเครื่องมือ ครุภัณฑ์	100	80
ความพร้อมด้านการจัดระบบบริการ	100	87
มีการจัดทำ Trauma Registry และใช้ในการพัฒนาระบบบริการ	100	87
มีการจัดทำ Trauma Registry ใช้ในการพัฒนาระบบบริการ และรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุ	71	73
มีการจัดระบบการส่งต่อระหว่างศูนย์กับหน่วยอื่นภายในเครือข่าย	71	71
มีการจัดระบบการส่งต่อระหว่างศูนย์กับหน่วยอื่นนอกเครือข่าย	57	43
มีแผนพัฒนาบุคลากรและได้ส่งแพทย์ไปอบรมตามแผนในปีที่ผ่านมา	88	85
มีแผนพัฒนาบุคลากรและได้ส่งเจ้าหน้าที่อื่นไปอบรมตามแผนในปีที่ผ่านมา	88	69

สถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงด้านการบาดเจ็บเกือบทุกแห่งมีการจัดทำฐานข้อมูลผู้บาดเจ็บ (Trauma Registry) โดยสถานพยาบาลระดับหนึ่งทุกแห่งใช้ฐานข้อมูลดังกล่าวเพื่อพัฒนาระบบบริการ ในขณะที่สถานพยาบาลระดับสองเพียงร้อยละ 87 ใช้ในการพัฒนาระบบบริการ อย่างไรก็ตามการนำข้อมูลไปใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมป้องกันอุบัติเหตุมีเพียงร้อยละ 71 และ 73 ในสถานพยาบาลระดับหนึ่งและสองตามลำดับ

ในด้านการพัฒนาระบบเครือข่ายและการส่งต่อนั้น ร้อยละ 70 ของสถานพยาบาลทั้งสองระดับมีการจัดระบบการส่งต่อภายในเครือข่ายแต่มีเพียงร้อยละ 57 และ 43 ตามลำดับที่มีการจัดระบบส่งต่อกับสถานพยาบาลต่างเครือข่าย

สำหรับด้านการพัฒนาบุคลากร สถานพยาบาลระดับหนึ่งส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88) มีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรและส่งแพทย์และบุคลากรอื่นไปรับการอบรมตามแผนในรอบปีที่ผ่านมา ในขณะที่สถานพยาบาลระดับสองมีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรและส่งแพทย์และบุคลากรอื่นไปรับการอบรมร้อยละ 85 และ 69 ตามลำดับ

5.3 สรุปข้อค้นพบสำคัญ

การดำเนินงานพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้านโรคมะเร็ง โรคหัวใจ และการบาดเจ็บ เป็นการพัฒนาศักยภาพของตัวสถานพยาบาลที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นศูนย์เฉพาะด้านของทั้งสามโรคเป็นหลัก ทั้งในด้าน บุคลากรและเทคโนโลยี ในขณะที่การพัฒนาระบบบริการเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึง

บริการเพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดเครือข่ายและระบบการส่งต่อผู้ป่วย การค้นหาผู้ป่วยรายใหม่ และการส่งเสริมป้องกันโรคมีการดำเนินงานจำกัด ดังนั้นผลลัพธ์ด้านสุขภาพที่จะเกิดขึ้นอาจจำกัดและไม่ได้เป็นไปตามเป้าประสงค์ของนโยบายในการลดอัตราการตายจากโรคดังกล่าว

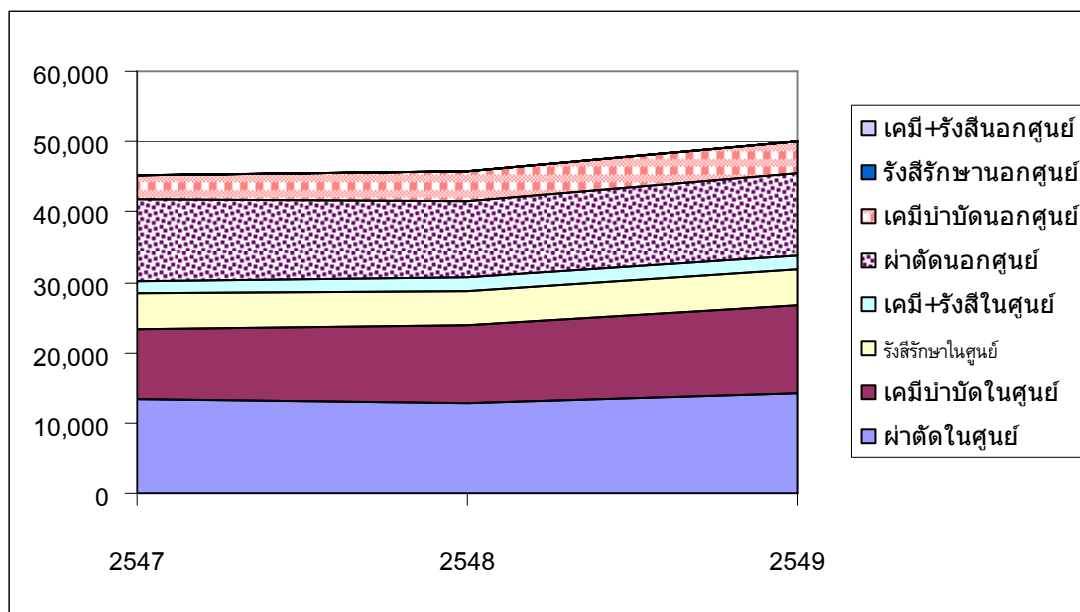
บทที่ 6 ผลผลิตการจัดบริการและความเป็นธรรมในการใช้บริการ: กรณีศูนย์มะเร็ง

บทนี้เป็นการนำเสนอภาพรวมการให้บริการรักษาพยาบาลโรคมะเร็งสำหรับประชาชนสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (UC) โดยแบ่งเป็นสามส่วนหลัก คือ ผลผลิตการจัดบริการของสถานพยาบาลตติยภูมิชั้นสูง ความเป็นธรรมในการใช้บริการรักษาโรคมะเร็ง และ สรุปข้อค้นพบ

6.1 ผลผลิตการจัดบริการของสถานพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงโรคมะเร็ง

จำนวนผู้ป่วยมะเร็งสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (UC) เพิ่มขึ้นจาก 4.52 หมื่นคนในปี 2547 เป็น 4.58 และ 5.0 หมื่นคนในปี 2548 และ 2549 ตามลำดับ โดยคิดเป็นอัตราเพิ่มเท่ากับร้อยละ 1.3 และ 9.6 ตามลำดับ ทั้งนี้พบว่า ร้อยละ 51 ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด ร้อยละ 34 ได้รับการรักษาโดยการให้เคมีบำบัด ร้อยละ 11 และ 4 ได้รับการรักษาโดยการฉายรังสี และ ฉายรังสีร่วมกับเคมีบำบัด ตามลำดับ โดยร้อยละ 55 ของผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับการผ่าตัดได้รับการบริการในศูนย์ตติยภูมิชั้นสูงโรคมะเร็งที่เหลือรับบริการที่อื่น ส่วนผู้ป่วยที่ได้รับเคมีบำบัดนั้น ร้อยละ 74 รับบริการในศูนย์มะเร็ง ในขณะที่เกือบทั้งหมดของผู้ป่วยที่ได้รับการฉายรังสีรักษาเป็นการรับบริการในศูนย์มะเร็ง (99%)

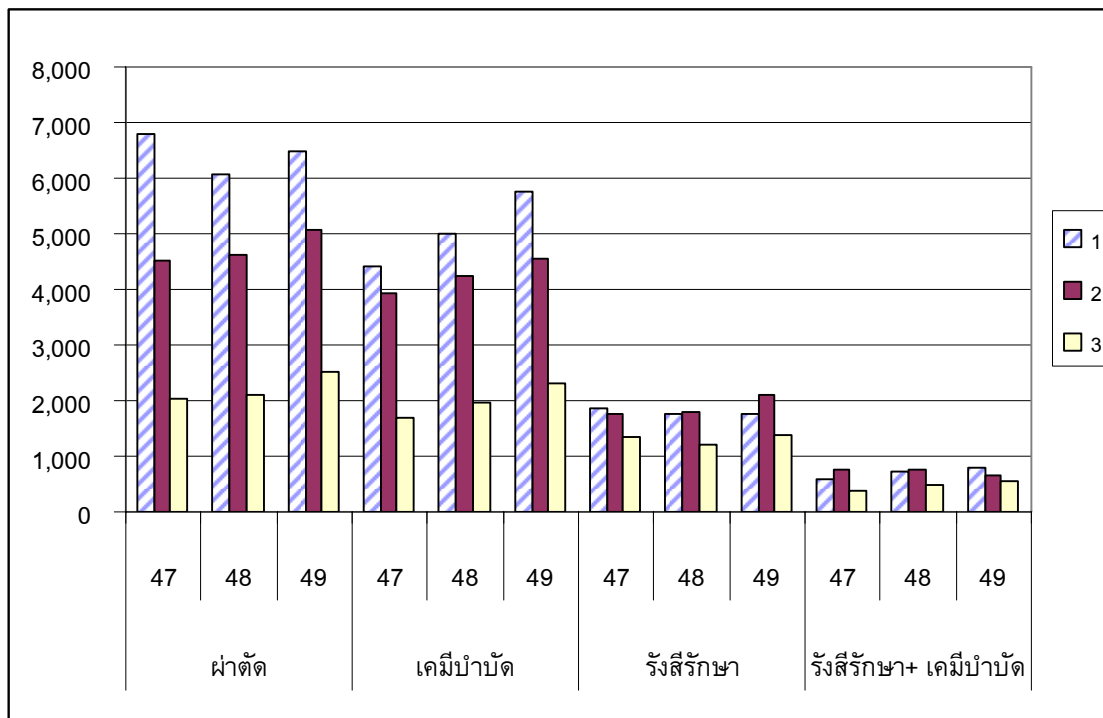
แผนภูมิที่ 6.1 จำนวนผู้ป่วยมะเร็ง (คน) สิทธิ UC จำแนกตามประเภทการรักษา 2547-2549

ที่มา: ฐานข้อมูลผู้ป่วยในสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ป่วย (คน) สิทธิ UC ที่ได้รับการรักษาระหว่างปีงบประมาณ 2547 – 2549 จำแนกตามระดับของสถานพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงโรคมะเร็งพบว่า ในศูนย์มะเร็งระดับหนึ่งนั้น จำนวนคนที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดและรังสีรักษาไม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น มีเพียงผู้ที่ได้รับการรักษาโดยเคมีบำบัดเท่านั้นที่เพิ่มขึ้น สำหรับศูนย์มะเร็งระดับสองนั้นพบว่า จำนวนคนที่ได้รับการรักษาโดยการผ่าตัด เคมีบำบัด และรังสีรักษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดสามปีที่ผ่านมา สำหรับศูนย์มะเร็งระดับสามก็มีแนวโน้มการให้บริการผู้ป่วยมะเร็งโดยการผ่าตัดและเคมีบำบัดเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว (แผนภูมิที่ 6.2)

แผนภูมิที่ 6.2 จำนวนผู้ป่วยสิทธิ UC จำแนกตามประเภทการรักษาและระดับศูนย์มะเร็ง 2547 -2549

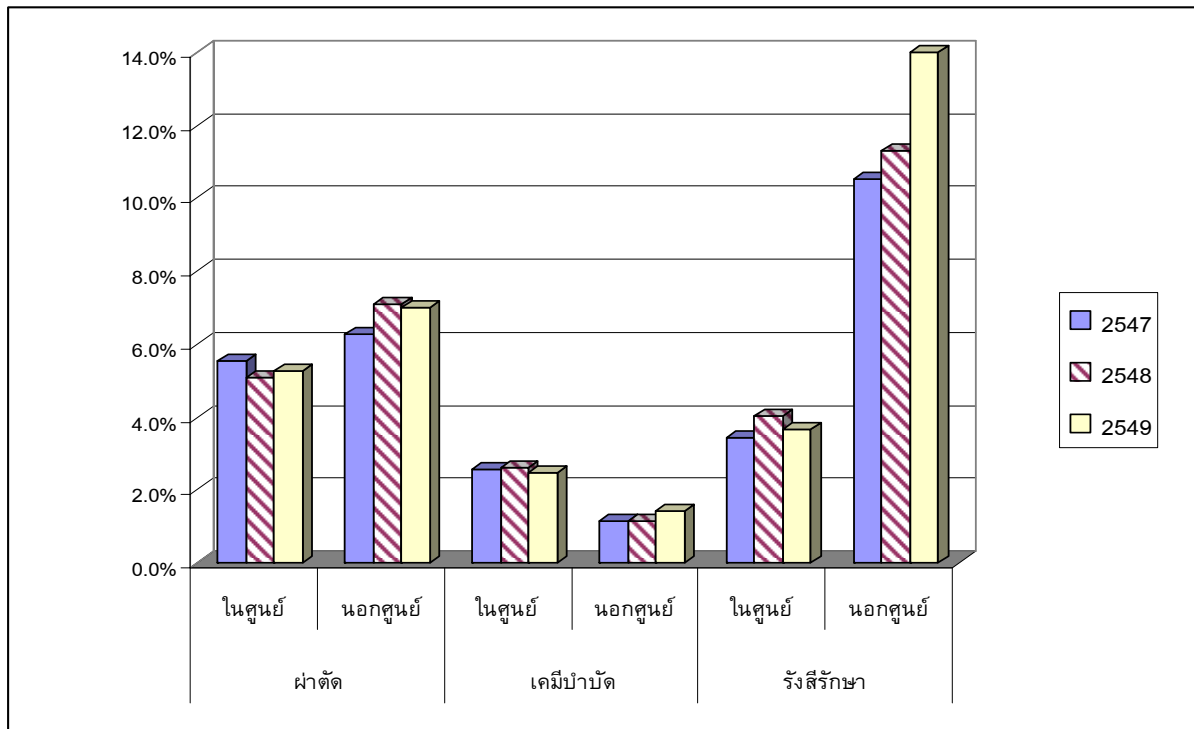

ที่มา: ฐานข้อมูลผู้ป่วยในสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

สำหรับผลการรักษานั้นพบว่า อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยสิทธิ UC จากการรักษาพยาบาล มะเร็ง (จำนวนคนที่เสียชีวิต/จำนวนคนผู้ที่ได้รับการรักษา) จำแนกตามประเภทของการรักษาและประเภทสถานพยาบาล พบว่า การรักษา มะเร็งในศูนย์ด้วยวิธีการผ่าตัดและรังสีรักษามีอัตราการเสียชีวิตต่ำกว่าการรักษาในสถานพยาบาลที่ไม่ใช่ศูนย์มะเร็งอย่างชัดเจน (แผนภูมิที่ 6.3) อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วย มะเร็งที่ได้รับการผ่าตัดในศูนย์เท่ากับร้อยละ 5.1 - 5.5 ในขณะที่อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วย มะเร็งที่ได้รับการผ่าตัดนอกศูนย์เท่ากับร้อยละ 6.3 - 7.1 ส่วนกรณีเสียชีวิตของผู้ป่วยที่ได้รับรังสีรักษานั้น อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาในศูนย์เท่ากับร้อยละ 3.4 - 4 ในขณะที่นอกศูนย์เท่ากับร้อยละ 10.5 - 14 และมีข้อสังเกตว่าอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่ได้รับเคมีบำบัดในศูนย์มะเร็งก็สูงกว่าผู้ป่วยที่ได้รับบริการดังกล่าวนอกศูนย์มะเร็ง อย่างไรก็ตามก็ดีข้อมูลดังกล่าวมีข้อจำกัด มิสามารถบ่งชี้ถึงคุณภาพของการรักษาระหว่างสถานพยาบาลที่เป็นศูนย์มะเร็งกับที่ไม่ได้เป็นศูนย์มะเร็ง เนื่องจากขาดข้อมูลระดับความรุนแรงและลุกลามของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษา ความเหมาะสมของการได้รับบริการ รวมถึงสาเหตุของการเสียชีวิต

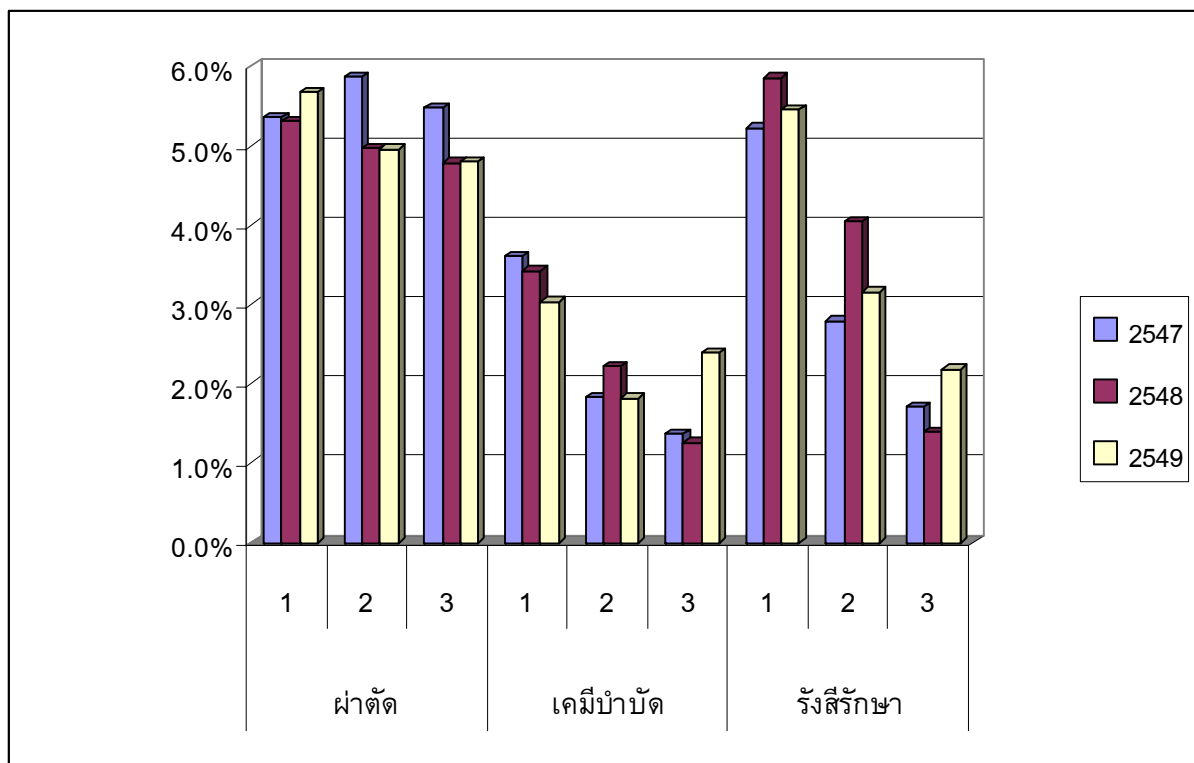
เมื่อพิจารณาข้อมูลการเสียชีวิตระหว่างการรักษาภายในศูนย์มะเร็งเอง พบว่าอัตราการเสียชีวิตในช่วงสามปีที่ผ่านมาของศูนย์แต่ละระดับไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก (แผนภูมิที่ 6.4)

แผนภูมิที่ 6.3 อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ใหญ่ UC จำแนกตามประเภทการรักษาและสถานพยาบาล 2547 - 2549

ที่มา: ฐานข้อมูลผู้ป่วยในสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

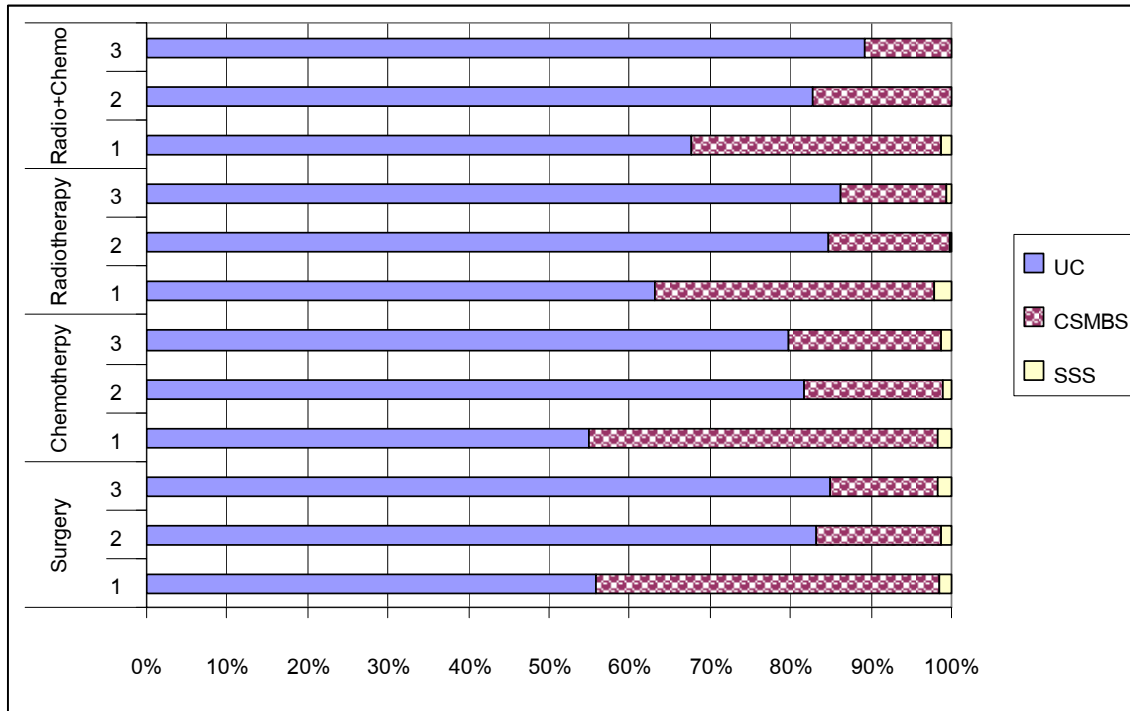
แผนภูมิที่ 6.4 อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยมะเร็งลำไส้ใหญ่ UC จำแนกตามวิธีการรักษาและระดับของศูนย์ฯ 2547 - 2549

ที่มา: ฐานข้อมูลผู้ป่วยในสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาข้อมูลการให้บริการของศูนย์มะเร็งแต่ละระดับพบว่า ศูนย์ระดับหนึ่งนั้นให้บริการผู้ป่วยสิทธิข้าราชการสูงกว่าระดับอื่น (ร้อยละ 40) ในขณะที่ศูนย์ระดับสอง และสาม ให้บริการผู้ป่วยสิทธิข้าราชการไม่ถึงร้อยละ 20 ในขณะที่ให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC เป็นหลักกว่าร้อยละ 80 (แผนภูมิที่ 6.5)

แผนภูมิที่ 6.5 ร้อยละของผู้ป่วยมะเร็งสิทธิต่างๆ จำแนกตามประเภทการรักษาและระดับของศูนย์ 2549

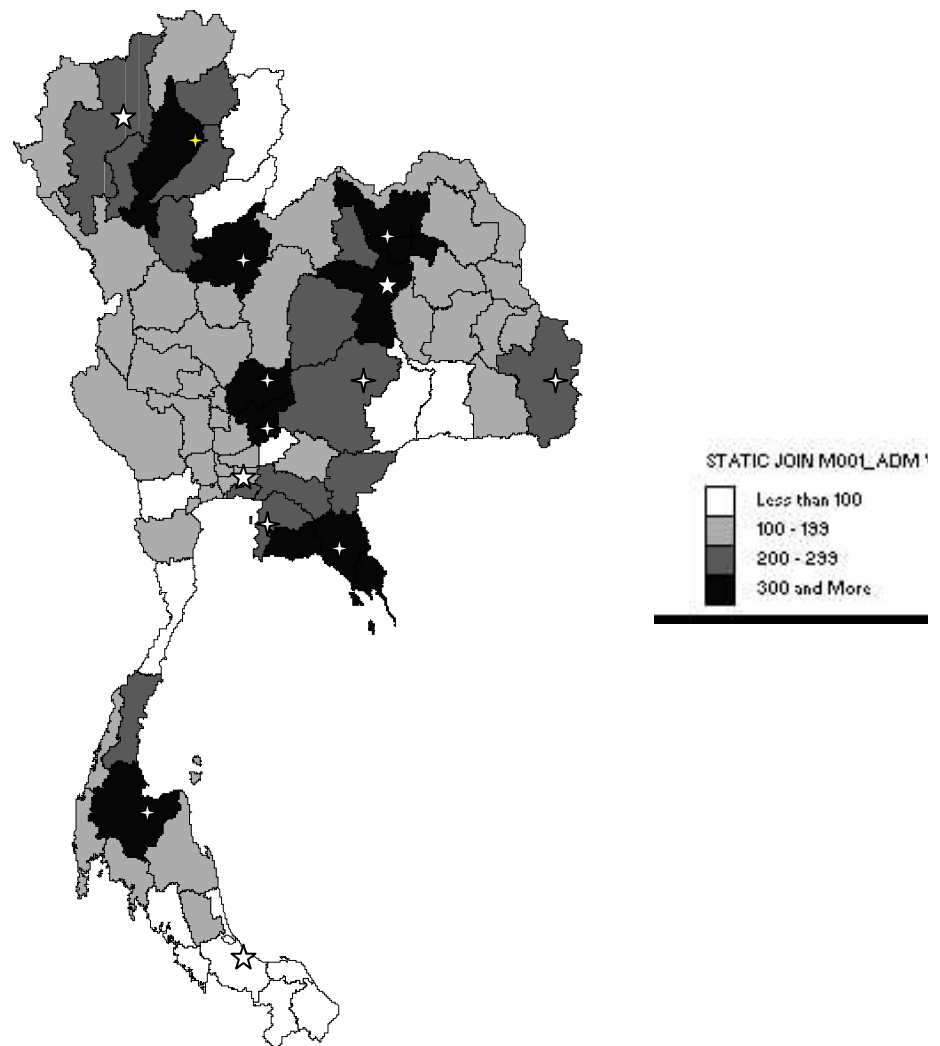

ที่มา: ฐานข้อมูลผู้ป่วยใน

6.2 ความเป็นธรรมในการใช้บริการรักษาโรคมะเร็ง

เนื่องจากไม่มีข้อมูลอุบัติการณ์ของมะเร็งในแต่ละพื้นที่ดังนั้นการวัดเรื่องความเป็นธรรมในการใช้บริการจึงเป็นการวัดทางอ้อมโดยดูการกระจายของผู้ป่วยมะเร็งที่มาใช้บริการในสถานพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงว่ามาจากที่ใด โดยคิดเป็นอัตราผู้เป็นมะเร็งต่อจำนวนผู้มีสิทธิ UC ที่ลงทะเบียนในเขตจังหวัดนั้นๆ แผนภูมิที่ 6.6 แสดงการกระจายการรักษาผู้ป่วยมะเร็งในศูนย์ตติยภูมิชั้นสูงต่อจำนวน UC หนึ่งแสนคน ตามฐานข้อมูลของ สปสช. ด้วยภาพรวมค่าเฉลี่ยทั้งประเทศมีจำนวนผู้รับบริการมะเร็งในศูนย์ตติยภูมิชั้นสูงด้วยอัตรา 191 ต่อประชากร UC หนึ่งแสนคน เมื่อจำแนกตามภูมิสำเนาจังหวัดที่ลงทะเบียน พบว่าอัตราการให้บริการของผู้ป่วยมะเร็งที่เข้ารับการรักษาศูนย์ตติยภูมิชั้นสูงมะเร็งของจังหวัดบุรีรัมย์มากที่สุด 666 รายต่อแสน รองลงมาเป็นลำปาง 572 รายต่อแสน ระยอง 400 รายต่อแสน และ ขอนแก่น 386 รายต่อแสน ตามลำดับ ในภาพรวมจะสังเกตเห็นได้ว่า การให้บริการของผู้ป่วยมะเร็งในจังหวัดที่มีศูนย์มะเร็งตั้งอยู่จะมีความหนาแน่นสูงและลดหลั่นไปในจังหวัดข้างเคียง ยกเว้นในกรณีของจังหวัดสงขลาและกรุงเทพมหานคร แม้กรุงเทพฯจะมีศูนย์มะเร็งตั้งอยู่หลายแห่งแต่อัตราการให้บริการก็ได้สูงซึ่งน่าจะอธิบายได้จากอัตราการป่วยที่ต่ำกว่าที่อื่น ทั้งนี้ลักษณะการกระจายของการให้บริการในศูนย์มะเร็งของผู้ป่วยสิทธิ UC ไม่มีการเปลี่ยนแปลงชัดเจนในช่วงระหว่างปี 2547 - 2549

แผนภูมิที่ 6.6 อัตราผู้ป่วยมะเร็งที่มารับบริการผู้ป่วยในของสถานพยาบาลตติยภูมิชั้นสูง 2549 ต่อจำนวน UC แขนราย จำแนกรายจังหวัด

การกระจายพัฒนาศักยภาพบริการของสถานพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงนั้น เพื่อจุดประสงค์ต้องการให้เกิดความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการโดยเฉพาะผู้ป่วยมะเร็งที่กระจายในจังหวัดต่างๆ ให้สามารถเข้าถึงบริการในอัตราที่ใกล้เคียงกัน แต่เนื่องจากข้อจำกัดของจำนวนสถานพยาบาลตติยภูมิที่มีอยู่ไม่สามารถกระจายได้ครบทุกจังหวัดดังนั้น ลักษณะการเข้ารับบริการในศูนย์ตติยภูมิชั้นสูงของผู้ป่วยมะเร็งอย่างน้อยควรได้รับบริการอย่างทั่วถึงตามการกระจายของศูนย์ที่มีอยู่ในส่วนต่างๆ ทั่วประเทศ หากพิจารณาตามรายเขตของ สปสช. พบว่า มีสามเขตที่ไม่มีศูนย์มะเร็งตั้งอยู่ คือ เขต สปสช. 3 (นครสวรรค์), 5 (ราชบุรี) และ 8 (สกลนคร) สำหรับเขตที่มีศูนย์มะเร็งตั้งอยู่พบว่า ร้อยละของผู้ป่วยที่มีภูมิลำเนาจังหวัดต่างๆ ได้เข้ารับการรักษาสถานพยาบาลที่อยู่ในเขตของตนมากกว่าร้อยละ 80 มีจำนวนทั้งสิ้น 36 จังหวัด, มีการรับบริการร้อยละ 60 - 79 รวม 5 จังหวัด และมีอีก 6 จังหวัดที่มีการรับบริการน้อยกว่าร้อยละ 20

สำหรับประชาชนที่มีภูมิลำเนาและลงทะเบียนอยู่ในเขต สปสช.ที่ 3, 5 และ 8 ต้องไปรับบริการ
บริการรักษาในสถานพยาบาลตติยภูมิเขตอื่นๆที่ตนเองสะดวก (ตารางที่ 6.1) โดยประชาชนในจังหวัด
เขต 3 เลือกไปรับบริการกระจายไปที่เขต 13 (กลุ่มสถานพยาบาลในกรุงเทพฯ) เขต 2 โรงพยาบาลพุทธ
ชินราช และเขต 4 (ลพบุรีและสระบุรี) ส่วนประชาชนในจังหวัดเขต 8 เลือกไปรับบริการกระจายไปที่เขต
7 (ขอนแก่นและอุดรธานี) เขต 10 อุบลราชธานี และเขต 13 กรุงเทพมหานคร ทำยสุดเป็นประชาชนใน
จังหวัดเขต 5 ที่ไม่มีสถานพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงตั้งอยู่ในเขตตนเอง มากกว่าร้อยละ 95 เลือกไปรับ
บริการที่เขต 13 กรุงเทพมหานคร ยกเว้นประชาชนจังหวัดสุพรรณบุรี เกือบร้อยละ 20 กระจายไปรับ
บริการที่เขต 4 (โดยเฉพาะอย่างศูนย์มะเร็งลพบุรี)

ตารางที่ 6.1 การกระจายการใช้บริการโรคมะเร็งจำแนกตามเขตขึ้นทะเบียนและให้บริการ พ.ศ. 2549

เขตที่ขึ้นทะเบียน		เขตที่ตั้งของโรงพยาบาลที่ไปใช้บริการ												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	เชียงใหม่	0.98												0.01
2	พิษณุโลก	0.16	0.59		0.10			0.01						0.14
3	นครสวรรค์	0.06	0.25		0.28		0.01							0.40
4	สระบุรี				0.52									0.47
5	ราชบุรี				0.04		0.01							0.95
6	ระยอง						0.74							0.25
7	ขอนแก่น							0.95			0.02			0.03
8	สกลนคร							0.79			0.16			0.05
9	นครราชสีมา							0.17		0.68	0.02			0.13
10	อุบลราชธานี							0.03			0.91			0.06
11	สุราษฎร์ธานี											0.58	0.26	0.16
12	สงขลา											0.01	0.95	0.04
13	กรุงเทพฯ													0.99

อย่างไรก็ดี เนื่องจากการแบ่งกลุ่มจังหวัดให้ออกเป็นเขต สปสช.ต่างๆ อาจไม่มีความสอดคล้อง
กับจำนวนสถานพยาบาลตั้งอยู่ หรือความสะดวกในการเดินทางไปรับบริการ ตารางที่ 6.2 เป็นตัวอย่างที่
เห็นได้ชัดเจนว่าประชาชนที่มีภูมิลำเนาและลงทะเบียนอยู่ในเขต สปสช.ที่ 4 และ 6 ที่อยู่ใกล้
กรุงเทพมหานคร แม้จะมีสถานพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงด้านมะเร็งตั้งอยู่ในเขตตนเอง แต่มีประชาชนที่
ป่วยด้วยโรคมะเร็งจำนวนหนึ่งที่สะดวกมารับบริการในเขต 13 กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
จังหวัดที่ถูกจัดให้เป็นเขตปริมาตร เช่น นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และนครนายก

ตารางที่ 6.2 ร้อยละของการไปรับบริการโรคมะเร็ง ของเขตใกล้กรุงเทพฯ พ.ศ. 2549

เขต สปสช.	จังหวัด	เขตที่ไปรับบริการ	
		เขต 4	เขต 13
4	นนทบุรี	0.22	99.00
	ปทุมธานี	1.13	96.93
	พระนครศรีอยุธยา	21.39	78.19
	อ่างทอง	44.96	53.95
	ชัยนาท	55.07	44.20
	สิงห์บุรี	74.48	25.52
	ลพบุรี	83.05	15.17
	สระบุรี	88.58	10.99
6	จังหวัด	เขต 6	เขต 13
	นครนายก	0	80.14
	สมุทรปราการ	10.02	89.54
	ปราจีนบุรี	28.78	70.36
	ฉะเชิงเทรา	69.38	30.3
	ระยอง	85.22	14.35
	ชลบุรี	85.26	14.27
	ตราด	90.09	9.53
	จันทบุรี	95.62	4.26

6.3 สรุปข้อค้นพบ

ในภาพรวมบริการรักษายาบาลโรคมะเร็งที่มีความเฉพาะด้านมากที่สุดคือ การรักษาโดยการฉายรังสีรักษา เนื่องจากบริการเกือบทั้งหมดให้บริการอยู่ในศูนย์ ร่องลงมาเป็นการรักษาโดยเคมีบำบัด ในขณะที่บริการรักษายาบาลโดยการผ่าตัดนั้นมีเพียงครั้งเดียวที่ให้บริการอยู่ในศูนย์มะเร็งที่เหลืออยู่ในโรงพยาบาลทั่วไป

ผู้ประกันตนสิทธิ UC ได้รับบริการรักษายาบาลในศูนย์มะเร็งเพิ่มขึ้น โดยการเพิ่มขึ้นนั้นส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มการให้บริการในศูนย์มะเร็งระดับสองและสาม ส่วนในศูนย์มะเร็งระดับหนึ่งนั้นมีเพียงการรักษาโดยเคมีบำบัดที่เพิ่มขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากศูนย์มะเร็งระดับสองและสามให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC เป็นหลัก ในขณะที่แม้ผู้ป่วยสิทธิ UC จะมีสัดส่วนมากที่สุดในศูนย์ระดับหนึ่ง แต่ก็มีสัดส่วนผู้ป่วยสิทธิข้าราชการค่อนข้างมาก อัตราตายของผู้ป่วยโรคมะเร็งที่รับการรักษาในศูนย์มะเร็งต่ำกว่าผู้ป่วยที่รับการรักษานอกศูนย์มะเร็ง (ยกเว้นกรณีรักษาด้วยเคมีบำบัด) อย่างไรก็ตามอัตราการตายของผู้ป่วยที่รักษายาบาลในศูนย์มะเร็งแต่ละระดับระยะสามปีที่ผ่านมา (2547 – 2549) ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก

การกระจายของการใช้บริการรักษายาบาลโรคมะเร็งของผู้มีสิทธิหลักประกันสุขภาพนั้น พบว่าอัตราการให้บริการของผู้มีสิทธิ UC ในจังหวัดที่มีศูนย์ตั้งอยู่จะสูงและลดหลั่นไปในจังหวัดข้างเคียง มีสามเขต สปสช. ที่ไม่มีศูนย์มะเร็งทำให้ประชาชนต้องไปรับบริการในศูนย์ของเขตข้างเคียง และประชาชนที่อาศัยในเขตปริมณฑลมีการเข้ามาใช้บริการในเขตกรุงเทพฯ

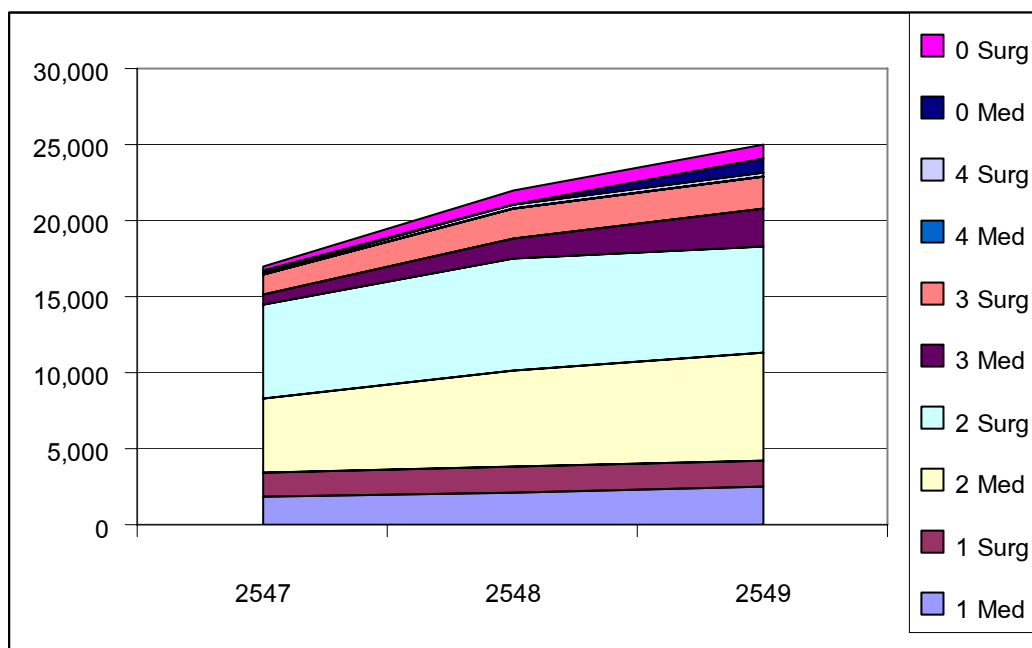
บทที่ 7 ผลผลิตการจัดบริการและความเป็นธรรมในการให้บริการ: กรณีศูนย์หัวใจ

บทนี้เป็นการนำเสนอผลผลิตภาพของการจัดบริการรักษาพยาบาลโรคหัวใจของศูนย์ตติยภูมิขั้นสูงด้านโรคหัวใจแก่ผู้ป่วยสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และความเป็นธรรมในการให้บริการ โดยอาศัยฐานข้อมูลผู้ป่วยในของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ที่มีรหัสการวินิจฉัยโรคและหัตถการตาม ICD 9CM ตามที่กำหนด (รายละเอียดในภาคผนวก)

7.1 ผลผลิตการจัดบริการของสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงด้านโรคหัวใจ

ผู้ป่วยสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (UC) ได้รับการรักษาโรคหัวใจทั้งในการรักษาโดยยา (อายุรกรรม) และผ่าตัด (ศัลยกรรม) เพิ่มขึ้นจาก 16,930 รายในปี 2547 เป็น 21,952 และ 24,942 รายในปี 2548 และ 2549 ตามลำดับ หรือคิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 30 และ 14 ต่อปี การเพิ่มขึ้นของการให้บริการผู้ป่วยโรคหัวใจนั้นเป็นการเพิ่มขึ้นของการให้บริการจากสถานพยาบาลทุกระดับ และมีอัตราการเพิ่มสูงในโรงพยาบาลที่มีศูนย์โรคหัวใจ และศูนย์ระดับ 3 แม้ว่าสถานพยาบาลทั้งสองประเภทยังคงมีส่วนแบ่งในการให้บริการไม่มากก็ตาม

แผนภูมิที่ 7.1 จำนวนผู้ป่วยโรคหัวใจสิทธิ UC ที่ได้รับการรักษาจำแนกตามประเภทการรักษาและระดับของสถานพยาบาล 2547 - 2549

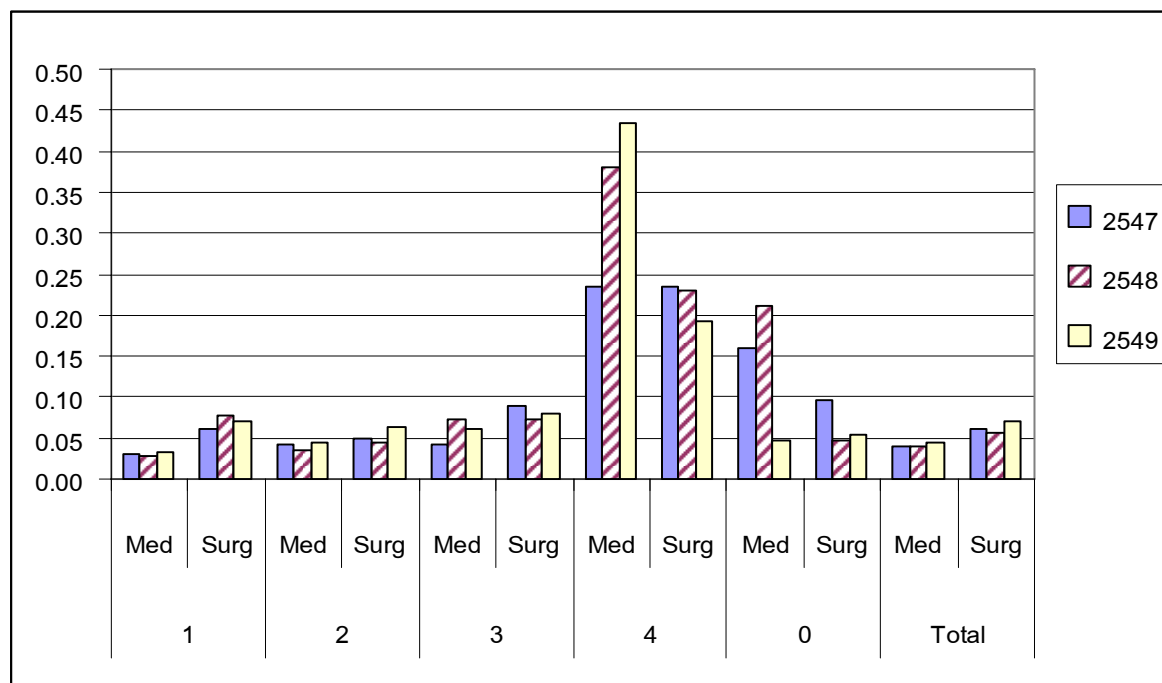
หมายเหตุ 1, 2, 3, 4, 0 = ศูนย์หัวใจระดับ 1, 2, 3, 4, และรพ.ที่ไม่มีศูนย์ ตามลำดับ
Med = ผู้ป่วยอายุรกรรม Surg = ผู้ป่วยศัลยกรรม

ทั้งนี้ร้อยละ 95 ของผู้ป่วยรับการรักษาในสถานพยาบาลที่เป็นศูนย์ตติยภูมิขั้นสูงด้านโรคหัวใจระดับใดระดับหนึ่ง โดยศูนย์ระดับหนึ่งและสองเป็นผู้ให้บริการหลักรวมกันเกือบร้อยละ 80 ของผู้ป่วยสิทธิ UC ทั้งหมด อย่างไรก็ตามก็มีส่วนแบ่งดังกล่าวมีแนวโน้มลดลงตามลำดับ จากร้อยละ 86 ในปี 2547 ลดเหลือ 80 และ 73 ในปี 2548 2549 ตามลำดับ ศูนย์หัวใจระดับ 3 เป็นระดับที่มีการขยายบทบาทการ

ให้บริการค่อนข้างมากแม้ว่าจะยังคงมีสัดส่วนการให้บริการไม่มากนัก กล่าวคือมีส่วนแบ่งในการให้บริการปี 2547 เพียงร้อยละ 11 และเพิ่มเป็นร้อยละ 15 และ 19 ในปีถัดๆมา ส่วนศูนย์ระดับ 4 ให้บริการคิดเป็นเพียงร้อยละ 1 ของผู้ป่วยที่รับบริการทั้งหมดโดยส่วนแบ่งไม่มีการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาดังกล่าว อนึ่งมีโรงพยาบาลจำนวนหนึ่งทั้งภาครัฐและเอกชนที่ไม่ได้เป็นศูนย์หัวใจแต่ให้บริการและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกันจากร้อยละ 2 เป็นร้อยละ 4 และ 7 ตามลำดับ ทั้งนี้สัดส่วนของประเภทบริการระหว่างอายุรกรรมและศัลยกรรมนั้นไม่ต่างกันมากนัก

สำหรับผลการรักษาผู้ป่วยโรคหัวใจนั้นพบว่า ในภาพรวม อัตราการเสียชีวิตจากการนอนรักษาตัวในโรงพยาบาลนั้นผู้ป่วยศัลยกรรมมีอัตราการเสียชีวิตสูงกว่าผู้ป่วยอายุรกรรม กล่าวคือ อัตราการเสียชีวิตต่อการนอนรักษาตัวในโรงพยาบาลของผู้ป่วยอายุรกรรมเท่ากับ 0.040 – 0.044 ในขณะที่ผู้ป่วยศัลยกรรมมีอัตราการเสียชีวิตเท่ากับ 0.057 – 0.070 อย่างไรก็ตามพบว่าอัตราการเสียชีวิตในการนอนรักษาตัวของผู้ป่วยหัวใจในศูนย์หัวใจระดับ 4 และโรงพยาบาลที่มีใช้ศูนย์หัวใจนั้นสูงกว่าการรักษาในศูนย์หัวใจระดับ 1 - 3 มาก (แผนภูมิที่ 7.2) และพบว่าอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยอายุรกรรมสูงกว่าศัลยกรรม อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยอายุรกรรมในศูนย์หัวใจระดับ 4 สูงถึง 0.24 – 0.44 ต่อการนอนหนึ่งครั้งและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยศัลยกรรมเท่ากับ 0.19 – 0.23 ต่อการนอน อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยในศูนย์หัวใจระดับ 3 ก็สูงกว่าระดับ 1-2 เล็กน้อย

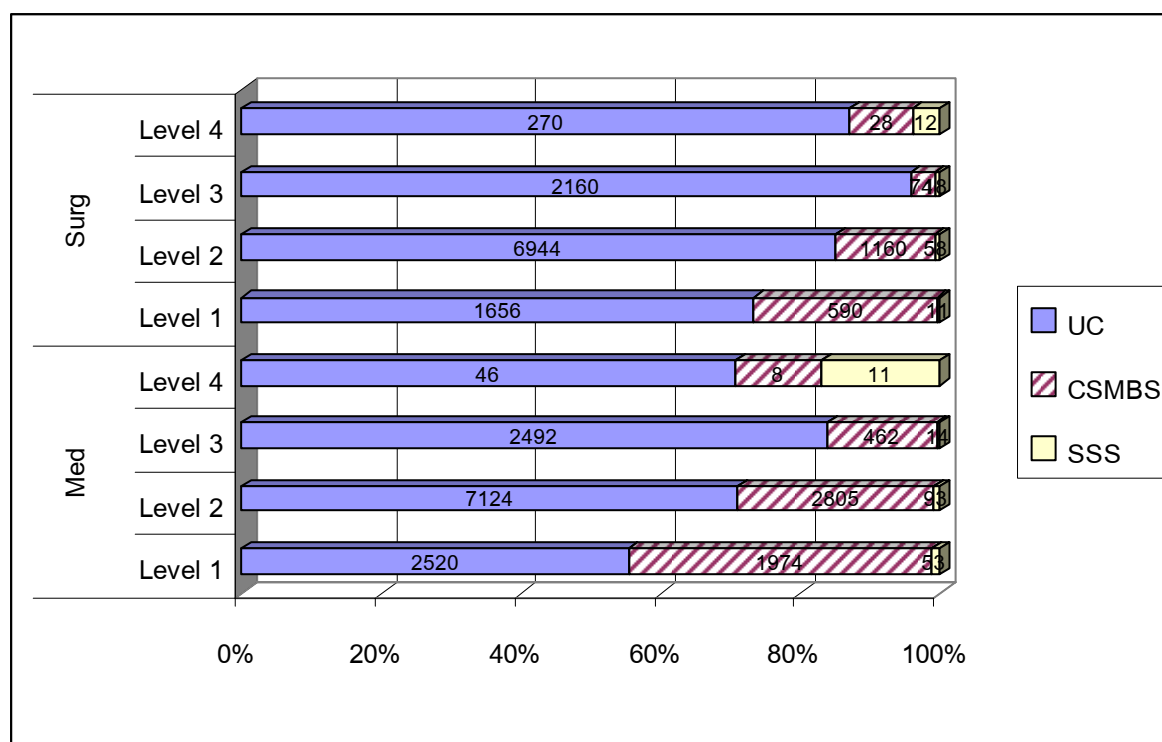
แผนภูมิที่ 7.2 อัตราการป่วยตายของผู้ป่วยโรคหัวใจสิทธิ UC ต่อครั้งการนอน (dead per admission) จำแนกตามประเภทการรักษาและระดับสถานพยาบาลตติยภูมิโรคหัวใจ 2547 - 2549

หมายเหตุ 1, 2, 3, 4, 0 = ศูนย์หัวใจระดับ 1, 2, 3, 4, และรพ.ที่มีใช้ศูนย์ ตามลำดับ
Med = ผู้ป่วยอายุรกรรม Surg = ผู้ป่วยศัลยกรรม

เมื่อพิจารณาภาระงานของศูนย์โรคหัวใจแต่ละระดับ (แผนภูมิที่ 7.3) พบว่า ภาระงานที่เกิดขึ้นจากกองทุนหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (UC) สูงที่สุดในสถานพยาบาลทุกระดับแต่มีสัดส่วนลดหลั่นกันไป กล่าวคือ ศูนย์หัวใจระดับ 1 ให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC ด้านอายุรกรรมและศัลยกรรมคิดเป็นร้อยละ 55 และ 73 ของบริการของศูนย์หัวใจรวมกันสามกองทุนในปี 2549 สัดส่วนผู้ป่วยสิทธิ UC ของศูนย์ระดับ 2 เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 71 และ 85 สำหรับผู้ป่วยอายุรกรรมและศัลยกรรมของสามกองทุน และเพิ่มเป็นร้อยละ 84 และ 96 สำหรับผู้ป่วยอายุรกรรมและศัลยกรรมตามลำดับในศูนย์ระดับ 3 ส่วนศูนย์ระดับ 4 นั้น ให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC คิดเป็นร้อยละ 71 และ 87 สำหรับผู้ป่วยอายุรกรรมและศัลยกรรมตามลำดับ

แผนภูมิที่ 7.3 สัดส่วนภาระงานรักษาโรคหัวใจของศูนย์หัวใจแต่ละระดับจำแนกตามประเภทบริการและสิทธิการรักษาพยาบาล 2549

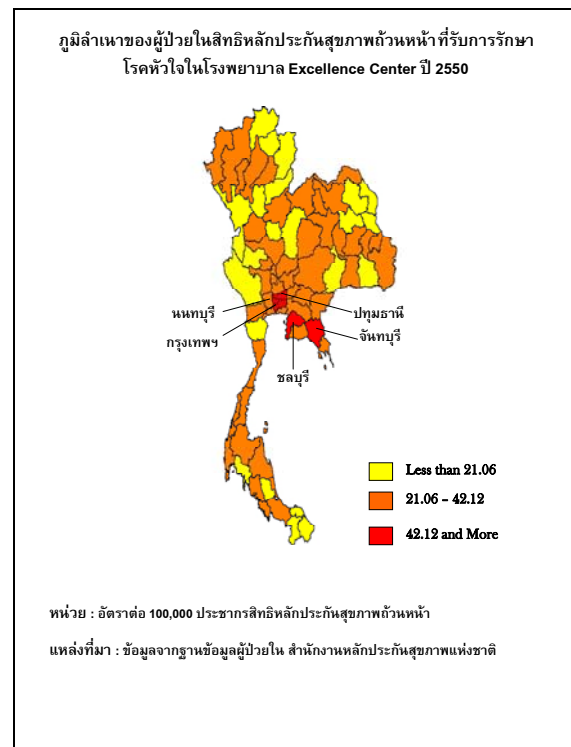
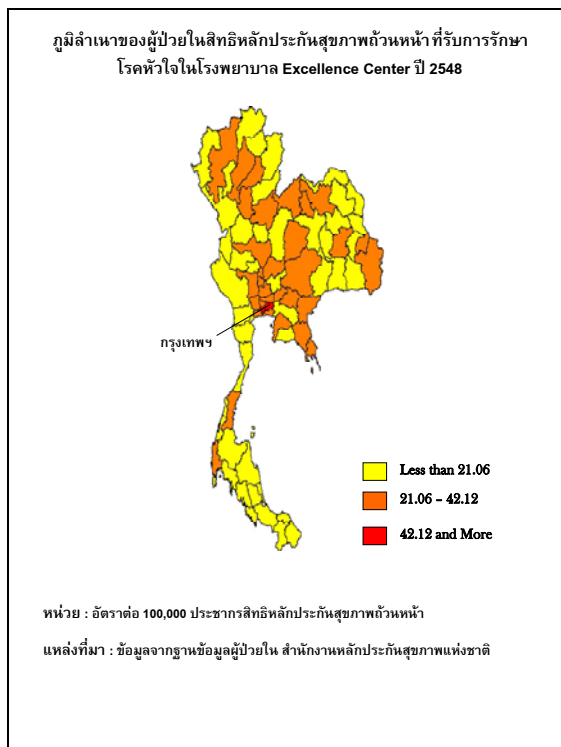
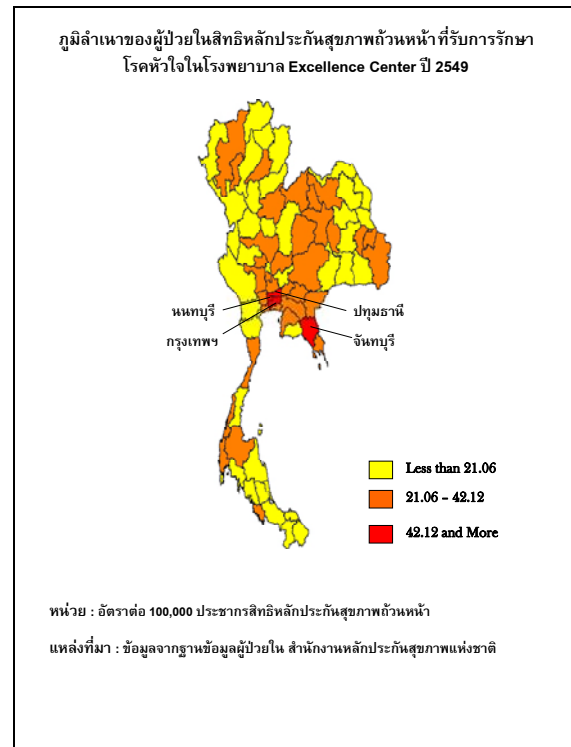
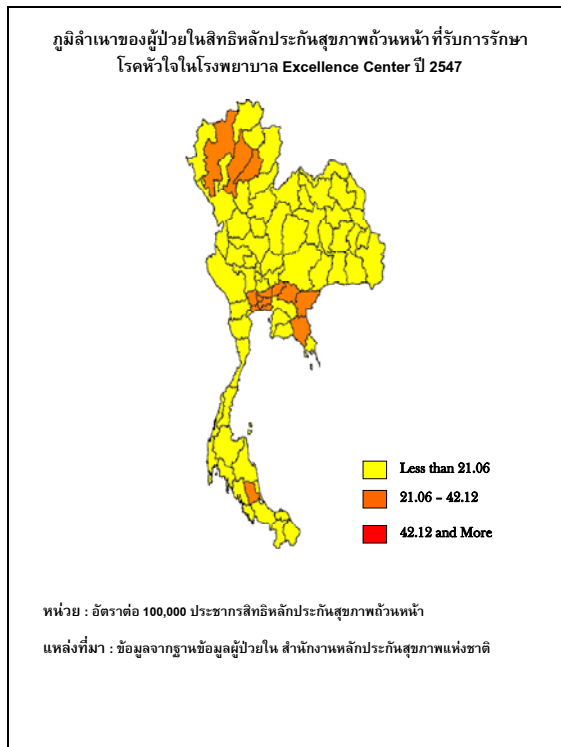

ที่มา: ฐานข้อมูลผู้ป่วยในปี 2549

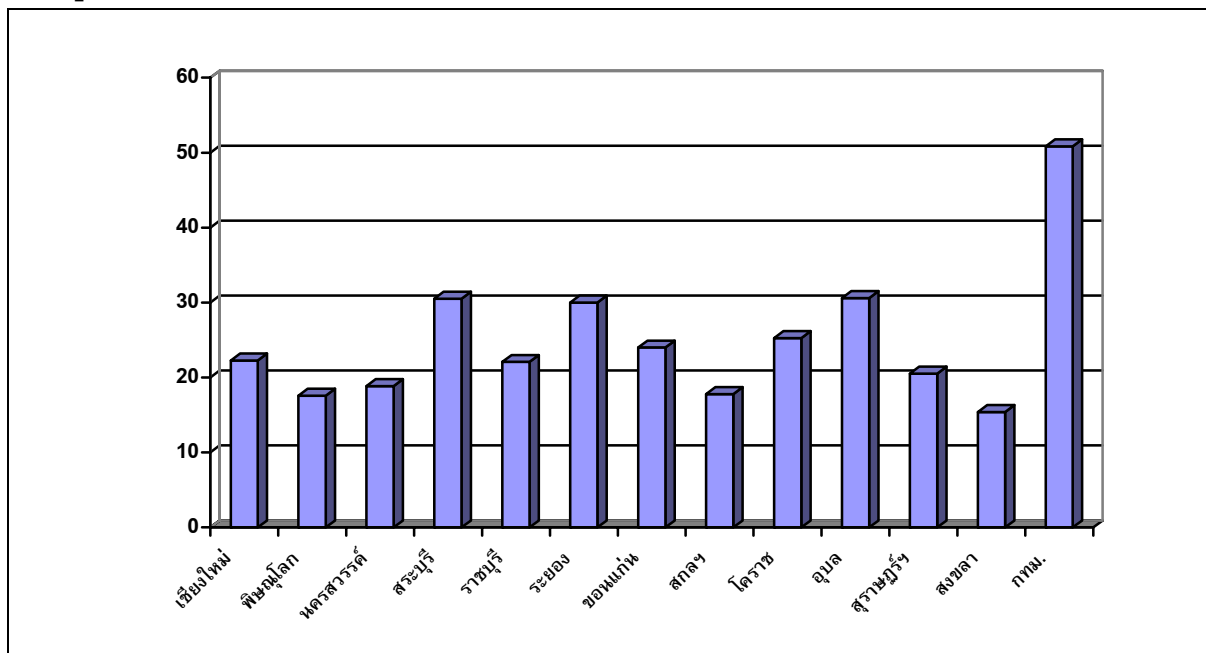
7.2 ความเป็นธรรมในการใช้บริการตติยภูมิชั้นสูงโรคหัวใจ

อัตราการใช้บริการรักษาพยาบาลโรคหัวใจของประชาชนสิทธิ UC เฉลี่ยเท่ากับ 25.32 ต่อแสนประชากร เมื่อพิจารณาการกระจายของผู้ป่วยสิทธิ UC ที่เข้ารับการรักษาโรคหัวใจระหว่างปีงบประมาณ 2547 – 2550 พบว่า แนวโน้มการเข้าถึงบริการมีลักษณะกระจายมากขึ้นไม่กระจุกตัวเหมือนในปีแรกๆที่เริ่มดำเนินการ (แผนภูมิที่ 7.4) อย่างไรก็ตาม อัตราการให้บริการก็สูงในจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของศูนย์โรคหัวใจเป็นหลักโดยเฉพาะในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล และรอบๆกรุงเทพฯก็มีอัตราการให้บริการสูงกว่าจังหวัดอื่นๆ เมื่อเปรียบเทียบอัตราการให้บริการจำแนกตามเขต ของ สปสช. พบว่ามีประชาชนเพียง 6 เขตที่มีอัตราการให้บริการใกล้เคียงหรือสูงกว่าค่าเฉลี่ย คือ เขต กรุงเทพฯ สระบุรี ระยอง อุบลราชธานี นครราชสีมา และขอนแก่น (แผนภูมิที่ 7.5) โดยเขต พิษณุโลก สงขลา และ

แผนภูมิที่ 7.4 การกระจายตามภูมิสำเนาของผู้ป่วยสิทธิ UC ที่ได้รับการรักษาโรคหัวใจ 2547 - 2550

แผนภูมิที่ 7.5 อัตราการใช้บริการโรคหัวใจ ต่อแสนปชก.จำแนกตามเขต สปสช. 2549

ที่มา: ฐานข้อมูลผู้ป่วยใน สปสช.

สกลนคร มีอัตราการใช้บริการต่ำกว่า 20 ต่อแสนประชากร

เมื่อแจกแจงการไปรับบริการของผู้ป่วยโรคหัวใจสิทธิ UC พบว่า มีเพียงเขต เชียงใหม่ สงขลา อุบลราชธานี ขอนแก่น และกรุงเทพฯ ที่ประชาชนส่วนใหญ่ กว่าร้อยละ 80 ใช้บริการในเขตของตนเอง (ตารางที่ 7.1) ส่วนประชาชนในเขต พิษณุโลก สระบุรี และ นครราชสีมา ประมาณครึ่งหนึ่งใช้บริการในเขตของตนเอง ทั้งนี้ประชาชนในเขต 3 นครสวรรค์ไปใช้บริการนอกเขตเกือบทั้งหมด และศูนย์โรคหัวใจในเขต สระบุรี (สถาบันโรคทรวงอก) และกรุงเทพฯ ให้บริการกับประชาชนนอกเขตต่างๆ มากที่สุด

ตารางที่ 7.1 การกระจายของการไปรับบริการของผู้ป่วยโรคหัวใจตามเขต สปสช. 2549

เขตที่ขึ้นทะเบียน		เขตที่ตั้งของโรงพยาบาลที่ไปใช้บริการ												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	เชียงใหม่	0.95												0.04
2	พิษณุโลก	0.12	0.49		0.13			0.02						0.23
3	นครสวรรค์	0.01	0.21		0.25									0.52
4	สระบุรี				0.50					0.01				0.49
5	ราชบุรี				0.22	0.02								0.76
6	ระยอง				0.13		0.26							0.61
7	ขอนแก่น				0.02			0.91						0.06
8	สกลนคร				0.02			0.74	0.02		0.12			0.10
9	นครราชสีมา				0.02			0.19		0.51	0.05			0.23
10	อุบลราชธานี				0.01			0.07		0.00	0.80			0.11
11	สุราษฎร์ธานี				0.11							0.13	0.33	0.43
12	สงขลา				0.06								0.80	0.14
13	กรุงเทพฯ				0.04									0.96

ที่มา: ฐานข้อมูลผู้ป่วยใน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

7.3 สรุปข้อค้นพบ

โดยภาพรวมศูนย์โรคหัวใจระดับ 1 และ 2 เป็นผู้ให้บริการหลักผู้ป่วยโรคหัวใจ และเกือบทั้งหมดของผู้ป่วยใช้บริการในศูนย์โรคหัวใจ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นระหว่างปี 2547 – 2549 ทั้งนี้อัตราเพิ่มสูงในศูนย์หัวใจระดับ 3 และโรงพยาบาลทั่วไปแม้มีสัดส่วนการให้บริการไม่มากนัก อัตราป่วยตายของผู้ป่วยโรคหัวใจในศูนย์หัวใจระดับ 4 และโรงพยาบาลทั่วไปสูงกว่าศูนย์หัวใจระดับ 1 – 3 ทั้งนี้ศูนย์หัวใจระดับ 1 มีสัดส่วนการให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC ต่ำกว่าศูนย์ระดับอื่นๆ

ในด้านความเป็นธรรมในการใช้บริการพบว่ามีแนวโน้มการกระจายที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามก็ดียังมีประชาชนในบางเขตของ สปสช. ที่ยังคงมีอัตราการใช้บริการต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ โดยประชาชนในกรุงเทพฯและปริมณฑลมีอัตราการใช้บริการสูงกว่าเฉลี่ยประมาณเท่าตัว ในด้านการพัฒนาศักยภาพของศูนย์โรคหัวใจนั้นพบว่า มีเพียง 5 เขตที่มีศูนย์โรคหัวใจที่เป็นที่ยอมรับของประชาชนและใช้บริการในศูนย์ในเขตของตนเอง และอีก 3 เขตที่ประชาชนใช้บริการในเขตตนเองปานกลาง ส่วนอีก 5 เขตนั้นประชาชนส่วนใหญ่ไปใช้บริการในศูนย์หัวใจนอกเขตตนเอง

บทที่ 8 ผลผลิตการจัดบริการและความเป็นธรรมในการให้บริการ:

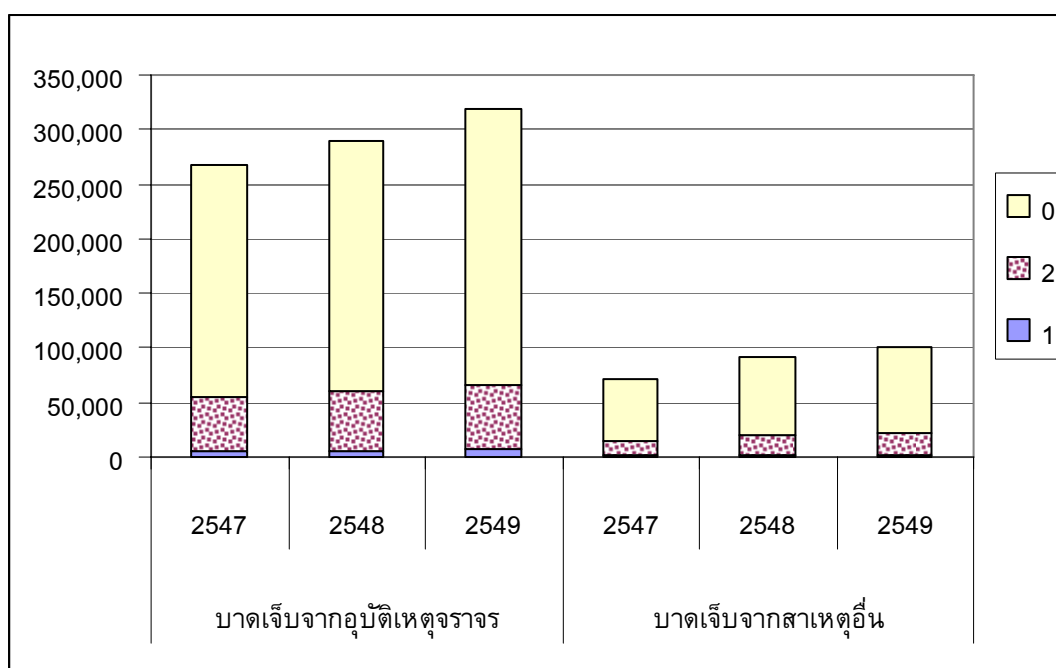
กรณีศูนย์การบาดเจ็บ

บทนี้เป็นการประเมินผลผลิตภาพและความเป็นธรรมในการให้บริการในสถานพยาบาลตติยภูมิ ขั้นสูงด้านการบาดเจ็บ โดยอาศัยฐานข้อมูลสองส่วนหลักคือ ฐานข้อมูลผู้ป่วยในสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และฐานข้อมูลทะเบียนการบาดเจ็บที่กองระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข โดยนำเสนอเป็นสองส่วนหลัก คือ ผลผลิตของการจัดบริการ และ ความเป็นธรรมในการให้บริการ

8.1 ผลผลิตการจัดบริการของสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงด้านการบาดเจ็บ

ระหว่างปีงบประมาณ 2547 – 2549 มีผู้ป่วยสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (UC) ได้รับบาดเจ็บและเข้ารับการรักษาทันทีแบบผู้ป่วยในของโรงพยาบาลต่างๆรวม 3.4, 3.8, และ 4.2 แสนรายตามลำดับ (แผนภูมิที่ 8.1) คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 12 และ 10 ต่อปีตามลำดับ ในจำนวนของการบาดเจ็บทั้งหมดส่วนใหญ่เป็นการบาดเจ็บที่เกิดจากอุบัติเหตุจราจร (ร้อยละ 76 - 79) ทั้งนี้ร้อยละ 80 ของการบาดเจ็บทั้งหมดนั้นได้รับการบริการจากสถานพยาบาลที่มีได้ขึ้นทะเบียนเป็นสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงด้านการบาดเจ็บ ร้อยละ 2 รับบริการในสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงด้านการบาดเจ็บระดับ 1 และร้อยละ 18 รับบริการในสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงด้านการบาดเจ็บระดับ 2 ทั้งนี้การเพิ่มของการให้บริการในปี 2548 และ 2549 นั้นส่วนใหญ่เป็นการเพิ่มในศูนย์ระดับ 2 และ รพ.ที่มีใช้ศูนย์การบาดเจ็บเป็นหลัก

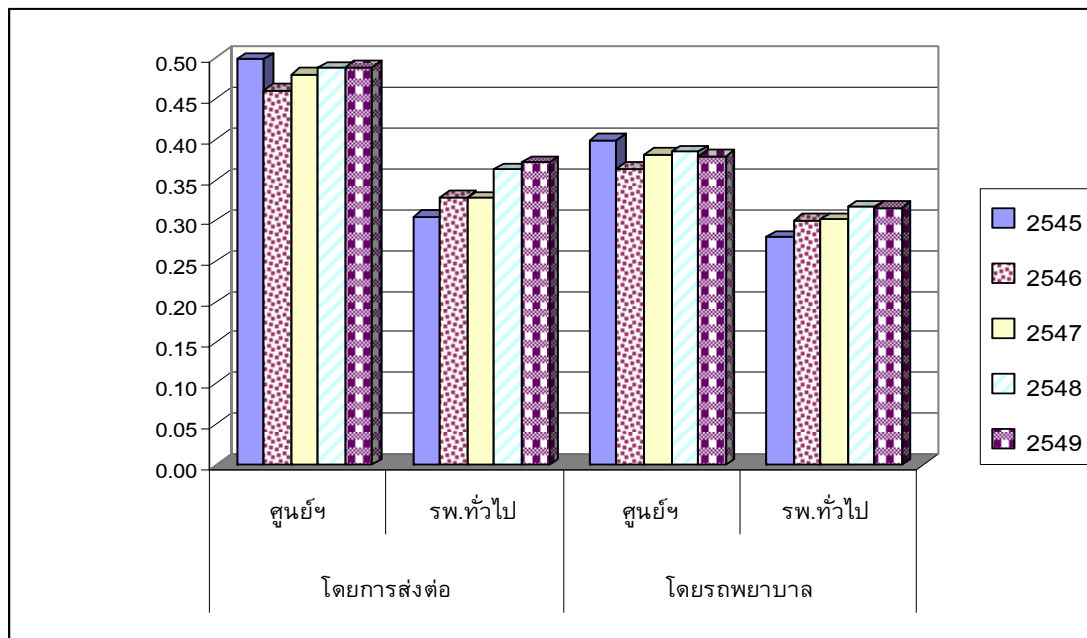
แผนภูมิที่ 8.1 จำนวนผู้บาดเจ็บสิทธิ UC ที่เข้ารับการรักษาทันทีในโรงพยาบาลจำแนกตามประเภทการบาดเจ็บและสถานพยาบาล 2547 - 2549

ที่มา: ฐานข้อมูลผู้ป่วยใน สปสช. 1= ศูนย์การบาดเจ็บระดับ 1; 2= ศูนย์การบาดเจ็บระดับ 2; 0= รพ.ทั่วไป

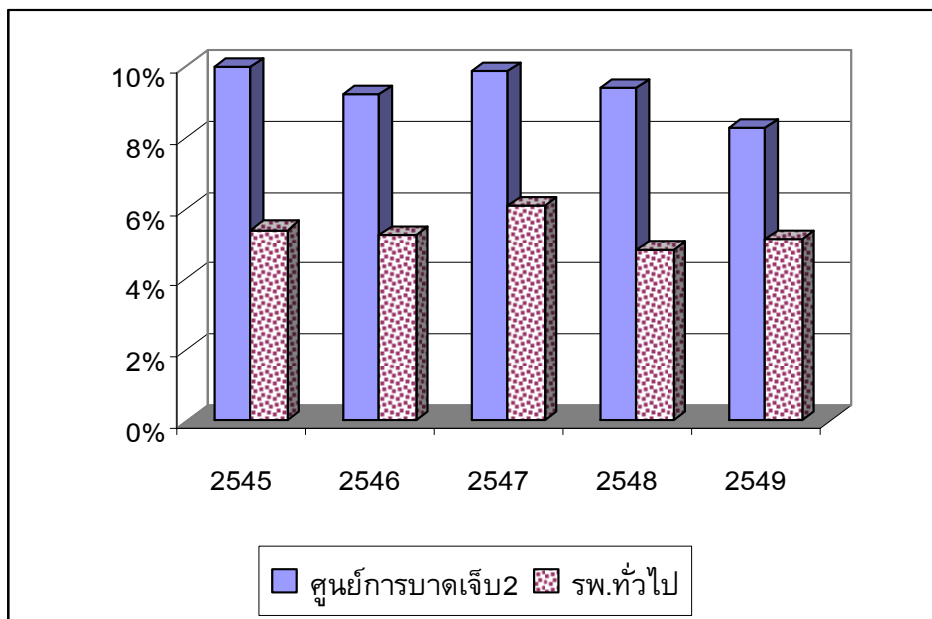
เมื่อพิจารณาการให้บริการของผู้ป่วยในสถานพยาบาลที่เป็นและมิได้เป็นศูนย์การบาดเจ็บ พบว่า ผู้ป่วยที่ไปรับบริการที่ศูนย์การบาดเจ็บนั้นมีสัดส่วนของผู้ป่วยที่มารับบริการโดยการส่งต่อจากสถานพยาบาลอื่นและมาโดยรถพยาบาลสูงกว่าผู้บาดเจ็บที่ไปรับบริการที่โรงพยาบาลทั่วไปที่มีใช้ศูนย์การบาดเจ็บ (แผนภูมิที่ 8.2) อย่างไรก็ตามสัดส่วนดังกล่าวไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงมากนักในศูนย์การบาดเจ็บในขณะที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในโรงพยาบาลทั่วไปแต่ก็ยังต่ำกว่าในศูนย์ ทั้งนี้อาจอธิบายได้จากความรุนแรงของผู้บาดเจ็บที่ไปรับบริการที่ศูนย์มีมากกว่า (แผนภูมิที่ 8.3) สัดส่วนของผู้บาดเจ็บที่มีระดับความรุนแรงสูง (Injury Severity Score; ISS > 15) ใน รพ.ที่เป็นศูนย์การบาดเจ็บประมาณร้อยละ 8 – 10 ในขณะที่สัดส่วนดังกล่าวในโรงพยาบาลทั่วไปอยู่ที่ประมาณร้อยละ 4 - 6 หรือสูงกว่ากันประมาณเท่าตัว ขณะเดียวกันในระยะที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาระบบ EMS ในพื้นที่ต่างๆค่อนข้างมากน่าจะอธิบายการเพิ่มของการได้รับการส่งต่อและใช้รถพยาบาลในโรงพยาบาลทั่วไป

แผนภูมิที่ 8.2 วิธีการมารับบริการของผู้บาดเจ็บจำแนกตามประเภทโรงพยาบาล 2545 - 2549

ที่มา: Trauma Registry กองระบาด จากข้อมูลรพ. 29 แห่ง (ศูนย์ระดับ 2 19 แห่ง และ รพ.ทั่วไป 10 แห่ง)

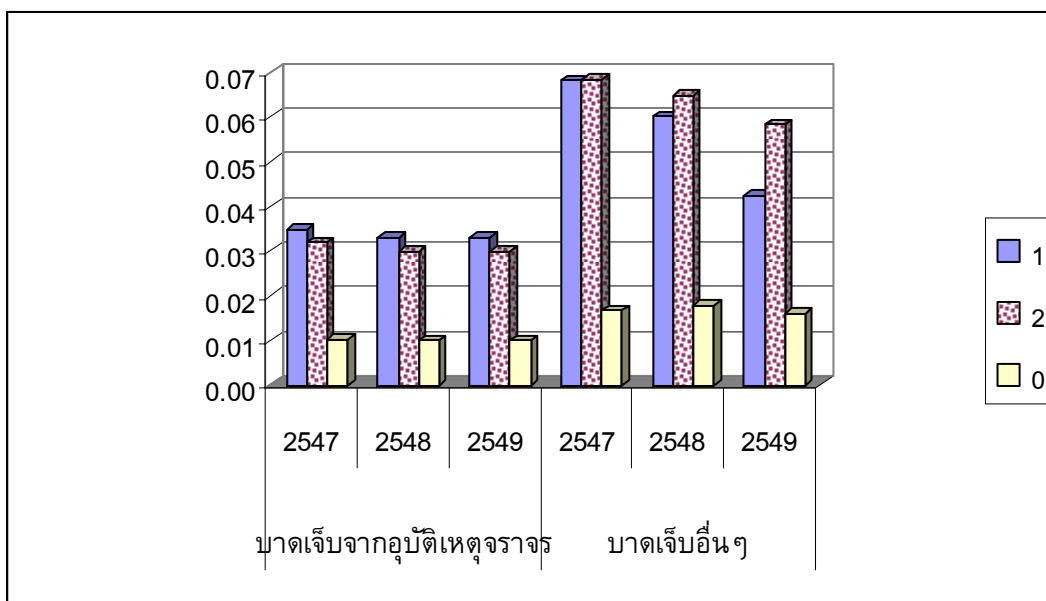
แผนภูมิที่ 8.3 ร้อยละผู้บาดเจ็บที่มีค่า ISS > 15 จำแนกตามประเภทของโรงพยาบาล 2545 - 2549

ที่มา: Trauma Registry กองระบาด จากข้อมูลรพ. 29 แห่ง (ศูนย์ระดับ 2 19 แห่ง และ รพ.ทั่วไป 10 แห่ง)

สำหรับผลลัพธ์ของการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บสิทธิ UC นั้นพบว่า ในภาพรวมอัตราการเสียชีวิตจากการบาดเจ็บอื่นที่มีสาเหตุเกิดจากรถจักรยานสูงกว่าการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรประมาณเท่าตัว แต่มีแนวโน้มลดลงโดยเฉพาะในโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์การบาดเจ็บทั้งระดับ 1 และ 2 ในขณะที่ไม่เปลี่ยนแปลงมากนักในโรงพยาบาลทั่วไป ทั้งนี้อัตราการป่วยตายจากการบาดเจ็บอื่นในโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์การบาดเจ็บนั้นสูงกว่าในโรงพยาบาลทั่วไปมาก ซึ่งน่าจะอธิบายได้จากระดับความรุนแรงที่ต่างกันดังกล่าวข้างต้น

แผนภูมิที่ 8.4 อัตราเสียชีวิตของผู้บาดเจ็บจำแนกตามสาเหตุและประเภทสถานพยาบาล 2547 - 2549

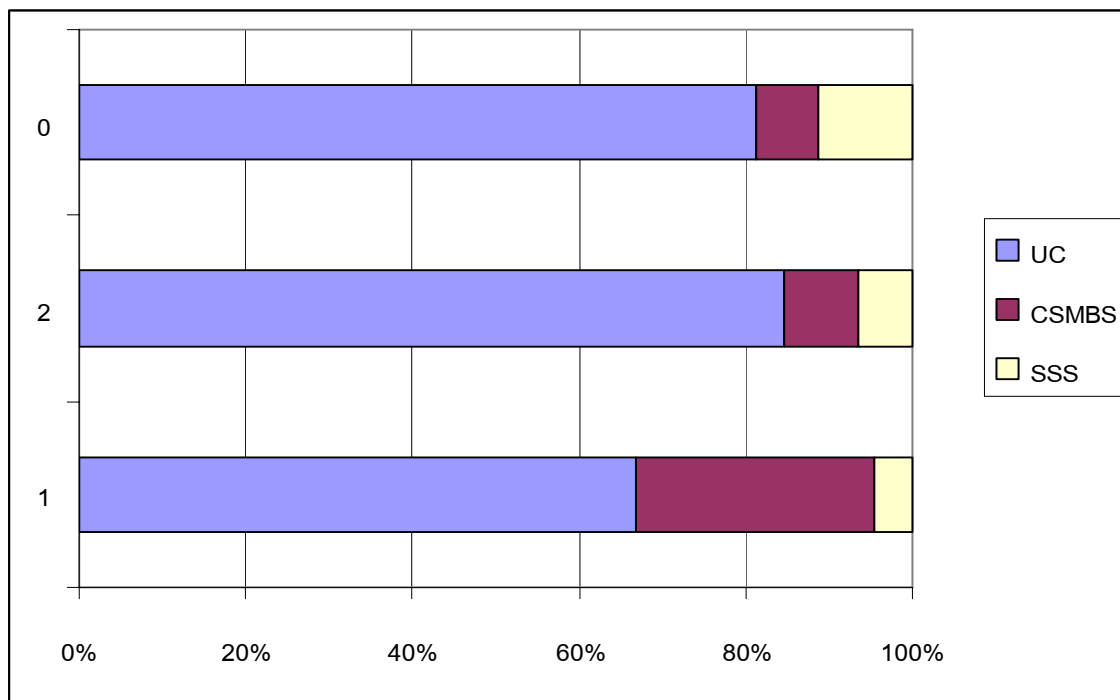

ที่มา: ฐานข้อมูลผู้ป่วยใน สปสช. 1= ศูนย์การบาดเจ็บระดับ 1; 2= ศูนย์การบาดเจ็บระดับ 2; 0= รพ.ทั่วไป

อัตราการเสียชีวิตของผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจรในโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์การบาดเจ็บก็สูงกว่าในโรงพยาบาลทั่วไป แต่มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อย ในขณะที่อัตราการป่วยตายในโรงพยาบาลทั่วไปนั้นค่อนข้างคงที่

สำหรับส่วนแบ่งของการให้บริการของโรงพยาบาลแต่ละประเภทนั้นพบว่า โรงพยาบาลที่เป็นศูนย์ตติยภูมิชั้นสูงด้านการบาดเจ็บระดับ 1 ผู้บาดเจ็บสิทธิ UC คิดเป็นร้อยละ 65 ของผู้บาดเจ็บทั้งหมดในสถานพยาบาล ในขณะที่ศูนย์ระดับ 2 และโรงพยาบาลทั่วไปมีสัดส่วนการให้บริการผู้ป่วย UC กว่าร้อยละ 80

แผนภูมิที่ 8.5 ร้อยละของผู้บาดเจ็บจำแนกตามประเภทสิทธิและระดับสถานพยาบาล 2549

ที่มา: ฐานข้อมูลผู้ป่วยใน สปสช. 1= ศูนย์การบาดเจ็บระดับ 1; 2= ศูนย์การบาดเจ็บระดับ 2; 0= รพ.ทั่วไป

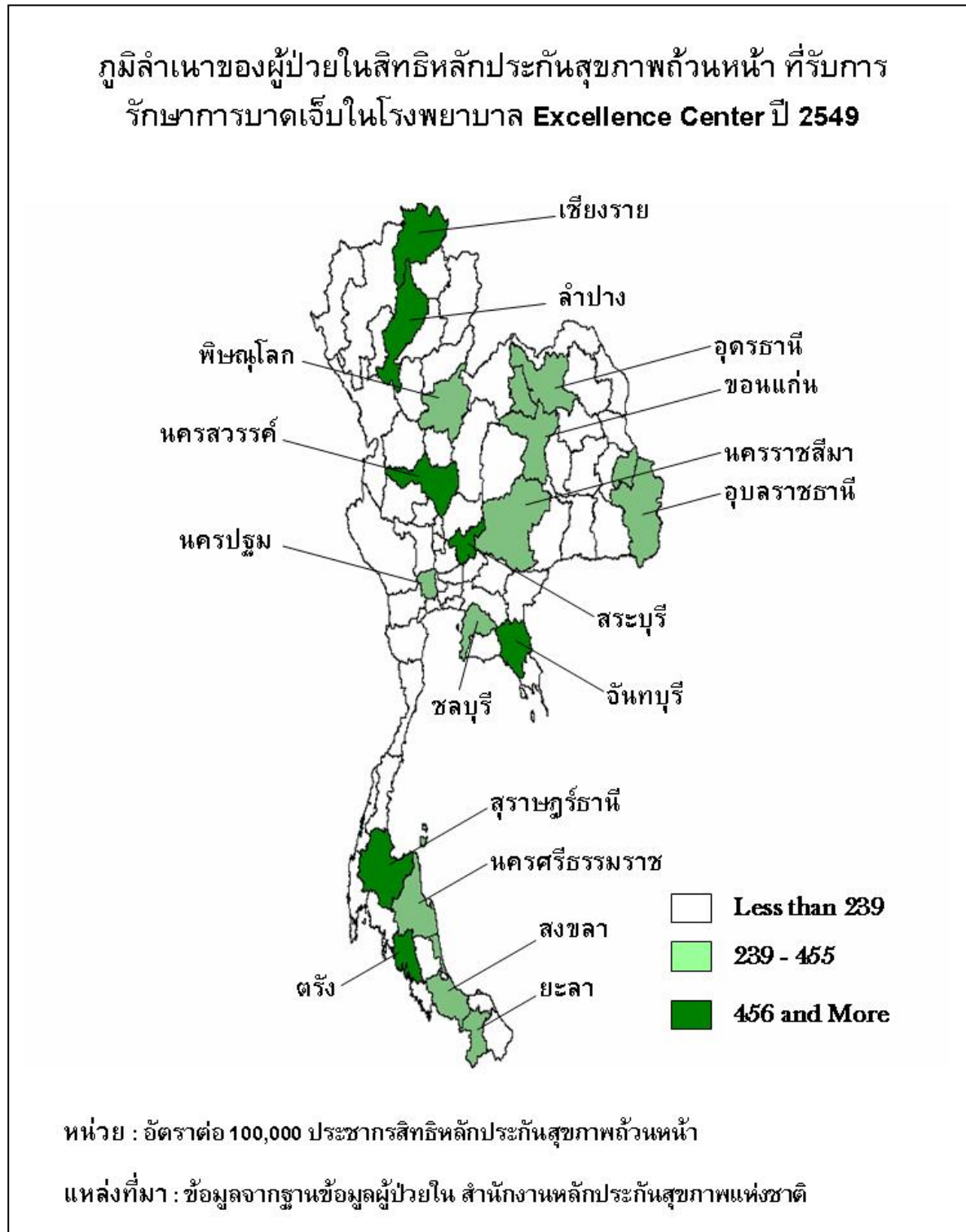
8.2 ความเป็นธรรมในการใช้บริการศูนย์การบาดเจ็บ

หากการเข้าถึงบริการไม่แตกต่างกันระหว่างพื้นที่ การใช้บริการรักษายาบาลจะขึ้นกับการเกิดการบาดเจ็บเป็นสำคัญ หากพื้นที่ใดมีการบาดเจ็บเกิดขึ้นมากไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุใดก็ควรมีอัตราการให้บริการสูงตามไปด้วย ทั้งนี้ในกรณีการบาดเจ็บนั้นเป็นการเจ็บป่วยฉุกเฉิน เมื่อไม่มีสิ่งกีดกันด้านการเงินในการเข้าถึงบริการ ปัจจัยที่จะทำให้ผู้ป่วยเข้าถึงและได้รับบริการที่เหมาะสมหรือไม่ จึงน่าจะขึ้นกับการจัดระบบบริการเป็นสำคัญ เช่น การขนส่งผู้ป่วย การส่งต่อ ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน เป็นต้น

จากข้อมูลการให้บริการผู้ป่วยในที่กล่าวตอนต้นจะเห็นว่า บริการรักษายาบาลผู้บาดเจ็บนั้นส่วนใหญ่เกิดขึ้นในโรงพยาบาลที่มีศูนย์การบาดเจ็บ ขณะเดียวกันศูนย์บาดเจ็บที่ตั้งขึ้นนั้นส่วนใหญ่มักทำหน้าที่ไม่ต่างไปจากโรงพยาบาลทั่วไปที่ให้บริการกับประชาชนในพื้นที่ของตนเองเป็นหลัก เมื่อพิจารณาอัตราการให้บริการในโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์บาดเจ็บ ของผู้บาดเจ็บสิทธิ UC จึงพบว่า ผู้ที่ใช้

ประโยชน์จากศูนย์บาดเจ็บเป็นหลักก็คือกลุ่มผู้บาดเจ็บที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของศูนย์ฯ นั้นๆ (แผนภูมิที่ 8.6 และตารางที่ 8.1)

แผนภูมิที่ 8.6 การกระจายของภูมิลำเนาผู้บาดเจ็บสิทธิ UC ที่ใช้บริการในศูนย์การบาดเจ็บ 2549

ตารางที่ 8.1 การกระจายบริการผู้บาดเจ็บจำแนกตามเขตที่ขึ้นทะเบียนและที่ตั้งศูนย์การบาดเจ็บ 2549

เขตที่ขึ้นทะเบียน		เขตที่ตั้งของโรงพยาบาลที่ใช้บริการ												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	เชียงใหม่	0.95					0.01						0.01	0.01
2	พิษณุโลก	0.03	0.79	0.03	0.02	0.01	0.02	0.01		0.01			0.01	0.06
3	นครสวรรค์	0.01	0.07	0.82	0.02	0.01	0.02			0.00				0.05
4	สระบุรี	0.01	0.01	0.04	0.75	0.01	0.03	0.01		0.02		0.01		0.11
5	ราชบุรี			0.01	0.01	0.83	0.02	0.01		0.01		0.01	0.01	0.08
6	ระยอง				0.01		0.89	0.00		0.01				0.05
7	ขอนแก่น				0.01	0.01	0.02	0.88		0.01		0.01	0.01	0.04
8	สกลนคร	0.02		0.01	0.04	0.02	0.10	0.46		0.03	0.10	0.05	0.03	0.15
9	นครราชสีมา				0.02	0.01	0.04	0.04		0.82		0.01	0.01	0.05
10	อุบลราชธานี				0.01	0.01	0.02	0.01		0.01	0.88	0.01	0.01	0.05
11	สุราษฎร์ธานี											0.93	0.05	0.01
12	สงขลา											0.02	0.97	0.01
13	กรุงเทพฯ	0.02	0.01	0.01	0.02	0.02	0.03	0.02		0.02	0.01	0.01	0.01	0.83

ที่มา: ฐานข้อมูลผู้ป่วยใน สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ข้อมูลภูมิสำเนาที่ผู้บาดเจ็บสิทธิ UC ขึ้นทะเบียนที่ใช้บริการในโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์การบาดเจ็บแสดงให้เห็นว่า โรงพยาบาลเหล่านี้ให้บริการกับประชาชนในเขตที่ตั้งของตนเองเป็นหลัก ทั้งนี้ น่าจะอธิบายได้จากการบาดเจ็บนั้นเป็นกรณีฉุกเฉินดังนั้นการนำส่งโรงพยาบาลที่ใกล้น่าจะเป็นเหตุผลในการอธิบาย แต่ข้อจำกัดหลักของกรณีนี้คือไม่มีข้อมูลสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุ ดังนั้นการใช้บริการนอกเขตที่ขึ้นทะเบียนอาจเป็นไปได้ทั้งกรณีส่งต่อหรือไปเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่ดังกล่าวหรือไปรับบริการเอง สำหรับเขต 8 สกลนคร ที่ไม่มีโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์การบาดเจ็บมิได้หมายความว่าผู้บาดเจ็บในพื้นที่ดังกล่าวเข้าไม่ถึงบริการแต่ไปใช้บริการในโรงพยาบาลในพื้นที่ที่ไม่ได้เป็นศูนย์การบาดเจ็บเท่านั้น

8.3 สรุปข้อค้นพบ

การรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บในระบบโดยรวมเพิ่มขึ้นจากอุบัติการณ์การบาดเจ็บที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการดูแลส่วนใหญ่เกิดขึ้นในสถานพยาบาลทั่วไปที่มีใช้ศูนย์บริการตติยภูมิขั้นสูงด้านการบาดเจ็บ และการเพิ่มขึ้นของการให้บริการส่วนใหญ่เกิดขึ้นในศูนย์ระดับ 2 และโรงพยาบาลทั่วไป ขณะเดียวกันประชาชนที่ใช้ประโยชน์จากศูนย์บาดเจ็บเป็นหลักก็คือประชาชนที่มีภูมิสำเนาในจังหวัดที่ตั้งของศูนย์นั้นๆเอง อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่รับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์การบาดเจ็บนั้นสูงกว่าอัตราการตายในโรงพยาบาลทั่วไป ทั้งนี้อธิบายได้มีสัดส่วนผู้บาดเจ็บที่มีความรุนแรงสูงมากกว่าในโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์การบาดเจ็บ ในขณะที่แนวโน้มอัตราการตายของผู้บาดเจ็บในศูนย์มีแนวโน้มลดลงในขณะที่ในโรงพยาบาลทั่วไปมีได้ลดลงเท่าใดแม้ผู้ป่วยจะมาโรงพยาบาลโดยผ่านการส่งต่อและรถพยาบาลเพิ่มขึ้นก็ตาม

บทที่ 9 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในตอนนี้จะแบ่งการนำเสนอเป็นสามส่วนหลัก คือ สรุปข้อค้นพบในภาพรวมประเด็นต่างๆ ตามด้วยการอภิปรายผลการศึกษาในประเด็นต่างๆ ผลลัพธ์ด้านสุขภาพ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

9.1 สรุปข้อค้นพบของการศึกษา

จุดกำเนิดโครงการส่วนหนึ่งมาจากปัญหาขาดแคลนงบประมาณด้านการลงทุนสำหรับการพัฒนาบริการตติยภูมิขั้นสูงในขณะที่มีความต้องการบริการของประชาชนมีเพิ่มมากขึ้นจากนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ทำให้ต้องกันเงินมาจ่ายรายหัวในหมวดลงทุนเพื่อการทดแทนส่วนหนึ่ง (30%) มาใช้พัฒนาระบบอย่างมีเป้าหมายมากขึ้น ทั้งระบบบริการปฐมภูมิและตติยภูมิ ทั้งนี้ในส่วนของการบริการตติยภูมิกำหนดจากสภาพปัญหาหลักของประเทศในขณะนั้น เพื่อแก้ปัญหาการตายซึ่งเป็นสาเหตุหลักของประเทศ คือ มะเร็ง โรคหัวใจ และการบาดเจ็บ

ในการบริหารนโยบายและโครงการมีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาการลงทุนฯ 3 คณะ เพื่อขึ้นมาดูแลการพัฒนาระบบบริการในแต่ละกลุ่มโรค แต่มีการเปลี่ยนหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นเลขานุการรวมถึงการจัดการต่างๆให้เป็นไปตามนโยบายของอนุกรรมการฯถึงสามครั้ง คือเปลี่ยนจากสำนักพัฒนาเครือข่ายบริการสุขภาพ (กองโรงพยาบาลและกองสาธารณสุขภูมิภาคเดิม กระทรวงสาธารณสุข) มาเป็นสำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข แต่ถึงแม้จะเปลี่ยนหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในกระทรวงสาธารณสุขรวม รวมถึงการเปลี่ยนกรมที่รับผิดชอบ แต่หน่วยงานดังกล่าวก็ได้ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาระบบ เนื่องจากไม่ได้มีงบประมาณสนับสนุนอนุกรรมการฯในการพัฒนาระบบและโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์ฯ โดยงบประมาณในการสนับสนุนการพัฒนาทั้งหมดที่ผ่านมาจาก สปสช. เป็นหลัก

ในการพัฒนาระบบดังกล่าวประสบกับปัญหาด้านการขาดแคลนกำลังคนที่ทำงานด้านนี้ โดยเฉพาะในส่วนภูมิภาคในขณะที่มีการกระจุกตัวของสถานพยาบาลในเขตกรุงเทพฯ รวมถึงปัญหาขาดงบประมาณเฉพาะในการพัฒนาที่สามารถวางแผนล่วงหน้าได้ การอาศัยงบลงทุนทดแทนจาก สปสช. ทำให้ขาดความแน่นอนของงบประมาณที่จะได้รับในแต่ละปี นอกจากนี้การที่โครงการดังกล่าวไม่สามารถจัดสรรงบให้กับสถานพยาบาลอย่างเพียงพอต้องให้สถานพยาบาลร่วมสมทบก็พบว่าหลายแห่งที่ได้รับงบไปแล้วยังไม่ได้นำมาดำเนินการตามที่วางแผนไว้

ในการบริหารงบประมาณในระยะห้าปีที่ผ่านมา ศูนย์มะเร็ง หัวใจ และการบาดเจ็บได้รับงบประมาณในการพัฒนาระบบดังกล่าวจาก สปสช. รวม 838, 767, 617 ล้านบาทตามลำดับ ร้อยละ 79 ของงบที่ได้รับใช้ไปสำหรับการจัดหาครุภัณฑ์สำหรับศูนย์มะเร็งและหัวใจ และใช้สำหรับค่าตอบแทนร้อยละ 19 และที่เหลือใช้สำหรับการพัฒนาบุคลากร ในขณะที่ศูนย์การบาดเจ็บนั้นใช้งบดังกล่าวจัดหาครุภัณฑ์ร้อยละ 63 และร้อยละ 32 และ 5 สำหรับเป็นค่าตอบแทนและการพัฒนาบุคลากรตามลำดับ ทั้งนี้ในการจัดงบประมาณครุภัณฑ์แก่สถานพยาบาลนั้นให้แต่ละแห่งทำขอมมาแล้วคณะกรรมการเป็นผู้

พิจารณาขณะเดียวกันมีการกำหนดวงเงินครุภัณฑ์ที่จะสนับสนุน ในส่วนของค่าตอบแทนมีเป้าประสงค์ เพื่อแก้ปัญหาสมองไหลและสร้างแรงจูงใจแก่แพทย์ที่ทำงานด้านนี้โดยเฉพาะในภูมิภาค อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี สัมฤทธิ์ผลจากการจ่ายไม่ชัดเจนขณะเดียวกันก็พบว่าผลผลิตของสถานพยาบาลบางแห่งมิได้เพิ่มขึ้นในการให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC

การพัฒนาระบบบริการที่ผ่านมามุ่งไปที่การพัฒนาศักยภาพเชิงโครงสร้างและบุคลากรในทุกระดับเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของบุคลากรและเครื่องมือเครื่องมือนั้นยังคงเป็นปัญหาของศูนย์แต่ละด้าน โดยเฉพาะในศูนย์ระดับท้าย ในขณะที่การพัฒนาระบบบริการในลักษณะของการจัดเครือข่ายและการส่งต่อเพื่อเชื่อมโยงบริการนั้นมีจำกัด โดยเฉพาะศูนย์ระดับหัวที่มีใช้สถานพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และมีได้มีบทพบชัดเจนในเรื่องการส่งเสริมป้องกันปัญหาสุขภาพด้านนั้นๆ

สำหรับผลต่อสถานพยาบาลในการเข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าภาระงานและค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ในส่วนของผลบวกต่อสถานพยาบาลในด้านศักยภาพและคุณภาพบริการพบมากกว่าในศูนย์ที่มีระดับรองลงมาซึ่งส่วนใหญ่คือโรงพยาบาลศูนย์ของกระทรวงสาธารณสุขในขณะที่โรงเรียนแพทย์ไม่ค่อยมีผลนักในความคิดเห็นของผู้บริหารโรงพยาบาล สำหรับผลของการจ่ายค่าตอบแทนต่อแรงจูงใจในการให้บริการและการรักษากำลังคนนั้นผู้บริหารเห็นว่ามีส่วนสูงในศูนย์หัวใจระดับ 3 ศูนย์มะเร็งระดับ 2 และศูนย์การบาดเจ็ประดับ 1

การให้บริการรังสีรักษาเป็นบริการที่มีความเป็นเฉพาะด้านสูงที่สุดเนื่องจากอยู่ในศูนย์มะเร็งเกือบทั้งหมด ในขณะที่การให้เคมีบำบัดสามในสี่อยู่ในศูนย์ ส่วนการผ่าตัดมะเร็งอยู่ในศูนย์เพียงครึ่งเดียวของผู้ป่วยมะเร็งสิทธิ UC ได้รับการ ในด้านผลผลิตนั้นพบว่า ศูนย์ระดับหนึ่งมีเพียงการรักษาโดยเคมีบำบัดเท่านั้นที่เพิ่มขึ้น ในขณะที่ผลผลิตของศูนย์ระดับ 2 และ 2 เพิ่มขึ้นเกือบทุกประเภทการรักษา ระหว่างปีงบประมาณ 2547 – 2549 โดยศูนย์ระดับ 1 ให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC ประมาณร้อยละ 60 ในขณะที่ศูนย์ระดับ 2 และ 3 ให้บริการผู้ป่วย UC กว่าร้อยละ 80 ส่วนอัตราการป่วยตายของผู้ป่วยที่รับการรักษาในศูนย์และระดับไม่พบการเปลี่ยนแปลงชัดเจน ในด้านความเป็นธรรมในการให้บริการพบว่าอัตราการให้บริการสูงในจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของศูนย์และลดหลั่นไปในจังหวัดข้างเคียง ไม่พบการเปลี่ยนแปลงเด่นชัดในระยะสามปีที่ผ่านมา และมีเพียงพื้นที่ 5 เขต คือ เขตเชียงใหม่ ขอนแก่น อุบลราชธานี และกรุงเทพฯ ที่ผู้ป่วยสิทธิ UC ในพื้นที่ใช้บริการในศูนย์ที่ตั้งในเขต

การรักษาผู้ป่วยโรคหัวใจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นชัดเจนระหว่างปี 2547 – 2549 โดยร้อยละ 95 ของผู้ป่วยหัวใจได้รับการในศูนย์หัวใจ และศูนย์ระดับ 1+2 เป็นผู้ให้บริการหลักประมาณร้อยละ 80 แต่มีแนวโน้มลดลง ในขณะที่ศูนย์ระดับ 3 มีส่วนแบ่งเพิ่มขึ้นชัดเจนเกือบเท่าในช่วงเวลาดังกล่าว อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาในศูนย์ระดับ 4 และโรงพยาบาลที่ไม่ใช่ศูนย์สูงกว่าอัตราการเสียชีวิตในศูนย์ระดับ 1-3 หลายเท่าตัว อย่างไรก็ตาม ไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเสียชีวิตในศูนย์ระดับ 1-3 ในช่วงเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ศูนย์ระดับ 1 ให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC ในสัดส่วนต่ำกว่าระดับอื่นอยู่ที่ประมาณ 60-70% ในด้านการกระจายของภูมิสำเนาผู้รับการรักษาโรคหัวใจพบว่า มีการกระจายตัวมาก

ตั้งแต่เขตกรุงเทพฯมีอัตราการให้บริการสูงกว่าเขตอื่นๆ 1 – 2 เท่าตัว ศูนย์หัวใจในเขต เชียงใหม่ ขอนแก่น อุบล สงขลา และกรุงเทพฯ ยังคงเป็น 5 เขตที่ดูแลผู้ป่วยในเขตตนเองกว่าร้อยละ 80

ผู้ได้รับการบาดเจ็บเพิ่มขึ้นทุกปีทั้งจากอุบัติเหตุจราจรและอื่นๆ โดยร้อยละ 80 ของผู้ได้รับบาดเจ็บใช้บริการในโรงพยาบาลที่มีใช้ศูนย์การบาดเจ็บและมีอัตราการเพิ่มสูงกว่าโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์การบาดเจ็บ สำหรับผู้บาดเจ็บที่ใช้บริการที่ศูนย์มีเพียงร้อยละ 40 – 50 เท่านั้นที่ไปโดยรถพยาบาลและส่งต่อจากโรงพยาบาลอื่น ทั้งนี้สัดส่วนของผู้ป่วยบาดเจ็บรุนแรง (ISS>15) ใน รพ.ที่เป็นศูนย์การบาดเจ็บสูงกว่า รพ.ที่มีใช้ศูนย์การบาดเจ็บประมาณเท่าตัว (8-10% เทียบกับ 4-5%) ทำให้อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยใน รพ.ที่เป็นศูนย์สูงกว่าใน รพ.ที่มีใช้ศูนย์แต่มีแนวโน้มลดลง รพ.ที่เป็นศูนย์ฯ ระดับ 1 ให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC ในสัดส่วนร้อยละ 65 ส่วนระดับ 2 ให้บริการสิทธิ UC กว่าร้อยละ 80 ในด้านความเป็นธรรมในการให้บริการนั้นพบว่าผู้ป่วยที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดที่ศูนย์ตั้งอยู่คือผู้ใช้บริการหลักและเมื่อพิจารณารายเขตก็เป็นลักษณะเดียวกันคือให้บริการผู้ป่วยในเขตตนเองเป็นหลัก

ตารางที่ 9.1 สรุปข้อค้นพบจากการศึกษา

สรุปข้อค้นพบ	ศูนย์มะเร็ง	ศูนย์หัวใจ	ศูนย์การบาดเจ็บ
การบริหารและพัฒนาระบบ	- ขาดเจ้าภาพระดับชาติ - งบประมาณจำกัด - ขาดเป้าหมายรูปธรรมที่วัดได้เชิงระบบ /ผลลัพธ์ และมาตรการที่มีประสิทธิผล - โครงสร้าง ศักยภาพ - การเข้าถึงบริการ คิว ระยะเวลารอ สัดส่วนผ.มะเร็งระยะแรก - ผลลัพธ์ เช่น ลดอัตราการตาย/ อัตราตายเท่าใด - การพัฒนาที่ผ่านมาเป็นไปตามที่มีอยู่และจำกัดอยู่ที่โครงสร้างและศักยภาพของตัวศูนย์เป็นหลัก การพัฒนาเครือข่ายบริการ/ส่งต่อ ยังจำกัด		
ความจำเพาะของบริการ	70% ของผู้ป่วยอยู่ในศูนย์ รังสีรักษา 99% อยู่ในศูนย์ เคมีบำบัด 74% อยู่ในศูนย์ ผ่าตัด 55% อยู่ในศูนย์	95% ของผู้ป่วยอยู่ในศูนย์	20% ของผู้ป่วยอยู่ในศูนย์
ผลผลิตการให้บริการผู้ป่วยสิทธิ UC	-ระดับ 1 มีส่วนแบ่ง 44% มีอัตราเพิ่มเฉลี่ย 4% ต่อปี -ระดับ 2 มีส่วนแบ่ง 36% มีอัตราเพิ่มเฉลี่ย 6% ต่อปี -ระดับ 3 มีส่วนแบ่ง 20% มีอัตราเพิ่ม 12% ต่อปี	-ระดับ 1 มีส่วนแบ่ง 14% มีอัตราเพิ่มเฉลี่ย 10% ต่อปี -ระดับ 2 มีส่วนแบ่ง 61% มีอัตราเพิ่มเฉลี่ย 13% ต่อปี -ระดับ 3 มีส่วนแบ่ง 15% มีอัตราเพิ่มเฉลี่ย 72% ต่อปี -ระดับ 4 มีส่วนแบ่ง 1% มีอัตราเพิ่มเฉลี่ย 31% ต่อปี	-ระดับ 1 มีส่วนแบ่ง 2% มีอัตราเพิ่มเฉลี่ย 5% ต่อปี -ระดับ 2 มีส่วนแบ่ง 18% มีอัตราเพิ่มเฉลี่ย 14% ต่อปี -โรงพยาบาลที่ไม่ใช่ศูนย์มีส่วนแบ่ง 80% มีอัตราเพิ่มเฉลี่ย 12% ต่อปี
อัตราผู้ป่วยตาย	ระดับ 1, 2, 3 มีอัตรา 5, 4, 3% ตามลำดับค่อนข้างคงที่ นอกศูนย์ 5%	ระดับ 1&2 เท่ากับ 5% ระดับ 3 เท่ากับ 7% ระดับ 4 เท่ากับ 24%	ระดับ 1&2 ลดจาก 4%-->3% รพ.ที่มีใช้ศูนย์ 1.2% คงที่
การกระจาย	ยังค่อนข้างกระจุกตัว ไม่เห็นการเปลี่ยน	แนวโน้มกระจายตัวมากขึ้นแม้ยังมีความแตกต่างระหว่างเขต	ศูนย์ให้บริการผู้ป่วยในจังหวัดตนเองเป็นหลัก
การจ่ายค่าตอบแทน	ผลผลิตเพิ่มไม่เด่นชัดในศูนย์ระดับ 1&2	ผลผลิตเพิ่มขึ้นชัดเจน (มีโครงการผ่าตัดหัวใจ 8000 ดวงรวม)	ผลผลิตในศูนย์ระดับ 1 เพิ่มขึ้นไม่เด่นชัด และอาจทำให้มีการไหลของหมอมายังศูนย์ฯ

9.2 อภิปรายผล

ในตอนนี้อภิปรายผลการศึกษาเป็นแต่ละด้านคือ การบริหารนโยบายและระบบ การคลังระบบสุขภาพ การบริหารทรัพยากร และการพัฒนาระบบบริการ รวมถึงข้อจำกัดของการศึกษาตามลำดับ

9.2.1 การบริหารนโยบายและระบบ

การขาดเจ้าภาพระดับชาติในการบริหารนโยบายและระบบเป็นจุดอ่อนสำคัญของการพัฒนาระบบที่ผ่านมา ขณะนี้บทบาทนำไม่ว่าจะตั้งใจหรือไม่ไปอยู่ที่ สปสช. เนื่องจากงบที่นำมาใช้ในการพัฒนาจาก สปสช. ในขณะที่กระทรวงสาธารณสุขและหน่วยงานรัฐอื่นไม่มีงบประมาณที่จะมาใช้ในการพัฒนาด้านนี้ จึงเสี่ยงไม่ได้ที่ศูนย์กลางจะไปอยู่ที่ สปสช. ในส่วนของกระทรวงสาธารณสุขเอง มีถึงสามกรมที่ทำเรื่องนี้ คือ กรมสนับสนุนบริการ กรมการแพทย์ และสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผลจากการปฏิรูปโครงสร้างกระทรวงสาธารณสุขและนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ล้วนมีผลให้บทบาทนำของกระทรวงสาธารณสุขลด โดยเฉพาะจากกรณีงบประมาณที่โยกไปอยู่ที่ สปสช. ขณะเดียวกันการปรับโครงสร้างภายในของกระทรวงเองก็ทำให้บทบาทนำในการพัฒนาระบบบริการด้อยลง เนื่องจากหน่วยงานเดิมคือ กองโรงพยาบาลภูมิภาคและกองสาธารณสุขภูมิภาคซึ่งทำหน้าที่หลักในการพัฒนาระบบบริการที่ผ่านมาถูกยุบไปและเกิดกรมสนับสนุนบริการสุขภาพซึ่งไม่ได้มีอำนาจหน้าที่หลักไม่ว่าจะเป็นการพัฒนา นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริการต่อไป ในขณะที่กรมการแพทย์ที่ผ่านมาักดำเนินการเฉพาะพัฒนาโรงพยาบาลที่สังกัดภายใต้กรมการแพทย์ ส่วนสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์นั้นที่ผ่านมาได้ดำเนินการด้านการพัฒนาระบบบริการ

การขาดเจ้าภาพในระดับชาติทำให้ไม่มีหน่วยงานที่จะดูแลและบริหารระบบทั้งในด้านการพัฒนาระบบตามแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดรวมถึงการติดตามประเมินอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง แม้ในขณะนี้จะมีอาศัยคณะอนุกรรมการฯ รวมถึงราชวิทยาลัยต่างๆให้เข้ามามีบทบาทในการช่วยให้ข้อเสนอแนะและติดตามประเมินแต่ก็เป็นในลักษณะครั้งคราวเฉพาะกาล แม้คณะอนุกรรมการฯแต่ละด้านจะมีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาแต่ในทางปฏิบัติไม่มีหน่วยงานที่จะนำแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวไปดำเนินงานให้เกิดผล รวมทั้งการติดตามประเมินผลให้ทราบถึงจุดอ่อนและปัญหาต่างๆในระบบเพื่อพัฒนาต่อไป นอกจากนี้ก็ขาดเป้าหมายการพัฒนาระบบที่เป็นรูปธรรมที่วัดได้ชัดเจน ตลอดจนไม่มีมาตรการที่ชัดเจนที่จะทำให้บรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว หากเปรียบเทียบกับเป้าหมายของประเทศที่พัฒนาแล้วจะเห็นว่ามีการตั้งเป้าหมายไว้สำหรับแก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน เช่น จะลดคิวบริการและระยะเวลารอลงเหลือเท่าใดภายในระยะเวลาที่กำหนด เป็นต้น

9.2.2 ระบบการคลังเพื่อพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง

การขาดความเพียงพอและแน่นอนของงบประมาณในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงเป็นปัญหาอุปสรรคหลักที่สำคัญอีกประการ การไปเจียดงบประมาณจ่ายรายหัวด้านการลงทุนทดแทนมาใช้ในการพัฒนาระบบนั้นทำได้จำกัดจากงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีและยังขาดความแน่นอนว่าจะมีเท่าไร

ในแต่ละปีและจะมีต่อไปนานเท่าใด คณะอนุกรรมการจะทราบว่ามิงบในการพัฒนาระบบเท่าใดในแต่ละปีต้องผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติก่อน ดังนั้นแหล่งงบประมาณดังกล่าวไม่น่าจะใช้แหล่งเงินสำหรับการพัฒนาระบบที่ยั่งยืน หากพิจารณางบลงทุนของประเทศชาติในด้านสุขภาพแล้วจะพบว่า ค่าใช้จ่ายของประเทศชาติในด้านลงทุน (Capital investment) หดตัวไปอย่างมากตั้งแต่เกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ และหดตัวมากไปอีกหลังจากมีนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า รายงานด้านการลงทุนจากบัญชีรายจ่ายสุขภาพแห่งชาติระหว่างปี 2537 – 2548 พบว่า รายจ่ายด้านการลงทุนด้านสุขภาพระหว่างปี 2537 – 2541 มีสัดส่วนร้อยละ 17-21 ของรายจ่ายสุขภาพแห่งชาติ และลดเหลือเพียงร้อยละ 5-6 ระหว่างปี 2542 – 2545 และลดเหลือร้อยละ 3 – 4 ระหว่างปี 2546 – 2548 (สำนักพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ, 2550) จะเห็นว่างบลงทุนหดตัวไปมากจึงไม่แปลกที่ทำไมศูนย์กลางการพัฒนาจะไปที่ สปสช. เพราะเป็นแหล่งเงินงบประมาณเดียวที่จะสนับสนุนได้

จากงบประมาณที่มีจำกัดในขณะที่ครุภัณฑ์ที่ศูนย์บริการตติยภูมิขั้นสูงต้องใช้ก็มักมีราคาสูงทำให้งบที่มีไม่เพียงพอในการจัดสรร จึงต้องให้สถานพยาบาลต้องมีเงินสมทบสำหรับครุภัณฑ์ที่มีราคาสูงเช่นสูงเกิน 5 ล้านบาทโรงพยาบาลต้องสมทบ 50% เงื่อนไขดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งทำให้งบที่โรงพยาบาลต่างๆได้รับการจัดสรรไปแล้วยังไม่ได้ดำเนินการจัดซื้อ นอกเหนือจากปัญหาประสิทธิภาพของการบริหารงบประมาณและความสอดคล้องกับความจำเป็นที่แท้จริงของสถานพยาบาลเอง

ชัดเจนว่าการพัฒนาระบบบริการจำเป็นต้องทำอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง กำลังคนและศักยภาพของบุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์ ระบบบริการ ตลอดจนระบบแรงจูงใจในการให้บริการ ซึ่งจำเป็นต้องมีงบประมาณที่มากกว่าที่ได้รับในปัจจุบัน นอกจากนั้นการนำงบประมาณหมวดลงทุนทดแทนมาใช้ในการจ่ายค่าตอบแทนไม่ตรงวัตถุประสงค์ของงบประมาณที่ตั้งไว้ จึงควรต้องหาแหล่งเงินจากส่วนอื่นมาใช้ในการพัฒนาระบบโดยรวมไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในด้านการผลิตและพัฒนาบุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนการพัฒนากระบวนการ

สำหรับผลของการจ่ายค่าตอบแทนต่อระบบแรงจูงใจของแพทย์รวมถึงการรักษากำลังคนไว้ในระบบโดยเฉพาะระบบบริการในส่วนภูมิภาคนั้น สำหรับประเด็นแรกเรื่องแรงจูงใจ จากข้อมูลที่มี มีบริการด้านโรคหัวใจและการบาดเจ็บที่ผลผลิตเพิ่มขึ้นชัดเจน ทั้งนี้เรื่องหัวใจส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการรณรงค์ผ่าตัดหัวใจ 8,000 ดวงเพื่อถวายพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วย ในขณะที่การบาดเจ็บนั้นไม่น่าเป็นผลจากโครงการนี้แต่เป็นเพราะอุบัติการณ์ของการบาดเจ็บเพิ่มขึ้นมาก นอกจากนั้นปริมาณบริการในโรงพยาบาลที่ไม่ใช่ศูนย์การบาดเจ็บซึ่งเป็นผู้ให้บริการหลักก็เพิ่มมากกว่าในศูนย์เอง ดังนั้นจึงไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนว่าส่งผลต่อด้านนี้เพียงใด สำหรับประเด็นเรื่องการรักษากำลังคนไว้ในภาครัฐและภูมิภาคนั้น การจ่ายค่าตอบแทนจากโครงการนี้ไม่น่าจะมีผลต่อสถานพยาบาลที่เป็นศูนย์ระดับหนึ่งโดยเฉพาะสถานพยาบาลในในกรุงเทพฯ เนื่องจากเป็นแหล่งที่คนส่วนใหญ่อยากมาอยู่อยู่แล้วและสามารถหารายได้จากแหล่งอื่นได้ค่อนข้างมากอาจมียกเว้นบ้างกับบางสาขาเท่านั้น ส่วนศูนย์ในภูมิภาคนั้นการได้รับเงินค่าตอบแทนเพิ่มเหมือนเป็นการให้เกียรติแก่วิชาชีพและทำให้มีกำลังใจมากขึ้นแต่จะถึงระดับที่สามารถทำให้ไม่ย้ายหรือลาออกไปเอกชนได้หรือไม่นั้นไม่สามารถสรุปได้

หากพิจารณาจากประเภทของศูนย์ฯ จะเห็นว่า ศูนย์โรคหัวใจมีความจำเพาะมากที่สุดเนื่องจาก ผู้รับบริการเกือบทั้งหมดต้องรับบริการในศูนย์ ขณะเดียวกันบุคลากรที่ให้บริการก็จำกัดวงได้ค่อนข้าง ชัดเจน ดังนั้นการหวังผลจากการจ่ายนำจะมีความเป็นไปได้สูงสุด สำหรับศูนย์มะเร็งมีความจำเพาะ ปานกลางแต่ที่มีความจำเพาะมากคือรังสีรักษาเพราะผู้รับบริการเกือบทั้งหมดอยู่ในศูนย์ ขณะเดียวกัน แพทย์รังสีรักษาก็หารายได้จากแหล่งอื่นได้ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับสาขาอื่นดังนั้นการจ่ายให้กลุ่มนี้ น่าจะมีผลระดับหนึ่ง สำหรับด้านการผ่าตัดและเคมีบำบัดนั้นมีความจำเพาะไม่มากนักและต้องมีบุคลากร หลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องในการให้บริการแม้ในโรงพยาบาลเดียวกัน ดังนั้นหากจ่ายให้เฉพาะแพทย์หรือ ทีมที่ให้บริการก็ต้องจ่ายให้หลายกลุ่มทำให้อาจไม่มีผลต่อแรงจูงใจและเป้าประสงค์ที่ต้องการ ขณะเดียวกันก็อาจไม่เป็นธรรมกับแพทย์และบุคลากรที่ให้บริการผู้ป่วยในลักษณะเดียวกันแต่ไม่ได้อยู่ใน ศูนย์ฯ ในขณะที่ศูนย์การบาดเจ็บมีความจำเพาะน้อยที่สุดขณะเดียวกันโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์การ บาดเจ็บในระดับต้นๆเช่น ระดับ 1 ก็ได้จำกัดการให้บริการเฉพาะรายที่บาดเจ็บรุนแรงดังนั้นจึงเท่ากับ ว่าศูนย์เหล่านี้ให้บริการกับคนในพื้นที่ตนเองเป็นหลัก การจ่ายค่าตอบแทนเพื่อหวังผลในด้านผลผลิตและ การรักษากำลังคนในภาครัฐและในภูมิภาคจึงอาจมีจำกัด

และเมื่อพิจารณาตามระดับของสถานพยาบาลจะเห็นว่าผลผลิตที่เพิ่มขึ้นหลักนั้นเกิดในศูนย์ฯ ระดับรองในภูมิภาคซึ่งก็คือโรงพยาบาลศูนย์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นหลัก ดังนั้นโดยหลักการ หากจ่ายค่าตอบแทนที่ต้องการให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่ต้องการก็น่าจะมุ่งหลักไปยังกลุ่มนี้

9.2.3 การบริหารทรัพยากร

กำลังคนเป็นปัญหาหลักในการพัฒนาระบบไม่เฉพาะระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงเท่านั้น แต่รวม ไปถึงภาพรวมของระบบบริการสุขภาพ การขาดกำลังคนด้านสุขภาพเป็นที่ตระหนักของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทั้งหลาย แม้จะมีความพยายามของกระทรวงสาธารณสุขในการกำหนดนโยบายให้มีการผลิต แพทย์เพิ่ม แต่ก็ต้องใช้เวลาขณะเดียวกันก็ต้องหามาตรการในการรักษากำลังคนเหล่านี้ให้อยู่ใน ภาครัฐโดยเฉพาะในส่วนภูมิภาคและชนบทอีก สำหรับระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงนั้นจากการขาด เจ้าภาพในการบริหารทำให้การวางแผนการผลิตกำลังคนด้านนี้ก็มีอุปสรรคไปด้วย

การขาดฐานข้อมูลทรัพยากรสาธารณสุขของประเทศจะเป็นปัญหาในการวางแผนและการ กระจายทรัพยากรโดยเฉพาะเครื่องมือราคาแพงให้เป็นธรรมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการให้บริการ

9.2.4 การพัฒนาระบบบริการ

การพัฒนาที่ผ่านมาเน้นที่การพัฒนาศักยภาพของตัวศูนย์เป็นหลัก ทั้งในด้าน คน และ อุปกรณ์ ซึ่งผลจากการพัฒนาที่ผ่านมาส่งผลระดับหนึ่งกับสถานพยาบาลที่เป็นศูนย์ระดับล่าง ที่ได้รับการ สนับสนุนด้านเครื่องมือและการพัฒนาศักยภาพ ในขณะที่ศูนย์ระดับหนึ่งนั้นมีความเป็นเลิศในตนเองอยู่ แล้วจากการเป็นโรงเรียนแพทย์จึงอาจไม่มีผลมากนัก อย่างไรก็ตามก็ดีข้อจำกัดหลักในการพัฒนาที่โครงการ ดังกล่าวไม่สามารถแก้ได้คือเรื่องการขาดแคลนกำลังคน สำหรับครุภัณฑ์ก็สนับสนุนได้จำกัดจาก งบประมาณที่มีจำกัด

เนื่องจากสถานพยาบาลที่เป็นศูนย์ความเป็นเลิศเหล่านี้คุ้นเคยกับการให้เฉพาะบริการรักษาพยาบาลที่เน้นความเป็นเลิศตั้งนั้นจุดอ่อนที่สำคัญในการพัฒนาที่ผ่านมาจึงเป็นเรื่องของการจัดเครือข่าย ระบบสนับสนุน และส่งต่อผู้ป่วย รวมถึงการทำงานเชื่อมโยงกันระหว่างภาครัฐและเอกชน และระหว่างโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์ด้วยกันแต่ต่างระดับกัน ทั้งในลักษณะแนวราบและตั้งเป็นส่วนที่ได้รับการพัฒนาค่อนข้างน้อยโดยเฉพาะในศูนย์ระดับ 1 ในขณะที่ศูนย์ระดับรองๆ โดยเฉพาะที่สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขอาจคุ้นเคยกับระบบเหล่านี้มากกว่า การขาดการพัฒนาแบบเชื่อมโยงและส่งต่อ การค้นหาผู้ป่วยรายใหม่ และระบบการดูแลแบบต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้เป็นข้อจำกัดที่น่ามีผลต่อผลลัพธ์การให้บริการและการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยเอง

การกำหนดจุดที่ตั้งของการพัฒนาสถานพยาบาลเป็นศูนย์ความเป็นเลิศด้านต่างๆนั้น เนื่องจากต้องเริ่มจากสถานพยาบาลที่มีอยู่ตั้งนั้นจึงไม่แปลกที่จะเห็นว่ายังคงมีการกระจุกตัวในกรุงเทพฯ เป็นหลัก ในขณะที่บางเขตของ สปสช. นั้นไม่มีศูนย์เหล่านี้ตั้งอยู่เลย เช่น เขต สกนคร ทำให้ประชาชนในเขตนี้ต้องไปรับบริการในเขต ขอนแก่น เป็นหลัก นอกจากนี้อาจอธิบายบางส่วนของอัตราการให้บริการโรคหัวใจที่ต่ำของจังหวัดในเขตนี้ เนื่องจากเขตที่กำหนดของ สปสช. เกิดขึ้นภายหลังในขณะที่สถานพยาบาลต่างๆ เหล่านี้พัฒนาไปก่อนดังนั้นสิ่งที่ต้องพิจารณาต่อไปคือบทบาทของ สำนักงานสาขาเขต สปสช. จะมีบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาให้ประชาชนในเขตที่ตนดูแลเข้าถึงบริการเฉพาะเหล่านี้ได้อย่างไร ความเหมาะสมของการกำหนดเขตเป็นอีกประเด็นที่อาจมีปัญหาเนื่องจากไม่สอดคล้องกับการคมนาคมและความนิยมของประชาชนในการไปรับบริการ จะเห็นว่ามีเพียง 5 เขตเท่านั้นที่ศูนย์เหล่านี้สามารถพัฒนาตนเองขึ้นมาถึงระดับที่ทำให้ประชาชนในเขตศรัทธาและมารับบริการคือ เขต เชียงใหม่ ขอนแก่น อุบล สงขลา และกรุงเทพฯ ทั้งนี้การขาดศักยภาพของศูนย์ในเขตหรือการไม่มีศูนย์แต่ไม่มีผลต่อการเข้าถึงบริการของประชาชนในพื้นที่ก็อาจไม่มีปัญหามากนัก แต่หากมีผลให้ประชาชนเข้าไม่ถึงบริการก็เป็นประเด็นที่สำนักงานสาขาเขตต้องไปพิจารณาต่อว่าควรมีมาตรการแก้ไขต่อไปอย่างไร

นอกจากการเน้นที่พัฒนาตัวสถานพยาบาลแล้วการพัฒนาระบบที่ผ่านมายังจำกัดอยู่เฉพาะการตรวจวินิจฉัยและรักษาพยาบาลเป็นหลัก ไม่ขยายบทบาทไปถึงด้านส่งเสริมป้องกัน ดังนั้นการจะลดอัตราป่วยจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก

9.2.5 ผลลัพธ์ด้านสุขภาพและการเข้าถึงบริการ

การเข้าถึงบริการสุขภาพของผู้ป่วยโรคหัวใจดูเหมือนจะเป็นบริการเดียวที่ดูว่ามีแนวโน้มกระจายดีขึ้นถึงแม้จะมีความไม่เท่าเทียมของการได้รับการบริการอยู่ก็ตาม การเข้าถึงบริการที่ดีขึ้นส่วนหนึ่งน่าจะมาจากโครงการรณรงค์คัดหัวใจตั้งได้กล่าวข้างต้น แม้ว่าอัตราการป่วยตายของผู้ป่วยโรคหัวใจจะมีได้เปลี่ยนแปลงในช่วงที่ผ่านมาแต่การที่ผู้ป่วยเข้าถึงบริการรักษาพยาบาลในศูนย์มากขึ้นโดยเฉพาะศูนย์ระดับ 3 ก็แสดงว่ามีผลต่อการลดจำนวนผู้ป่วยที่จะเสียชีวิตลงได้เนื่องจากอัตราการป่วยตายของศูนย์ระดับ 3 ต่ำกว่าของโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์ระดับ 4 และที่มีใช้เป็นศูนย์หัวใจมาก

การเข้าถึงบริการของผู้ป่วยมะเร็งในระยะที่ผ่านมาไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก ยังคงมีความแตกต่างของอัตราการใช้บริการโดยอัตราการให้บริการจะสูงในจังหวัดที่มีศูนย์ฯตั้งอยู่แสดงว่าการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยในพื้นที่ที่ไม่มีศูนย์มะเร็งอาจยังคงเป็นปัญหา ทั้งนี้อัตราป่วยตายในโรงพยาบาลในช่วงที่ผ่านมาก็มีได้ลดลง ทั้งนี้จะอธิบายได้จากระดับการลุกลามของมะเร็งในผู้ป่วยที่เข้ามาในระบบไม่เปลี่ยนแปลง นั่นคือการค้นหาผู้ป่วยมะเร็งในระยะแรกยังไม่เป็นผลนั่นเอง

สำหรับศูนย์การบาดเจ็บนั้นมีหลักฐานชี้ให้เห็นว่าอัตราการป่วยตายของผู้บาดเจ็บที่รักษาในศูนย์การบาดเจ็บนั้นมีแนวโน้มลดลง แสดงว่าอย่างน้อยการพัฒนาศักยภาพและระบบการจัดบริการภายในโรงพยาบาลและในจังหวัดได้ผลระดับหนึ่งแต่เนื่องจากผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่ได้รับการบริการในศูนย์ฯ ดังนั้นคนที่ได้ประโยชน์จึงจำกัดเฉพาะในจังหวัดที่มีศูนย์ฯเหล่านี้ตั้งอยู่ ทั้งนี้อัตราการป่วยตายของผู้บาดเจ็บจะลดลงได้จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบบริการตั้งแต่จุดเกิดเหตุ ระหว่างการเคลื่อนย้าย การส่งต่อ และภายในโรงพยาบาลเอง ดังนั้นจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาให้ครบวงจร ตั้งแต่ระบบ EMS และระบบภายในของ รพ.เอง

9.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพระดับชาติ ในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง ซึ่งแน่นอนว่ามีใช้ สปสช. ทั้งนี้เจ้าภาพดังกล่าวต้องไม่จำกัดมุมมองและบทบาทการพัฒนา เฉพาะในส่วนของโรงพยาบาลในสังกัดตน ต้องสามารถจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบในภาพรวมของประเทศ ขณะเดียวกันก็ต้องสามารถทำงานในลักษณะความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เนื่องจากศูนย์ความเป็นเลิศระดับสูงส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนแพทย์ไม่ได้อยู่ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

2. ในการแก้ปัญหาสุขภาพหลักของประเทศทั้งสามด้านนั้น จำเป็นต้องมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาและแก้ปัญหาในทุกด้าน ตั้งแต่ การส่งเสริมป้องกัน ค้นหาผู้ป่วยระยะแรก การตรวจวินิจฉัยและรักษา การพัฒนาระบบดูแลต่อเนื่องเชื่อมโยงกันของสถานพยาบาลแต่ละระดับ การพัฒนาระบบข้อมูลและเฝ้าระวัง การติดตามประเมินผล และการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาระบบและนโยบายด้านนั้นๆ เป็นต้น

3. ควรมีการกำหนดเป้าหมายเชิงผลลัพธ์และเชิงระบบที่เป็นรูปธรรมและวัดได้ เพื่อแก้ปัญหาในระบบที่มีอยู่ เช่น เพิ่มความเป็นธรรมในการเข้าถึงและใช้บริการระหว่างเขต ลดระยะเวลาในการรอและคิว กำหนดเพิ่มสัดส่วนผู้ป่วยมะเร็งระยะแรกที่ได้รับการรักษา ลดอัตราตาย อัตราป่วย เป็นต้น

4. สำนักงานประมาณต้องสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาระบบอย่างเพียงพอและแน่นอน เพื่อให้มีงบประมาณเพียงพอในการพัฒนาระบบให้มีศักยภาพและรอบด้านเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการพัฒนา ประเทศไทยได้ลดการลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างระบบมาตั้งแต่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจซึ่งหากยังคงเป็นเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาระบบบริการสุขภาพโดยรวมในระยะยาว

5. การใช้งบประมาณเพื่อการทดแทนมาใช้จ่ายเป็นค่าตอบแทนและพัฒนาบุคลากรไม่ตรงวัตถุประสงค์ของเงิน ทั้งนี้ควรมีงบประมาณเฉพาะหมวดอื่นสำหรับการจ่ายเป็นค่าตอบแทนและพัฒนาบุคลากร และจำเป็นต้องออกแบบการจ่ายให้สอดคล้องกับภาระงานและเป้าประสงค์มากขึ้น ทั้งนี้การจ่าย

ควรมุ่งไปที่ผลงานที่มีความจำเพาะและเน้นเชิงผลลัพธ์ด้านสุขภาพมากขึ้น เช่น การสามารถลดคิวการผ่าตัด การเพิ่มสัดส่วนผู้ป่วยมะเร็งระยะแรกเข้ามารับบริการ การให้บริการผู้ป่วยบาดเจ็บรุนแรงและไม่เสียชีวิตหรือพิการ เป็นต้น

6. หากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจะยังใช้งบลงทุนเพื่อการทดแทนสนับสนุนครุภัณฑ์แก่สถานพยาบาลที่เป็นศูนย์ความเป็นเลิศเหล่านี้ ควรเน้นการสนับสนุนไปยังโรงพยาบาลในส่วนภูมิภาคที่มีใช้โรงเรือนแพทย์ เนื่องจากเป็นหน่วยบริการที่จะช่วยให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้เพิ่มขึ้นจากอัตราการเพิ่มของการให้บริการที่สูง นอกจากนั้นความเป็นโรงเรือนแพทย์นั้นต้องมีความเป็นเลิศอยู่แล้ว ถึงไม่มีโครงการนี้ก็ต้องพัฒนาให้เป็นเลิศอยู่แล้ว ดังนั้นภายใต้งบประมาณที่มีจำกัดน่าจะลงทุนในจุดที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด

7. การพัฒนาระบบบริการรักษาพยาบาลเพื่อลดอัตราการป่วยตาย จำเป็นต้องทำอย่างครบวงจร ตั้งแต่การค้นหาผู้ป่วยในระยะแรก การดูแลต่อเนื่อง การส่งต่อ และศักยภาพของศูนย์เอง กรณีที่ชัดเจนคือมะเร็งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้พบผู้ป่วยระยะแรกที่ยังไม่ลุกลามจึงจะลดอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยลงได้ กรณีของการบาดเจ็บก็จำเป็นต้องมีระบบการดูแลจนจุดเกิดเหตุและระหว่างก่อนถึงรพ.ที่ดี (ระบบ EMS) เพื่อลดความพิการและตายของผู้ป่วยนอกเหนือจากการพัฒนาศักยภาพและระบบการดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาลตนเอง

8. ในภาพรวมของการดำเนินงานเพื่อควบคุมโรคดังกล่าวจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การดำเนินงานที่ครอบคลุมรอบด้านไม่จำกัดเฉพาะการรักษาพยาบาลและเฉพาะในระบบบริการสุขภาพแต่ต้องครอบคลุมการให้ความรู้กับสาธารณชนในการป้องกันการเกิดโรคเพื่อลดอุบัติการณ์ของโรค จึงจะนำไปสู่การแก้ปัญหาในภาพรวม

9. การพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการติดตามประเมินการเข้าถึงบริการและคุณภาพบริการในแต่ละด้าน ที่ประชาชนสิทธิ UC ในเขตต่างๆของ สปสช. ได้รับนำเป็นสิ่งที่สำนักงานสาขาเขต สปสช. ต้องพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการติดตามและพัฒนาให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการที่เหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. สถิติสาธารณสุข. 2550, สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
<http://203.157.19.191/2.3.4-49.xls>

สำนักงานระบาดวิทยา. สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรคปี 2548. 2549, สำนักงานปลัดกระทรวง
สาธารณสุข: นนทบุรี

สำนักพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ. รายงานผลการศึกษาระบาดวิทยาและการบาดเจ็บของ
ประชากรไทย พ.ศ. 2547, 2550, สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข:
นนทบุรี

สำนักพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ. บัญชีรายจ่ายสุขภาพแห่งชาติ ระหว่างปี พ.ศ. 2537 -
2548, 2550, สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข: นนทบุรี

สำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ. รายงานผลการดำเนินการ พ.ศ. 2545-2548 คณะอนุกรรมการที่
ปรึกษาการลงทุนด้านบุคลากร การวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์ ในบริการตติย
ภูมิ ศูนย์โรคหัวใจแห่งชาติ. 2549, กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข:
นนทบุรี.

สำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ. ผลการดำเนินการโครงการพัฒนาบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจ ปี
2545-2548 ในคณะอนุกรรมการที่ปรึกษาการลงทุนด้านบุคลากร การวิจัย และพัฒนา
เทคโนโลยีทางการแพทย์ (cardiac center). 2549, กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวง
สาธารณสุข: นนทบุรี.

สำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ รายงานผลการดำเนินงาน ปี 2545 - 2547 คณะอนุกรรมการที่
ปรึกษาการลงทุนด้านบุคลากร การวิจัย และเทคโนโลยีทางการแพทย์ ในบริการตติยภูมิ
เครือข่ายควบคุมการบาดเจ็บแห่งชาติ (ศูนย์อุบัติเหตุ). 2548, กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
กระทรวงสาธารณสุข: นนทบุรี

เยาวรัตน์ ปรปักษ์ขาม และ พรพันธุ์ บุญยรัตพันธุ์ (บรรณาธิการ) การสำรวจสถานะสุขภาพอนามัย
ของประชาชนไทยโดยการตรวจสุขภาพ ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2546 - 2547. สถาบันวิจัยระบบ
สาธารณสุข และ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข: 2549: นนทบุรี

Acute Health Division, Department of Human Services, Victoria, Australia. Review of Trauma
and Emergency Services 1999: Final Report
<http://www.health.vic.gov.au/trauma/review99>

American Colleague of Surgeon – Trauma system for the Future

American Colleague of Surgeons, Resources for Optimal Care of the Injured Patient,
Committee on Trauma, 1993, American College of Surgeons, Chicago.

American College of surgeons. Resources for Optimal care of the injured patient 2006,
Committee on Trauma. 2006, American College of surgeons, Chicago

Baker CD, Lorimer AR. Cardiology: the development of a managed clinical networks. BMJ
2000; 321:1152-1153.

British Columbia Medical Association's Council on Health Economics and Policy. Wait list
management in Canada. In Waiting to long: reducing and better managing wait times in
BC. 2006.

Canadian Strategy for Cancer Control, *Strategic Framework for the Canadian Strategy for
Cancer Control*. 2005, Canadian Strategy for Cancer Control: Victoria.

Cancer Council Australia, *National Cancer Prevention Policy 2007–09*. 2007, The Cancer
Council Australia: Camperdown.

Cancer Council Australia, *Profile and Annual Report 2006*. 2007, The Cancer Council Australia:
Camperdown.

Cancer Research UK Policy Statement, *Priorities for the Cancer Reform Strategy*. February
2007.

Cancer Research UK Policy Statement, *The NHS Cancer Plan*. 2000.

Carlene M.M., Lawes, et al. High Blood Pressure. In Majid Ezzaati, et al (eds) Comparative
Quantification of Health Risks: Global and Regional Burden of Disease Attributable to
Selected Major Risk Factors. 2004, WHO publications: Geneva: p. 281-389

Commission for Health Improvement, *National Service Framework Assessment No1: NHS
Cancer Care in England and Wales*,. 2001: London.

Coronary Heart Disease/Stroke Task Force. Coronary Heart Disease/Stroke Task Force Report.
2001. [cited 2007 Jan 20]; Available from www.sehd.scot.nhs.uk/publications/cdtf/cdtf-00.htm.

Department of Health, *Cancer Waiting Times: Guidance on Making and Tracking Progress on*

- Cancer Waiting Times* 2004: London. p. 9.
- Expert Advisory Group on Cancer, *A Policy Framework for Commissioning Cancer Services*. 1995: London. p. 34.
- Hall R, More R, Camm J, Swanton H, Gray H, et al. Fifth report on the provision of services for patients with heart disease. *Heart* 2002; 88:iii1-iii56.
- National Cancer Institute, *The Nation's Progress in Cancer Research: An Annual Report for 2004*. 2005, National Cancer Institute: Bethesda.
- New York State Department of Health, *New York State Comprehensive Cancer Control Plan - Strategic Directions for New York State 2003-2010* 2003, New York State Department of Health: New York.
- Pattarawin Attasara, Hospital-Based Cancer Registry. 2005, National Cancer Institute: Bangkok
- Perterson S, Rayner M. Coronary heart disease statistics. London: British Heart Foundation; 2002
- Saloan, F.A. and Gelband, H. Cancer Control Opportunities in Low and Middle Income Countries. 2007, National Academies Press: Washington D.C.
- U.S. Department of Health and Human Services. *Healthy People 2010*. 2nd ed. With Understanding and Improving Health and Objectives for Improving Health. 2 vols. Washington, DC: U.S.Government Printing Office, November 2000.
- World Health Organization. Guidelines for essential trauma care. 2004, World Health Organization and the International Association for the Surgery of Trauma and Surgical Intensive Care(IATSIC): Geneva

ภาคผนวก 1

แบบสอบถามความคิดเห็น ผู้บริหารสถานพยาบาลระดับตติยภูมิชั้นสูง

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิชั้นสูงของประเทศไทย ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินสัมฤทธิ์ผลตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิชั้นสูงที่ผ่านมา เพื่อจัดทำข้อเสนอสำหรับการพัฒนาที่เหมาะสมของประเทศในระยะต่อไป โครงการนี้ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และดำเนินการศึกษาโดยสำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย (สวปก.)

ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

ผู้อำนวยการ หรือ รองผู้อำนวยการสถานพยาบาล/โรงพยาบาลที่จัดบริการตติยภูมิชั้นสูง

แบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1	การพัฒนาระบบบริการตรวจรักษา	หน้า	2
ส่วนที่ 2	การปฏิบัติงานและการบริหารจัดการในสถานพยาบาล	หน้า	3
ส่วนที่ 3	ผลต่อสถานพยาบาลในการเป็นศูนย์ตติยภูมิชั้นสูง	หน้า	6
ส่วนที่ 4	การจ่ายค่าตอบแทนบุคลากรศูนย์ตติยภูมิชั้นสูง	หน้า	7
ส่วนที่ 5	ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ	หน้า	8

คณะผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ตามความเป็นจริง ตามสถานภาพการเป็นศูนย์ตติยภูมิชั้นสูงของโรงพยาบาลท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิของประเทศในระยะต่อไป โดยจะนำเสนอผลการศึกษาเป็นภาพรวม และขอขอบพระคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้ เมื่อท่านตอบเสร็จแล้วขอความกรุณาส่งกลับมาก็ได้

สำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย
สถาบันบาราศนราดรุณ อาคาร 10 ชั้น (ชั้น 5)
ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์
อำเภอเมือง นนทบุรี 11000

หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อคำถามหรือการประเมินผล สามารถติดต่อได้ที่

นักวิจัย ทพญ. เพ็ญแข ลากยี่ง โทร 086-894-4696 E-mail : phenkhael@yahoo.com (ศูนย์หัวใจ)
ทพญ. แพร จิตตินันท์ โทร 081-428-5108 E-mail : prae001@yahoo.com (ศูนย์อุบัติเหตุ)
ทพ.วีระศักดิ์ พุทธาศรี โทร 089-492-7430 E-mail : weerasak@ihpp.thai.gov.net (ศูนย์มะเร็ง)

ผู้ประสานงานของ สวปก. นายสรพงษ์ วิชกุล โทร 089-308-6329 E-mail : sorapong@hisro.or.th

ชื่อโรงพยาบาล/ศูนย์ .....

ปัจจุบันโรงพยาบาลท่านเป็นสถานพยาบาลตติยภูมิชั้นสูงด้าน

☐ Cardiac center ระดับ .....

☐ Trauma center ระดับ .....

☐ Cancer center ระดับ .....

ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

☐ ผู้อำนวยการ   ☐ รองผู้อำนวยการ   ☐ อื่นๆระบุ.....

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานและการพัฒนาบริการตติยภูมิชั้นสูงของสถานพยาบาลท่าน (ตอบเฉพาะศูนย์ที่มีในโรงพยาบาลท่าน) กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ

รายการประเมิน (การปฏิบัติงานของศูนย์)	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ
1. แพทย์ที่ให้บริการในศูนย์มีความรู้และทักษะเหมาะกับระดับศูนย์ฯ						
☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						
2. พยาบาลและบุคลากรอื่นที่ให้บริการในศูนย์มีความรู้และทักษะดี						
☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						
3. ศูนย์มีจำนวนแพทย์เพียงพอเมื่อเทียบกับภาระงาน						
☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						
4. ศูนย์มีจำนวนพยาบาลและบุคลากรอื่นเพียงพอกับภาระงาน						
☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						
5. ศูนย์มีเครื่องมือ/อุปกรณ์จำนวนเพียงพอกับภาระงานบริการ						
☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						

รายการประเมิน (การปฏิบัติงานของศูนย์)	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ
6. ศูนย์มีเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี						
☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						
7. ศูนย์มีศักยภาพในการให้บริการตามมาตรฐานและระดับของศูนย์ฯ ได้ดี						
☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						
8. มีการพัฒนาระบบทะเบียนผู้ป่วย (registry) ที่พร้อมใช้งานในการ วางแผนพัฒนาระบบ (การจัดบริการของศูนย์ ของพื้นที่ รวมถึงการ แก้ปัญหาโรคนั้นๆ)						
☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						
9. ในพื้นที่รับผิดชอบ มีการบริหารสินทรัพย์ และทรัพยากรด้าน สุขภาพร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนที่มีประสิทธิภาพ						
☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						
10. มีการจัดเครือข่ายบริการตติยภูมิขั้นสูง และระบบส่งต่อที่มี ประสิทธิภาพ เชื่อมโยงกันเป็นระบบทั้งในแนวดิ่งและแนวราบ						
☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						
11. ศูนย์มีบทบาทในการแก้ปัญหาสุขภาพของประชาชนในด้าน นั้นๆ						
☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						

รายการประเมิน (การปฏิบัติงานของศูนย์)	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ
12. การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงที่ผ่านมา <u>เพิ่มการเข้าถึงบริการ</u> (ลดระยะเวลาในการรอ) ของประชาชน ☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						
13 การพัฒนาระบบที่ผ่านมาทำให้ <u>มีมาตรฐาน</u> ในการเข้าถึงบริการรักษาพยาบาลโรคอื่นๆของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ ☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						
14 การจัดให้มีระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง สามารถ <u>ลดอัตรา</u> ป่วยตายด้วยโรคอื่นๆของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						
15 การจัดให้มีระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง สามารถ <u>ลดอัตราการ</u> ป่วยของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบด้วยโรคอื่นๆได้ ☐ ศูนย์โรคหัวใจ						
☐ ศูนย์อุบัติเหตุ						
☐ ศูนย์โรคมะเร็ง						

ส่วนที่ 2 การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงภายใต้โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า มีผลต่อสถานพยาบาลอย่างไร

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ

รายการประเมิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ
1. ได้รับการสนับสนุนเครื่องมือ/อุปกรณ์ตรวจรักษาเพิ่มขึ้น						
2. บุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้และทักษะในการให้บริการสูงขึ้น						
3. คุณภาพการให้บริการตติยภูมิขั้นสูงของโรงพยาบาลดีขึ้น						
4. โรงพยาบาลมีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้น						
5. สถานพยาบาลมีรายได้เพิ่มขึ้น						

รายการประเมิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ
6. สถานพยาบาลมีภาระงานเพิ่มขึ้นจากการเป็นศูนย์ฯ						
7. สถานพยาบาลมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มจากการเป็นศูนย์ฯ						
8. แพทย์ในศูนย์ฯ มีขวัญกำลังใจในการให้บริการดีขึ้น						
9. พยาบาลในศูนย์ฯ มีขวัญกำลังใจในการให้บริการดีขึ้น						
10. โครงการดังกล่าวทำให้ขวัญกำลังใจของบุคลากรอื่นนอกศูนย์ฯ ลดลง						

ส่วนที่ 3 การพัฒนาระบบบริการอุบัติเหตุ (ตอบเฉพาะโรงพยาบาลที่เป็นศูนย์อุบัติเหตุ)

1. มีการจัดระบบบริการเพื่อรองรับการรักษาอุบัติเหตุ ในเขตรับผิดชอบของท่านหรือไม่

☐ มี

☐ ไม่มี (ข้ามไปส่วนที่ 2)

2. คณะกรรมการในศูนย์อุบัติเหตุ สามารถตัดสินใจวางแผนระบบบริการรักษา โดย

☐ กำหนดระดับสถานพยาบาล (Designate)

☐ ยืนยัน (Verify)

☐ รับรอง (accredit)

☐ จัดแบ่งกลุ่ม (categorize)

☐ ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย ไม่มีกฎหมายรองรับ

3 กระบวนการในการกำหนดระดับศูนย์อุบัติเหตุของสถานพยาบาลท่าน ทำโดย

☐ มีกระบวนการประเมินด้วยทีมประเมินภายนอก

☐ กำหนดโดยมติหรือความเห็นชอบของกรรมการในองค์กร

☐ ไม่มีกระบวนการที่แน่นอน

☐ มีข้อกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร และประเมินศักยภาพเปรียบเทียบกับข้อกำหนด

☐ ไม่ทราบ

4 ในการจัดระดับศูนย์อุบัติเหตุของสถานพยาบาลท่านนั้น เป็นไปในลักษณะใด

☐ องค์กรท่านสามารถผ่านเกณฑ์ได้โดยไม่ต้องปรับปรุงแต่อย่างใด

☐ องค์กรท่านต้องปรับปรุงครุภัณฑ์ บุคลากร และอื่นๆเพื่อให้ได้ตามเกณฑ์ โดยสามารถ

☐ ปรับให้เข้าเกณฑ์ได้ตั้งแต่เริ่มดำเนินการ

☐ องค์กรท่านต้องปรับปรุงหลายด้านเพื่อให้เข้าเกณฑ์และกำลังดำเนินการให้เข้าเกณฑ์อยู่

5 กรรมการเยี่ยมประเมินระดับความพร้อมขององค์กรท่าน มีองค์ประกอบใด

☐ มีองค์ประกอบเป็นสหวิชาชีพ

☐ มีองค์ประกอบเป็นผู้เชี่ยวชาญจากนอกองค์กร

☐ ไม่มีการเยี่ยมสำรวจ

6 หลักเกณฑ์ในการกำหนดการเป็นศูนย์ตติยภูมิชั้นสูงอุบัติเหตุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ
- ☐ จำนวนประชากรที่รับผิดชอบ
- ☐ จำนวนเงินงบประมาณ
- ☐ ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน

ส่วนที่ 4 การจ่ายค่าตอบแทนบุคลากรศูนย์ตติยภูมิชั้นสูง ในปีงบประมาณ 2550

กรุณาใส่ ✓ ในช่องขวามือ

รายการประเมิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ
1. การจ่ายค่าตอบแทนตรงของโครงการไปยังบุคลากรในศูนย์ตติยภูมิชั้นสูงทำให้สามารถ...						
2. การจ่ายค่าตอบแทนตรงของโครงการก่อให้เกิดปัญหาการบริหารบุคลากรภายในโรงพยาบาล						
3. การจ่ายค่าตอบแทนตรงของโครงการต่อเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในศูนย์ก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในโรงพยาบาล						
4. อัตราการจ่ายค่าตอบแทนตรงของโครงการสร้างแรงจูงใจในการให้บริการของแพทย์ในศูนย์ตติยภูมิชั้นสูงได้ดี						
5. มาตรการจ่ายค่าตอบแทนของโครงการช่วยรักษากำลังคนของศูนย์ตติยภูมิชั้นสูงไว้ในระบบได้ดีขึ้น						

ข้อคิดเห็นอื่น ๆ และข้อเสนอแนะในด้านการจ่ายค่าตอบแทน

.....

.....

.....

ส่วนที่ 5 ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ

5.1 การบริหารนโยบายระบบบริการตติยภูมิชั้นสูงของประเทศ (โครงสร้าง การจัดการ การคลัง)

.....

.....

.....

5.2 การบริหารสินทรัพย์ (ครุภัณฑ์/เครื่องมือ/อุปกรณ์) บริการตติยภูมิชั้นสูงในมิติของการกระจายและประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร

.....

.....

.....

5.3 การบริหารกำลังคน (การพัฒนา/ การกระจาย / ขวัญกำลังใจและการรักษาไว้ในระบบ)

.....

.....

.....

.....

5.4 การพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงในเขตพื้นที่รับผิดชอบ (การจัดระบบเครือข่ายบริการ การส่งต่อ ขอบเขตงานของศูนย์)

.....

.....

.....

.....

5.5 การพัฒนาบริการตติยภูมิขั้นสูงของสถานพยาบาล

.....

.....

.....

.....

5.6 ด้านอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบบริการสุขภาพตติยภูมิขั้นสูง

ชื่อผู้รวบรวมข้อมูล .....

โทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก .....

e-mail address .....

แบบสำรวจข้อมูลศูนย์บริการตติยภูมิชั้นสูงโรคหัวใจ (Cardiac Excellent Center)
ระดับปฏิบัติงาน

คำชี้แจง

แบบสำรวจระดับปฏิบัติงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลโครงการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจ ภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าซึ่งสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(สปสช.) สนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย (สวปก.) ดำเนินการ

ผู้ตอบคือ ผู้บริหาร หรือ ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์โรคหัวใจ

แบบสำรวจประกอบด้วย 7 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 โครงสร้างบริการตรวจรักษาโรคหัวใจ

- บุคลากร	หน้า	2
- เครื่องมืออุปกรณ์สำคัญ	หน้า	3
- ระบบทะเบียนผู้ป่วย	หน้า	3

ส่วนที่ 2 การควบคุมป้องกันโรคหัวใจ

ส่วนที่ 3 การบริการตรวจรักษาโรคหัวใจ

ส่วนที่ 4 การพัฒนาระบบบริการ การส่งต่อ และเครือข่าย

ส่วนที่ 5 การพัฒนาบุคลากรของศูนย์

ส่วนที่ 6 ผลต่อสถานพยาบาลในการเป็นศูนย์โรคหัวใจ

ส่วนที่ 7 ผลงานวิชาการ

ส่วนที่ 8 ข้อเสนอแนะ

คณะผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับศูนย์ฯ ของท่านอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาโครงการ การสนับสนุน และการดำเนินงาน อันจะส่งผลย้อนกลับสู่ระบบบริการตติยภูมิในสถานพยาบาลของท่านและภาพรวมประเทศ โดยข้อมูลส่วนที่ 2 และ 4-7 จะวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวม และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ เมื่อตอบเสร็จแล้วกรุณาส่งกลับมาก็

สำนักงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย
สถาบันป๋าราศนราดรุ อาคาร 10 ชั้น (ชั้น 5)
ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์
อำเภอเมือง นนทบุรี 11000

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อคำถามหรือการประเมินผล สามารถติดต่อได้ที่
นักวิจัย โทร 086-894-4696 (วันราชการ) e-mail : phenkhael@yahoo.com หรือ
ผู้ประสานงานของ สวปก. โทร 089-308-6329 e-mail : Sorapong@hisro.or.th

ชื่อโรงพยาบาล/ศูนย์ .....เป็น Cardiac center Level .....

ชื่อผู้ให้ข้อมูล ..... ตำแหน่งเกี่ยวกับศูนย์โรคหัวใจ .....

โทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก .....e-mail address .....

ส่วนที่ 1 โครงสร้างการบริการตรวจรักษาโรคหัวใจ

1.1 จำนวนบุคลากรในศูนย์โรคหัวใจ (Cardiac center) ของท่าน ณ เดือนมิถุนายน 2550

บุคลากรที่มี หมายถึง ผู้ที่มีตำแหน่งอยู่ในสถานพยาบาลนี้ แต่อาจปฏิบัติงานในสถานพยาบาลนี้ หรือไม่ก็ได้

บุคลากรที่ปฏิบัติงานจริง หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในศูนย์ฯ นี้ อาจมีตำแหน่งอยู่ในสถานพยาบาลนี้หรือไม่ก็ได้

ประเภทบุคลากร	ที่มีตำแหน่งอยู่	ปฏิบัติงานจริง	ต้องการเพิ่มอีก
cardiovascular thoracic (CVT) surgeon			
interventionist : adult			
pediatric			
cardiologist : adult			
pediatric			
anesthesiologist : cardiovascular			
Rotation			
Perfusionist			
scrub nurse			
Nurse			
Technician			
อื่นๆ (ระบุ)			
อื่นๆ (ระบุ)			
อื่นๆ (ระบุ)			
อื่นๆ (ระบุ)			
อื่นๆ (ระบุ)			
อื่นๆ (ระบุ)			

1.2 จำนวนเครื่องมืออุปกรณ์สำคัญในศูนย์โรคหัวใจของท่าน ณ เดือนมิถุนายน 2550

ประเภท	ที่มีอยู่	ใช้งาน ได้ดี	จะจัดซื้อ ในปีงบประมาณ 50	ต้องการ เพิ่มอีก
ศัลยกรรม				
ห้องผ่าตัดหัวใจ	ห้อง			
อุปกรณ์ผ่าตัดหัวใจแบบเปิด	ชุด			
Heart Lung Machine	เครื่อง			
Coronary artery bypass surgery set	ชุด			
Blood gas analysis	ชุด			
อายุรกรรม				
ห้องตรวจสวนหัวใจ (Catheterization Laboratory) ที่ ติดตั้ง Digital X-ray laboratory พร้อม CPR set with Defibrillator	ชุด			
หอวิกฤตผู้ป่วยพร้อมติดตั้งเครื่องเฝ้าระวัง/ติดตาม การทำงานของหัวใจ และสัญญาณชีพพร้อมเครื่องช่วย (central monitor)	เตียง			
Intra-aortic balloon pump (IABP)	เครื่อง			
Volume respirator	เครื่อง			
Echocardiograph	เครื่อง			
Ambulatory ECG monitor	เครื่อง			
Electrocardiograph	เครื่อง			
Exercise Stress Test	เครื่อง			
Temporary Transvenous pacemaker	เครื่อง			
CPR set with Defibrillator including external pacemaker	เครื่อง			
Holter	เครื่อง			
อื่นๆ (ระบุ)				
อื่นๆ (ระบุ)				

1.3 ระบบทะเบียนผู้ป่วยโรคหัวใจในศูนย์โรคหัวใจของท่าน ณ เดือนมิถุนายน 2550

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มี/ใช่, ไม่มี/ไม่ใช่ หรือ ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ)

กิจกรรม	มี/ ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	หมายเหตุ
1. มีระบบการขึ้นทะเบียนผู้ป่วยโรคหัวใจ (cardiac registry)				
2. มีการปรับข้อมูลในทะเบียนผู้ป่วยฯ ให้ทันสมัย				
3. มีการลงทะเบียนรับ-ส่งต่อผู้ป่วยฯ ทุกราย				
4. มีการติดตาม/เยี่ยมบ้านผู้ป่วยฯ ทุกราย				
หากมีการติดตาม/เยี่ยมบ้าน ทำอย่างน้อยปีละ ..... ครั้ง				
5. มีการใช้ข้อมูลจากทะเบียนฯ เพื่อการพัฒนาระบบบริการ				
6. มีการใช้ข้อมูลจากทะเบียนฯ เพื่อการพัฒนาระบบบริการและ ควบคุมโรคในชุมชน				

ส่วนที่ 2 การควบคุมป้องกันโรคหัวใจ

2.1 มีการค้นหาผู้ป่วยรายใหม่ (new case) จากผู้มารับบริการทั่วไปในสถานพยาบาลของท่าน หรือไม่

- ☐ มี (กรุณาให้ข้อมูลข้อ 2.1.1 -2.1.2) ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ ไม่แน่ใจ

2.1.1 ถ้า “มี” ดำเนินการอย่างไร

- ☐ เป็นโครงการรณรงค์เฉพาะกิจ ☐ เป็นโครงการรณรงค์ทุกปี
☐ เป็นระบบสม่ำเสมอ ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

2.1.2 ถ้า “มี” ใครเป็นผู้ดำเนินการ

- ☐ ศูนย์หัวใจเอง ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

2.2 มีการค้นหาผู้มีปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหัวใจ (ความดันโลหิตสูง อ้วน เบาหวาน) จากผู้มารับบริการทั่วไปในสถานพยาบาลของท่าน หรือไม่

- ☐ มี (กรุณาให้ข้อมูลข้อ 2.2.1 -2.2.2) ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ ไม่แน่ใจ

2.2.1 ถ้า “มี” ดำเนินการอย่างไร

- ☐ เป็นโครงการรณรงค์เฉพาะกิจ ☐ เป็นโครงการรณรงค์ทุกปี
☐ เป็นระบบสม่ำเสมอ ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

2.2.2 ถ้า “มี” ใครเป็นผู้ดำเนินการ

- ☐ ศูนย์หัวใจเอง ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

2.3 เครือข่ายของท่านมีการค้นหาผู้มีปัจจัยเสี่ยงต่อโรคหัวใจระดับชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ หรือไม่

- ☐ มี (กรุณาให้ข้อมูลข้อ 2.3.1-2.3.2) ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ ไม่แน่ใจ

2.3.1 ถ้า “มี” ดำเนินการอย่างไร

- ☐ เป็นโครงการรณรงค์เฉพาะกิจ ☐ เป็นโครงการรณรงค์ทุกปี
☐ เป็นระบบสม่ำเสมอ ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

2.3.2 ถ้า “มี” ใครเป็นผู้ดำเนินการ

- ☐ สถานพยาบาลของท่านเอง
☐ องค์กรอื่นเช่น สถานีอนามัย รพ.ในเครือข่าย เทศบาล องค์กรชุมชน โรตารี
☐ สถานพยาบาลของท่าน ร่วมกับหน่วยงาน/องค์กรอื่น
☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

2.4 เครือข่ายของท่านมีโครงการป้องกันโรคระดับชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อป้องกันผู้เป็นโรคหัวใจรายใหม่ หรือไม่

- ☐ มี (กรุณาให้ข้อมูลข้อ 2.4.1-2.4.2) ☐ ไม่มี ☐ ไม่ทราบ ไม่แน่ใจ

2.4.1 ถ้า “มี” ดำเนินการอย่างไร

- ☐ เป็นโครงการรณรงค์เฉพาะกิจ ☐ เป็นโครงการรณรงค์ทุกปี
☐ เป็นระบบสม่ำเสมอ ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

2.4.2 ถ้า “มี” ใครเป็นผู้ดำเนินการ

- ☐ สถานพยาบาลของท่านเอง
☐ องค์กรอื่นเช่น สถานีอนามัย รพ.ในเครือข่าย เทศบาล องค์กรชุมชน โรตารี
☐ สถานพยาบาลของท่าน ร่วมกับหน่วยงาน/องค์กรอื่น
☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

ส่วนที่ 3 การบริการตรวจรักษาโรคหัวใจจากสถานพยาบาลนี้ (ทั้งในและนอกเวลาราชการ)

จำแนกตามประเภทบริการ ปีงบประมาณ 2549

ประเภทบริการ	ประกันสังคม	UC	ข้าราชการ	จ่ายเอง, สิทธิอื่น, ไม่มีสิทธิ	รวม
1. วินิจฉัยและรักษาโดยยา					
2. Electrocardiography					
3. Echocardiography					
4. Exercise Stress Test					
5. Catheterization diagnosis					
♥ Adult					
♥ Pediatric					
6. Pressure analysis					
7. Blood oxygen analysis					
8. Coronary angiography					
9. Vascular angiography					
10. Cardiac angiography					
11. Catheterized intervention					
♥ Adult					
♥ Pediatric					
12. Percutaneous Cardiac intervention					
13. Balloon valvulotomy					
14. EP/Ablation					
15. Pacemaker					
♥ Temporary/ Check Pace					
♥ Permanent					
16. Cardiac biopsy					
17. Renal angiography/ angioplasty					
18. Pericardial tapping					
19. X-ray angiography					
20. open heart surgery					
21. การส่งผู้ป่วยโรคหัวใจไปสถานพยาบาลระดับสูงขึ้น					
22. การส่งกลับผู้ป่วยโรคหัวใจไปสถานพยาบาลที่ส่งมา					

จำแนกตามประเภทบริการ ปีงบประมาณ 2548

ประเภทบริการ	ประกันสังคม	UC	ข้าราชการ	จ่ายเอง, สิทธิอื่น, ไม่มีสิทธิ	รวม
1. วินิจฉัยและรักษาโดยยา					
2. Electrocardiography					
3. Echocardiography					
4. Exercise Stress Test					
5. Catheterization diagnosis					
♥ Adult					
♥ Pediatric					
6. Pressure analysis					
7. Blood oxygen analysis					
8. Coronary angiography					
9. Vascular angiography					
10. Cardiac angiography					
11. Catheterized intervention					
♥ Adult					
♥ Pediatric					
12. Percutaneous Cardiac intervention					
13. Balloon valvulotomy					
14. EP/Ablation					
15. Pacemaker					
♥ Temporary/ Check Pace					
♥ Permanent					
16. Cardiac biopsy					
17. Renal angiography/ angioplasty					
18. Pericardial tapping					
19. X-ray angiography					
20. open heart surgery					
21. การส่งผู้ป่วยโรคหัวใจไปสถานพยาบาลระดับสูงขึ้น					
22. การส่งกลับผู้ป่วยโรคหัวใจไปสถานพยาบาลที่ส่งมา					

จำแนกตามประเภทบริการ ปีงบประมาณ 2547

ประเภทบริการ	ประกันสังคม	UC	ข้าราชการ	จ่ายเอง, สิทธิอื่น, ไม่มีสิทธิ	รวม
1. วินิจฉัยและรักษาโดยยา					
2. Electrocardiography					
3. Echocardiography					
4. Exercise Stress Test					
5. Catheterization diagnosis					
♥ Adult					
♥ Pediatric					
6. Pressure analysis					
7. Blood oxygen analysis					
8. Coronary angiography					
9. Vascular angiography					
10. Cardiac angiography					
11. Catheterized intervention					
♥ Adult					
♥ Pediatric					
12. Percutaneous Cardiac intervention					
13. Balloon valvulotomy					
14. EP/Ablation					
15. Pacemaker					
♥ Temporary/ Check Pace					
♥ Permanent					
16. Cardiac biopsy					
17. Renal angiography/ angioplasty					
18. Pericardial tapping					
19. X-ray angiography					
20. open heart surgery					
21. การส่งผู้ป่วยโรคหัวใจไปสถานพยาบาลระดับสูงขึ้น					
22. การส่งกลับผู้ป่วยโรคหัวใจไปสถานพยาบาลที่ส่งมา					

ส่วนที่ 4 การพัฒนาระบบบริการ การส่งต่อ และเครือข่าย ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มี/ใช่, ไม่มี/ไม่ใช่ หรือ ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ)

กิจกรรม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	หมายเหตุ
4.1 มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจในบทบาท การจัดการ ภาระงาน และการปฏิบัติ ระหว่างหน่วยบริหารส่วนกลาง (เช่น สปสช. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) กับศูนย์หัวใจของท่าน				
4.2 มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการค้นหาผู้ป่วย ระหว่างศูนย์หัวใจของท่านกับศูนย์โรคหัวใจอื่นในเครือข่ายเดียวกัน				
4.3 มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการการรับส่งต่อผู้ป่วย ระหว่างศูนย์หัวใจของท่าน กับศูนย์โรคหัวใจอื่นในเครือข่ายเดียวกัน				
4.4 มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการการรับส่งต่อผู้ป่วย ระหว่างศูนย์หัวใจของท่าน กับศูนย์โรคหัวใจอื่นนอกเครือข่าย (อาจเป็นศูนย์ฯ ระดับเดียวกันหรือต่างระดับ)				
4.5 บุคลากรในศูนย์หัวใจของท่านเข้าประชุมอบรมรับวิชาการด้านโรคหัวใจจากศูนย์ฯ ระดับสูงกว่าในเครือข่ายเดียวกัน				
4.6 ศูนย์หัวใจของท่านจัดประชุมอบรมให้วิชาการด้านโรคหัวใจแก่ศูนย์ฯ ระดับต่ำกว่าในเครือข่ายเดียวกัน				
4.7 มีคณะผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรองศูนย์หัวใจของท่าน				
4.8 จาก 4.7 ถ้ามีการประเมินรับรอง เป็นการประเมินทุกปีหรือไม่				

ส่วนที่ 5 การพัฒนาบุคลากรในศูนย์โรคหัวใจของท่าน

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มี/ใช่, ไม่มี/ไม่ใช่ หรือ ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ)

กิจกรรม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	หมายเหตุ
5.1 ในปัจจุบันมีแนวทาง manage ผู้ป่วยโรคหัวใจและรับ-ส่งต่อผู้ป่วยฯ เป็นแนวทางปฏิบัติของศูนย์หัวใจเอง				
5.2 ในปัจจุบันมีแนวทางการตรวจ วินิจฉัยดูแลรักษาผู้ป่วยโรคหัวใจ เป็นแนวทางปฏิบัติของศูนย์เอง				
5.3 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการประชุมทำความเข้าใจในการบริการผู้ป่วยโรคหัวใจระหว่างบุคลากรในศูนย์เอง				
5.4 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริการผู้ป่วยโรคหัวใจ กับแผนกอื่น ๆ ของสถานพยาบาล				
5.6 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีแพทย์ไปประชุมวิชาการฝึกรอบมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในศูนย์หัวใจ				

กิจกรรม	มี/ใช้	ไม่มี/ไม่ใช้	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	หมายเหตุ
5.7 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีบุคลากรประเภทอื่นไปประชุมวิชาการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในศูนย์หัวใจ				
5.8 ในปัจจุบันมีแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในศูนย์หัวใจ				
5.9 ถ้ามีแผนพัฒนาบุคลากร ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 การส่งแพทย์ไปประชุมวิชาการฝึกอบรม เป็นไปตามแผน ฯ หรือไม่				
5.10 ถ้ามีแผนพัฒนาบุคลากร ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 การส่งบุคลากรประเภทอื่นไปประชุมวิชาการฝึกอบรม เป็นไปตามแผน ฯ หรือไม่				

ส่วนที่ 6 ผลต่อสถานพยาบาลในการเป็นศูนย์โรคหัวใจ ณ ปัจจุบัน

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ

รายการ	มาก อย่างยิ่ง	มาก	ไม่มี ผล	น้อย	น้อย อย่างยิ่ง	ไม่ ทราบ/ ไม่ แน่ใจ
6.1 ได้รับการสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ตรวจรักษาโรคหัวใจ						
6.2 เพิ่มงบดำเนินการหรือรายได้ของสถานพยาบาล						
6.3 เพิ่มภาระด้านการเงินของสถานพยาบาล						
6.4 เพิ่มชื่อเสียงของสถานพยาบาล						
6.5 เป็นโอกาสพัฒนาบุคลากร						
6.6 เพิ่มขวัญกำลังใจบุคลากรในศูนย์โรคหัวใจ						
6.6.1 ของแพทย์						
6.6.2 ของพยาบาล						
6.7 เพิ่มภาระงานของบุคลากรในศูนย์โรคหัวใจ						
6.7.1 ของแพทย์						
6.7.2 ของพยาบาล						
6.8 เพิ่มภาระงานของบุคลากรอื่นนอกศูนย์หัวใจ						

ส่วนที่ 7 ผลงานวิชาการของบุคลากรใน Cardiac center

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มี, ไม่มี หรือ ไม่ทราบ ไม่แน่ใจ)

กิจกรรม	มี/ ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	หมายเหตุ
7.1 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการบรรยายให้ความรู้ด้านหัวใจแก่บุคลากรในศูนย์ฯ				
7.2 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการบรรยายให้ความรู้ด้านหัวใจแก่บุคลากรนอกศูนย์ฯ (ทั้งใน รพ.เองและต่าง รพ.)				
7.3 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป (ประชุม รายการวิทยุ TV)				
7.4 ตั้งแต่ปี 2545 บุคลากรในศูนย์ฯ มีงานวิชาการ/วิจัยด้านหัวใจและหลอดเลือด (ถ้าตอบว่า “มี” กรุณาตอบข้อ 6.5 ด้วย)				
7.5 ตั้งแต่ปี 2545 มีการตีพิมพ์ผลงานวิชาการ/วิจัยในข้อ 6.4 ในวารสารวิชาการ (ถ้ามีการตีพิมพ์ กรุณาให้ข้อมูลผลงานในหน้าต่อไปด้วย)				

บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ นับแต่ พ.ศ. 2545

- ชื่อผู้เขียน .....

ชื่อเรื่อง .....

ชื่อวารสาร .....

ปีที่ ..... ฉบับที่ ..... พ.ศ. ....
- ชื่อผู้เขียน .....

ชื่อเรื่อง .....

ชื่อวารสาร .....

ปีที่ ..... ฉบับที่ ..... พ.ศ. ....
- ชื่อผู้เขียน .....

ชื่อเรื่อง .....

ชื่อวารสาร .....

ปีที่ ..... ฉบับที่ ..... พ.ศ. ....
- ชื่อผู้เขียน .....

ชื่อเรื่อง .....

ชื่อวารสาร .....

ปีที่ ..... ฉบับที่ ..... พ.ศ. ....

5. ชื่อผู้เขียน .....

ชื่อเรื่อง .....

ชื่อวารสาร .....

ปีที่ ..... ฉบับที่ ..... พ.ศ. ....

ส่วนที่ 8 ข้อเสนอแนะ

8.1 ด้านครุภัณฑ์/เครื่องมือ/อุปกรณ์

.....
.....
.....

8.2 ด้านบุคลากร (การพัฒนาวិชาการ/ค่าตอบแทน/ภาระงาน)

.....
.....
.....

8.3 ด้านงบประมาณ/การเบิกค่าบริการจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ/การคิดค่าบริการ

.....
.....
.....

8.4 ด้านการบริหารจัดการภายในโรงพยาบาล

.....
.....
.....

8.5 ด้านการบริหารจัดการเครือข่ายด้านสุขภาพหัวใจในภาพรวม (การพัฒนาระบบ/ดำเนินงาน/สนับสนุน/ประเมินผล)

.....
.....
.....

8.6 ด้านการพัฒนาวิชาการในภาพรวมด้านสุขภาพหัวใจ

.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ดติยภูมิชั้นสูงด้านโรคหัวใจ

ชื่อผู้รวบรวมข้อมูล .....

โทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก .....

e-mail address .....

แบบสำรวจข้อมูลศูนย์บริการตติยภูมิชั้นสูงโรคหัวใจ (Cardiac Excellent Center)
ระดับผู้บริหารศูนย์โรคหัวใจ

คำชี้แจง

แบบสำรวจระดับผู้บริหารศูนย์หัวใจนี้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลโครงการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าซึ่งสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย (สวปก.) ดำเนินการ

ผู้ตอบคือ ผู้บริหารศูนย์โรคหัวใจ หรือ หัวหน้าแผนกของสถานพยาบาลหรือโรงพยาบาล

แบบสำรวจประกอบด้วย 6 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 โครงสร้างการบริการตรวจรักษาโรคหัวใจ	หน้า	2
ส่วนที่ 2 การพัฒนาระบบบริการ การส่งต่อ และเครือข่าย	หน้า	3
ส่วนที่ 3 การพัฒนาบุคลากรในศูนย์โรคหัวใจ	หน้า	4
ส่วนที่ 4 ผลต่อสถานพยาบาลในการเป็นศูนย์โรคหัวใจ	หน้า	5
ส่วนที่ 5 ผลงานวิชาการของบุคลากรในศูนย์โรคหัวใจ	หน้า	6
ส่วนที่ 6 ผลการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจ	หน้า	6
ส่วนที่ 7 แนวทางการจ่ายค่าตอบแทนบุคลากรในศูนย์โรคหัวใจ	หน้า	7
ส่วนที่ 8 ข้อเสนอแนะ	หน้า	8

คณะผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับศูนย์ฯ ของท่านอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา การสนับสนุน และการดำเนินงานโครงการ อันจะส่งผลย้อนกลับสู่ระบบบริการตติยภูมิในสถานพยาบาลของท่านและภาพรวมประเทศ โดยจะวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในภาพรวม และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ เมื่อตอบเสร็จแล้วกรุณาส่งกลับมาก็ได้

สำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย
สถาบันปราชญ์รัตนสุโขด อาคาร 10 ชั้น (ชั้น 5)
ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์
อำเภอเมือง นนทบุรี 11000

หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อคำถามหรือการประเมินผล สามารถติดต่อได้ที่

นักวิจัย โทร 086-894-4696 e-mail : phenkhael@yahoo.com หรือ

ผู้ประสานงานของ สวปก. โทร 089-308-6329 e-mail : sorapong@hisro.or.th

ชื่อโรงพยาบาล/ศูนย์ .....เป็น Cardiac center Level .....

ชื่อผู้ให้ข้อมูล ..... โทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก .....

e-mail address .....

จำนวน โรงพยาบาลลูกข่าย (ที่มีศักยภาพในระดับที่ต่ำกว่าสถานพยาบาลของท่าน) ..... แห่ง

จำนวนจังหวัดที่ศูนย์ ฯ นี้ รับผิดชอบ (ไม่รวมจังหวัดที่ศูนย์ ฯ นี้ตั้งอยู่) ..... จังหวัด

ส่วนที่ 1 โครงสร้างการบริการตรวจรักษาโรคหัวใจ ณ ปัจจุบัน

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย หรือ น้อยที่สุด)

รายการประเมิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	หมายเหตุ
1.1 บุคลากรมีความรู้ทักษะความสามารถในการบริการด้านโรคหัวใจและหลอดเลือด เป็นอย่างดี						
1.1 แพทย์						
1.2 พยาบาล						
1.3 บุคลากรอื่นๆ						
1.2 มีจำนวนบุคลากรเพียงพอกับการะงานบริการด้านโรคหัวใจและหลอดเลือด						
1.2.1 แพทย์						
1.2.2 พยาบาล						
1.2.3 บุคลากรอื่นๆ						
1.3 เครื่องมืออุปกรณ์กับการะงาน OPD โรคหัวใจ						
1.3.1 มีจำนวนเพียงพอ						
1.3.2 อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี						
1.4 เครื่องมืออุปกรณ์กับการะงาน IPD โรคหัวใจ						
1.4.1 มีจำนวนเพียงพอ						
1.4.2 อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี						
1.5 อาคารสถานที่กับการะงาน OPD โรคหัวใจ						
1.5.1 มีพื้นที่เพียงพอในการติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์และการบริการ						
1.5.2 อาคารสถานที่มีสภาพดี สะอาดปลอดภัยต่อบุคลากรและผู้รับบริการ						
1.6 อาคารสถานที่กับการะงาน IPD โรคหัวใจ						
1.6.1 มีพื้นที่เพียงพอในการติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์และการดูแลผู้ป่วย						
1.6.2 อาคารสถานที่มีสภาพดี สะอาด ปลอดภัยต่อบุคลากรและผู้ป่วย						

ส่วนที่ 2 การพัฒนาระบบบริการ การส่งต่อ และเครือข่าย ตั้งแต่ตุลาคม 49- มิถุนายน 50

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มี/ใช่, ไม่มี/ไม่ใช่ หรือ ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ)

กิจกรรม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	หมายเหตุ
2.1 มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจในบทบาท การจัดการ ภาระงาน และการปฏิบัติ ระหว่างหน่วยบริหารส่วนกลาง (เช่น สปสช. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) กับศูนย์ โรคหัวใจของท่าน				
2.2 มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการค้นหาผู้ป่วย ระหว่างศูนย์โรคหัวใจของท่าน				
2.2.1 กับศูนย์โรคหัวใจระดับอื่นในเครือข่ายเดียวกัน				
2.2.2 กับสถานพยาบาลอื่น (ที่ไม่ใช่ศูนย์โรคหัวใจ) ในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ฯ ท่าน				
2.3 มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการการรับส่ง ต่อผู้ป่วยระหว่างศูนย์โรคหัวใจของท่าน				
2.3.1 กับศูนย์โรคหัวใจระดับอื่นในเครือข่ายเดียวกัน				
2.3.2 กับสถานพยาบาลอื่น (ที่ไม่ใช่ศูนย์โรคหัวใจ) ในพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ฯ ท่าน				
2.4 มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการการรับส่งต่อ ผู้ป่วยระหว่างศูนย์โรคหัวใจของท่าน กับศูนย์โรคหัวใจอื่น นอกเครือข่าย (อาจเป็นศูนย์ฯ ระดับเดียวกันหรือต่าง ระดับ)				
2.5 บุคลากรในศูนย์โรคหัวใจของท่านเข้าประชุมอบรม รับ วิชาการด้านโรคหัวใจและหลอดเลือดจากศูนย์ฯ ระดับสูง กว่า ในเครือข่ายเดียวกัน				
2.6 ศูนย์โรคหัวใจของท่านจัดประชุมอบรมให้วิชาการด้าน โรคหัวใจแก่ศูนย์ฯ ระดับต่ำกว่าในเครือข่ายเดียวกัน				
2.7 มีคณะผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรองศูนย์โรคหัวใจของท่าน				
2.8 จาก 2.7 ถ้ามีการประเมินรับรอง เป็นการประเมินทุกปี หรือไม่				

ส่วนที่ 3 การพัฒนาบุคลากรในศูนย์โรคหัวใจ

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มี/ใช่, ไม่มี/ไม่ใช่ หรือ ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ)

กิจกรรม	มี/ ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	หมายเหตุ
3.1 ในปัจจุบันมีแนวทาง manage ผู้ป่วยโรคหัวใจและรับ-ส่งต่อผู้ป่วย เป็นแนวทางปฏิบัติของศูนย์ฯ ของท่าน				
3.2 ในปัจจุบันมีแนวทางการตรวจ วินิจฉัยดูแลรักษาผู้ป่วยโรคหัวใจ เป็นแนวทางปฏิบัติของศูนย์ฯ ของท่าน				
3.3 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการประชุมทำความเข้าใจในการบริการผู้ป่วยโรคหัวใจระหว่างบุคลากรภายในศูนย์ ฯ				
3.4 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริการผู้ป่วยโรคหัวใจ กับแผนกอื่น ๆ ของสถานพยาบาล				
3.5 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีแพทย์ไปประชุมวิชาการฝึกรอบมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในศูนย์โรคหัวใจ				
3.6 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีบุคลากรประเภทอื่นไปประชุมวิชาการฝึกรอบมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในศูนย์โรคหัวใจ				
3.7 ในปัจจุบันมีแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในศูนย์โรคหัวใจ				
3.8 ถ้ามีแผนพัฒนาบุคลากร ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 การส่งแพทย์ไปประชุมวิชาการฝึกรอบม เป็นไปตามแผน ฯ หรือไม่				
3.9 ถ้ามีแผนพัฒนาบุคลากร ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 การส่งบุคลากรประเภทอื่นไปประชุมวิชาการฝึกรอบม เป็นไปตามแผน ฯ หรือไม่				

ส่วนที่ 4 ผลต่อสถานพยาบาลในการเป็นศูนย์โรคหัวใจ (จนถึงปัจจุบัน)

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย หรือ น้อยที่สุด)

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	หมายเหตุ
4.1 ได้รับการสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ตรวจรักษาโรคหัวใจ						
4.2 เพิ่มงบประมาณในการดำเนินการ หรือรายได้ของสถานพยาบาล						
4.3 เพิ่มภาระด้านการเงินของสถานพยาบาล						
4.4 เพิ่มชื่อเสียงของสถานพยาบาล						
4.5 เป็นโอกาสในการพัฒนาบุคลากร						
4.6 เพิ่มขวัญกำลังใจบุคลากรในศูนย์โรคหัวใจ						
4.6.1 ของแพทย์						
4.6.2 ของพยาบาล						
4.7 กระทบขวัญกำลังใจบุคลากรนอกศูนย์โรคหัวใจ						
4.7.1 ของแพทย์						
4.7.2 ของพยาบาล						
4.8 เพิ่มภาระงานของบุคลากรในศูนย์โรคหัวใจ						
4.8.1 ของแพทย์						
4.8.2 ของพยาบาล						
4.9 เพิ่มภาระงานของบุคลากรนอกศูนย์โรคหัวใจ						
4.10 เพิ่มระดับศักยภาพในการดูแลผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือด						
4.11 เพิ่มระดับศักยภาพในการบริการตรวจรักษาโรคหัวใจและหลอดเลือด						

ส่วนที่ 5 ผลงานวิชาการของบุคลากรในศูนย์โรคหัวใจ

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มี, ไม่มี หรือ ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ)

กิจกรรม	มี	ไม่มี	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	หมายเหตุ
5.1 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการบรรยายให้ความรู้ด้านหัวใจแก่บุคลากรในศูนย์หัวใจ				
5.2 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการบรรยายให้ความรู้ด้านหัวใจแก่บุคลากรสาธารณสุขนอกศูนย์หัวใจ (ทั้งภายในหรือนอก รพ.)				
5.3 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการบรรยายให้ความรู้แก่ข้าราชการทั่วไปหรือประชาชน (การประชุม รายการวิทยุ/ TV)				
5.4 ตั้งแต่ปี 2545 บุคลากรในศูนย์หัวใจมีผลงานวิชาการ* ด้านหัวใจและหลอดเลือด (ถ้าตอบว่า "มี" กรุณาตอบข้อ 5.5 ด้วย)				
5.5 ตั้งแต่ปี 2545 มีการตีพิมพ์ผลงานวิชาการในข้อ 5.4 ในวารสารวิชาการการแพทย์หรือสาธารณสุข				

* หมายถึง เอกสารบทความเชิงวิชาการ อาจเป็นคู่มือแนวทางปฏิบัติงานระดับ รพ./เครือข่าย หรือรายงานวิจัย

ส่วนที่ 6 ผลการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิศูนย์โรคหัวใจ (จนถึงปัจจุบัน)

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย หรือ น้อยที่สุด)

รายการ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	หมายเหตุ
6.1 เพิ่มการเข้าถึงบริการโรคหัวใจและหลอดเลือด						
6.2 เพิ่มความเป็นธรรมในการรับบริการโรคหัวใจและหลอดเลือด						
6.3 ลดการป่วยตายของผู้ป่วยโรคหัวใจและหลอดเลือด						
6.4 ลดการป่วย (new case) โรคหัวใจและหลอดเลือด						

ส่วนที่ 7 แนวทางการจ่ายค่าตอบแทนบุคลากรศูนย์โรคหัวใจ ในปีงบประมาณ 2550

กรุณาใส่ ☒ ในช่อง ☐

7.1 การจ่ายค่าตอบแทนเป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการระดับประเทศ หรือไม่

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ (กรุณาตอบข้อ 7.2 ด้วย)

7.2 ถ้าข้อ 7.1 ตอบว่า “ไม่ใช่” กรุณาให้ข้อมูลการจ่ายค่าตอบแทนว่าจ่ายอย่างไร

7.2.1. ประเภทบุคลากรที่ได้รับค่าตอบแทน (สามารถตอบได้หลายข้อ)

- ☐ ผู้ทำงานในศูนย์โรคหัวใจ
- ☐ ผู้ทำงานในศูนย์โรคหัวใจ และการบริการที่เกี่ยวข้อง
- ☐ ผู้ทำงานในศูนย์โรคหัวใจ การบริการที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง
- ☐ เจลี่ยให้แพทย์ในสถานพยาบาลทุกคน
- ☐ เจลี่ยให้แพทย์และพยาบาลในสถานพยาบาลทุกคน
- ☐ เจลี่ยให้แพทย์ พยาบาล และวิชาชีพในสถานพยาบาลทุกคน
- ☐ อื่นๆ (กรณาระบุ) .....

7.2.2. อัตราค่าตอบแทน

☐ คงที่ (กรุณาตอบข้อ 7.2.3) ☐ ไม่คงที่ (กรุณาข้ามไปตอบข้อ 7.2.4)

7.2.3. ถ้าในข้อ 7.2.2 ตอบว่า “คงที่” อัตราค่าตอบแทนบุคลากรเป็นอย่างไร

- ☐ เท่ากันทุกคน ..... บาท/เดือน
- ☐ แต่ละคนได้ไม่เท่ากัน (ภายในวิชาชีพเดียวกันได้ไม่เท่ากัน)
  - ♥ แพทย์ สาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - สาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - สาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - สาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - ♥ พยาบาลสาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - สาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - สาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - ♥ วิชาชีพ ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - ♥ วิชาชีพ ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - ♥ เจ้าหน้าที่ ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - ♥ เจ้าหน้าที่ ..... ได้ ..... บาท/เดือน

☐ อื่นๆ (กรณาระบุ) .....

7.2.4. ถ้าในข้อ 7.2.2 ตอบว่า “ไม่คงที่” คิดจากเกณฑ์ในข้อใดบ้าง อย่างไร

7.2.4.1 คิดจากปริมาณบริการ

- ☐ จากผู้รับบริการสิทธิ UC ☐ จากผู้รับบริการทุกสิทธิ
- ☐ ไม่ได้ใช้เกณฑ์นี้ ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

7.2.4.2 คิดจาก รายได้หรือค่าบริการในการบริการโรคหัวใจ

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

7.2.4.3 คัดจาก ความรับผิดชอบหรือภาระงานบริการ

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

7.2.4.4 อื่นๆ (กรุณาระบุ) .....

ส่วนที่ 8 ข้อเสนอแนะ

8.1 ด้านครุภัณฑ์/เครื่องมือ/อุปกรณ์

.....
.....

8.2 ด้านบุคลากร (การพัฒนาวิชาการ/ค่าตอบแทน/ภาระงาน)

.....
.....

8.3 ด้านงบดำเนินการ/การเบิกค่าบริการจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ/การคิดค่าบริการ

.....
.....

8.4 ด้านการบริหารจัดการภายในศูนย์โรคหัวใจหรือสถานพยาบาล

.....
.....

8.5 ด้านการบริหารจัดการเครือข่ายด้านสุขภาพหัวใจในภาพรวม (การพัฒนาระบบ/ดำเนินงาน/สนับสนุน/ประเมินผล)

.....
.....

8.6 ด้านการพัฒนาวิชาการในภาพรวมด้านสุขภาพหัวใจ

.....
.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ตติยภูมิชั้นสูงด้านโรคหัวใจ

ชื่อผู้รวบรวมข้อมูล .....

โทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก .....

e-mail address .....

แบบสำรวจข้อมูลศูนย์บริการตติยภูมิขั้นสูงโรคมะเร็ง (Cancer Excellence Center)

ชุดที่ 1 ทรัพยากรและผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ

ระดับปฏิบัติงาน

คำชี้แจง

แบบสำรวจทรัพยากรและผลการดำเนินงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลโครงการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิศูนย์โรคมะเร็งภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าซึ่งสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย (สวปก.) ดำเนินการ

ผู้ตอบคือ ผู้บริหาร/ผู้จัดการศูนย์มะเร็ง หรือผู้ปฏิบัติงานในศูนย์มะเร็ง ที่ได้รับมอบหมาย

แบบสำรวจประกอบด้วยประเด็นคำถาม 11 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 ศักยภาพของสถานพยาบาล

- ข้อ 1 ระดับของสถานพยาบาล/ศูนย์
- ข้อ 2 ภาระงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยมะเร็ง
- ข้อ 3 การแบ่งความรับผิดชอบการดูแลและรักษาผู้ป่วย แบบเครือข่ายการส่งต่อ
- ข้อ 4 ศักยภาพด้านบุคลากรเฉพาะในการดูแลรักษาผู้ป่วยด้านมะเร็ง
- ข้อ 5 ศักยภาพและจำนวนอุปกรณ์เครื่องมือสำคัญ
- ข้อ 6 การรับ-ส่งต่อผู้ป่วยมะเร็ง ในปีงบประมาณ 2549
- ข้อ 7 ผลผลิตภาพของศูนย์ฯ ที่เป็นจำนวนผู้รับบริการ

ตอนที่ 2 การจัดการระบบและเครือข่ายบริการ

- ข้อ 8 สภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบบริการ การส่งต่อ และเครือข่าย
- ข้อ 9 การพัฒนาบุคลากร
- ข้อ 10 การสร้างองค์ความรู้ และการเผยแพร่งานวิชาการ
- ข้อ 11 ระบบทะเบียนผู้ป่วยโรคมะเร็ง

คณะผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับศูนย์ฯ ของท่านอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาโครงการ การสนับสนุน และการดำเนินงาน อันจะส่งผลย้อนกลับสู่ระบบบริการตติยภูมิในศูนย์ของท่านและภาพรวมประเทศ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เมื่อตอบเสร็จแล้วกรุณารวบรวมแบบสำรวจข้อมูลชุดที่ 1 และ 2 ส่งกลับไปที่

สำนักงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย
สถาบันป๋าราศนราดรุ อาคาร 10 ชั้น (ชั้น 5)
ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์
อำเภอเมือง นนทบุรี 11000

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อคำถามหรือการประเมินผล สามารถติดต่อได้ที่

นักวิจัย โทร 02-590-2366, 089-492-7430 E-mail: weerasak@ihpp.thaigov.net หรือ

ผู้ประสานงานของ สวปก. โทร 089-308-6329 E-mail: sorapong@hisro.or.th

ชื่อ โรงพยาบาล/ศูนย์มะเร็ง .....
ชื่อ ผู้ตอบ/รวบรวมข้อมูล ..... โทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก .....
e-mail address .....

ตอนที่ 1 ศักยภาพของสถานพยาบาล

ทำเครื่องหมาย “✓” ในช่องที่มีความสอดคล้องกับศูนย์ของท่าน

1. ปัจจุบันสถานพยาบาล/ศูนย์ของท่านจัดเป็นระดับใด

- [.....] 1. ระดับ 1 (Excellent Cancer Center)
[.....] 2. ระดับ 2 (Advance Cancer Center)
[.....] 3. ระดับ 3 (General Cancer Center)

2. ปัจจุบันหน่วยงานของท่านมีภาระงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยมะเร็ง ประเภทใดบ้าง (เลือกได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ)

- [.....] 1. มีบริการการตรวจวินิจฉัย 'Diagnosis and Planning Treatment'
[.....] 2. มีบริการรักษาผู้ป่วยมะเร็งโดยการผ่าตัด (Surgery)
[.....] 3. มีบริการรักษาผู้ป่วยมะเร็งโดยเคมีบำบัด (Chemotherapy)
[.....] 4. มีบริการรักษาผู้ป่วยมะเร็งโดยการฉายรังสี (Radiotherapy)
[.....] 5. การดูแลรักษาผู้ป่วยมะเร็งแบบ 'Palliative and Terminal care'
[.....] 6. การศึกษาวิจัยด้านมะเร็งที่เป็น 'Clinical Research'
[.....] 7. การศึกษาวิจัยด้านมะเร็งเพื่อพัฒนารูปแบบ 'Model Development'
[.....] 8. มีการค้นหาผู้ป่วยมะเร็งรายใหม่ จากผู้มารับบริการทั่วไป (Cancer Screening)
[.....] 9. มีการค้นหาผู้มีปัจจัยเสี่ยงต่อโรคมะเร็ง จากผู้มารับบริการทั่วไป (Risk Factor Screening)
[.....] 10. มีสถานพยาบาลเครือข่ายค้นหาผู้มีปัจจัยเสี่ยงต่อโรคมะเร็งระดับชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ (Risk Factor Screening in Community)
[.....] 11. มีสถานพยาบาลเครือข่ายทำโครงการป้องกันโรคมะเร็งระดับชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อป้องกันและควบคุมโรคมะเร็ง (Community Prevention Program)

3. ศูนย์ของท่าน ได้รับการแบ่งความรับผิดชอบการดูแลและรักษาผู้ป่วย แบบเครือข่ายการส่งต่อหรือไม่

- [.....] 1. ไม่มีการแบ่งรูปแบบชัดเจนในการส่งต่อผู้ป่วยมะเร็ง
[.....] 2. มีระบบการแบ่งรูปแบบการส่งต่อผู้ป่วยมะเร็ง แต่ศูนย์นี้ไม่เกี่ยวข้องกับระบบส่งต่อนั้น
[.....] มีระบบการแบ่งรูปแบบการส่งต่อผู้ป่วยมะเร็งชัดเจน และศูนย์ท่านรับผิดชอบในขอบเขต ดังนี้
- 3. จังหวัดในเขตความรับผิดชอบ ..... จังหวัด
  - 4. จำนวนโรงพยาบาลลูกข่าย ..... โรงพยาบาล

4. ศักยภาพด้านบุคลากรเฉพาะในการดูแลรักษาผู้ป่วยด้านมะเร็ง ของศูนย์ของท่าน ในปัจจุบัน โดยคิดเฉพาะบุคลากรที่ทำงานเต็มเวลาเท่านั้น

- จำนวนบุคลากรในศูนย์มะเร็งของท่าน ให้ระบุจำนวน ณ เดือนมิถุนายน 2550
- บุคลากรที่มี หมายถึง ผู้ที่มีตำแหน่งอยู่ในศูนย์นี้ แต่ปัจจุบันอาจปฏิบัติงานในศูนย์นี้หรือไม่ก็ได้
- บุคลากรที่ปฏิบัติงานจริง หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในศูนย์นี้ อาจมีตำแหน่งอยู่ในศูนย์นี้หรือไม่ก็ได้

รายการ		ที่มีตำแหน่งอยู่	ปฏิบัติงานจริง
1	Medical Oncologist		
2	Medical Hematologist		
3	Pediatric Oncologist		
4	Radiation Oncologist		
5	Gynecologist –oncologist		
6	Oncology Surgeon		
7	Cancer Pain specialist		
8	Interventional Radiologist		
9	Nuclear Medicine		
10	Pathologist		
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			
21			
22			
23			
24			
25			
26			

หมายเหตุ กรณีที่ศูนย์ตั้งอยู่หรือเป็นส่วนหนึ่งของโรงพยาบาล แพทย์/บุคลากรโรงพยาบาลที่เวียนมาปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ ให้นับเป็นบุคลากรเต็มเวลาด้วย

5. ศักยภาพและจำนวนอุปกรณ์เครื่องมือสำคัญ ที่มีในปัจจุบันของศูนย์ฯท่าน ณ เดือนมิถุนายน 2550 และจำนวนที่กำลังจัดซื้อในงบประมาณปี 2550

รายการ		หน่วยวัด	จำนวนที่มีในปัจจุบัน	กำลังจัดซื้อภายในปี 2550
1	Biology Lab			
2	Cobalt + Linac			
3	High Dose Rate			
4	3D Planning			
5	IMRT (Intensive)			
6	CT scan			
7	MRI			
8	Mammography			
9	เครื่องวัด + ควบคุมคุณภาพ			
10	รังสีมาตรฐาน			
11	Endoscope			
12	ห้องผสมยาเคมีบำบัด			
13	แบบ Unit dose/Biological safety cabinet			
14	Simulator			
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				

6. อัตราการรับ-ส่งต่อผู้ป่วยมะเร็ง ในปีงบประมาณ 2549 (ระหว่างเดือนตุลาคม 2548- กันยายน 2549) จำแนกตามประเภทบริการและสิทธิประโยชน์คุ้มครองทางสุขภาพ

ประเภทงานบริการ	ประเภทสวัสดิการคุ้มครองสุขภาพ				รวม
	ประกันสังคม	UC	ข้าราชการ	อื่นๆ	
การส่งต่อไปยังศูนย์ที่สูงขึ้น					
การส่งผู้ป่วยกลับสถานพยาบาลเดิม					

หมายเหตุ หากฐานข้อมูลหน่วยงานท่านมีข้อจำกัดในการจำแนกตามสิทธิ ให้ใส่จำนวนเฉพาะในช่องรวมก็ได้

7. ผลผลิตภาพของศูนย์ฯ ที่เป็นจำนวนผู้รับบริการแยกตามประเภทสิทธิประโยชน์คุ้มครองทางสุขภาพ ทั้งในและนอกเวลา
ราชการ ระหว่าง ปีงบประมาณ 2549 (ตุลาคม 2548- กันยายน 2549)

	ประกันสังคม	UC	ข้าราชการ	อื่นๆ	รวม
จำนวนรายตรวจวินิจฉัยโรค					
บริการรักษามะเร็ง จำแนกตามวิธีการ (Mode of treatment)					
▪ Surgery					
▪ Radiation					
▪ Chemotherapy					
งานบริการอื่นๆ (ถ้ามีโปรดระบุ)					
.....					
.....\.					
.....					
.....					
.....					

หมายเหตุ หากฐานข้อมูลหน่วยงานท่านมีข้อจำกัดในการจำแนกตามสิทธิ ให้ใส่จำนวนเฉพาะในช่องรวมก็ได้

ตอนที่ 2 การจัดการระบบและเครือข่ายบริการ

8. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบบริการ การส่งต่อ และเครือข่ายศูนย์มะเร็งของท่าน

จงทำเครื่องหมาย “✓” ในช่องที่มีความสอดคล้องกับศูนย์ของท่านมากที่สุด

ประเด็น	มี/ใช้	ไม่มี/ ไม่ใช้	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ
8.1 ได้มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจในบทบาท การจัดการ ภาระงาน และการปฏิบัติ ระหว่างหน่วยบริหารส่วนกลาง (เช่น สปสช. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) กับศูนย์ฯ	[...]	[...]	[...]
8.2 ได้มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการค้นหาผู้ป่วยระหว่างศูนย์ฯท่านกับสถานพยาบาล/ศูนย์มะเร็งอื่นในเครือข่ายเดียวกัน	[...]	[...]	[...]
8.3 ได้มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการรับส่งต่อผู้ป่วย (Cancer Referral Guidelines) ระหว่างศูนย์ฯ กับสถานพยาบาลอื่นในเครือข่ายเดียวกัน	[...]	[...]	[...]
8.4 ได้มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการรับส่งต่อผู้ป่วยระหว่างศูนย์ฯกับศูนย์มะเร็งอื่นนอกเครือข่าย (ศูนย์ฯระดับเดียวกันหรือต่างระดับก็ได้)	[...]	[...]	[...]
8.5 ในรอบปีที่ผ่านมา บุคลากรในศูนย์ฯของท่านได้เข้าประชุมอบรมรับวิชาการด้านโรคมะเร็งจากศูนย์มะเร็งระดับสูงกว่า	[...]	[...]	[...]
8.6 ในรอบปีที่ผ่านมา ศูนย์ฯของท่านจัดประชุมอบรมให้วิชาการด้านโรคมะเร็งแก่ศูนย์มะเร็ง/สถานพยาบาลระดับที่ต่ำกว่า ในเครือข่ายเดียวกัน	[...]	[...]	[...]
8.7 มีคณะผู้ทรงคุณวุฒิ(ภายในหรือภายนอก)แบบเป็นทางการ เพื่อมาประเมินรับรองศูนย์ฯของท่าน	[...]	[...]	[...]
8.8 การจัดการในศูนย์ฯของท่านมีระบบรับรองคุณภาพ เช่น HA, QA, ISO	[...]	[...]	[...]

9. สภาพปัจจุบันของการพัฒนาบุคลากรในศูนย์มะเร็งของท่าน

จงทำเครื่องหมาย “✓” ในช่องที่มีความสอดคล้องกับศูนย์ของท่านมากที่สุด

ประเด็น	มี/ใช้	ไม่มี/ไม่ใช้	ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ
9.1 ในปัจจุบัน ศูนย์มีแนวทางปฏิบัติกับผู้ป่วยโรคมะเร็งและรับ-ส่งต่อผู้ป่วย (Flow chart management) เป็นแนวทางปฏิบัติ	[...]	[...]	[...]
9.2 ในปัจจุบัน ศูนย์มีแนวทางการตรวจ วินิจฉัยดูแลรักษา (Clinical Practice Guideline) ผู้ป่วยโรคมะเร็งเป็นแนวทางปฏิบัติ	[...]	[...]	[...]
9.3 ในปัจจุบัน ศูนย์มีแนวทางการตรวจ วินิจฉัย ดูแลรักษาผู้ป่วยโรคมะเร็งในศูนย์ของท่านแบบ <u>Multidisciplinary team</u> เช่น ในรูปแบบของ 'case notes'	[...]	[...]	[...]
9.4 ศูนย์มีระบบการแจ้งผู้ป่วยแต่ละรายว่าจะต้องใช้ <u>เวลารอ(คิว)รับการรักษา</u> ยาวนานเท่าไร	[...]	[...]	[...]
9.5 มีระบบติดตาม ที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อไม่ให้มีจำนวนการรอคิวของผู้ป่วยในศูนย์มากเกินไป	[...]	[...]	[...]
9.6 ตั้งแต่ตุลาคม 2549 ถึงปัจจุบัน มีการ <u>ประชุมทำความเข้าใจในการบริการผู้ป่วยโรคมะเร็งระหว่างบุคลากรในศูนย์เอง</u>	[...]	[...]	[...]
9.7 ตั้งแต่ตุลาคม 2549 ถึงปัจจุบัน มีการประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริการผู้ป่วยโรคมะเร็งกับแผนกอื่นๆ ของศูนย์/โรงพยาบาล	[...]	[...]	[...]
9.8 ตั้งแต่ตุลาคม 2549 ถึงปัจจุบัน มีแพทย์ของศูนย์ไปประชุมวิชาการฝึกรอบรมที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเป็นศูนย์มะเร็ง	[...]	[...]	[...]
9.9 ตั้งแต่ตุลาคม 2549 ถึงปัจจุบัน มีพยาบาลของศูนย์ไปประชุมวิชาการฝึกรอบรมที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในศูนย์มะเร็ง	[...]	[...]	[...]
9.10 ตั้งแต่ตุลาคม 2549 ถึงปัจจุบัน มีบุคลากรประเภทอื่นของศูนย์ไปประชุมวิชาการฝึกรอบรมที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในศูนย์มะเร็ง	[...]	[...]	[...]
9.11 ในปัจจุบันมีแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในศูนย์อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร	[...]	[...]	[...]
9.12 ถ้ามีแผนพัฒนาบุคลากร ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 การส่งแพทย์และบุคลากรไปประชุมวิชาการฝึกรอบรม เป็นไปตามแผน ฯ หรือไม่ (ถ้าข้อ 9.11 ตอบว่า “ไม่ใช่/ไม่มี” ข้อนี้ให้เว้นไว้ไม่ต้องตอบ)	[...]	[...]	[...]

10. สภาพปัจจุบันของการพัฒนา การสร้างองค์ความรู้ และการเผยแพร่งานวิชาการศูนย์มะเร็งของท่าน
จงทำเครื่องหมาย “✓” ในช่องที่มีความสอดคล้องกับศูนย์ของท่านมากที่สุด

ประเด็น	มี/ใช้	ไม่มี/ ไม่ใช้	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ
10.1 ตั้งแต่ตุลาคม 2549 ถึงปัจจุบัน มีการบรรยายให้ความรู้ด้านมะเร็งแก่บุคลากร ในศูนย์เอง	[...]	[...]	[...]
10.2 ตั้งแต่ตุลาคม 2549 ถึงปัจจุบัน มีการบรรยายให้ความรู้ด้านมะเร็งแก่บุคลากร นอกศูนย์ฯ (ทั้งใน รพ.เดียวกันและต่าง รพ.)	[...]	[...]	[...]
10.3 ตั้งแต่ตุลาคม 2549 ถึงปัจจุบัน มีการบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป (เช่น การประชุม รายการวิทยุ โทรทัศน์)	[...]	[...]	[...]
10.4 ตั้งแต่ปี 2545 บุคลากรในศูนย์ฯ มีงานวิชาการ/วิจัยด้านมะเร็ง	[...]	[...]	[...]
10.5 ตั้งแต่ปี 2545 มีการตีพิมพ์ผลงานวิชาการ/วิจัยในวารสารวิชาการ ในประเทศ	[...]	[...]	[...]
10.5 ตั้งแต่ปี 2545 มีการตีพิมพ์ผลงานวิชาการ/วิจัยในวารสารวิชาการ ต่างประเทศ	[...]	[...]	[...]

11. ระบบทะเบียนผู้ป่วยโรคมะเร็ง (Cancer Registry) ในศูนย์ฯ

11.1 ศูนย์ของท่านมีระบบทะเบียนผู้ป่วยโรคมะเร็ง หรือไม่

[.....] ยังไม่มีระบบ Cancer Registry ในศูนย์ฯ (สิ้นสุดการทำแบบสอบถาม)

[.....] มี และลงข้อมูลในระบบ Cancer Registry ในศูนย์ฯแล้ว (ตอบคำถามข้อถัดไป)

11.2 ความสมบูรณ์ของระบบ Cancer registry ในศูนย์ท่าน เป็นอย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

[.....] กำลังพัฒนาระบบ การลงข้อมูลจึงยังไม่สมบูรณ์

[.....] มีการปรับข้อมูลในทะเบียนผู้ป่วยมะเร็งทุกรายให้ทันสมัย

[.....] มีการลงทะเบียนผู้ป่วยทุกราย จำแนกตามประเภทของมะเร็ง (Pathology and Sites)

[.....] มีการลงทะเบียนผู้ป่วยทุกราย จำแนกตามระยะของมะเร็ง (Stage of cancer)

[.....] มีการลงทะเบียนผู้ป่วยทุกราย จำแนกตามประเภทของการรักษามะเร็ง (Method of Treatment)

[.....] มีการลงทะเบียนผู้ป่วยทุกราย จำแนกตามประเภทของสิทธิประโยชน์ (Health insurance)

[.....] มีการลงทะเบียนผู้ป่วยทุกราย โดยระบุค่ารักษาพยาบาลเรียกเก็บ (Treatment fee)

[.....] มีการลงทะเบียนรับ-ส่งต่อผู้ป่วยมะเร็งทุกราย

[.....] มีการส่งรายงานฐานข้อมูล สู่หน่วยงานระดับประเทศอย่างสม่ำเสมอ

11.3. ศูนย์ของท่าน ได้นำข้อมูลจากระบบ Cancer registry มาใช้ประโยชน์บ้างหรือไม่ อย่างไร

[.....] ได้นำมาใช้งานแบบสม่ำเสมอ มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

[.....] ถูกนำมาใช้เป็นบางครั้ง โดยถูกนำมาใช้น้อยกว่าปีละครั้ง

[.....] ไม่ได้ถูกนำมาใช้ (สิ้นสุดการทำแบบสอบถาม)

[.....] ไม่มีความเห็น (สิ้นสุดการทำแบบสอบถาม)

11.4 ศูนย์ฯเคยนำฐานข้อมูลจากระบบ Cancer registry มาใช้ในการพัฒนางานของท่านอย่างไรบ้าง

หัวข้อ	ความถี่ของการนำมาใช้ประโยชน์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11.4.1 ใช้ในการณรงค์ป้องกันควบคุมการเกิดมะเร็งรายใหม่	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
11.4.2 ใช้ในการพัฒนาศักยภาพการรักษาเฝ้าระวัง	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
11.4.3 ใช้เพื่อการวางแผนระบบรับ-ส่งต่อผู้ป่วยมะเร็ง	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
11.4.4 ใช้สำหรับการวางแผนพัฒนากำลังคน	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
11.4.5 ใช้ในการวางแผนครุภัณฑ์	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
11.4.6 ใช้ในการวางแผนและเขียนของบประมาณ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

ความเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบบริการสุขภาพตติยภูมิขั้นสูงด้านโรคมะเร็ง

ชื่อผู้รวบรวมข้อมูล .....

โทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก .....

e-mail address .....

แบบสำรวจข้อมูลศูนย์บริการทตติยภุมิซันสูงโรคมะเร็ง (Cancer Excellence Center)

ชุดที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์มะเร็ง

คำชี้แจง

แบบสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารศูนย์มะเร็งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลโครงการพัฒนาระบบบริการทตติยภุมิศูนย์โรคมะเร็งภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าซึ่งสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย (สวปก.) ดำเนินการ

ผู้ตอบ คือ ผู้อำนวยการศูนย์มะเร็ง (กรณีที่ ศูนย์มะเร็งไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโรงพยาบาล)
หรือ หัวหน้า/รองผู้อำนวยการโรงพยาบาลดูแลศูนย์มะเร็งในโรงพยาบาล

แบบสำรวจประกอบด้วยประเด็นคำถาม 6 ข้อ ดังนี้

- ข้อ 1. ความคิดเห็นต่อโครงสร้างและการจัดบริการตรวจรักษาโรคมะเร็ง ณ ปัจจุบัน
- ข้อ 2. ปัจจัยและผลกระทบจากโครงการกับศูนย์ของท่าน
- ข้อ 3. สถานการณ์ปัจจุบันและบทบาทหน้าที่ผู้บริหารต่อการดำเนินการของศูนย์
- ข้อ 4. ความเห็นต่อผลลัพธ์และเป้าหมายในภาพรวมของโครงการ
- ข้อ 5. ความเห็นต่อการบริหารจัดการโครงการ
- ข้อ 6. แนวทางการจ่ายค่าตอบแทนบุคลากร

คณะผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับศูนย์ฯ ของท่านอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาโครงการ การสนับสนุน และการดำเนินงาน อันจะส่งผลย้อนกลับสู่ระบบบริการทตติยภุมิในศูนย์ของท่านและภาพรวมประเทศ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เมื่อตอบเสร็จแล้วกรุณารวบรวมแบบสำรวจข้อมูลชุดที่ 1 และ 2 ส่งกลับมาก็

สำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย
สถาบันปาราศณราดูล อาคาร 10 ชั้น (ชั้น 5)
ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์
อำเภอเมือง นนทบุรี 11000

หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อคำถามหรือการประเมินผล สามารถติดต่ได้ที่
นักวิจัย โทร 02-590-2366, 089-492-7430 E-mail: weerasak@ihpp.thaigov.net หรือ
ผู้ประสานงานของ สวปก. โทร 089-308-6329 E-mail: srapong@hisro.or.th

ชื่อ โรงพยาบาล/ศูนย์มะเร็ง .....

ชื่อผู้ตอบ .....

ตำแหน่งในศูนย์มะเร็ง .....

โทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก ..... e-mail address .....

ข้อ 1. ความคิดเห็นต่อโครงสร้างและการจัดบริการตรวจรักษาโรคมะเร็ง ณ ปัจจุบัน

จงทำเครื่องหมาย “✓” ในคำตอบประเด็นต่างๆ ว่าท่านมีความเห็นสอดคล้องมากน้อยเพียงใด

รายการประเมิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1 ท่านคิดว่า “แพทย์” ในศูนย์ของท่านมีความรู้ทักษะความสามารถในการบริการด้านโรคมะเร็งเป็นอย่างดี	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
1.2 ท่านคิดว่า “พยาบาล” ในศูนย์ของท่านมีความรู้ทักษะความสามารถในการบริการด้านโรคมะเร็งเป็นอย่างดี	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
1.3 ท่านคิดว่า “บุคลากรอื่นๆ” ในศูนย์ของท่านมีความรู้ทักษะความสามารถในการบริการด้านโรคมะเร็งเป็นอย่างดี	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
1.4 ท่านคิดว่า “แพทย์” ในศูนย์ของท่านมีจำนวนเพียงพอกับภาระงานบริการด้านโรคมะเร็ง	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
1.5 ท่านคิดว่า “พยาบาล” ในศูนย์ของท่านมีจำนวนเพียงพอกับภาระงานบริการด้านโรคมะเร็ง	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
1.6 ท่านคิดว่า “บุคลากรอื่นๆ” ในศูนย์ของท่านมีจำนวนเพียงพอกับภาระงานบริการด้านโรคมะเร็ง	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
1.7 ท่านคิดว่า “เครื่องมืออุปกรณ์” กับภาระงานโรคมะเร็งที่ใช้ได้มีจำนวนเพียงพอ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
1.8 ท่านคิดว่า “อาคารสถานที่มีพื้นที่เพียงพอ” ที่จะรองรับภาระงานกับภาระงานโรคมะเร็งที่มี	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
1.9 ท่านคิดว่า “อาคารสถานที่มีสภาพดี สะอาดปลอดภัย” ต่อบุคลากรและผู้รับบริการ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

ข้อ 2. การที่ศูนย์ของท่านได้ตัดสินใจเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาสถานพยาบาลตติยภูมิขั้นสูงด้านมะเร็ง
กับสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มีปัจจัยและผลกระทบกับท่านต่อไปนี้ อย่างไร
จงทำเครื่องหมาย “✓” ในคำตอบประเด็นต่างๆ ว่าท่านมีความเห็นสอดคล้องมากน้อยเพียงใด

โครงการนี้ทำให้	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1 เพิ่มชื่อเสียงและช่วยประสัมพันธ์ให้กับศูนย์ฯ ได้	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2.2 บุคลากรมีโอกาสพัฒนาและอบรมวิชาการมากขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2.3 แพทย์มีแรงจูงใจในการทำงาน จากการได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2.4 พยาบาลมีแรงจูงใจในการทำงาน จากการได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2.5 ลดขวัญกำลังใจของบุคลากรที่ปฏิบัติงานบริการผู้ป่วยมะเร็ง แต่ยังไม่ได้รับค่าตอบแทนเพิ่ม	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2.6 แพทย์ในศูนย์มีภาระงานในการทำงานเพิ่มมากขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2.7 พยาบาลในศูนย์มีภาระในการทำงานเพิ่มขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2.8 การรักษาผู้ป่วยมะเร็งของศูนย์ฯ มีมาตรฐานเพิ่มขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2.9 มีจำนวนคิวผู้ป่วยมะเร็งที่รอรับบริการของศูนย์ฯ น้อยลง	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2.10 ระยะเวลาเฉลี่ยรอรับบริการของผู้ป่วยมะเร็งในศูนย์ฯ สั้นลง	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2.11 ศูนย์ฯ ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์และครุภัณฑ์ เพิ่มขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2.12 ศูนย์ฯ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2.13 ศูนย์ฯ ได้สร้างการพัฒนาเครือข่ายการผู้ป่วยส่งต่อดีขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

ข้อ 3. ด้วยตำแหน่งการเป็นผู้บริหารระดับสูงของศูนย์ ท่านมีบทบาทหน้าที่ รวมทั้งสถานการณ์ปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานของศูนย์มะเร็งหรือการสร้างพัฒนาระบบ ในประเด็นต่อไปนี้ อย่างไร
 จงทำเครื่องหมาย “✓” ในคำตอบประเด็นต่างๆ ว่าสถานการณ์ในศูนย์ของท่าน “มี/ใช่” หรือ “ไม่มี/ไม่ใช่”

ประเด็น	ใช่ / มี	ไม่ใช่ / ไม่มี
3.1 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา/คณะทำงานเฉพาะระดับศูนย์ฯ	[...]	[...]
3.2 ในรอบปีที่ผ่านมา มีการร้องเรียน/ร้องทุกข์จากผู้รับบริการ หรือญาติ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์ฯ	[...]	[...]
3.3 ในรอบปีที่ผ่านมา มีการร้องเรียน/ร้องทุกข์จากผู้รับบริการหรือญาติ เกี่ยวกับการผลการรักษา มะเร็งของศูนย์ฯ	[...]	[...]
3.4 ในรอบปีที่ผ่านมา มีการร้องเรียนจากผู้รับบริการหรือญาติ ให้ปรับปรุงอาคารสถานที่หรือเครื่องมือของศูนย์ฯ	[...]	[...]
3.5 ท่านติดตามการดำเนินงานของศูนย์ฯ อย่างสม่ำเสมอ	[...]	[...]
3.6 ท่านรับทราบรายงานการดำเนินงานของศูนย์ฯรวมทั้งปัญหาอุปสรรคอย่างเป็นระบบ	[...]	[...]

จงทำเครื่องหมาย “✓” ในคำตอบประเด็นต่างๆ ว่าท่านเห็นด้วยกับข้อความหรือสถานการณ์ดังกล่าว สอดคล้องกับศูนย์ มะเร็งของท่าน มากน้อยเพียงใด

ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.7 บุคลากรทุกคนในศูนย์ฯปฏิบัติงานได้ราบรื่นเรียบร้อย	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
3.8 บุคลากรในศูนย์ฯ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
3.9 ท่านได้มีคำแนะนำ/ช่วย แก้ปัญหาของศูนย์ฯอย่างสม่ำเสมอ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
3.10 ท่านได้จัดหาสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อการพัฒนา ระบบ Cancer Registry ของศูนย์ฯ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
3.11 ท่านได้สนับสนุนการอบรมบุคลากรอย่างเพียงพอ เพื่อการพัฒนา ระบบ Cancer Registry ของศูนย์ฯ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

ข้อ 4. ท่านมีความเห็นว่า การดำเนินโครงการพัฒนา Cancer Excellence Center ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ มีโอกาส/ความเป็นไปได้ที่จะได้ผลลัพธ์ต่อระบบบริการสุขภาพในภาพรวมในประเด็นเหล่านี้ มากน้อย เพียงใด
 จงทำเครื่องหมาย “✓” ในคำตอบประเด็นต่างๆ ว่าท่านมีความเห็นสอดคล้องมากน้อยเพียงใด

ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.1 ทำให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งมากขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.2 ทำให้ประชาชนลดพฤติกรรมสุขภาพเสี่ยงต่อโรคมะเร็งได้	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.3 ทำให้ประชาชนตระหนักและเข้าถึงการตรวจคัดกรองมะเร็งในระยะเริ่มต้น มากขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.4 ทำให้สามารถค้นพบผู้ป่วยมะเร็งในระยะเริ่มต้น ได้มากขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.5 ผู้ป่วยมะเร็งได้รับการตรวจวินิจฉัยได้รวดเร็วขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.6 จำนวนผู้ป่วยมะเร็งได้รับการรักษาอย่างทันท่วงทีเพิ่มขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.7 ทำให้ศักยภาพของการให้บริการมะเร็งของศูนย์ต่างๆดีขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.8 ผู้ป่วยมะเร็งได้รับการรักษามีมาตรฐานเพิ่มขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.9 ทำให้ระยะเวลาการรับบริการของผู้ป่วยมะเร็งน้อยลง	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.10 สร้างการพัฒนาเครือข่ายการผู้ป่วยส่งต่อโดยรวมดีขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.11 ให้ผู้ป่วยโรคมะเร็งเข้าถึงบริการได้ดีขึ้น	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.12 สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยโรคมะเร็งที่มีรายได้ต่างกัน	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.13 สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยโรคมะเร็งที่มีสิทธิคุ้มครองสุขภาพต่างกัน	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.14 สร้างความเป็นธรรมการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยโรคมะเร็งที่มีอาศัยในพื้นที่ต่างกันได้ (เช่น กรุงเทพฯกับต่างจังหวัด หรือเมืองกับชนบท)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.15 ทำให้ลดอัตราการเป็นโรคมะเร็งของประเทศในระยะยาว	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
4.16 ทำให้ลดอัตราการป่วยตายจากโรคมะเร็งของประเทศในระยะยาว	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

ข้อ 5. ความคิดเห็นของท่านต่อทิศทางการบริหารจัดการ โครงการการพัฒนาระบบบริการรักษามะเร็งจาก สปสช.

5.1 นโยบายและรูปแบบการทำงานของคณะทำงานพัฒนาบริการตติยภูมิโรคมะเร็ง ตลอดจนการนำไปสู่การปฏิบัติ
ในพื้นที่จริง มีความเป็นไปได้หรือสามารถทำให้บรรลุเป้าหมายแนวคิดเหล่านี้ มากน้อยเพียงใด
ทำเครื่องหมาย “✓” ในช่องว่างในข้อเลือก

ประเด็นแนวคิด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	หมายเหตุ (ระบุ)
5.1.1 สร้างให้มีการบริหารสินทรัพย์ และทรัพยากรด้านสุขภาพ ที่มีอยู่แล้วและพัฒนาให้มีศักยภาพสูงโดยพิจารณาเป็นภาพรวมทั้งในภาครัฐและเอกชน	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	....
5.1.2 สร้างให้เกิดเครือข่ายบริการระดับตติยภูมิ ให้บริการรักษาโรคที่ซับซ้อนใช้ทรัพยากรและค่าใช้จ่ายมาก มีความเชื่อมโยงในแนวดิ่งและแนวราบ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	....
5.1.3 สร้างการลงทุนที่มีเงื่อนไข ให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้ เพื่อลดการลงทุนซ้ำซ้อน	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	....
5.1.4 สามารถกระจายการลงทุนด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ เพื่อให้ประชาชนทุกภูมิภาค ที่มีปัญหาด้านบริการทางการแพทย์ตติยภูมิ เข้าถึงได้ง่าย	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	....
5.1.5 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากร กระจายบุคลากร และสร้างระบบแรงจูงใจ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	....
5.1.6 สนับสนุนการใช้ข้อมูลสถิติโรคในพื้นที่มาประกอบการจัดทำงบประมาณ และสร้างระบบ GIS	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	....

5.2 ความคิดเห็นทั่วไปและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการพัฒนาบุคลากร

.....
.....
.....

5.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการสนับสนุนจ่ายค่าตอบแทนบุคลากร

.....
.....
.....

5.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางการจัดหาอุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่จำเป็น

.....
.....

5.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ ด้านการบริหารจัดการภายในศูนย์ฯ

.....
.....
.....

5.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อ การบริหารจัดการเครือข่ายด้านมะเร็งในภาพรวม (การพัฒนาระบบ/ดำเนินงาน/สนับสนุน/ประเมินผล)

.....

.....

.....

ข้อ 6. แนวทางการจ่ายค่าตอบแทนบุคลากรของศูนย์มะเร็ง ในปีงบประมาณ 2550

6.1 อัตราการจ่ายค่าตอบแทนเป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการส่วนกลาง (สปสช.) หรือไม่

- [...] 1. ใช่
- [...] 2. ไม่ใช่ โดยศูนย์ฯได้แก้ไขปรับปรุงบางส่วน
- [...] 3. ไม่ใช่ โดยศูนย์ฯได้สร้างข้อกำหนดขึ้นใหม่เอง

6.2 ศูนย์ฯของท่านจ่ายค่าตอบแทนกับบุคลากรโดยใช้เกณฑ์ อย่างไร

6.2.1 ประเภทบุคลากรที่ได้รับค่าตอบแทน (คำตอบเลือกได้หลายข้อ)

- [...] 1. เฉลี่ยให้แพทย์เฉพาะทางที่ทำงานในศูนย์มะเร็ง
- [...] 2. เฉลี่ยให้แพทย์ GP ที่ทำงานในศูนย์มะเร็ง
- [...] 3. เฉลี่ยให้เฉพาะพยาบาลที่ทำงานในศูนย์มะเร็ง
- [...] 4. เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นๆผู้ทำงานในศูนย์มะเร็งทุกคน
- [...] 5. เจ้าหน้าที่ผู้ทำงานในศูนย์มะเร็งและบริการที่เกี่ยวข้อง
- [...] 6. เฉลี่ยให้แพทย์ในโรงพยาบาลทุกคน (กรณีที่ศูนย์มะเร็งเป็นส่วนหนึ่งของโรงพยาบาล)
- [...] 7. เฉลี่ยให้พยาบาลในโรงพยาบาลทุกคน (กรณีที่ศูนย์มะเร็งเป็นส่วนหนึ่งของโรงพยาบาล)
- [...] 8. เฉลี่ยให้เจ้าหน้าที่และบุคลากรอื่นๆในโรงพยาบาล (กรณีที่ศูนย์มะเร็งเป็นส่วนหนึ่งของ รพ.)
- [...] 9. อื่นๆ (กรุณาระบุ) .....

6.2.2 อัตราค่าตอบแทนที่จ่ายให้กับบุคลากร

- [...] 1. จ่ายแบบไม่คงที่ ไม่เท่ากันทุกเดือน (ข้ามไปตอบข้อ 6.2.4)
- [...] 2. จ่ายแบบคงที่ทุกเดือน (ตอบข้อ 6.2.3)

6.2.3 ถ้าในข้อ 6.2.2 ตอบว่า “จ่ายแบบคงที่” อัตราค่าตอบแทนบุคลากรเป็นอย่างไร

- [...] 1. เท่ากันทุกคน ..... บาท/เดือน
- [...] ไม่เท่ากัน   2. แพทย์เฉพาะทางได้ ..... บาท/เดือน
3. แพทย์ GP ได้ ..... บาท/เดือน
4. พยาบาลได้ ..... บาท/เดือน
5. วิชาชีพฯ อื่นได้ ..... บาท/เดือน
6. เจ้าหน้าที่อื่นได้ ..... บาท/เดือน
- [...] 7. อื่นๆ (กรุณาระบุ) .....

6.2.4 ถ้าในข้อ 6.2.2 ตอบว่า “จ่ายแบบไม่คงที่” ท่านกำหนดจากเกณฑ์ในข้อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า หนึ่งข้อ)

- [...] 1. คิดจากปริมาณบริการ เฉพาะผู้รับบริการสิทธิ UC
- [...] 2. คิดจากปริมาณบริการ รวมผู้ใช้สิทธิทุกประเภทด้วย
- [...] 3. คิดจากรายได้หรือค่าบริการในการบริการโรคมะเร็งที่ได้รับ
- [...] 4. คิดจากความรับผิดชอบหรือภาระงานบริการ
- [...] 5. อื่นๆ (กรุณาระบุ) .....

ขอขอบพระคุณที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบบริการสุขภาพตติยภูมิขั้นสูงด้านโรคมะเร็ง

ชื่อผู้รวบรวมข้อมูล .....

โทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก .....

e-mail address .....

แบบสำรวจข้อมูลศูนย์บริการทฤษฎีชั้นสูงอุบัติเหตุ ระดับปฏิบัติงาน

คำชี้แจง

แบบสำรวจระดับปฏิบัติงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลโครงการพัฒนาระบบบริการทฤษฎี (excellence center) ด้านอุบัติเหตุภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าซึ่งสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สนับสนุนงบประมาณให้สำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย (สวปก.) ดำเนินการ

ผู้ตอบคือ ผู้บริหารศูนย์อุบัติเหตุ และผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ฯ

แบบสำรวจประกอบด้วย 9 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 โครงสร้างบริการ	หน้า	2
ส่วนที่ 2 การควบคุมป้องกันอุบัติเหตุ	หน้า	3
ส่วนที่ 3 การบริการรักษาอุบัติเหตุ	หน้า	4
ส่วนที่ 4 การพัฒนาระบบบริการ การส่งต่อ และเครือข่าย	หน้า	5
ส่วนที่ 5 การพัฒนาคุณภาพระบบบริการ	หน้า	6
ส่วนที่ 6 การพัฒนาบุคลากรของศูนย์	หน้า	6
ส่วนที่ 7 ผลต่อสถานพยาบาลในการเป็นศูนย์อุบัติเหตุ	หน้า	7
ส่วนที่ 8 ผลงานวิชาการ	หน้า	7
ส่วนที่ 9 แนวทางการจ่ายค่าตอบแทนบุคลากร	หน้า	8
ส่วนที่ 10 ปัญหาอุปสรรคข้อเสนอแนะ	หน้า	9

คณะผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือในการตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับศูนย์ฯ ของท่านอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาโครงการ การสนับสนุน และการดำเนินงาน อันจะส่งผลย้อนกลับสู่ระบบบริการทฤษฎีในสถานพยาบาลของท่านและภาพรวมของประเทศ โดยข้อมูลจะถูกวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวม และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ เมื่อตอบเสร็จแล้วกรุณาส่งกลับมาก็

สำนักงานวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักประกันสุขภาพไทย
สถาบันปราชญ์รัตนสุโขด อาคาร 10 ชั้น (ชั้น 5)
ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์
อำเภอเมือง นนทบุรี 11000

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อคำถามหรือการประเมินผล สามารถติดต่อได้ที่

นักวิจัย โทร 081-428-5108 e-mail : prae001@yahoo.com หรือ

ผู้ประสานงานของ สวปก. โทร 089-308-6329 e-mail : sorapong@hisro.or.th

ชื่อโรงพยาบาล/ศูนย์ .....เป็น Emergency Level .....

ชื่อผู้ให้ข้อมูล ..... โทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก .....

e-mail address .....

ส่วนที่ 1 โครงสร้างการบริการอุบัติเหตุ

ขอบเขตความรับผิดชอบในการดูแลด้านอุบัติเหตุ

ประชากรในเขตรับผิดชอบด้านอุบัติเหตุ _____ คน

จังหวัดในความรับผิดชอบ _____ จังหวัด

อำเภอในความรับผิดชอบ _____ อำเภอ

จำนวนโรงพยาบาลลูกข่าย _____ แห่ง โรงพยาบาลรัฐ _____ แห่ง โรงพยาบาลเอกชน _____ แห่ง

ส่วนที่ 1 (ต่อ) โครงสร้างการบริการตรวจรักษาอุบัติเหตุ ณ เวลาปัจจุบัน

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ

รายการประเมิน	ใช่ อย่างยิ่ง	ใช่	เฉยๆ	ไม่ใช่	ไม่ใช่ อย่างยิ่ง
1.1 บุคลากรมีความรู้ทักษะความสามารถในการบริการด้าน อุบัติเหตุ เป็นอย่างดี					
1.1 แพทย์					
1.2 พยาบาล					
1.3 บุคลากรอื่นๆ					
1.2 มีจำนวนบุคลากรเพียงพอกับการะงานบริการด้านอุบัติเหตุ					
1.2.1 แพทย์					
1.2.2 พยาบาล					
1.2.3 บุคลากรอื่นๆ					
1.3. เครื่องมืออุปกรณ์กับการะงาน OPD อุบัติเหตุ					
1.3.1 มีจำนวนเพียงพอ					
1.3.2 อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี					
1.4. เครื่องมืออุปกรณ์กับการะงาน IPD อุบัติเหตุ					
1.4.1 มีจำนวนเพียงพอ					
1.4.2 อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี					
1.5. อาคารสถานที่กับการะงาน OPD อุบัติเหตุ					
1.5.1 มีพื้นที่เพียงพอในการติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์และใน การบริการ					
1.5.2 สภาพอาคารสถานที่ใช้งานได้ดี สะอาดปลอดภัยต่อ บุคลากรและผู้รับบริการ					
1.6. อาคารสถานที่กับการะงาน IPD อุบัติเหตุ					
1.6.1 มีพื้นที่เพียงพอในการติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์และใน การดูแลผู้ป่วย					
1.6.2 สภาพอาคารสถานที่ใช้งานได้ดี สะอาดปลอดภัยต่อ บุคลากรและผู้ป่วย					

ในความเห็นของท่าน ปัจจุบัน(มิถุนายน 2550) หน่วยงานท่านมีความพร้อมในการเป็นศูนย์อุบัติเหตุ (เมื่อเทียบเกณฑ์มาตรฐาน)เพียงไร

กิจกรรม	พร้อม	ไม่พร้อม	หมายเหตุ
1 บุคลากร			
2 เครื่องมือ ครุภัณฑ์			
3 โครงสร้างหน่วยบริการ			
4 การจัดระบบบริการ			

ระบบทะเบียนผู้ป่วย trauma registry ในศูนย์อุบัติเหตุของท่าน ณ เดือนมิถุนายน 2550

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มี/ใช่, ไม่มี/ไม่ใช่)

กิจกรรม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	หมายเหตุ
1. มีระบบการขึ้นทะเบียนผู้ป่วย(truma registry)			
2. มีการปรับข้อมูลในทะเบียนผู้ป่วยฯ ให้ทันสมัย			
3. มีการลงทะเบียนรับ-ส่งต่อผู้ป่วยฯ ทุกราย			
4. มีการใช้ข้อมูลจากทะเบียนฯ เพื่อการพัฒนาระบบบริการ ดังนี้			
5. มีการใช้ข้อมูลจากทะเบียนฯ เพื่อการพัฒนาระบบบริการและ รณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุในชุมชน			

ส่วนที่ 2 การควบคุมป้องกันอุบัติเหตุ

2.1 มีการวิเคราะห์หากกลุ่มเสี่ยงอุบัติเหตุ หรือทำงานเชิงรุกเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ จากผู้มารับบริการทั่วไปใน สถานพยาบาลของท่าน หรือไม่

☐ มี ☐ ไม่มี

2.2 เครือข่ายของท่านมีการค้นหาพื้นที่เสี่ยงระดับชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ หรือไม่

☐ มี ☐ ไม่มี

2.4 เครือข่ายของท่านมีโครงการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุระดับชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบ หรือไม่

☐ มี ☐ ไม่มี

ส่วนที่ 3 การบริการอุบัติเหตุจากศูนย์อุบัติเหตุนี้ (ทั้งในและนอกเวลาราชการ)

จำแนกตามความพร้อมในการจัดบริการ ณ เดือนมิถุนายน 2550

หน่วยงานศัลยกรรมที่ให้บริการ	ทำได้สมบูรณ์	บริการได้บางส่วน	ต้องส่งต่อ
▪ จักษุศัลยกรรม			
▪ จุฬศัลยกรรม			
▪ ไฟไหม้ น้ำร้อนลวก			
▪ รังสีร่วมรักษา			
▪ ศัลยกรรม หู คอ จมูก			
▪ ศัลยกรรมกระดูก			
▪ ศัลยกรรมช่องปากและฟัน			
▪ ศัลยกรรมตกแต่งและใบหน้า			

หน่วยงานศัลยกรรมที่ให้บริการ	ทำได้สมบูรณ์	บริการได้บางส่วน	ต้องส่งต่อ
▪ ศัลยกรรมทั่วไป			
▪ ศัลยกรรมทางเดินปัสสาวะ			
▪ ศัลยกรรมประสาท			
▪ ศัลยกรรมหัวใจ ทรวงอก และหลอดเลือด			

มีศัลยแพทย์เฉพาะสาขาสมากรให้ บริการได้ 24 ชั่วโมง	มี	ไม่พร้อม	หมายเหตุ
• กุมารศัลยแพทย์			
• จักษุแพทย์			
• ทันตแพทย์			
• ประสาทศัลยแพทย์			
▪ ศัลยแพทย์ตกแต่ง			
▪ ศัลยแพทย์ทั่วไป			
▪ ศัลยแพทย์ทางเดินปัสสาวะ			
▪ ศัลยแพทย์ลำไส้ใหญ่และทวารหนัก			
▪ ศัลยแพทย์หัวใจ ทรวงอก และหลอดเลือด			
▪ ศัลยแพทย์ออร์โธปิดิกส์			
▪ สูติรีแพทย์			
▪ โสตศอนาสิกแพทย์			

ส่วนที่ 4 การพัฒนาระบบบริการ การส่งต่อ และเครือข่าย

(ตั้งแต่ตุลาคม 2549 - มิถุนายน 2550)

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มี/ใช่, ไม่มี/ไม่ใช่ หรือ ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ)

กิจกรรม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	หมายเหตุ
4.1 มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจในบทบาท การจัดการ ภาระงาน และการปฏิบัติ ระหว่างหน่วยบริหารส่วนกลาง (เช่น สปสช. กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) กับศูนย์ของท่าน			
4.2 มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการการรับส่งต่อผู้ป่วย ระหว่างศูนย์อุบัติเหตุของท่าน กับศูนย์อุบัติเหตุอื่นในเครือข่ายเดียวกัน			
4.3 มีการประชุมตกลงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการการรับส่งต่อผู้ป่วย ระหว่างศูนย์อุบัติเหตุของท่าน กับศูนย์อุบัติเหตุอื่นนอกเครือข่าย (อาจเป็นศูนย์ฯ ระดับเดียวกันหรือต่างระดับ)			
4.4 บุคลากรในศูนย์อุบัติเหตุของท่านเข้าประชุมอบรมรับวิชาการด้านการดูแลคนไข้อุบัติเหตุจากศูนย์ฯ ระดับสูงกว่า			

กิจกรรม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	หมายเหตุ
4.5 บุคลากรในศูนย์อุบัติเหตุของท่านเข้าประชุมอบรมรับวิชาการด้านการดูแลคนไข้อุบัติเหตุจากราชวิทยาลัย			
4.6 ศูนย์ของท่านจัดประชุมอบรมให้วิชาการด้านอุบัติเหตุแก่ศูนย์ฯ ระดับต่ำกว่าในเครือข่ายเดียวกัน			
4.7 มีคณะผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรองศูนย์อุบัติเหตุของท่าน			
4.8 จาก 4.7 ถ้ามีการประเมินรับรอง เป็นการประเมินทุกปีหรือไม่			

ในภาพรวมการประสานงานระหว่างศูนย์อุบัติเหตุกับหน่วยบริการระดับรองลงไป

ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ไม่ดี	ไม่ทราบ

ส่วนที่ 5 การพัฒนาคุณภาพระบบบริการ (ตั้งแต่ตุลาคม 2549 - มิถุนายน 2550)

5.1 เกี่ยวกับการรองรับ mass casualty

- ☐ มีแผนงานชัดเจน มีการฝึกซ้อมร่วมกับหน่วยงานภายนอก
- ☐ มีแผนงานชัดเจน มีการฝึกซ้อมภายในหน่วยงาน
- ☐ มีแผน แต่ยังไม่มีการฝึกซ้อม
- ☐ ไม่มีแผนงานชัดเจน
- ☐ ไม่ทราบ ไม่แน่ใจ

5.2 การบริการผู้ประสบภัยที่อายุต่ำกว่า 15 ปี หรือกลุ่มเด็ก

- ☐ มีแพทย์เฉพาะทางเด็ก และมี Protocol ในการดูแลเด็กแยก จากการดูแลผู้ใหญ่
- ☐ มี Protocol ในการดูแลเด็กแยกจากผู้ใหญ่ชัดเจน
- ☐ ไม่มี Protocol เฉพาะสำหรับกลุ่มนี้
- ☐ ไม่ทราบ ไม่แน่ใจ

ส่วนที่ 6 การพัฒนาบุคลากรในศูนย์โรคอุบัติเหตุของท่าน

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มี/ใช่, ไม่มี/ไม่ใช่ หรือ ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ)

กิจกรรม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	หมายเหตุ
6.1 ในปัจจุบันมีแนวทาง manage ผู้ป่วยอุบัติเหตุและรับ-ส่งต่อผู้ป่วยฯ เป็นแนวทางปฏิบัติของศูนย์เอง			
6.2 ในปัจจุบันมีแนวทางการตรวจ วินิจฉัยดูแลรักษาผู้ประสบอุบัติเหตุ เป็นแนวทางปฏิบัติของศูนย์เอง			
6.3 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการประชุมทำความเข้าใจในการบริการผู้ประสบอุบัติเหตุระหว่างบุคลากรในศูนย์เอง			
6.4 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการประชุมทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริการผู้ประสบอุบัติเหตุ กับแผนกอื่น ๆ ของสถานพยาบาล			

กิจกรรม	มี/ใช่	ไม่มี/ไม่ใช่	หมายเหตุ
6.5 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีแพทย์ไปประชุมวิชาการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในศูนย์อุบัติเหตุ			
6.6 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีบุคลากรประเภทอื่นไปประชุมวิชาการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในศูนย์อุบัติเหตุ			
6.7 ในปัจจุบันมีแผนพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในศูนย์อุบัติเหตุ			
6.8 ถ้ามีแผนพัฒนาบุคลากร ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 การส่งแพทย์ไปประชุมวิชาการฝึกอบรม เป็นไปตามแผน ฯ หรือไม่			
6.9 ถ้ามีแผนพัฒนาบุคลากร ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 การส่งบุคลากรประเภทอื่นไปประชุมวิชาการฝึกอบรม เป็นไปตามแผน ฯ หรือไม่			

ส่วนที่ 7 ผลต่อสถานพยาบาลในการเป็นศูนย์อุบัติเหตุ ณ ปัจจุบัน

กรุณาใส่ ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ

รายการ	มาก อย่างยิ่ง	มาก	ไม่มี ผล	น้อย	น้อย อย่างยิ่ง	ไม่ ทราบ/ ไม่ แน่ใจ
7.1 ได้รับการสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ตรวจรักษาคนไข้ อุบัติเหตุ						
7.2 เพิ่มงบดำเนินการหรือรายได้ของสถานพยาบาล						
7.3 เพิ่มภาระด้านการเงินของสถานพยาบาล						
7.4 เพิ่มชื่อเสียงของสถานพยาบาล						
7.5 เป็นโอกาสพัฒนาบุคลากร						
7.6 เพิ่มขวัญกำลังใจบุคลากรในศูนย์อุบัติเหตุ						
7.6.1 ของแพทย์						
7.6.2 ของพยาบาล						
7.7 เพิ่มภาระงานของบุคลากรในศูนย์อุบัติเหตุ						
7.7.1 ของแพทย์						
7.7.2 ของพยาบาล						
7.8 เพิ่มภาระงานของบุคลากรอื่นนอกศูนย์อุบัติเหตุ						

ส่วนที่ 8 ผลงานวิชาการของบุคลากรในศูนย์อุบัติเหตุ

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องคำตอบด้านขวามือ (มี, ไม่มี หรือ ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ)

กิจกรรม	มี/ ใช่	ไม่มี/ ไม่ใช่	ไม่ทราบ/ ไม่แน่ใจ	หมายเหตุ
8.1 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการบรรยายให้ความรู้ด้านอุบัติเหตุแก่บุคลากรในศูนย์ฯ				
8.2 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการบรรยายให้ความรู้ด้านอุบัติเหตุแก่บุคลากรนอกศูนย์ฯ (ทั้งใน รพ.เองและต่าง รพ.)				
8.3 ตั้งแต่ตุลาคม 49-มิถุนายน 50 มีการบรรยายให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป (ประชุม รายการวิทยุ TV)				
8.4 ตั้งแต่ปี 2545 บุคลากรในศูนย์ฯ มีงานวิชาการ/วิจัยด้านอุบัติเหตุ (ถ้าตอบว่า “มี” กรุณาตอบข้อ 6.5 ด้วย)				
8.5 ตั้งแต่ปี 2545 มีการตีพิมพ์ผลงานวิชาการ/วิจัยในข้อ 6.4 ในวารสารวิชาการ (ถ้ามีการตีพิมพ์ กรุณาให้ข้อมูลผลงานในหน้าต่อไปด้วย)				

ส่วนที่ 9 การจ่ายค่าตอบแทนบุคลากร ในปีงบประมาณ 2550

กรุณาใส่ ✓ ในช่อง ☐

9.1 การจ่ายค่าตอบแทนเป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการระดับประเทศ หรือไม่

☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ (กรุณาตอบข้อ 9.2 ด้วย)

9.2 ถ้าข้อ 9.1 ตอบว่า “ไม่ใช่” กรุณาให้ข้อมูลการจ่ายค่าตอบแทนว่าจ่ายอย่างไร

9.2.1 ประเภทบุคลากรที่ได้รับค่าตอบแทน (สามารถตอบได้หลายข้อ)

- ☐ ผู้ทำงานในศูนย์อุบัติเหตุ
- ☐ ผู้ทำงานในศูนย์อุบัติเหตุ และการบริการที่เกี่ยวข้อง
- ☐ ผู้ทำงานในศูนย์อุบัติเหตุ การบริการที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง
- ☐ เฉลี่ยให้แพทย์ในสถานพยาบาลทุกคน
- ☐ เฉลี่ยให้แพทย์และพยาบาลในสถานพยาบาลทุกคน
- ☐ เฉลี่ยให้แพทย์ พยาบาล และวิชาชีพในสถานพยาบาลทุกคน
- ☐ อื่นๆ (กรุณาระบุ) .....

9.2.2 อัตราค่าตอบแทน

☐ คงที่ (กรุณาตอบข้อ 9.2.3) ☐ ไม่คงที่ (กรุณาข้ามไปตอบข้อ 9.2.4)

9.2.3. ถ้าในข้อ 9.2.2 ตอบว่า “คงที่” อัตราค่าตอบแทนบุคลากรเป็นอย่างไร

- ☐ เท่ากันทุกคน ..... บาท/เดือน
- ☐ แต่ละคนได้ไม่เท่ากัน (ภายในวิชาชีพเดียวกันได้ไม่เท่ากัน)
  - ♥ แพทย์ สาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
    - สาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
    - สาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
    - สาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - ♥ พยาบาลสาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
    - สาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
    - สาขา ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - ♥ วิชาชีพ ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - ♥ วิชาชีพ ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - ♥ เจ้าหน้าที่ ..... ได้ ..... บาท/เดือน
  - ♥ เจ้าหน้าที่ ..... ได้ ..... บาท/เดือน
- ☐ อื่นๆ (กรุณาระบุ) .....

9.2.4. ถ้าในข้อ 9.2.2 ตอบว่า “ไม่คงที่” คิดจากเกณฑ์ในข้อใดบ้าง อย่างไร

9.2.4.1 คิดจากปริมาณบริการ

- ☐ จากผู้รับบริการสิทธิ UC ☐ จากผู้รับบริการทุกสิทธิ
- ☐ ไม่ได้ใช้เกณฑ์นี้ ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

9.2.4.2 คิดจาก รายได้หรือค่าบริการในการบริการโรคหัวใจ

- ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

9.2.4.3 คิดจาก ความรับผิดชอบหรือภาระงานบริการ

- ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

9.2.4.4 อื่นๆ (กรุณาระบุ) .....

ส่วนที่ 10 ปัญหาอุปสรรคข้อเสนอแนะ

10.1 ด้านครุภัณฑ์/เครื่องมือ/อุปกรณ์

.....

.....

.....

.....

10.2 ด้านบุคลากร (การพัฒนาวิชาการ/ค่าตอบแทน/ภาระงาน)

.....

.....

.....

.....

10.3 ด้านงบประมาณ/การเบิกค่าบริการจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

.....

.....

.....

.....

10.4 ด้านการบริหารจัดการภายในสถานพยาบาล

.....

.....

.....

.....

10.5 ด้านการบริหารจัดการเครือข่ายด้านสุขภาพอุบัติเหตุในภาพรวม (การพัฒนาระบบ/ดำเนินงาน/สนับสนุน/ประเมินผล)

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ ตติยภูมิชั้นสูงด้านโรคหัวใจ

ชื่อผู้รวบรวมข้อมูล .....

โทรศัพท์ที่ติดต่อสะดวก .....

e-mail address .....

ภาคผนวก 2

รหัสการวินิจฉัยโรคและหัตถการ ICD 9CM (Med) โรคหัวใจ

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
3501	Closed aortic valvotomy	3734	Cath ablation les heart
3502	Closed mitral valvotomy	3761	Pulsation balloon implan
3503	Closed pulmon valvotomy	3762	Implant hrt asst sys NEC
3504	Closed tricuspid valvotomy	3763	Replace hrt assist syst
3552	Pros repair atria def-cl	3764	Remove heart assist sys
3596	Perc heart valvuloplasty	3766	Imp imp pul hrt asst sys
3601	Ptca-1 ves/ath w/o agent	3770	Int insert pacemak lead
3602	Ptca-1 ves/ath w agent	3771	Int insert lead in vent
3604	INTRACORONARY THROMB INFUS	3772	Int insert lead atri-vent
3605	Ptca-multiple vessel/ath	3773	Int insert lead in atrium
3606	Insert of cor art stent	3774	Int or repl lead epicar
3609	Rem of cor art obstr NEC	3775	Revision of lead
3721	Rt heart cardiac cath	3776	Repl tv atri-vent lead
3722	Left heart cardiac cath	3777	Removal of lead w/o repl
3723	Rt/left heart card cath	3778	INSERT TEMP PACEMAKER SYS
3725	CARDIAC BIOPSY	3780	Int or repl perm pacemkr
3726	Cardiac electrophys stim	3781	Int insert 1-cham, non
3727	Cardiac mapping	3782	Int insert 1-cham, rate
3729	HRT/PERICARDIAL PROC NEC	3783	Int insert dual-cham dev

รหัสการวินิจฉัยโรคและหัตถการ ICD 9CM (Surgery) โรคหัวใจ

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
3510	Open valvuloplasty NOS	3594	Conduit artium-pulm art
3511	Opn aortic valvuloplasty	3595	Heart repair revision
3512	Opn mitral valvuloplasty	3598	Other heart septa ops
3513	Opn pulmon valvuloplasty	3599	Other heart valve ops
3514	Opn tricus valvuloplasty	3603	Open coronry angioplasty
3520	Replace heart valve NOS	3610	Aortocoronary bypass NOS
3521	Replace aort valv-tissue	3611	Aortocor bypas-1 cor art
3522	Replace aortic valve NEC	3612	Aortocor bypas-2 cor art
3523	Replace mitr valv-tissue	3613	Aortocor bypas-3 cor art
3524	Replace mitral valve NEC	3614	Aortcor bypas-4+ cor art
3525	Replace pulm valv-tissue	3615	1 int mam-cor art bypass
3526	Replace pulmon valve NEC	3616	2 int mam-cor art bypass
3527	Replace tric valv-tissue	3617	Abd-coron artery bypass
3528	Replace tricus valv NEC	3619	Hrt revas byps anas NEC
3531	Papillary muscle ops	3639	Oth heart revascular
3533	Annuloplasty	3691	Coron vess aneurysm rep
3534	Infundibulectomy	3699	Heart vessel op NEC
3535	Trabecul carneae cord op	3710	Incision of heart NOS
3539	Tiss adj to valv ops NEC	3711	Cardiotomy
3541	ENLARGE EXISTING SEP DEF	3712	Pericardiotomy
3542	Create septal defect	3724	Pericardial biopsy
3550	Prosth rep hrt septa NOS	3731	Pericardiectomy
3551	Pros rep atrial def-opn	3732	Heart aneurysm excision
3553	Prost repair ventric def	3733	Exc/dest oth hrt lesion
3554	Pros rep endocar cushion	3735	Partial ventriculectomy
3561	Graft repair atrial def	3779	Revis or relocate pocket
3562	Graft repair ventric def	3791	Opn chest cardiac massag
3563	Grft rep endocar cushion	3785	Repl pacem w 1-cham, non
3570	Heart septa repair NOS	3786	Repl pacem 1-cham, rate
3571	Atria septa def rep NEC	3787	Repl pacem w dual-cham
3572	Ventr septa def rep NEC	3789	Revise or remove pacemak

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
3573	Endocar cushion rep NEC	3791	Opn chest cardiac massag
3581	Tot repair tetral fallot	3793	INJECTION INTO PERICARD
3582	Total repair of tapvc	3794	Implt/repl carddefib tot
3583	Tot rep truncus arterios	3797	Repl cardiodefib leads
3584	Tot cor transpos grt ves	3798	Repl cardiodefib genratr
3591	Interat ven retrn transp	3799	Other heart/pericard ops
3592	Conduit rt vent-pul art	3900	Systemic-pulm art shunt
3593	Conduit left ventr-aorta		

รหัสการวินิจฉัยโรคมะเร็ง (ICD-10)

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C000	Malignant neoplasm of lip,external upper lip	C571	Malignant neoplasm of broad ligament
C001	Malignant neoplasm of lip,external lower lip	C572	Malignant neoplasm of round ligament
C002	Malignant neoplasm of lip,external lip, unspecified	C573	Malignant neoplasm of parametrium
C003	Malignant neoplasm of lip,upper lip, inner aspect	C574	Malignant neoplasm of uterine adnexa, unspecified
C004	Malignant neoplasm of lip,lower lip, inner aspect	C577	Malignant neoplasm of other specified female genital organs
C005	Malignant neoplasm of lip,unspecified, inner aspect	C578	Malignant neoplasm of overlapping lesion of female genital organs
C006	Malignant neoplasm of lip,commissure of lip	C579	Malignant neoplasm of female genital organ, unspecified
C008	Malignant neoplasm of lip,overlapping lesion of lip	C58	Malignant neoplasm of placenta
C009	Malignant neoplasm or lip, unspecified	C600	Malignant neoplasm of penis, prepuce
C01	Malignant neoplasm of base of tongue	C601	Malignant neoplasm of glans penis
C020	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of tongue,dorsal surface of tongue	C602	Malignant neoplasm of body of penis
C021	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of tongue,border of tongue	C608	Malignant neoplasm of overlapping lesion of penis
C022	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of tongue,ventral surface of tongue	C609	Malignant neoplasm of penis, unspecified
C023	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of tongue,anterior two-thirds of tongue, part unspecified	C61	Malignant neoplasm of prostate

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C024	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of tongue,lingual tonsil	C620	Malignant neoplasm of testis, undescended testis
C028	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of tongue,overlapping lesion of tongue	C621	Malignant neoplasm of testis, descended testis
C029	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of tongue, unspecified	C629	Malignant neoplasm of testis, unspecified
C030	Malignant neoplasm of gum,upper gum	C630	Malignant neoplasm of epididymis
C031	Malignant neoplasm of gum,lower gum	C631	Malignant neoplasm of spermatic cord
C039	Malignant neoplasm of gum, unspecified	C632	Malignant neoplasm of scrotum
C040	Malignant neoplasm of floor of mouth,anterior floor of mouth	C637	Malignant neoplasm of other specified male genital organs
C041	Malignant neoplasm of floor of mouth,lateral floor of mouth	C638	Malignant neoplasm of overlapping lesion of male genital organs
C048	Malignant neoplasm of floor of mouth,overlapping lesion of floor of mouth	C639	Malignant neoplasm of male genital organ, unspecified
C049	Malignant neoplasm of floor of mouth, unspecified	C64	Malignant neoplasm of kidney, except renal pelvis
C050	Malignant neoplasm of palate,hard palate	C65	Malignant neoplasm of renal pelvis
C051	Malignant neoplasm of palate,soft palate	C66	Malignant neoplasm of ureter
C052	Malignant neoplasm of palate,uvula	C670	Malignant neoplasm of trigone of bladder
C058	Malignant neoplasm of palate,overlapping lesion of palate	C671	Malignant neoplasm of dome of bladder
C059	Malignant neoplasm of palate, unspecified	C672	Malignant neoplasm of lateral wall of bladder

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C060	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of mouth, cheek mucosa	C673	Malignant neoplasm of anterior wall of bladder
C061	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of mouth, vestibule of mouth	C674	Malignant neoplasm of posterior wall of bladder
C062	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of mouth, retromolar area	C675	Malignant neoplasm of bladder neck
C068	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of mouth, overlapping lesion of other and unspecified parts of mouth	C676	Malignant neoplasm of ureteric orifice
C069	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of mouth, mouth, unspecified	C677	Malignant neoplasm of urachus
C07	Malignant neoplasm of parotid gland	C678	Malignant neoplasm of overlapping lesion of bladder
C080	Malignant neoplasm of other and unspecified major salivary glands, submandibular gland	C679	Malignant neoplasm of bladder, unspecified
C081	Malignant neoplasm of other and unspecified major salivary glands, sublingual gland	C680	Malignant neoplasm of urethra
C088	Malignant neoplasm of other and unspecified major salivary glands, overlapping lesion of major salivary glands	C681	Malignant neoplasm of paraurethral gland
C089	Malignant neoplasm of other and unspecified major salivary glands, unspecified	C688	Malignant neoplasm of overlapping lesion of urinary organs
C090	Malignant neoplasm of tonsil, tonsillar fossa	C689	Malignant neoplasm of urinary organ, unspecified
C091	Malignant neoplasm of tonsil, tonsillar pillar (anterior)(posterior)	C690	Malignant neoplasm of conjunctiva

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C098	Malignant neoplasm of tonsil, overlapping lesion of tonsil	C691	Malignant neoplasm of cornea
C099	Malignant neoplasm of tonsil, unspecified	C692	Malignant neoplasm of retina
C100	Malignant neoplasm of oropharynx, vallecula	C693	Malignant neoplasm of choroid
C101	Malignant neoplasm of oropharynx, anterior surface of epiglottis	C694	Malignant neoplasm of ciliary body
C102	Malignant neoplasm of oropharynx, lateral wall of oropharynx	C695	Malignant neoplasm of lacrimal gland and duct
C103	Malignant neoplasm of oropharynx, posterior wall of oropharynx	C696	Malignant neoplasm of orbit
C104	Malignant neoplasm of oropharynx, branchial cleft	C698	Malignant neoplasm of overlapping lesion of eye and adnexa
C108	Malignant neoplasm of oropharynx, overlapping lesion of oropharynx	C699	Malignant neoplasm of eye, unspecified
C109	Malignant neoplasm of oropharynx, unspecified	C700	Malignant neoplasm of cerebral meninges
C110	Malignant neoplasm of nasopharynx, superior wall of nasopharynx	C701	Malignant neoplasm of spinal meninges
C111	Malignant neoplasm of nasopharynx, posterior wall of nasopharynx	C709	Malignant neoplasm of meninges, unspecified
C112	Malignant neoplasm of nasopharynx, lateral wall of nasopharynx	C710	Malignant neoplasm of cerebrum, except lobes and ventricles
C113	Malignant neoplasm of nasopharynx, anterior wall of nasopharynx	C711	Malignant neoplasm of frontal lobe
C118	Malignant neoplasm of nasopharynx, overlapping lesion of nasopharynx	C712	Malignant neoplasm of temporal lobe
C119	Malignant neoplasm of nasopharynx, unspecified	C713	Malignant neoplasm of parietal lobe

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C12	Malignant neoplasm of pyriform sinus	C714	Malignant neoplasm of occipital lobe
C130	Malignant neoplasm of hypopharynx, postcricoid region	C715	Malignant neoplasm of cerebral ventricle
C131	Malignant neoplasm of hypopharynx, aryepiglottic fold, hypopharyngeal aspect	C716	Malignant neoplasm of cerebellum
C132	Malignant neoplasm of hypopharynx, posterior wall of hypopharynx	C717	Malignant neoplasm of brain stem
C138	Malignant neoplasm of hypopharynx, overlapping lesion of hypopharynx	C718	Malignant neoplasm of overlapping lesion of brain
C139	Malignant neoplasm of hypopharynx, unspecified	C719	Malignant neoplasm of brain, unspecified
C140	Malignant neoplasm of other and ill-defined sites in the lip,oral cavity and pharynx, unspecified	C720	Malignant neoplasm of spinal cord
C141	Malignant neoplasm of other and ill-defined sites in the lip,oral cavity and pharynx, laryngopharynx	C721	Malignant neoplasm of cauda equina
C142	Malignant neoplasm of other and ill-defined sites in the lip,oral cavity and pharynx, waldeyer's ring	C722	Malignant neoplasm of olfactory nerve
C148	Malignant neoplasm of other and ill-defined sites in the lip,oral cavity and pharynx, overlapping lesion of lip,oral cavity and pharynx	C723	Malignant neoplasm of optic nerve
C150	Malignant neoplasm of oesophagus, cervical part of oesophagus	C724	Malignant neoplasm of acoustic nerve
C151	Malignant neoplasm of oesophagus, thoracic part of oesophagus	C725	Malignant neoplasm of other and unspecified cranial nerves
C152	Malignant neoplasm of oesophagus, abdominal part of oesophagus	C728	Malignant neoplasm of overlapping lesion of brain and other parts of central nervous system

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C153	Malignant neoplasm of oesophagus, upper third of oesophagus	C729	Malignant neoplasm of central nervous system, unspecified
C154	Malignant neoplasm of oesophagus, middle third of oesophagus	C73	Malignant neoplasm of thyroid gland
C155	Malignant neoplasm of oesophagus, lower third of oesophagus	C740	Malignant neoplasm of cortex of adrenal gland
C158	Malignant neoplasm of oesophagus, overlapping lesion of oesophagus	C741	Malignant neoplasm of medulla of adrenal gland
C159	Malignant neoplasm of oesophagus, unspecified	C749	Malignant neoplasm of adrenal gland, unspecified
C160	Malignant neoplasm of stomach, cardia	C750	Malignant neoplasm of parathyroid gland
C161	Malignant neoplasm of stomach, fundus of stomach	C751	Malignant neoplasm of pituitary gland
C162	Malignant neoplasm of stomach, body of stomach	C752	Malignant neoplasm of craniopharyngeal duct
C163	Malignant neoplasm of stomach, pyloric antrum	C753	Malignant neoplasm of pineal gland
C164	Malignant neoplasm of stomach, pylorus	C754	Malignant neoplasm of carotid body
C165	Malignant neoplasm of stomach, lesser curvature of stomach, unspecified	C755	Malignant neoplasm of aortic body and other paraganglia
C166	Malignant neoplasm of stomach, greater curvature of stomach, unspecified	C758	Malignant neoplasm of pluriglandular involvement, unspecified
C168	Malignant neoplasm of stomach, overlapping lesion of stomach	C759	Malignant neoplasm of endocrine gland, unspecified
C169	Malignant neoplasm of stomach, unspecified	C760	Malignant neoplasm of head, face and neck
C170	Malignant neoplasm of small intestine, duodenum	C761	Malignant neoplasm of thorax
C171	Malignant neoplasm of small intestine, jejunum	C762	Malignant neoplasm of abdomen

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C172	Malignant neoplasm of small intestine, ileum	C763	Malignant neoplasm of pelvis
C173	Malignant neoplasm of small intestine, meckel's diverticulum	C764	Malignant neoplasm of upper limb
C178	Malignant neoplasm of small intestine, overlapping lesion of small intestine	C765	Malignant neoplasm of lower limb
C179	Malignant neoplasm of small intestine, unspecified	C767	Malignant neoplasm of other ill-defined sites
C180	Malignant neoplasm of colon, caecum	C768	Malignant neoplasm of overlapping lesion of other and ill-defined sites
C181	Malignant neoplasm of colon, appendix	C770	Malignant neoplasm of lymph nodes of head, face and neck
C182	Malignant neoplasm of colon, ascending colon	C771	Malignant neoplasm of intrathoracic lymph nodes
C183	Malignant neoplasm of colon, hepatic flexure	C772	Malignant neoplasm of intra-abdominal lymph nodes
C184	Malignant neoplasm of colon, transverse colon	C773	Malignant neoplasm of axillary and upper limb lymph nodes
C185	Malignant neoplasm of colon, splenic flexure	C774	Malignant neoplasm of inguinal and lower limb lymph nodes
C186	Malignant neoplasm of colon, descending colon	C775	Malignant neoplasm of intrapelvic lymph nodes
C187	Malignant neoplasm of colon, sigmoid colon	C778	Malignant neoplasm of lymph nodes of multiple regions
C188	Malignant neoplasm of colon, overlapping lesion of colon	C779	Malignant neoplasm of lymph node, unspecified
C189	Malignant neoplasm of colon, unspecified	C780	Secondary malignant neoplasm of lung
C19	Malignant neoplasm of rectosigmoid junction	C781	Secondary malignant neoplasm of mediastinum
C20	Malignant neoplasm of rectum	C782	Secondary malignant neoplasm of pleura

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C210	Malignant neoplasm of anus and anal canal, anus unspecified	C783	Secondary malignant neoplasm of other and unspecified respiratory organs
C211	Malignant neoplasm of anus and anal canal, anal canal	C784	Secondary malignant neoplasm of small intestine
C212	Malignant neoplasm of anus and anal canal, cloacogenic zone	C785	Secondary malignant neoplasm of large intestine and rectum
C218	Malignant neoplasm of anus and anal canal, overlapping lesion of rectum, anus and anal canal	C786	Secondary malignant neoplasm of retroperitoneum and peritoneum
C220	Liver cell carcinoma	C787	Secondary malignant neoplasm of liver
C221	Intrahepatic bile duct carcinoma	C788	Secondary malignant neoplasm of other and unspecified digestive organs
C222	Hepatoblastoma	C790	Secondary malignant neoplasm of kidney and renal pelvis
C223	Angiosarcoma of liver	C791	Secondary malignant neoplasm of bladder and other and unspecified urinary
C224	Other sarcomas of the liver	C792	Secondary malignant neoplasm of skin
C227	Other specified carcinomas of liver	C793	Secondary malignant neoplasm of brain and cerebral meninges
C229	Malignant neoplasm of Liver, unspecified	C794	Secondary malignant neoplasm of other and unspecified parts of nervous system
C23	Malignant neoplasm of gallbladder	C795	Secondary malignant neoplasm of bone and bone marrow
C240	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of biliary tract, extrahepatic bile duct	C796	Secondary malignant neoplasm of ovary
C241	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of biliary tract, ampulla of Vater	C797	Secondary malignant neoplasm of adrenal gland

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C248	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of biliary tract, overlapping lesion of biliary t	C798	Secondary malignant neoplasm of other specified sites
C249	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of biliary tract, biliary tract,unspecified	C80	Malignant neoplasm without specification of site
C250	Malignant neoplasm of pancreas, head of pancreas	C810	Hodgkin's disease: Lymphocytic predominance
C251	Malignant neoplasm of pancreas, body of pancreas	C811	Hodgkin's disease: Nodular sclerosis
C252	Malignant neoplasm of pancreas, tail of pancreas	C812	Hodgkin's disease: Mixed cellularity
C253	Malignant neoplasm of pancreas, pancreatic duct	C813	Hodgkin's disease: Lymphocytic depletion
C254	Malignant neoplasm of pancreas, endocrine pancreas	C817	Other Hodgkin's disease
C257	Malignant neoplasm of pancreas, other parts of pancreas	C819	Hodgkin's disease, unspecified
C258	Malignant neoplasm of pancreas, overlapping lesion of pancreas	C820	Follicular [nodular] non-Hodgkin's lymphoma : Small cleaved cell, follicular
C259	Malignant neoplasm of pancreas, unspecified	C821	Follicular [nodular] non-Hodgkin's lymphoma : Mixed small cleaved and large cell, follicular
C260	Malignant neoplasm of other and ill-defined digestive organs, intestinal tract part unspecified	C822	Follicular [nodular] non-Hodgkin's lymphoma : Large cell, follicular
C261	Malignant neoplasm of other and ill-defined digestive organs, spleen	C827	Other types of follicular non-Hodgkin's lymphoma
C268	Malignant neoplasm of other and ill-defined digestive organs, overlapping lesion of digestive syste	C829	Follicular non-Hodgkin's lymphoma, unspecified
C269	Malignant neoplasm of othet and ill-defined digestive organs, ill-defined sites within the digestive system	C830	Diffuse non-Hodgkin's lymphoma, small cell (diffuse)

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C300	Malignant neoplasm of nasal cavity and middle ear, nasal cavity	C831	Diffuse non-Hodgkin's lymphoma, small cleaved cell (diffuse)
C301	Malignant neoplasm of nasal cavity and middle ear, middle ear	C832	Diffuse non-Hodgkin's lymphoma, mixed small and large cell (diffuse)
C310	Malignant neoplasm of accessory sinuses, maxillary sinus	C833	Diffuse non-Hodgkin's lymphoma, large cell (diffuse)
C311	Malignant neoplasm of accessory sinuses, ethmoidal sinus	C834	Diffuse non-Hodgkin's lymphoma, Immunoblastic (diffuse)
C312	Malignant neoplasm of accessory sinuses, frontal sinus	C835	Diffuse non-Hodgkin's lymphoma, lymphoblastic (diffuse)
C313	Malignant neoplasm of accessory sinuses, sphenoidal sinus	C836	Diffuse non-Hodgkin's lymphoma, undifferentiated (diffuse)
C318	Malignant neoplasm of accessory sinuses, overlapping lesion of accessory sinuses	C837	Diffuse non-Hodgkin's lymphoma, burkitt's tumour
C319	Malignant neoplasm of accessory sinuses, unspecified	C838	Other types of diffuse non-Hodgkin's lymphoma
C320	Malignant neoplasm of larynx, glottis	C839	Diffuse non-Hodgkin's lymphoma, unspecified
C321	Malignant neoplasm of larynx, supraglottis	C840	Peripheral and cutaneous T-cell lymphomas, mycosis fungoides
C322	Malignant neoplasm of larynx, subglottis	C841	Peripheral and cutaneous T-cell lymphomas, sezary's disease
C323	Malignant neoplasm of larynx, laryngeal cartilage	C842	Peripheral and cutaneous T-cell lymphomas, T-zone lymphoma
C328	Malignant neoplasm of larynx, overlapping lesion of larynx	C843	Lymphoepithelioid lymphoma
C329	Malignant neoplasm of larynx, unspecified	C844	Peripheral T-cell lymphoma
C33	Malignant neoplasm of trachea	C845	Other and unspecified T-cell lymphomas
C340	Malignant neoplasm of main bronchus	C850	Lymphosarcoma
C341	Malignant neoplasm of upper lobe, bronchus or lung	C851	B-cell lymphoma, unspecified

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C342	Malignant neoplasm of middle lobe, bronchus or lung	C857	Other specified types of non-Hodgkin's lymphoma
C343	Malignant neoplasm of lower lobe, bronchus or lung	C859	Non-Hodgkin's lymphoma, unspecified type
C348	Malignant neoplasm of overlapping lesion of bronchus and lung	C880	Waldenström's macroglobulinaemia
C349	Malignant neoplasm of bronchus or lung, unspecified	C881	Alpha heavy chain disease
C37	Malignant neoplasm of thymus	C882	Gamma heavy chain disease
C380	Malignant neoplasm of heart	C883	Immunoproliferative small intestinal disease
C381	Malignant neoplasm of anterior mediastinum	C887	Other malignant immunoproliferative diseases
C382	Malignant neoplasm of posterior mediastinum	C889	Malignant immunoproliferative disease, unspecified
C383	Malignant neoplasm of mediastinum, part unspecified	C900	Multiple myeloma
C384	Malignant neoplasm of pleura	C901	Plasma cell leukaemia
C388	Malignant neoplasm of overlapping lesion of heart, mediastinum and pleura	C902	Plasmacytoma, extramedullary
C390	Malignant neoplasm of upper respiratory tract, part unspecified	C910	Acute lymphoblastic leukaemia
C398	Malignant neoplasm of overlapping lesion of respiratory and intrathoracic organs	C911	Chronic lymphocytic leukaemia
C399	Malignant neoplasm of ill-defined sites within the respiratory system	C912	Subacute lymphocytic leukaemia
C400	Malignant neoplasm of scapula and long bones of upper limb	C913	Prolymphocytic leukaemia
C401	Malignant neoplasm of short bones of upper limb	C914	Hairy-cell leukaemia
C402	Malignant neoplasm of long bones of lower limb	C915	Adult T-cell leukaemia

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C403	Malignant neoplasm of short bones of lower limb	C917	Other lymphoid leukaemia
C408	Malignant neoplasm of overlapping lesion of bone and articular cartilage of limbs	C919	Lymphoid leukaemia, unspecified
C409	Malignant neoplasm of bone and articular cartilage of limb, unspecified	C920	Acute myeloid leukaemia
C410	Malignant neoplasm of bones of skull and face	C921	Chronic myeloid leukaemia
C411	Malignant neoplasm of mandible	C922	Subacute myeloid leukaemia
C412	Malignant neoplasm of vertebral column	C923	Myeloid sarcoma
C413	Malignant neoplasm of ribs, sternum and clavicle	C924	Acute promyelocytic leukaemia
C414	Malignant neoplasm of pelvic bones, sacrum and coccyx	C925	Acute myelomonocytic leukaemia
C418	Malignant neoplasm of overlapping lesion of bone and articular cartilage	C927	Other myeloid leukaemia
C419	Malignant neoplasm of bone and articular cartilage, unspecified	C929	Myeloid leukaemia, unspecified
C430	Malignant melanoma of lip	C930	Acute monocytic leukaemia
C431	Malignant melanoma of eyelid, including canthus	C931	Chronic monocytic leukaemia
C432	Malignant melanoma of ear and external auricular canal	C932	Subacute monocytic leukaemia
C433	Malignant melanoma of other and unspecified parts of face	C937	Other monocytic leukaemia
C434	Malignant melanoma of scalp and neck	C939	Monocytic leukaemia, unspecified
C435	Malignant melanoma of trunk	C940	Acute erythraemia and erythroleukaemia
C436	Malignant melanoma of upper limb, including shoulder	C941	Chronic erythraemia

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C437	Malignant melanoma of lower limb, including hip	C942	Acute megakaryoblastic leukaemia
C438	Overlapping malignant melanoma of skin	C943	Mast cell leukaemia
C439	Malignant melanoma of skin, unspecified	C944	Acute panmyelosis
C440	Other malignant neoplasms of skin, skin of lip	C945	Acute myelofibrosis
C441	Other malignant neoplasms of skin of eyelid, including canthus	C947	Other specified leukaemias
C442	Other malignant neoplasms of skin of ear and external auricular canal	C950	Acute leukaemia of unspecified cell type
C443	Other malignant neoplasms of skin of other and unspecified parts of face	C951	Chronic leukaemia of unspecified cell type
C444	Other malignant neoplasms of skin of scalp and neck	C952	Subacute leukaemia of unspecified cell type
C445	Other malignant neoplasms of skin of trunk	C957	Other leukaemia of unspecified cell type
C446	Other malignant neoplasms of skin of upper limb, including shoulder	C959	Leukaemia, unspecified
C447	Other malignant neoplasms of skin of lower limb, including hip	C960	Letterer-Siwe disease
C448	Other malignant neoplasms of overlapping lesion of skin	C961	Malignant histiocytosis
C449	Malignant neoplasm of skin, unspecified	C962	Malignant mast cell tumour
C450	Mesothelioma of pleura	C963	True histiocytic lymphoma
C451	Mesothelioma of peritoneum	C967	Other specified malignant neoplasms of lymphoid, haematopoietic and related tissue
C452	Mesothelioma of pericardium	C969	Malignant neoplasm of lymphoid, haematopoietic and related tissue, unspecified

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C457	Mesothelioma of other sites	C97	Malignant neoplasms of independent (primary) multiple sites
C459	Mesothelioma, unspecified	D000	Carcinoma in situ of lip, oral cavity and pharynx
C460	Kaposi's sarcoma of skin	D001	Carcinoma in situ of oesophagus
C461	Kaposi's sarcoma of soft tissue	D002	Carcinoma in situ of stomach
C462	Kaposi's sarcoma of palate	D010	Carcinoma in situ of colon
C463	Kaposi's sarcoma of lymph nodes	D011	Carcinoma in situ of rectosigmoid junction
C467	Kaposi's sarcoma of other sites	D012	Carcinoma in situ of rectum
C468	Kaposi's sarcoma of multiple organs	D013	Carcinoma in situ of anus and anal canal
C469	Kaposi's sarcoma, unspecified	D014	Carcinoma in situ of other and unspecified parts of intestine
C470	Malignant neoplasm of peripheral nerves of head, face and neck	D015	Carcinoma in situ of liver, gallbladder and bile ducts
C471	Malignant neoplasm of peripheral nerves of upper limb, including shoulder	D017	Carcinoma in situ of other specified digestive organs
C472	Malignant neoplasm of peripheral nerves of lower limb, including hip	D019	Carcinoma in situ of digestive organ, unspecified
C473	Malignant neoplasm of peripheral nerves of thorax	D020	Carcinoma in situ of larynx
C474	Malignant neoplasm of peripheral nerves of abdomen	D021	Carcinoma in situ of trachea
C475	Malignant neoplasm of peripheral nerves of pelvis	D022	Carcinoma in situ of bronchus and lung
C476	Malignant neoplasm of peripheral nerves of trunk, unspecified	D023	Carcinoma in situ of other parts of respiratory system
C478	Malignant neoplasm of overlapping lesion of peripheral nerves and autonomic nervous system	D024	Carcinoma in situ of respiratory system, unspecified
C479	Malignant neoplasm of peripheral nerves and autonomic nervous system, unspecified	D030	Melanoma in situ of lip

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C480	Malignant neoplasm of retroperitoneum	D031	Melanoma in situ of eyelid, including canthus
C481	Malignant neoplasm of specified parts of peritoneum	D032	Melanoma in situ of ear and external auricular canal
C482	Malignant neoplasm of peritoneum, unspecified	D033	Melanoma in situ of other and unspecified parts of face
C488	Malignant neoplasm of overlapping lesion of retroperitoneum and peritoneum	D034	Melanoma in situ of scalp and neck
C490	Malignant neoplasm of connective and soft tissue of head, face and neck	D035	Melanoma in situ of trunk
C491	Malignant neoplasm of connective and soft tissue of upper limb, including shoulder	D036	Melanoma in situ of upper limb, including shoulder
C492	Malignant neoplasm of connective and soft tissue of lower limb, including hip	D037	Melanoma in situ of lower limb, including hip
C493	Malignant neoplasm of connective and soft tissue of thorax	D038	Melanoma in situ of other sites
C494	Malignant neoplasm of connective and soft tissue of abdomen	D039	Melanoma in situ, unspecified
C495	Malignant neoplasm of connective and soft tissue of pelvis	D040	Carcinoma in situ of skin of lip
C496	Malignant neoplasm of connective and soft tissue of trunk, unspecified	D041	Carcinoma in situ of skin of eyelid, including canthus
C498	Malignant neoplasm of overlapping lesion of connective and soft tissue	D042	Carcinoma in situ of skin of ear and external auricular canal
C499	Malignant neoplasm of connective and soft tissue, unspecified	D043	Carcinoma in situ of skin of other and unspecified parts of face
C500	Malignant neoplasm of breast, nipple and areola	D044	Carcinoma in situ of skin of scalp and neck
C501	Malignant neoplasm of central portion of breast	D045	Carcinoma in situ of skin of trunk

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C502	Malignant neoplasm of upper-inner quadrant of breast	D046	Carcinoma in situ of skin of upper limb, including shoulder
C503	Malignant neoplasm of lower-inner quadrant of breast	D047	Carcinoma in situ of skin of lower limb, including hip
C504	Malignant neoplasm of upper-outer quadrant of breast	D048	Carcinoma in situ of skin of other sites
C505	Malignant neoplasm of lower-outer quadrant of breast	D049	Carcinoma in situ of skin, unspecified
C506	Malignant neoplasm of axillary tail of breast	D050	Carcinoma in situ of breast, lobular carcinoma in situ
C508	Malignant neoplasm of overlapping lesion of breast	D051	Carcinoma in situ of breast, intraductal carcinoma in situ
C509	Malignant neoplasm of breast, unspecified	D057	Other carcinoma in situ of breast
C510	Malignant neoplasm of vulva, labium majus	D059	Carcinoma in situ of breast, unspecified
C511	Malignant neoplasm of vulva, labium minus	D060	Carcinoma in situ of cervix uteri, endocervix
C512	Malignant neoplasm of vulva, clitoris	D061	Carcinoma in situ of cervix uteri, exocervix
C518	Malignant neoplasm of overlapping lesion of vulva	D067	Carcinoma in situ of cervix uteri, other parts of cervix
C519	Malignant neoplasm of vulva, unspecified	D069	Carcinoma in situ of cervix, unspecified
C52	Malignant neoplasm of vagina	D070	Carcinoma in situ of endometrium
C530	Malignant neoplasm of endocervix	D071	Carcinoma in situ of vulva
C531	Malignant neoplasm of exocervix	D072	Carcinoma in situ of vagina
C538	Malignant neoplasm of overlapping lesion of cervix uteri	D073	Carcinoma in situ of other and unspecified female genital organs
C539	Malignant neoplasm of cervix uteri, unspecified	D074	Carcinoma in situ of penis
C540	Malignant neoplasm of isthmus uteri	D075	Carcinoma in situ of prostate
C541	Malignant neoplasm of endometrium	D076	Carcinoma in situ of other and unspecified male genital organs
C542	Malignant neoplasm of myometrium	D090	Carcinoma in situ of bladder

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
C543	Malignant neoplasm of fundus uteri	D091	Carcinoma in situ of other and unspecified urinary organs
C548	Malignant neoplasm of overlapping lesion of corpus uteri	D092	Carcinoma in situ of eye
C549	Malignant neoplasm of corpus uteri, unspecified	D093	Carcinoma in situ of thyroid and other endocrine glands
C55	Malignant neoplasm of uterus, part unspecified	D097	Carcinoma in situ of other specified sites
C56	Malignant neoplasm of ovary	D099	Carcinoma in situ, unspecified
C570	Malignant neoplasm of fallopian tube		

รหัสการวินิจฉัยการบาดเจ็บ (ICD-10)

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S000	Superficial injury of scalp	S901	Contusion of toe(s) without damage to nail
S001	Contusion of eyelid and periocular area	S902	Contusion of toe(s) with damage to nail
S002	Other superficial injuries of eyelid and periocular area	S903	Contusion of other and unspecified parts of foot
S003	Superficial injury of nose	S907	Multiple superficial injuries of ankle and foot
S004	Superficial injury of ear	S908	Other superficial injuries of ankle and foot
S005	Superficial injury of lip and oral cavity	S909	Superficial injury of ankle and foot, unspecified
S007	Multiple superficial injuries of head	S910	Open wound of ankle
S008	Superficial injury of other parts of head	S911	Open wound of toe(s) without damage to nail
S009	Superficial injury of head, part unspecified	S912	Open wound of toe(s) with damage to nail
S010	Open wound of scalp	S913	Open wound of other parts of foot
S011	Open wound of eyelid and periocular area	S917	Multiple open wounds of ankle and foot
S012	Open wound of nose	S920	Fracture of calcaneus
S013	Open wound of ear	S9200	Fracture of calcaneus: closed
S014	Open wound of cheek and temporomandibular area	S9201	Fracture of calcaneus: open
S015	Open wound of lip and oral cavity	S921	Fracture of talus
S017	Multiple open wounds of head	S9210	Fracture of talus: closed
S018	Open wound of other parts of head	S9211	Fracture of talus: open
S019	Open wound of head, part unspecified	S922	Fracture of other tarsal bone(s)
S020	Fracture of vault of skull	S9220	Fracture of other tarsal bones: closed
S0200	Fracture of vault of skull: closed	S9221	Fracture of other tarsal bones: open
S0201	Fracture of vault of skull: open	S923	Fracture of metatarsal bone

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S021	Fracture of base of skull	S9230	Fracture of metatarsal bone: closed
S0210	Fracture of base of skull: closed	S9231	Fracture of metatarsal bone: open
S0211	Fracture of base of skull: open	S924	Fracture of great toe
S022	Fracture of nasal bones	S9240	Fracture of great toe: closed
S0220	Fracture of nasal bones: closed	S9241	Fracture of great toe: open
S0221	Fracture of nasal bones: open	S925	Fracture of other toe
S023	Fracture of orbital floor	S9250	Fracture of other toe: closed
S0230	Fracture of orbital floor: closed	S9251	Fracture of other toe: open
S0231	Fracture of orbital floor: open	S927	Multiple fractures of foot
S024	Fracture of malar and maxillary bones	S9270	Multiple fractures of foot: closed
S0240	Fracture of malar and maxillary bones: closed	S9271	Multiple fractures of foot: open
S0241	Fracture of malar and maxillary bones: open	S929	Fracture of foot, unspecified
S025	Fracture of tooth	S9290	Fracture of foot, unspecified: closed
S0250	Fracture of tooth: closed	S9291	Fracture of foot, unspecified: open
S0251	Fracture of tooth: open	S930	Dislocation of ankle joint
S026	Fracture of mandible	S931	Dislocation of toe(s)
S0260	Fracture of mandible: closed	S932	Rupture of ligaments at ankle and foot level
S0261	Fracture of mandible: open	S933	Dislocation of other and unspecified parts of foot
S027	Multiple fractures involving skull and facial bones	S934	Sprain and strain of ankle
S0270	Multiple fractures involving skull and facial bones: closed	S935	Sprain and strain of toe(s)
S0271	Multiple fractures involving skull and facial bones: open	S936	Sprain and strain of other and unspecified parts of foot
S028	Fractures of other skull and facial bones	S940	Injury of lateral plantar nerve
S0280	Fractures of other skull and facial bones: closed	S941	Injury of medial plantar nerve
S0281	Fractures of other skull and facial bones: open	S942	Injury of deep peroneal nerve at ankle and foot level

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S029	Fracture of skull or facial bones, part unspecified	S943	Injury of cutaneous sensory nerve at ankle and foot level
S0290	Fracture of skull or facial bones, part unspecified: closed	S947	Injury of multiple nerves at ankle and foot level
S0291	Fracture of skull or facial bones, part unspecified: open	S948	Injury of other nerves at ankle and foot level
S030	Dislocation of jaw	S949	Injury of unspecified nerve at ankle and foot level
S031	Dislocation of septal cartilage of nose	S950	Injury of dorsal artery of foot
S032	Dislocation of tooth	S951	Injury of plantar artery of foot
S033	Dislocation of other and unspecified parts of head	S952	Injury of dorsal vein of foot
S034	Sprain and strain of jaw	S957	Injury of multiple blood vessels at ankle and foot level
S035	Sprain and strain of joints and ligaments of other and unspecified parts of head	S958	Injury of other blood vessels at ankle and foot level
S040	Injury of optic nerve and pathways	S959	Injury of unspecified blood vessel at ankle and foot level
S041	Injury of oculomotor nerve	S960	Injury of muscle and tendon of long flexor muscle of toe at ankle and foot level
S042	Injury of trochlear nerve	S961	Injury of muscle and tendon of long extensor muscle of toe at ankle and foot level
S043	Injury of trigeminal nerve	S962	Injury of intrinsic muscle and tendon at ankle and foot level
S044	Injury of abducent nerve	S967	Injury of multiple muscles and tendons at ankle and foot level
S045	Injury of facial nerve	S968	Injury of other muscles and tendons at ankle and foot level
S046	Injury of acoustic nerve	S969	Injury of unspecified muscle and tendon of ankle and foot
S047	Injury of accessory nerve	S970	Crushing injury of ankle

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S048	Injury of other cranial nerves	S971	Crushing injury of toe(s)
S049	Injury of unspecified cranial nerve	S978	Crushing injury of other parts of ankle and foot
S050	Injury of conjunctiva and corneal abrasion without mention of foreign body	S980	Traumatic amputation of foot at ankle level
S051	Contusion of eyeball and orbital tissues	S981	Traumatic amputation of one toe
S052	Ocular laceration and rupture with prolapse or loss of intraocular tissue	S982	Traumatic amputation of two or more toes
S053	Ocular laceration without prolapse or loss of intraocular tissue	S983	Traumatic amputation of other parts of foot
S054	Penetrating wound of orbit with or without foreign body	S984	Traumatic amputation of foot, level unspecified
S055	Penetrating wound of eyeball with foreign body	S997	Multiple injuries of ankle and foot
S056	Penetrating wound of eyeball without foreign body	S998	Other specified injuries of ankle and foot
S057	Avulsion of eye	S999	Unspecified injury of ankle and foot
S058	Other injuries of eye and orbit	T000	Superficial injuries involving head with neck
S059	Injury of eye and orbit, part unspecified	T001	Superficial injuries involving thorax with abdomen, lower back and pelvis
S060	Concussion	T002	Superficial injuries involving multiple regions of upper limb(s)
S0600	Concussion: without open intracranial wound	T003	Superficial injuries involving multiple regions of lower limb(s)
S0601	Concussion: with open intracranial wound	T006	Superficial injuries involving multiple regions of upper limb(s) with lower
S061	Traumatic cerebral oedema	T008	Superficial injuries involving other combinations of body regions
S0610	Traumatic cerebral oedema: without open intracranial wound	T009	Multiple superficial injuries, unspecified

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S0611	Traumatic cerebral oedema: with open intracranial wound	T010	Open wounds involving head with neck
S062	Diffuse brain injury	T011	Open wounds involving thorax with abdomen, lower back and pelvis
S0620	Diffuse brain injury: without open intracranial wound	T012	Open wounds involving multiple regions of upper limb(s)
S0621	Diffuse brain injury: with open intracranial wound	T013	Open wounds involving multiple regions of lower limb(s)
S063	Focal brain injury	T016	Open wounds involving multiple regions of upper limb(s) with lower limb(s)
S0630	Focal brain injury: without open intracranial wound	T018	Open wounds involving other combinations of body regions
S0631	Focal brain injury: with open intracranial wound	T019	Multiple open wounds, unspecified
S064	Epidural haemorrhage	T020	Fractures involving head with neck
S0640	Epidural haemorrhage: without open intracranial wound	T0200	Fractures involving head with neck: closed
S0641	Epidural haemorrhage: with open intracranial wound	T0201	Fractures involving head with neck: open
S065	Traumatic subdural haemorrhage	T021	Fractures involving thorax with lower back and pelvis
S0650	Traumatic subdural haemorrhage: without open intracranial wound	T0210	Fractures involving thorax with lower back and pelvis: closed
S0651	Traumatic subdural haemorrhage: with open intracranial wound	T0211	Fractures involving thorax with lower back and pelvis: open
S066	Traumatic subarachnoid haemorrhage	T022	Fractures involving multiple regions of one upper limb
S0660	Traumatic subarachnoid haemorrhage: without open intracranial wound	T0220	Fractures involving multiple regions of one upper limb: closed
S0661	Traumatic subarachnoid haemorrhage: with open intracranial wound	T0221	Fractures involving multiple regions of one upper limb: open

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S067	Intracranial injury with prolonged coma	T023	Fractures involving multiple regions of one lower limb
S0670	Intracranial injury with prolonged coma: without open intracranial wound	T0230	Fractures involving multiple regions of one lower limb: closed
S0671	Intracranial injury with prolonged coma: with open intracranial wound	T0231	Fractures involving multiple regions of one lower limb: open
S068	Other intracranial injuries	T024	Fractures involving multiple regions of both upper limbs
S0680	Other intracranial injuries: without open intracranial wound	T0240	Fractures involving multiple regions of both upper limbs: closed
S0681	Other intracranial injuries: with open intracranial wound	T0241	Fractures involving multiple regions of both upper limbs: open
S069	Intracranial injury, unspecified	T025	Fractures involving multiple regions of both lower limbs
S0690	Intracranial injury, unspecified: without open intracranial wound	T0250	Fractures involving multiple regions of both lower limbs: closed
S0691	Intracranial injury, unspecified: with open intracranial wound	T0251	Fractures involving multiple regions of both lower limbs: open
S070	Crushing injury of face	T026	Fractures involving multiple regions of upper limb(s) with lower limb(s)
S071	Crushing injury of skull	T0260	Fractures involving multiple regions of upper limb(s) with lower limb(s): closed
S078	Crushing injury of other parts of head	T0261	Fractures involving multiple regions of upper limb(s) with lower limb(s): open
S079	Crushing injury of head, part unspecified	T027	Fractures involving thorax with lower back and pelvis with limb(s)
S080	Avulsion of scalp	T0270	Fractures involving thorax with lower back and pelvis with limb(s): closed
S081	Traumatic amputation of ear	T0271	Fractures involving thorax with lower back and pelvis with limb(s): open

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S088	Traumatic amputation of other parts of head	T028	Fractures involving other combinations of body regions
S089	Traumatic amputation of unspecified part of head	T0280	Fractures involving other combinations of body regions: closed
S090	Injury of blood vessels of head, not elsewhere classified	T0281	Fractures involving other combinations of body regions: open
S091	Injury of muscle and tendon of head	T029	Multiple fractures, unspecified
S092	Traumatic rupture of ear drum	T0290	Multiple fractures, unspecified: closed
S097	Multiple injuries of head	T0291	Multiple fractures, unspecified: open
S098	Other specified injuries of head	T030	Dislocations, sprains and strains involving head with neck
S099	Unspecified injury of head	T031	Dislocations, sprains and strains involving thorax with lower back and pelvis
S100	Contusion of throat	T032	Dislocations, sprains and strains involving multiple regions of upper limb(s)
S101	Other and unspecified superficial injuries of throat	T033	Dislocations, sprains and strains involving multiple regions of lower limb(s)
S107	Multiple superficial injuries of neck	T034	Dislocations, sprains and strains involving multiple regions of upper limb(s) with lower limb(s)
S108	Superficial injury of other parts of neck	T038	Dislocations, sprains and strains involving other combinations of body regions
S109	Superficial injury of neck, part unspecified	T039	Multiple dislocations, sprains and strains, unspecified
S110	Open wound involving larynx and trachea	T040	Crushing injuries involving head with neck
S111	Open wound involving thyroid gland	T041	Crushing injuries involving thorax with abdomen, lower back and pelvis

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S112	Open wound involving pharynx and cervical oesophagus	T042	Crushing injuries involving multiple regions of upper limb(s)
S117	Multiple open wounds of neck	T043	Crushing injuries involving multiple regions of lower limb(s)
S118	Open wound of other parts of neck	T044	Crushing injuries involving multiple regions of upper limb(s), with lower
S119	Open wound of neck, part unspecified	T047	Crushing injuries of thorax with abdomen, lower back and pelvis with limb(s)
S120	Fracture of first cervical vertebra	T048	Crushing injuries involving other combinations of body regions
S1200	Fracture of first cervical vertebra: closed	T049	Multiple crushing injuries, unspecified
S1201	Fracture of first cervical vertebra: open	T050	Traumatic amputation of both hands
S121	Fracture of second cervical vertebra	T051	Traumatic amputation of one hand and other arm [any level, except hand]
S1210	Fracture of second cervical vertebra: closed	T052	Traumatic amputation of both arms [any level]
S1211	Fracture of second cervical vertebra: open	T053	Traumatic amputation of both feet
S122	Fracture of other specified cervical vertebra	T054	Traumatic amputation of one foot and other leg [any level, except foot]
S1220	Fracture of other specified cervical vertebra: closed	T055	Traumatic amputation of both legs [any level]
S1221	Fracture of other specified cervical vertebra: open	T056	Traumatic amputation of upper and lower limbs, any combination [any level]
S127	Multiple fractures of cervical spine	T058	Traumatic amputations involving other combinations of body regions
S1270	Multiple fractures of cervical spine: closed	T059	Multiple traumatic amputations, unspecified

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S1271	Multiple fractures of cervical spine: open	T060	Injuries of brain and cranial nerves with injuries of nerves and spinal cord at neck level
S128	Fracture of other parts of neck	T061	Injuries of nerves and spinal cord involving other multiple body regions
S1280	Fracture of other parts of neck: closed	T062	Injuries of nerves involving multiple body regions
S1281	Fracture of other parts of neck: open	T063	Injuries of blood vessels involving multiple body regions
S129	Fracture of neck, part unspecified	T064	Injuries of muscles and tendons involving multiple body regions
S1290	Fracture of neck, part unspecified: closed	T065	Injuries of intrathoracic organs with intra-abdominal and pelvic organs
S1291	Fracture of neck, part unspecified: open	T068	Other specified injuries involving multiple body regions
S130	Traumatic rupture of cervical intervertebral disc	T07	Unspecified multiple injuries
S131	Dislocation of cervical vertebra	T08	Fracture of spine, level unspecified
S132	Dislocation of other and unspecified parts of neck	T080	Fracture of spine, level unspecified: closed
S133	Multiple dislocations of neck	T081	Fracture of spine, level unspecified: open
S134	Sprain and strain of cervical spine	T090	Superficial injury of trunk, level unspecified
S135	Sprain and strain of thyroid region	T091	Open wound of trunk, level unspecified
S136	Sprain and strain of joints and ligaments of other and unspecified parts of neck	T092	Dislocation, sprain and strain of unspecified joint and ligament of trunk
S140	Concussion and oedema of cervical spinal cord	T093	Injury of spinal cord, level unspecified
S141	Other and unspecified injuries of cervical spinal cord	T094	Injury of unspecified nerve, spinal nerve root and plexus of trunk

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S142	Injury of nerve root of cervical spine	T095	Injury of unspecified muscle and tendon of trunk
S143	Injury of brachial plexus	T096	Traumatic amputation of trunk, level unspecified
S144	Injury of peripheral nerves of neck	T098	Other specified injuries of trunk, level unspecified
S145	Injury of cervical sympathetic nerves	T099	Unspecified injury of trunk, level unspecified
S146	Injury of other and unspecified nerves of neck	T10	Fracture of upper limb, level unspecified
S150	Injury of carotid artery	T100	Fracture of upper limb, level unspecified: closed
S151	Injury of vertebral artery	T101	Fracture of upper limb, level unspecified: open
S152	Injury of external jugular vein	T110	Superficial injury of arm, level unspecified
S153	Injury of internal jugular vein	T111	Open wound of upper limb, level unspecified
S157	Injury of multiple blood vessels at neck level	T112	Dislocation, sprain and strain of unspecified joint and ligament of upper limb, level unspecified
S158	Injury of other blood vessels at neck level	T113	Injury of unspecified nerve of upper limb, level unspecified
S159	Injury of unspecified blood vessel at neck level	T114	Injury of unspecified blood vessel of upper limb, level unspecified
S16	Injury of muscle and tendon at neck level	T115	Injury of unspecified muscle and tendon of upper limb, level unspecified
S170	Crushing injury of larynx and trachea	T116	Traumatic amputation of upper limb, level unspecified
S178	Crushing injury of other parts of neck	T118	Other specified injuries of upper limb, level unspecified
S179	Crushing injury of neck, part unspecified	T119	Unspecified injury of upper limb, level unspecified

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S18	Traumatic amputation at neck level	T12	Fracture of lower limb, level unspecified
S197	Multiple injuries of neck	T120	Fracture of lower limb, level unspecified: closed
S198	Other specified injuries of neck	T121	Fracture of lower limb, level unspecified: open
S199	Unspecified injury of neck	T130	Superficial injury of lower limb, level unspecified
S200	Contusion of breast	T131	Open wound of lower limb, level unspecified
S201	Other and unspecified superficial injuries of breast	T132	Dislocation, sprain and strain of unspecified joint and ligament of lower limb, level unspecified
S202	Contusion of thorax	T133	Injury of unspecified nerve of lower limb, level unspecified
S203	Other superficial injuries of front wall of thorax	T134	Injury of unspecified blood vessel of lower limb, level unspecified
S204	Other superficial injuries of back wall of thorax	T135	Injury of unspecified muscle and tendon of lower limb, level unspecified
S207	Multiple superficial injuries of thorax	T136	Traumatic amputation of lower limb, level unspecified
S208	Superficial injury of other and unspecified parts of thorax	T138	Other specified injuries of lower limb, level unspecified
S210	Open wound of breast	T139	Unspecified injury of lower limb, level unspecified
S211	Open wound of front wall of thorax	T140	Superficial injury of unspecified body region
S212	Open wound of back wall of thorax	T141	Open wound of unspecified body region
S217	Multiple open wounds of thoracic wall	T142	Fracture of unspecified body region
S218	Open wound of other parts of thorax	T1420	Fracture of unspecified body region: closed

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S219	Open wound of thorax, part unspecified	T1421	Fracture of unspecified body region: open
S220	Fracture of thoracic vertebra	T143	Dislocation, sprain and strain of unspecified body region
S2200	Fracture of thoracic vertebra: closed	T144	Injury of nerve(s) of unspecified body region
S2201	Fracture of thoracic vertebra: open	T145	Injury of blood vessel(s) of unspecified body region
S221	Multiple fractures of thoracic spine	T146	Injury of muscles and tendons of unspecified body region
S2210	Multiple fractures of thoracic spine: closed	T147	Crushing injury and traumatic amputation of unspecified body region
S2211	Multiple fractures of thoracic spine: open	T148	Other injuries of unspecified body region
S222	Fracture of sternum	T149	Injury, unspecified
S2220	Fracture of sternum: closed	T150	Foreign body in cornea
S2221	Fracture of sternum: open	T151	Foreign body in conjunctival sac
S223	Fracture of rib	T158	Foreign body in other and multiple part of external eye
S2230	Fracture of rib: closed	T159	Foreign body on external eye, part unspecified
S2231	Fracture of rib: open	T16	Foreign body in ear
S224	Multiple fractures of ribs	T170	Foreign body in nasal sinus
S2240	Multiple fractures of ribs: closed	T171	Foreign body in nostril
S2241	Multiple fractures of ribs: open	T172	Foreign body in pharynx
S225	Flail chest	T173	Foreign body in larynx
S2250	Flail chest: closed	T174	Foreign body in trachea
S2251	Flail chest: open	T175	Foreign body in bronchus
S228	Fracture of other parts of bony thorax	T178	Foreign body in other and multiple parts of respiratory tract
S2280	Fracture of other parts of bony thorax: closed	T179	Foreign body in respiratory tract, part unspecified
S2281	Fracture of other parts of bony thorax: open	T180	Foreign body in mouth

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S229	Fracture of bony thorax, part unspecified	T181	Foreign body in oesophagus
S2290	Fracture of bony thorax, part unspecified: closed	T182	Foreign body in stomach
S2291	Fracture of bony thorax, part unspecified: open	T183	Foreign body in small intestine
S230	Traumatic rupture of thoracic intervertebral disc	T184	Foreign body in colon
S231	Dislocation of thoracic vertebra	T185	Foreign body in anus and rectum
S232	Dislocation of other and unspecified parts of thorax	T188	Foreign body in other and multiple parts of alimentary tract
S233	Sprain and strain of thoracic spine	T189	Foreign body of alimentary tract, part unspecified
S234	Sprain and strain of ribs and sternum	T190	Foreign body in urethra
S235	Sprain and strain of other and unspecified parts of thorax	T191	Foreign body in bladder
S240	Concussion and oedema of thoracic spinal cord	T192	Foreign body in vulva and vagina
S241	Other and unspecified injuries of thoracic spinal cord	T193	Foreign body in uterus [any part]
S242	Injury of nerve root of thoracic spine	T198	Foreign body in other and multiple parts of genitourinary tract
S243	Injury of peripheral nerves of thorax	T199	Foreign body in genitourinary tract, part unspecified
S244	Injury of thoracic sympathetic nerves	T200	Burn of unspecified degree of head and neck
S245	Injury of other nerves of thorax	T201	Burn of first degree of head and neck
S246	Injury of unspecified nerve of thorax	T202	Burn of second degree of head and neck
S250	Injury of thoracic aorta	T203	Burn of third degree of head and neck
S251	Injury of innominate or subclavian artery	T204	Corrosion of unspecified degree of head and neck

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S252	Injury of superior vena cava	T205	Corrosion of first degree of head and neck
S253	Injury of innominate or subclavian vein	T206	Corrosion of second degree of head and neck
S254	Injury of pulmonary blood vessels	T207	Corrosion of third degree of head and neck
S255	Injury of intercostal blood vessels	T210	Burn of unspecified degree of trunk
S257	Injury of multiple blood vessels of thorax	T211	Burn of first degree of trunk
S258	Injury of other blood vessels of thorax	T212	Burn of second degree of trunk
S259	Injury of unspecified blood vessel of thorax	T213	Burn of third degree of trunk
S260	Injury of heart with haemopericardium	T214	Corrosion of unspecified degree of trunk
S2600	Injury of heart with haemopericardium: without open wound into thoracic cavity	T215	Corrosion of first degree of trunk
S2601	Injury of heart with haemopericardium: with open wound into thoracic cavity	T216	Corrosion of second degree of trunk
S268	Other injuries of heart	T217	Corrosion of third degree of trunk
S2680	Other injuries of heart: without open wound into thoracic cavity	T220	Burn of unspecified degree of shoulder and upper limb, except wrist and hand
S2681	Other injuries of heart: with open wound into thoracic cavity	T221	Burn of first degree of shoulder and upper limb, except wrist and hand
S269	Injury of heart, unspecified	T222	Burn of second degree of shoulder and upper limb, except wrist and hand
S2690	Injury of heart, unspecified: without open wound into thoracic cavity	T223	Burn of third degree of shoulder and upper limb, except wrist and hand

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S2691	Injury of heart, unspecified: with open wound into thoracic cavity	T224	Corrosion of unspecified degree of shoulder and upper limb, except wrist and
S270	Traumatic pneumothorax	T225	Corrosion of first degree of shoulder and upper limb, except wrist and hand
S2700	Traumatic pneumothorax: without open wound into thoracic cavity	T226	Corrosion of second degree of shoulder and upper limb, except wrist and hand
S2701	Traumatic pneumothorax: with open wound into thoracic cavity	T227	Corrosion of third degree of shoulder and upper limb, except wrist and hand
S271	Traumatic haemothorax	T230	Burn of unspecified degree of wrist and hand
S2710	Traumatic haemothorax: without open wound into thoracic cavity	T231	Burn of first degree of wrist and hand
S2711	Traumatic haemothorax: with open wound into thoracic cavity	T232	Burn of second degree of wrist and hand
S272	Traumatic haemopneumothorax	T233	Burn of third degree of wrist and hand
S2720	Traumatic haemopneumothorax: without open wound into thoracic cavity	T234	Corrosion of unspecified degree of wrist and hand
S2721	Traumatic haemopneumothorax: with open wound into thoracic cavity	T235	Corrosion of first degree of wrist and hand
S273	Other injuries of lung	T236	Corrosion of second degree of wrist and hand
S2730	Other injuries of lung: without open wound into thoracic cavity	T237	Corrosion of third degree of wrist and hand
S2731	Other injuries of lung: with open wound into thoracic cavity	T240	Burn of unspecified degree of hip and lower limb, except ankle and foot
S274	Injury of bronchus	T241	Burn of first degree of hip and lower limb, except ankle and foot

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S2740	Injury of bronchus: without open wound into thoracic cavity	T242	Burn of second degree of hip and lower limb, except ankle and foot
S2741	Injury of bronchus: with open wound into thoracic cavity	T243	Burn of third degree of hip and lower limb, except ankle and foot
S275	Injury of thoracic trachea	T244	Corrosion of unspecified degree of hip and lower limb, except ankle and foot
S2750	Injury of thoracic trachea: without open wound into thoracic cavity	T245	Corrosion of first degree of hip and lower limb, except ankle and foot
S2751	Injury of thoracic trachea: with open wound into thoracic cavity	T246	Corrosion of second degree of hip and lower limb, except ankle and foot
S276	Injury of pleura	T247	Corrosion of third degree of hip and lower limb, except ankle and foot
S2760	Injury of pleura: without open wound into thoracic cavity	T250	Burn of unspecified degree of ankle and foot
S2761	Injury of pleura: with open wound into thoracic cavity	T251	Burn of first degree of ankle and foot
S277	Multiple injuries of intrathoracic organs	T252	Burn of second degree of ankle and foot
S2770	Multiple injuries of intrathoracic organs: without open wound into thoracic cavity	T253	Burn of third degree of ankle and foot
S2771	Multiple injuries of intrathoracic organs: with open wound into thoracic cavity	T254	Corrosion of unspecified degree of ankle and foot
S278	Injury of other specified intrathoracic organs	T255	Corrosion of first degree of ankle and foot
S2780	Injury of other specified intrathoracic organs: without open wound into thoracic cavity	T256	Corrosion of second degree of ankle and foot
S2781	Injury of other specified intrathoracic organs: with open wound into thoracic cavity	T257	Corrosion of third degree of ankle and foot

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S279	Injury of unspecified intrathoracic organ	T260	Burn of eyelid and periocular area
S2790	Injury of unspecified intrathoracic organ: without open wound into thoracic cavity	T261	Burn of cornea and conjunctival sac
S2791	Injury of unspecified intrathoracic organ: with open wound into thoracic cavity	T262	Burn with resulting rupture and destruction of eyeball
S280	Crushed chest	T263	Burn of other parts of eye and adnexa
S281	Traumatic amputation of part of thorax	T264	Burn of eye and adnexa, part unspecified
S290	Injury of muscle and tendon at thorax level	T265	Corrosion of eyelid and periocular area
S297	Multiple injuries of thorax	T266	Corrosion of cornea and conjunctival sac
S298	Other specified injuries of thorax	T267	Corrosion with resulting rupture and destruction of eyeball
S299	Unspecified injury of thorax	T268	Corrosion of other parts of eye and adnexa
S300	Contusion of lower back and pelvis	T269	Corrosion of eye and adnexa, part unspecified
S301	Contusion of abdominal wall	T270	Burn of larynx and trachea
S302	Contusion of external genital organs	T271	Burn involving larynx and trachea with lung
S307	Multiple superficial injuries of abdomen, lower back and pelvis	T272	Burn of other parts of respiratory tract
S308	Other superficial injuries of abdomen, lower back and pelvis	T273	Burn of respiratory tract, part unspecified
S309	Superficial injury of abdomen, lower back and pelvis, part unspecified	T274	Corrosion of larynx and trachea
S310	Open wound of lower back and pelvis	T275	Corrosion involving larynx and trachea with lung
S311	Open wound of abdominal wall	T276	Corrosion of other parts of respiratory tract

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S312	Open wound of penis	T277	Corrosion of respiratory tract, part unspecified
S313	Open wound of scrotum and testes	T280	Burn of mouth and pharynx
S314	Open wound of vagina and vulva	T281	Burn of oesophagus
S315	Open wound of other and unspecified external genital organs	T282	Burn of other parts of alimentary tract
S317	Multiple open wounds of abdomen, lower back and pelvis	T283	Burn of internal genitourinary organs
S318	Open wound of other and unspecified parts of abdomen	T284	Burn of other and unspecified internal organs
S320	Fracture of lumbar vertebra	T285	Corrosion of mouth and pharynx
S3200	Fracture of lumbar vertebra: closed	T286	Corrosion of oesophagus
S3201	Fracture of lumbar vertebra: open	T287	Corrosion of other parts of alimentary tract
S321	Fracture of sacrum	T288	Corrosion of internal genitourinary organs
S3210	Fracture of sacrum: closed	T289	Corrosion of other and unspecified internal organs
S3211	Fracture of sacrum: open	T290	Burns of multiple regions, unspecified degree
S322	Fracture of coccyx	T291	Burns of multiple regions, no more than first degree burns mentioned
S3220	Fracture of coccyx: closed	T292	Burns of multiple regions, no more than second degree burns mentioned
S3221	Fracture of coccyx: open	T293	Burns of multiple regions, at least one burn of third degree mentioned
S323	Fracture of ilium	T294	Corrosions of multiple regions, unspecified degree
S3230	Fracture of ilium: closed	T295	Corrosions of multiple regions, no more than first degree corrosions mentioned
S3231	Fracture of ilium: open	T296	Corrosions of multiple regions, no more than second degree corrosions mentioned

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S324	Fracture of acetabulum	T297	Corrosions of multiple regions, at least one corrosion of third degree mentioned
S3240	Fracture of acetabulum: closed	T300	Burn of unspecified body region, unspecified degree
S3241	Fracture of acetabulum: open	T301	Burn of first degree, body region unspecified
S325	Fracture of pubis	T302	Burn of second degree, body region unspecified
S3250	Fracture of pubis: closed	T303	Burn of third degree, body region unspecified
S3251	Fracture of pubis: open	T304	Corrosion of unspecified body region, unspecified degree
S327	Multiple fractures of lumbar spine and pelvis	T305	Corrosion of first degree, body region unspecified
S3270	Multiple fractures of lumbar spine and pelvis: closed	T306	Corrosion of second degree, body region unspecified
S3271	Multiple fractures of lumbar spine and pelvis: open	T307	Corrosion of third degree, body region unspecified
S328	Fracture of other and unspecified parts of lumbar spine and pelvis	T310	Burns involving less than 10% of body surface
S3280	Fracture of other and unspecified parts of lumbar spine and pelvis: closed	T311	Burns involving 10 - 19% of body surface
S3281	Fracture of other and unspecified parts of lumbar spine and pelvis: open	T312	Burns involving 20 - 29% of body surface
S330	Traumatic rupture of lumbar intervertebral disc	T313	Burns involving 30 - 39% of body surface
S331	Dislocation of lumbar vertebra	T314	Burns involving 40 - 49% of body surface
S332	Dislocation of sacroiliac and sacrococcygeal joint	T315	Burns involving 50 - 59% of body surface
S333	Dislocation of other and unspecified parts of lumbar spine and pelvis	T316	Burns involving 60 - 69% of body surface

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S334	Traumatic rupture of symphysis pubis	T317	Burns involving 70 - 79% of body surface
S335	Sprain and strain of lumbar spine	T318	Burns involving 80 - 89% of body surface
S336	Sprain and strain of sacroiliac joint	T319	Burns involving 90% or more of body surface
S337	Sprain and strain of other and unspecified parts of lumbar spine and pelvis	T320	Corrosions involving less than 10% of body surface
S340	Concussion and oedema of lumbar spinal cord	T321	Corrosions involving 10 - 19% of body surface
S341	Other injury of lumbar spinal cord	T322	Corrosions involving 20 - 29% of body surface
S342	Injury of nerve root of lumbar and sacral spine	T323	Corrosions involving 30 - 39% of body surface
S343	Injury of cauda equina	T324	Corrosions involving 40 - 49% of body surface
S344	Injury of lumbosacral plexus	T325	Corrosions involving 50 - 59% of body surface
S345	Injury of lumbar, sacral and pelvic sympathetic nerves	T326	Corrosions involving 60 - 69% of body surface
S346	Injury of peripheral nerve(s) of abdomen, lower back and pelvis	T327	Corrosions involving 70 - 79% of body surface
S348	Injury of other and unspecified nerves at abdomen, lower back and pelvis level	T328	Corrosions involving 80 - 89% of body surface
S350	Injury of abdominal aorta	T329	Corrosions involving 90% or more of body surface
S351	Injury of inferior vena cava	T330	Superficial frostbite of head
S352	Injury of coeliac or mesenteric artery	T331	Superficial frostbite of neck
S353	Injury of portal or splenic vein	T332	Superficial frostbite of thorax
S354	Injury of renal blood vessels	T333	Superficial frostbite of abdominal wall, lower back and pelvis
S355	Injury of iliac blood vessels	T334	Superficial frostbite of arm

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S357	Injury of multiple blood vessels at abdomen, lower back and pelvis level	T335	Superficial frostbite of wrist and hand
S358	Injury of other blood vessels at abdomen, lower back and pelvis level	T336	Superficial frostbite of hip and thigh
S359	Injury of unspecified blood vessel at abdomen, lower back and pelvis level	T337	Superficial frostbite of knee and lower leg
S360	Injury of spleen	T338	Superficial frostbite of ankle and foot
S3600	Injury of spleen: without open wound into cavity	T339	Superficial frostbite of other and unspecified sites
S3601	Injury of spleen: with open wound into cavity	T340	Frostbite with tissue necrosis of head
S361	Injury of liver or gallbladder	T341	Frostbite with tissue necrosis of neck
S3610	Injury of liver or gallbladder: without open wound into cavity	T342	Frostbite with tissue necrosis of thorax
S3611	Injury of liver or gallbladder: with open wound into cavity	T343	Frostbite with tissue necrosis of abdominal wall, lower back and pelvis
S362	Injury of pancreas	T344	Frostbite with tissue necrosis of arm
S3620	Injury of pancreas: without open wound into cavity	T345	Frostbite with tissue necrosis of wrist and hand
S3621	Injury of pancreas: with open wound into cavity	T346	Frostbite with tissue necrosis of hip and thigh
S363	Injury of stomach	T347	Frostbite with tissue necrosis of knee and lower leg
S3630	Injury of stomach: without open wound into cavity	T348	Frostbite with tissue necrosis of ankle and foot
S3631	Injury of stomach: with open wound into cavity	T349	Frostbite with tissue necrosis of other and unspecified sites
S364	Injury of small intestine	T350	Superficial frostbite involving multiple body regions

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S3640	Injury of small intestine: without open wound into cavity	T351	Frostbite with tissue necrosis involving multiple body regions
S3641	Injury of small intestine: with open wound into cavity	T352	Unspecified frostbite of head and neck
S365	Injury of colon	T353	Unspecified frostbite of thorax, abdomen, lower back and pelvis
S3650	Injury of colon: without open wound into cavity	T354	Unspecified frostbite of upper limb
S3651	Injury of colon: with open wound into cavity	T355	Unspecified frostbite of lower limb
S366	Injury of rectum	T356	Unspecified frostbite involving multiple body regions
S3660	Injury of rectum: without open wound into cavity	T357	Unspecified frostbite of unspecified site
S3661	Injury of rectum: with open wound into cavity	T360	Penicillins
S367	Injury of multiple intra-abdominal organs	T361	Cefalosporins and other beta-lactam antibiotics
S3670	Injury of multiple intra-abdominal organs: without open wound into cavity	T362	Chloramphenicol group
S3671	Injury of multiple intra-abdominal organs: with open wound into cavity	T363	Macrolides
S368	Injury of other intra-abdominal organs	T364	Tetracyclines
S3680	Injury of other intra-abdominal organs: without open wound into cavity	T365	Aminoglycosides
S3681	Injury of other intra-abdominal organs: with open wound into cavity	T366	Rifamycins
S369	Injury of unspecified intra-abdominal organ	T367	Antifungal antibiotics systemically used
S3690	Injury of unspecified intra-abdominal organ: without open wound into cavity	T368	Other systemic antibiotics

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S3691	Injury of unspecified intra-abdominal organ: with open wound into cavity	T369	Systemic antibiotic, unspecified
S370	Injury of kidney	T370	Sulfonamides
S3700	Injury of kidney: without open wound into cavity	T371	Antimycobacterial drugs
S3701	Injury of kidney: with open wound into cavity	T372	Antimalarials and drugs acting on other blood protozoa
S371	Injury of ureter	T373	Other antiprotozoal drugs
S3710	Injury of ureter: without open wound into cavity	T374	Anthelmintics
S3711	Injury of ureter: with open wound into cavity	T375	Antiviral drugs
S372	Injury of bladder	T378	Other specified systemic anti-infectives and antiparasitics
S3720	Injury of bladder: without open wound into cavity	T379	Systemic anti-infective and antiparasitic, unspecified
S3721	Injury of bladder: with open wound into cavity	T380	Glucocorticoids and synthetic analogues
S373	Injury of urethra	T381	Thyroid hormones and substitutes
S3730	Injury of urethra: without open wound into cavity	T382	Antithyroid drugs
S3731	Injury of urethra: with open wound into cavity	T383	Insulin and oral hypoglycaemic [antidiabetic] drugs
S374	Injury of ovary	T384	Oral contraceptives
S3740	Injury of ovary: without open wound into cavity	T385	Other estrogens and progestogens
S3741	Injury of ovary: with open wound into cavity	T386	Antigonadotrophins, antiestrogens, antiandrogens, not elsewhere classified
S375	Injury of fallopian tube	T387	Androgens and anabolic congeners
S3750	Injury of fallopian tube: without open wound into cavity	T388	Other and unspecified hormones and synthetic substitutes
S3751	Injury of fallopian tube: with open wound into cavity	T389	Other and unspecified hormone antagonists
S376	Injury of uterus	T390	Salicylates

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S3760	Injury of uterus: without open wound into cavity	T391	4-Aminophenol derivatives
S3761	Injury of uterus: with open wound into cavity	T392	Pyrazolone derivatives
S377	Injury of multiple pelvic organs	T393	Other nonsteroidal anti-inflammatory drugs [NSAID]
S3770	Injury of multiple pelvic organs: without open wound into cavity	T394	Antirheumatics, not elsewhere classified
S3771	Injury of multiple pelvic organs: with open wound into cavity	T398	Other nonopioid analgesics and antipyretics, not elsewhere classified
S378	Injury of other pelvic organs	T399	Nonopioid analgesic, antipyretic and antirheumatic, unspecified
S3780	Injury of other pelvic organs: without open wound into cavity	T400	Opium
S3781	Injury of other pelvic organs: with open wound into cavity	T401	Heroin
S379	Injury of unspecified pelvic organ	T402	Other opioids
S3790	Injury of unspecified pelvic organ: without open wound into cavity	T403	Methadone
S3791	Injury of unspecified pelvic organ: with open wound into cavity	T404	Other synthetic narcotics
S380	Crushing injury of external genital organs	T405	Cocaine
S381	Crushing injury of other and unspecified parts of abdomen, lower back and pelvis	T406	Other and unspecified narcotics
S382	Traumatic amputation of external genital organs	T407	Cannabis (derivatives)
S383	Traumatic amputation of other and unspecified parts of abdomen, lower back and pelvis	T408	Lysergide [LSD]
S390	Injury of muscle and tendon of abdomen, lower back and pelvis	T409	Other and unspecified psychodysleptics [hallucinogens]

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S396	Injury of intra-abdominal organ(s) with pelvic organ(s)	T410	Inhaled anaesthetics
S397	Other multiple injuries of abdomen, lower back and pelvis	T411	Intravenous anaesthetics
S398	Other specified injuries of abdomen, lower back and pelvis	T412	Other and unspecified general anaesthetics
S399	Unspecified injury of abdomen, lower back and pelvis	T413	Local anaesthetics
S400	Contusion of shoulder and upper arm	T414	Anaesthetic, unspecified
S407	Multiple superficial injuries of shoulder and upper arm	T415	Therapeutic gases
S408	Other superficial injuries of shoulder and upper arm	T420	Hydantoin derivatives
S409	Superficial injury of shoulder and upper arm, unspecified	T421	Iminostilbenes
S410	Open wound of shoulder	T422	Succinimides and oxazolidinediones
S411	Open wound of upper arm	T423	Barbiturates
S417	Multiple open wounds of shoulder and upper arm	T424	Benzodiazepines
S418	Open wound of other and unspecified parts of shoulder girdle	T425	Mixed antiepileptics, not elsewhere classified
S420	Fracture of clavicle	T426	Other antiepileptic and sedative-hypnotic drugs
S4200	Fracture of clavicle: closed	T427	Antiepileptic and sedative-hypnotic drugs, unspecified
S4201	Fracture of clavicle: open	T428	Antiparkinsonism drugs and other central muscle-tone depressants
S421	Fracture of scapula	T430	Tricyclic and tetracyclic antidepressants
S4210	Fracture of scapula: closed	T431	Monoamine oxidase inhibitor antidepressants
S4211	Fracture of scapula: open	T432	Other and unspecified antidepressants

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S422	Fracture of upper end of humerus	T433	Phenothiazine antipsychotics and neuroleptics
S4220	Fracture of upper end of humerus: closed	T434	Butyrophenone and thioxanthene neuroleptics
S4221	Fracture of upper end of humerus: open	T435	Other and unspecified antipsychotics and neuroleptics
S423	Fracture of shaft of humerus	T436	Psychostimulants with abuse potential
S4230	Fracture of shaft of humerus: closed	T438	Other psychotropic drugs, not elsewhere classified
S4231	Fracture of shaft of humerus: open	T439	Psychotropic drug, unspecified
S424	Fracture of lower end of humerus	T440	Anticholinesterase agents
S4240	Fracture of lower end of humerus: closed	T441	Other parasympathomimetics [cholinergics]
S4241	Fracture of lower end of humerus: open	T442	Ganglionic blocking drugs, not elsewhere classified
S427	Multiple fractures of clavicle, scapula and humerus	T443	Other parasympatholytics [anticholinergics and antimuscarinics] and spasmolytics, not elsewhere classified
S4270	Multiple fractures of clavicle, scapula and humerus: closed	T444	Predominantly alpha-adrenoreceptor agonists, not elsewhere classified
S4271	Multiple fractures of clavicle, scapula and humerus: open	T445	Predominantly beta-adrenoreceptor agonists, not elsewhere classified
S428	Fracture of other parts of shoulder and upper arm	T446	Alpha-adrenoreceptor antagonists, not elsewhere classified
S4280	Fracture of other parts of shoulder and upper arm: closed	T447	Beta-adrenoreceptor antagonists, not elsewhere classified
S4281	Fracture of other parts of shoulder and upper arm: open	T448	Centrally-acting and adrenergic neuron block agents, not elsewhere classified
S429	Fracture of shoulder girdle, part unspecified	T449	Other and unspecified drugs primarily affecting the autonomic nervous system

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S4290	Fracture of shoulder girdle, part unspecified: closed	T450	Antiallergic and antiemetic drugs
S4291	Fracture of shoulder girdle, part unspecified: open	T451	Antineoplastic and immunosuppressive drugs
S430	Dislocation of shoulder joint	T452	Vitamins, not elsewhere classified
S431	Dislocation of acromioclavicular joint	T453	Enzymes, not elsewhere classified
S432	Dislocation of sternoclavicular joint	T454	Iron and its compounds
S433	Dislocation of other and unspecified parts of shoulder girdle	T455	Anticoagulants
S434	Sprain and strain of shoulder joint	T456	Fibrinolysis-affecting drugs
S435	Sprain and strain of acromioclavicular joint	T457	Anticoagulant antagonists, vitamin K and other coagulants
S436	Sprain and strain of sternoclavicular joint	T458	Other primarily systemic and haematological agents
S437	Sprain and strain of other and unspecified parts of shoulder girdle	T459	Primarily systemic and haematological agent, unspecified
S440	Injury of ulnar nerve at upper arm level	T460	Cardiac-stimulant glycosides and drugs of similar action
S441	Injury of median nerve at upper arm level	T461	Calcium channel blockers
S442	Injury of radial nerve at upper arm level	T462	Other antidysrhythmic drugs, not elsewhere classified
S443	Injury of axillary nerve	T463	Coronary vasodilators, not elsewhere classified
S444	Injury of musculocutaneous nerve	T464	Angiotensin converting enzyme inhibitors
S445	Injury of cutaneous sensory nerve at shoulder and upper arm level	T465	Other antihypertensive drugs, not elsewhere classified
S447	Injury of multiple nerves at shoulder and upper arm level	T466	Antihyperlipidaemic and antiarteriosclerotic drugs
S448	Injury of other nerves at shoulder and upper arm level	T467	Peripheral vasodilators
S449	Injury of unspecified nerve at shoulder and upper arm level	T468	Antivaricose drugs, including sclerosing agents

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S450	Injury of axillary artery	T469	Other and unspecified agents primarily affecting the cardiovascular system
S451	Injury of brachial artery	T470	Histamine H2- receptor antagonists
S452	Injury of axillary or brachial vein	T471	Other antacids and anti-gastric-secretion drugs
S453	Injury of superficial vein at shoulder and upper arm level	T472	Stimulant laxatives
S457	Injury of multiple blood vessels at shoulder and upper arm level	T473	Saline and osmotic laxatives
S458	Injury of other blood vessels at shoulder and upper arm level	T474	Other laxatives
S459	Injury of unspecified blood vessel at shoulder and upper arm level	T475	Digestants
S460	Injury of tendon of the rotator cuff of shoulder	T476	Antidiarrhoeal drugs
S461	Injury of muscle and tendon of long head of biceps	T477	Emetics
S462	Injury of muscle and tendon of other parts of biceps	T478	Other agents primarily affecting gastrointestinal system
S463	Injury of muscle and tendon of triceps	T479	Agent primarily affecting the gastrointestinal system, unspecified
S467	Injury of multiple muscles and tendons at shoulder and upper arm level	T480	Oxytocic drugs
S468	Injury of other muscles and tendons at shoulder and upper arm level	T481	Skeletal muscle relaxants [neuromuscular blocking agents]
S469	Injury of unspecified muscle and tendon at shoulder and upper arm level	T482	Other and unspecified agents primarily acting on muscles
S47	Crushing injury of shoulder and upper arm	T483	Antitussives
S480	Traumatic amputation at shoulder joint	T484	Expectorants

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S481	Traumatic amputation at level between shoulder and elbow	T485	Anti-common-cold drugs
S489	Traumatic amputation of shoulder and upper arm, level unspecified	T486	Antiasthmatics, not elsewhere classified
S497	Multiple injuries of shoulder and upper arm	T487	Other and unspecified agents primarily acting on the respiratory system
S498	Other specified injuries of shoulder and upper arm	T490	Local antifungal, anti-infective and anti-inflammatory drugs, not elsewhere classified
S499	Unspecified injury of shoulder and upper arm	T491	Antipruritics
S500	Contusion of elbow	T492	Local astringents and local detergents
S501	Contusion of other and unspecified parts of forearm	T493	Emollients, demulcents and protectants
S507	Multiple superficial injuries of forearm	T494	Keratolytics, keratoplastics, and other hair treatment drugs and preparations
S508	Other superficial injuries of forearm	T495	Ophthalmological drugs and preparations
S509	Superficial injury of forearm, unspecified	T496	Otorhinolaryngological drugs and preparations
S510	Open wound of elbow	T497	Dental drugs, topically applied
S517	Multiple open wounds of forearm	T498	Other topical agents
S518	Open wound of other parts of forearm	T499	Topical agent, unspecified
S519	Open wound of forearm, part unspecified	T500	Mineralocorticoids and their antagonists
S520	Fracture of upper end of ulna	T501	Loop [high-ceiling] diuretics
S5200	Fracture of upper end of ulna: closed	T502	Carbonic-anhydrase inhibitors, benzothiadiazides and other diuretics
S5201	Fracture of upper end of ulna: open	T503	Electrolytic, caloric and water-balance agents

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S521	Fracture of upper end of radius	T504	Drugs affecting uric acid metabolism
S5210	Fracture of upper end of radius: closed	T505	Appetite depressants
S5211	Fracture of upper end of radius: open	T506	Antidotes and chelating agents, not elsewhere classified
S522	Fracture of shaft of ulna	T507	Analeptics and opioid receptor antagonists
S5220	Fracture of shaft of ulna: closed	T508	Diagnostic agents
S5221	Fracture of shaft of ulna: open	T509	Other and unspecified drugs, medicaments and biological substances
S523	Fracture of shaft of radius	T510	Ethanol
S5230	Fracture of shaft of radius: closed	T511	Methanol
S5231	Fracture of shaft of radius: open	T512	2-Propanol
S524	Fracture of the shafts of both ulna and radius	T513	Fusel oil
S5240	Fracture of the shafts of both ulna and radius: closed	T518	Other alcohols
S5241	Fracture of the shafts of both ulna and radius: open	T519	Alcohol, unspecified
S525	Fracture of the lower end of radius	T520	Petroleum products
S5250	Fracture of the lower end of radius: closed	T521	Benzene
S5251	Fracture of the lower end of radius: open	T522	Homologues of benzene
S526	Fracture of the lower end of both ulna and radius	T523	Glycols
S5260	Fracture of the lower end of both ulna and radius: closed	T524	Ketones
S5261	Fracture of the lower end of both ulna and radius: open	T528	Other organic solvents
S527	Multiple fractures of forearm	T529	Organic solvent, unspecified
S5270	Multiple fractures of forearm: closed	T530	Carbon tetrachloride
S5271	Multiple fractures of forearm: open	T531	Chloroform

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S528	Fracture of other parts of forearm	T532	Trichloroethylene
S5280	Fracture of other parts of forearm: closed	T533	Tetrachloroethylene
S5281	Fracture of other parts of forearm: open	T534	Dichloromethane
S529	Fracture of forearm, part unspecified	T535	Chlorofluorocarbons
S5290	Fracture of forearm, part unspecified: closed	T536	Other halogen derivatives of aliphatic hydrocarbons
S5291	Fracture of forearm, part unspecified: open	T537	Other halogen derivatives of aromatic hydrocarbons
S530	Dislocation of radial head	T539	Halogen derivative of aliphatic and aromatic hydrocarbons, unspecified
S531	Dislocation of elbow, unspecified	T540	Phenol and phenol homologues
S532	Traumatic rupture of radial collateral ligament	T541	Other corrosive organic compounds
S533	Traumatic rupture of ulnar collateral ligament	T542	Corrosive acids and acid-like substances
S534	Sprain and strain of elbow	T543	Corrosive alkalis and alkali-like substances
S540	Injury of ulnar nerve at forearm level	T549	Corrosive substance, unspecified
S541	Injury of median nerve at forearm level	T55	Toxic effect of soaps and detergents
S542	Injury of radial nerve at forearm level	T560	Lead and its compounds
S543	Injury of cutaneous sensory nerve at forearm level	T561	Mercury and its compounds
S547	Injury of multiple nerves at forearm level	T562	Chromium and its compounds
S548	Injury of other nerves at forearm level	T563	Cadmium and its compounds
S549	Injury of unspecified nerve at forearm level	T564	Copper and its compounds
S550	Injury of ulnar artery at forearm level	T565	Zinc and its compounds
S551	Injury of radial artery at forearm level	T566	Tin and its compounds

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S552	Injury of vein at forearm level	T567	Beryllium and its compounds
S557	Injury of multiple blood vessels at forearm level	T568	Other metals
S558	Injury of other blood vessels at forearm level	T569	Metal, unspecified
S559	Injury of unspecified blood vessel at forearm level	T570	Arsenic and its compounds
S560	Injury of flexor muscle and tendon of thumb at forearm level	T571	Phosphorus and its compounds
S561	Injury of flexor muscle and tendon of other finger(s) at forearm level	T572	Manganese and its compounds
S562	Injury of other flexor muscle and tendon at forearm level	T573	Hydrogen cyanide
S563	Injury of extensor abductor muscles and tendons of thumb at forearm level	T578	Other specified inorganic substances
S564	Injury of extensor muscle and tendon of other finger(s) at forearm level	T579	Inorganic substance, unspecified
S565	Injury of other extensor muscle and tendon at forearm level	T58	Toxic effect of carbon monoxide
S567	Injury of multiple muscles and tendons at forearm level	T590	Nitrogen oxides
S568	Injury of other and unspecified muscles and tendons at forearm level	T591	Sulfur dioxide
S570	Crushing injury of elbow	T592	Formaldehyde
S578	Crushing injury of other parts of forearm	T593	Lacrimogenic gas
S579	Crushing injury of forearm, part unspecified	T594	Chlorine gas
S580	Traumatic amputation at elbow level	T595	Fluorine gas and hydrogen fluoride
S581	Traumatic amputation at level between elbow and wrist	T596	Hydrogen sulfide

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S589	Traumatic amputation of forearm, level unspecified	T597	Carbon dioxide
S597	Multiple injuries of forearm	T598	Other specified gases, fumes and vapours
S598	Other specified injuries of forearm	T599	Gases, fumes and vapours, unspecified
S599	Unspecified injury of forearm	T600	Organophosphate and carbamate insecticides
S600	Contusion of finger(s) without damage to nail	T601	Halogenated insecticides
S601	Contusion of finger(s) with damage to nail	T602	Other insecticides
S602	Contusion of other parts of wrist and hand	T603	Herbicides and fungicides
S607	Multiple superficial injuries of wrist and hand	T604	Rodenticides
S608	Other superficial injuries of wrist and hand	T608	Other pesticides
S609	Superficial injury of wrist and hand, unspecified	T609	Pesticide, unspecified
S610	Open wound of finger(s) without damage to nail	T610	Ciguatera fish poisoning
S611	Open wound of finger(s) with damage to nail	T611	Scombroid fish poisoning
S617	Multiple open wounds of wrist and hand	T612	Other fish and shellfish poisoning
S618	Open wound of other parts of wrist and hand	T618	Toxic effect of other seafood
S619	Open wound of wrist and hand, part unspecified	T619	Toxic effect of unspecified seafood
S620	Fracture of navicular [scaphoid] bone of hand	T620	Ingested mushrooms
S6200	Fracture of navicular [scaphoid] bone of hand: closed	T621	Ingested berries

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S6201	Fracture of navicular [scaphoid] bone of hand: open	T622	Other ingested (parts of) plant(s)
S621	Fracture of other carpal bone(s)	T628	Other specified noxious substances eaten as food
S6210	Fracture of other carpal bone(s): closed	T629	Noxious substance eaten as food, unspecified
S6211	Fracture of other carpal bone(s): open	T630	Snake venom
S622	Fracture of first metacarpal bone	T631	Venom of other reptiles
S6220	Fracture of first metacarpal bone: closed	T632	Venom of scorpion
S6221	Fracture of first metacarpal bone: open	T633	Venom of spider
S623	Fracture of other metacarpal bone	T634	Venom of other arthropods
S6230	Fracture of other metacarpal bone: closed	T635	Toxic effect of contact with fish
S6231	Fracture of other metacarpal bone: open	T636	Toxic effect of contact with other marine animals
S624	Multiple fractures of metacarpal bones	T638	Toxic effect of contact with other venomous animals
S6240	Multiple fractures of metacarpal bones: closed	T639	Toxic effect of contact with unspecified venomous animal
S6241	Multiple fractures of metacarpal bones: open	T64	Toxic effect of aflatoxin and other mycotoxin food contaminants
S625	Fracture of thumb	T650	Cyanides
S6250	Fracture of thumb: closed	T651	Strychnine and its salts
S6251	Fracture of thumb: open	T652	Tobacco and nicotine
S626	Fracture of other finger	T653	Nitroderivatives and aminoderivatives of benzene and its homologues
S6260	Fracture of other finger: closed	T654	Carbon disulfide
S6261	Fracture of other finger: open	T655	Nitroglycerin and other nitric acids and esters
S627	Multiple fractures of fingers	T656	Paints and dyes, not elsewhere classified

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S6270	Multiple fractures of fingers: closed	T658	Toxic effect of other specified substances
S6271	Multiple fractures of fingers: open	T659	Toxic effect of unspecified substance
S628	Fracture of other and unspecified parts of wrist and hand	T66	Unspecified effects of radiation
S6280	Fracture of other and unspecified parts of wrist and hand: closed	T670	Heatstroke and sunstroke
S6281	Fracture of other and unspecified parts of wrist and hand: open	T671	Heat syncope
S630	Dislocation of wrist	T672	Heat cramp
S631	Dislocation of finger	T673	Heat exhaustion, anhydrotic
S632	Multiple dislocations of fingers	T674	Heat exhaustion due to salt depletion
S633	Traumatic rupture of ligament of wrist and carpus	T675	Heat exhaustion, unspecified
S634	Traumatic rupture of ligament of finger at metacarpophalangeal and interphalangeal joint(s)	T676	Heat fatigue, transient
S635	Sprain and strain of wrist	T677	Heat oedema
S636	Sprain and strain of finger(s)	T678	Other effects of heat and light
S637	Sprain and strain of other and unspecified parts of hand	T679	Effect of heat and light, unspecified
S640	Injury of ulnar nerve at wrist and hand level	T68	Hypothermia
S641	Injury of median nerve at wrist and hand level	T690	Immersion hand and foot
S642	Injury of radial nerve at wrist and hand level	T691	Chilblains
S643	Injury of digital nerve of thumb	T698	Other specified effects of reduced temperature
S644	Injury of digital nerve of other finger	T699	Effect of reduced temperature, unspecified
S647	Injury of multiple nerves at wrist and hand level	T700	Otitic barotrauma

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S648	Injury of other nerves at wrist and hand level	T701	Sinus barotrauma
S649	Injury of unspecified nerve at wrist and hand level	T702	Other and unspecified effects of high altitude
S650	Injury of ulnar artery at wrist and hand level	T703	Caisson disease [decompression sickness]
S651	Injury of radial artery at wrist and hand level	T704	Effects of high-pressure fluids
S652	Injury of superficial palmar arch	T708	Other effects of air pressure and water pressure
S653	Injury of deep palmar arch	T709	Effect of air pressure and water pressure, unspecified
S654	Injury of blood vessel(s) of thumb	T71	Asphyxiation
S655	Injury of blood vessel(s) of other finger	T730	Effects of hunger
S657	Injury of multiple blood vessels at wrist and hand level	T731	Effects of thirst
S658	Injury of other blood vessels at wrist and hand level	T732	Exhaustion due to exposure
S659	Injury of unspecified blood vessel at wrist and hand level	T733	Exhaustion due to excessive exertion
S660	Injury of long flexor muscle and tendon of thumb at wrist and hand level	T738	Other effects of deprivation
S661	Injury of flexor muscle and tendon of other finger at wrist and hand level	T739	Effect of deprivation, unspecified
S662	Injury of extensor muscle and tendon of thumb at wrist and hand level	T740	Neglect or abandonment
S663	Injury of extensor muscle and tendon of other finger at wrist and hand level	T741	Physical abuse
S664	Injury of intrinsic muscle and tendon of thumb at wrist and hand level	T742	Sexual abuse

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S665	Injury of intrinsic muscle and tendon of other finger at wrist and hand level	T743	Psychological abuse
S666	Injury of multiple flexor muscles and tendons at wrist and hand level	T748	Other maltreatment syndromes
S667	Injury of multiple extensor muscles and tendons at wrist and hand level	T749	Maltreatment syndrome, unspecified
S668	Injury of other muscles and tendons at wrist and hand level	T750	Effects of lightning
S669	Injury of unspecified muscle and tendon at wrist and hand level	T751	Drowning and nonfatal submersion
S670	Crushing injury of thumb and other finger(s)	T752	Effects of vibration
S678	Crushing injury of other and unspecified parts of wrist and hand	T753	Motion sickness
S680	Traumatic amputation of thumb (complete)(partial)	T754	Effects of electric current
S681	Traumatic amputation of other single finger (complete)(partial)	T758	Other specified effects of external causes
S682	Traumatic amputation of two or more fingers alone (complete)(partial)	T780	Anaphylactic shock due to adverse food reaction
S683	Combined traumatic amputation of (part of) finger(s) with other parts of wrist and hand	T781	Other adverse food reactions, not elsewhere classified
S684	Traumatic amputation of hand at wrist level	T782	Anaphylactic shock, unspecified
S688	Traumatic amputation of other parts of wrist and hand	T783	Angioneurotic oedema
S689	Traumatic amputation of wrist and hand, level unspecified	T784	Allergy, unspecified
S697	Multiple injuries of wrist and hand	T788	Other adverse effects, not elsewhere classified
S698	Other specified injuries of wrist and hand	T789	Adverse effect, unspecified

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S699	Unspecified injury of wrist and hand	T790	Air embolism (traumatic)
S700	Contusion of hip	T791	Fat embolism (traumatic)
S701	Contusion of thigh	T792	Traumatic secondary and recurrent haemorrhage
S707	Multiple superficial injuries of hip and thigh	T793	Post-traumatic wound infection, not elsewhere classified
S708	Other superficial injuries of hip and thigh	T794	Traumatic shock
S709	Superficial injury of hip and thigh, unspecified	T795	Traumatic anuria
S710	Open wound of hip	T796	Traumatic ischaemia of muscle
S711	Open wound of thigh	T797	Traumatic subcutaneous emphysema
S717	Multiple open wounds of hip and thigh	T798	Other early complications of trauma
S718	Open wound of other and unspecified parts of pelvic girdle	T799	Unspecified early complication of trauma
S720	Fracture of neck of femur	T800	Air embolism following infusion, transfusion and therapeutic injection
S7200	Fracture of neck of femur: closed	T801	Vascular complications following infusion, transfusion and therapeutic injection
S7201	Fracture of neck of femur: open	T802	Infections following infusion, transfusion and therapeutic injection
S721	Pertrochanteric fracture	T803	ABO incompatibility reaction
S7210	Pertrochanteric fracture: closed	T804	Rh incompatibility reaction
S7211	Pertrochanteric fracture: open	T805	Anaphylactic shock due to serum
S722	Subtrochanteric fracture	T806	Other serum reactions
S7220	Subtrochanteric fracture: closed	T808	Other complications following infusion, transfusion and therapeutic injection
S7221	Subtrochanteric fracture: open	T809	Unspecified complication following infusion, transfusion and therapeutic injection

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S723	Fracture of shaft of femur	T810	Haemorrhage and haematoma complicating a procedure, not elsewhere classified
S7230	Fracture of shaft of femur: closed	T811	Shock during or resulting from a procedure, not elsewhere classified
S7231	Fracture of shaft of femur: open	T812	Accidental puncture and laceration during a procedure, not elsewhere classified
S724	Fracture of lower end of femur	T813	Disruption of operation wound, not elsewhere classified
S7240	Fracture of lower end of femur: closed	T814	Infection following a procedure, not elsewhere classified
S7241	Fracture of lower end of femur: open	T815	Foreign body accidentally left in body cavity or operation wound following a procedure
S727	Multiple fractures of femur	T816	Acute reaction to foreign substance accidentally left during a procedure
S7270	Multiple fractures of femur: closed	T817	Vascular complications following a procedure, not elsewhere classified
S7271	Multiple fractures of femur: open	T818	Other complications of procedures, not elsewhere classified
S728	Fractures of other parts of femur	T819	Unspecified complication of procedure
S7280	Fractures of other parts of femur: closed	T820	Mechanical complication of heart valve prosthesis
S7281	Fractures of other parts of femur: open	T821	Mechanical complication of cardiac electronic device
S729	Fracture of femur, part unspecified	T822	Mechanical complication of coronary artery bypass and valve grafts
S7290	Fracture of femur, part unspecified: closed	T823	Mechanical complication of other vascular grafts
S7291	Fracture of femur, part unspecified: open	T824	Mechanical complication of vascular dialysis catheter

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S730	Dislocation of hip	T825	Mechanical complication of other cardiac and vascular devices and implants
S731	Sprain and strain of hip	T826	Infection and inflammatory reaction due to cardiac valve prosthesis
S740	Injury of sciatic nerve at hip and thigh level	T827	Infection and inflammatory reaction due to other cardiac and vascular devices, implants and grafts
S741	Injury of femoral nerve at hip and thigh level	T828	Other complications of cardiac and vascular prosthetic devices, implants and grafts
S742	Injury of cutaneous sensory nerve at hip and thigh level	T829	Unspecified complication of cardiac and vascular prosthetic device, implant and graft
S747	Injury of multiple nerves at hip and thigh level	T830	Mechanical complication of urinary (indwelling) catheter
S748	Injury of other nerves at hip and thigh level	T831	Mechanical complication of other urinary devices and implants
S749	Injury of unspecified nerve at hip and thigh level	T832	Mechanical complication of graft of urinary organ
S750	Injury of femoral artery	T833	Mechanical complication of intrauterine contraceptive device
S751	Injury of femoral vein at hip and thigh level	T834	Mechanical complication of other prosthetic devices, implants and graft in genital tract
S752	Injury of greater saphenous vein at hip and thigh level	T835	Infection and inflammatory reaction due to prosthetic device, implants and graft in urinary system
S757	Injury of multiple blood vessels at hip and thigh level	T836	Infection and inflammatory reaction due to prosthetic device, implants and graft in genital tract
S758	Injury of other blood vessels at hip and thigh level	T838	Other complications of genitourinary prosthetic devices, implants and grafts

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S759	Injury of unspecified blood vessel at hip and thigh level	T839	Unspecified complication of genitourinary prosthetic device, implants and grafts
S760	Injury of muscle and tendon of hip	T840	Mechanical complication of internal joint prosthesis
S761	Injury of quadriceps muscle and tendon	T841	Mechanical complication of internal fixation device of bones of limbs
S762	Injury of adductor muscle and tendon of thigh	T842	Mechanical complication of internal fixation device of other bones
S763	Injury of muscle and tendon of the posterior muscle group at thigh level	T843	Mechanical complication of other bones devices, implants and grafts
S764	Injury of other and unspecified muscles and tendons at thigh level	T844	Mechanical complication of other internal orthopedic devices, implants and grafts
S767	Injury of multiple muscles and tendons at hip and thigh level	T845	Infection and inflammatory reaction due to internal joints prosthesis
S770	Crushing injury of hip	T846	Infection and inflammatory reaction due to internal fixation device [any site]
S771	Crushing injury of thigh	T847	Infection and inflammatory reaction due to other internal orthopedic prosthetic devices, implants and grafts
S772	Crushing injury of hip with thigh	T848	Other complications to internal orthopedic prosthetic devices, implants and grafts
S780	Traumatic amputation at hip joint	T849	Unspecified complication of internal orthopedic prosthetic device, implant and graft
S781	Traumatic amputation at level between hip and knee	T850	Mechanical complication of ventricular intracranial (communicating) shunt
S789	Traumatic amputation of hip and thigh, level unspecified	T851	Mechanical complication of implanted electronic stimulator of nervous system

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S797	Multiple injuries of hip and thigh	T852	Mechanical complication of intraocular lens
S798	Other specified injuries of hip and thigh	T853	Mechanical complication of other ocular prosthesis devices, implants and grafts
S799	Unspecified injury of hip and thigh	T854	Mechanical complication of breast prosthesis and implant
S800	Contusion of knee	T855	Mechanical complication of gastrointestinal prosthetic devices, implants and grafts
S801	Contusion of other and unspecified parts of lower leg	T856	Mechanical complication of other specified internal prosthetic devices, implants and grafts
S807	Multiple superficial injuries of lower leg	T857	Infection and inflammatory reaction due to other internal prosthetic devices, implants and grafts
S808	Other superficial injuries of lower leg	T858	Other complications of internal prosthetic devices, implants and grafts, not elsewhere classified
S809	Superficial injury of lower leg, unspecified	T859	Unspecified complication of internal prosthetic device, implants and grafts
S810	Open wound of knee	T860	Bone-marrow transplantation rejection
S817	Multiple open wounds of lower leg	T861	Kidney transplant failure and rejection
S818	Open wound of other parts of lower leg	T862	Heart transplant failure and rejection
S819	Open wound of lower leg, part unspecified	T863	Heart-lung transplant failure and rejection
S820	Fracture of patella	T864	Liver transplant failure and rejection
S8200	Fracture of patella: closed	T868	Failure and rejection of other transplanted organs and tissues
S8201	Fracture of patella: open	T869	Failure and rejection of unspecified transplanted organs and tissues

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S821	Fracture of upper end of tibia	T870	Complications of reattached (part of) upper extremity
S8210	Fracture of upper end of tibia: closed	T871	Complications of reattached (part of) lower extremity
S8211	Fracture of upper end of tibia: open	T872	Complications of other reattached body part
S822	Fracture of the shaft of tibia	T873	Neuroma of amputation stump
S8220	Fracture of the shaft of tibia: closed	T874	Infection of amputation stump
S8221	Fracture of the shaft of tibia: open	T875	Necrosis of amputation stump
S823	Fracture of lower end of tibia	T876	Other and unspecified complication of amputation stump
S8230	Fracture of lower end of tibia: closed	T880	Infection following immunization
S8231	Fracture of lower end of tibia: open	T881	Other complications following immunization, not elsewhere classified
S824	Fracture of fibula alone	T882	Shock due to anaesthesia
S8240	Fracture of fibula alone: closed	T883	Malignant hyperpyrexia due to anaesthesia
S8241	Fracture of fibula alone: open	T884	Failed or difficult intubation
S825	Fracture of medial malleolus	T885	Other complications of anaesthesia
S8250	Fracture of medial malleolus: closed	T886	Anaphylactic shock due to adverse effect of correct drug or medicament properly administered
S8251	Fracture of medial malleolus: open	T887	Unspecified adverse effect of drug or medicament
S826	Fracture of lateral malleolus	T888	Other specified complications of surgical and medical care, not elsewhere classified
S8260	Fracture of lateral malleolus: closed	T889	Complication of surgical and medical care, unspecified
S8261	Fracture of lateral malleolus: open	T900	Sequelae of superficial injury of head
S827	Multiple fractures of lower leg	T901	Sequelae of open wound of head
S8270	Multiple fractures of lower leg: closed	T902	Sequelae of fracture of skull and facial bones

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S8271	Multiple fractures of lower leg: open	T903	Sequelae of injury of cranial nerves
S828	Fractures of other parts of lower leg	T904	Sequelae of injury of eye and orbit
S8280	Fractures of other parts of lower leg: closed	T905	Sequelae of intracranial injury
S8281	Fractures of other parts of lower leg: open	T908	Sequelae of other specified injuries of head
S829	Fracture of lower leg, unspecified	T909	Sequelae of unspecified injury of head
S8290	Fracture of lower leg, unspecified: closed	T910	Sequelae of superficial injury and open wound of neck and trunk
S8291	Fracture of lower leg, unspecified: open	T911	Sequelae of fracture of spine
S830	Dislocation of patella	T912	Sequelae of other fracture of thorax and pelvis
S831	Dislocation of knee	T913	Sequelae of injury of spinal cord
S832	Tear of meniscus, current	T914	Sequelae of injury of intrathoracic organs
S833	Tear of articular cartilage of knee, current	T915	Sequelae of injury of intra-abdominal and pelvic organs
S834	Sprain and strain involving (fibular) (tibial) collateral ligament of knee	T918	Sequelae of other specified injuries of neck and trunk
S835	Sprain and strain involving (anterior)(posterior) cruciate ligament of knee	T919	Sequelae of unspecified injury of neck and trunk
S836	Sprain and strain of other and unspecified parts of knee	T920	Sequelae of open wound of upper limb
S837	Injury to multiple structures of knee	T921	Sequelae of fracture of arm
S840	Injury of tibial nerve at lower leg level	T922	Sequelae of fracture at wrist and hand level
S841	Injury of peroneal nerve at lower leg level	T923	Sequelae of dislocation, sprain and strain of upper limb
S842	Injury of cutaneous sensory nerve at lower leg level	T924	Sequelae of injury of nerve of upper limb
S847	Injury of multiple nerves at lower leg level	T925	Sequelae of injury of muscle and tendon of upper limb

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S848	Injury of other nerves at lower leg level	T926	Sequelae of crushing injury and traumatic amputation of upper limb
S849	Injury of unspecified nerve at lower leg level	T928	Sequelae of other specified injuries of upper limb
S850	Injury of popliteal artery	T929	Sequelae of unspecified injury of upper limb
S851	Injury of (anterior)(posterior) tibial artery	T930	Sequelae of open wound of lower limb
S852	Injury of peroneal artery	T931	Sequelae of fracture of femur
S853	Injury of greater saphenous vein at lower leg level	T932	Sequelae of other fractures of lower limb
S854	Injury of lesser saphenous vein at lower leg level	T933	Sequelae of dislocation, sprain and strain of lower limb
S855	Injury of popliteal vein	T934	Sequelae of injury of nerve of lower limb
S857	Injury of multiple blood vessels at lower leg level	T935	Sequelae of injury of muscle and tendon of lower limb
S858	Injury of other blood vessels at lower leg level	T936	Sequelae of crushing injury and traumatic amputation of lower limb
S859	Injury of unspecified blood vessel at lower leg level	T938	Sequelae of other specified injuries of lower limb
S860	Injury of Achilles tendon	T939	Sequelae of unspecified injury of lower limb
S861	Injury of other muscle(s) and tendon(s) of posterior muscle group at lower leg	T940	Sequelae of injuries involving multiple body regions
S862	Injury of muscle(s) and tendon(s) of anterior muscle group at lower leg level	T941	Sequelae of injuries, not specified by body region
S863	Injury of muscle(s) and tendon(s) of peroneal muscle group at lower leg level	T950	Sequelae of burn, corrosion and frostbite of head and neck
S867	Injury of multiple muscles and tendons at lower leg level	T951	Sequelae of burn, corrosion and frostbite of trunk

CODE	DESCRIPTION	CODE	DESCRIPTION
S868	Injury of other muscles and tendons at lower leg level	T952	Sequelae of burn, corrosion and frostbite of upper limb
S869	Injury of unspecified muscle and tendon at lower leg level	T953	Sequelae of burn, corrosion and frostbite of lower limb
S870	Crushing injury of knee	T954	Sequelae of burn and corrosion classifiable only according to extent of body surface involved
S878	Crushing injury of other and unspecified parts of lower leg	T958	Sequelae of other specified burn, corrosion and frostbite
S880	Traumatic amputation at knee level	T959	Sequelae of unspecified burn, corrosion and frostbite
S881	Traumatic amputation at level between knee and ankle	T96	Sequelae of poisoning by drugs, medicaments and biological substances
S889	Traumatic amputation of lower leg, level unspecified	T97	Sequelae of toxic effects of substances chiefly nonmedicinal as to source
S897	Multiple injuries of lower leg	T980	Sequelae of effects of foreign body entering through natural orifice
S898	Other specified injuries of lower leg	T981	Sequelae of other and unspecified effects of external causes
S899	Unspecified injury of lower leg	T982	Sequelae of certain early complication of trauma
S900	Contusion of ankle	T983	Sequelae of complications of surgical and medical care, not elsewhere classified

ภาคผนวก 3

สาขาเขตพื้นที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

สาขา	จังหวัด	จำนวน จังหวัด
1. เชียงใหม่	เชียงใหม่, เชียงราย, แม่ฮ่องสอน, น่าน, แพร่, พะเยา, ลำปาง, ลำพูน	8
2. พิษณุโลก	พิษณุโลก, อุตรดิตถ์, ตาก, สุโขทัย, เพชรบูรณ์	5
3. นครสวรรค์	นครสวรรค์, อุทัยธานี, พิจิตร, กำแพงเพชร	4
4. สระบุรี	สระบุรี, สิงห์บุรี, ชัยนาท, ลพบุรี, นนทบุรี, อโยธยา, ปทุมธานี, อ่างทอง	8
5. ราชบุรี	ราชบุรี, สุพรรณบุรี, นครปฐม, กาญจนบุรี, เพชรบุรี, ประจวบฯ, สมุทรสาคร, สมุทรสงคราม	8
6. ระยอง	ระยอง, ฉะเชิงเทรา, สมุทรปราการ, นครนายก, สระแก้ว, ปราจีน, ชลบุรี, จันทบุรี, ตราด	9
7. ขอนแก่น	ขอนแก่น, มหาสารคาม, ร้อยเอ็ด, อุตรธานี, หนองคาย, หนองบัวลำภู, เลย	7
8. สกลนคร	สกลนคร, มุกดาหาร, นครพนม, กาฬสินธุ์	4
9. นครราชสีมา	นครราชสีมา, สุรินทร์, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์	4
10. อุบลราชธานี	อุบลราชธานี, อำนาจเจริญ, ศรีสะเกษ, ยโสธร	4
11. สุราษฎร์ธานี	สุราษฎร์ธานี, ชุมพร, ระนอง, ภูเก็ต, พังงา, กระบี่, นครศรีธรรมราช	7
12. สงขลา	สงขลา, สตูล, ตรัง, พัทลุง, ปัตตานี, ยะลา, นราธิวาส	7
13. กรุงเทพฯ	กรุงเทพฯ	1

ภาคผนวก 4

รายชื่อศูนย์บริการตติยภูมิชั้นสูงทุกด้าน ที่มีการตอบแบบสอบถามชุดผู้อำนวยการส่งกลับมา

ลำดับ	โรงพยาบาล	ลำดับ	โรงพยาบาล
1	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์	23	โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช
2	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	24	โรงพยาบาลตรัง
3	โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช	25	โรงพยาบาลยะลา
4	โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ เฉลิมพระเกียรติ	26	โรงพยาบาลหาดใหญ่
5	สถาบันโรคทรวงอก	27	ศูนย์มะเร็งลำปาง
6	สถาบันมะเร็งแห่งชาติ	28	ศูนย์มะเร็งอุบลราชธานี
7	โรงพยาบาลวชิระพยาบาล	29	ศูนย์มะเร็งลพบุรี
8	โรงพยาบาลตำรวจ	30	ศูนย์มะเร็งชลบุรี
9	โรงพยาบาลมหาราชนิคมเชียงใหม่	31	ศูนย์มะเร็งสุราษฎร์ธานี
10	โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ขอนแก่น	32	ศูนย์มะเร็งทิวทิศน์ ภูเก็ต
11	ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ขอนแก่น	33	ประจวบคีรีขันธ์
12	โรงพยาบาลสงขลานครินทร์	34	ร้อยเอ็ด
13	โรงพยาบาลสระบุรี	35	สุรินทร์
14	โรงพยาบาลชลบุรี	36	ชัยภูมิ
15	โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	37	บุรีรัมย์
16	โรงพยาบาลนครปฐม	38	น่าน
17	โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา	39	อุดรดิตถ์
18	โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์	40	วชิระ ภูเก็ต
19	โรงพยาบาลขอนแก่น	41	โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร
20	โรงพยาบาลอุดรธานี	42	จันทร์เบกษา
21	โรงพยาบาลพุทธชินราช	43	สกลนคร
22	โรงพยาบาลลำปาง		

รายชื่อศูนย์บริการตติยภูมิขั้นสูงด้านโรคมะเร็ง ที่มีการตอบแบบสอบถามกลับมา

ลำดับ	โรงพยาบาล	แบบสอบถาม	
		ผู้บริหารศูนย์	ผู้ปฏิบัติงาน
1	โรงพยาบาลศิริราช	/	/
2	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์	/	-
3	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	/	/
4	โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช	/	/
5	สถาบันมะเร็งแห่งชาติ	/	/
6	โรงพยาบาลวชิระพยาบาล	/	/
7	โรงพยาบาลมหาราชเชียงใหม่	/	-
8	โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ขอนแก่น	/	/
9	โรงพยาบาลสงขลานครินทร์	/	/
10	โรงพยาบาลสระบุรี	/	/
11	โรงพยาบาลชลบุรี	/	/
12	โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	/	/
13	โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา	/	/
14	โรงพยาบาลขอนแก่น	/	/
15	โรงพยาบาลอุดรธานี	/	/
16	โรงพยาบาลพุทธชินราช	/	/
17	โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี	/	-
18	ศูนย์มะเร็งลำปาง	/	/
19	ศูนย์มะเร็งอุบลราชธานี	/	/
20	ศูนย์มะเร็งลพบุรี	/	/
21	ศูนย์มะเร็งชลบุรี	/	/
22	ศูนย์มะเร็งสุราษฎร์ธานี	/	/
23	ศูนย์มหาวชิราลงกรณ์ รัษฎบุรี	/	/

รายชื่อศูนย์บริการตติยภูมิขั้นสูงด้านโรคหัวใจ ที่มีการตอบแบบสอบถามกลับมา

ลำดับ	โรงพยาบาล	แบบสอบถาม	
		ผู้บริหารศูนย์	ผู้ปฏิบัติงาน
1	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์	/	/
2	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า	-	/
3	สถาบันโรคทรวงอก	/	/
4	โรงพยาบาลวชิระพยาบาล	/	/
5	โรงพยาบาลตำรวจ	/	/
6	โรงพยาบาลมหาราชเชียงใหม่	/	-
7	ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ขอนแก่น	/	/
8	โรงพยาบาลสงขลานครินทร์	/	/
9	โรงพยาบาลชลบุรี	/	/
10	โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี	/	/
11	โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา	/	/
12	โรงพยาบาลขอนแก่น	/	/
13	โรงพยาบาลอุดรธานี	/	/
14	โรงพยาบาลพุทธชินราช	/	/
15	โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์	/	/
16	โรงพยาบาลลำปาง	-	/
17	โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์	/	/
18	โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช	/	/
19	โรงพยาบาลยะลา	-	/
20	โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี	/	/
21	ประจวบคีรีขันธ์	/	/
22	ร้อยเอ็ด	/	/
23	สุรินทร์	/	/
24	ชัยภูมิ	/	/
25	บุรีรัมย์	/	/
26	แพร่	/	/
27	น่าน	/	/
28	อุดรดิตถ์	-	/
29	วชิระ ภูเก็ต	/	/
30	โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร	-	/
31	จันทบุรีเบกษา	/	/
32	สกลนคร	/	/

รายชื่อศูนย์บริการตติยภูมิชั้นสูงด้านการบาดเจ็บ ที่มีการตอบแบบสอบถามกลับมา

ลำดับ	โรงพยาบาล
1	โรงพยาบาลศิริราช
2	โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
3	โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
4	โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ เฉลิมพระเกียรติ
5	โรงพยาบาลวชิระพยาบาล
6	โรงพยาบาลมหาราชเชียงใหม่
7	โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ขอนแก่น
8	โรงพยาบาลสงขลานครินทร์
9	โรงพยาบาลสระบุรี
10	โรงพยาบาลชลบุรี
11	โรงพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี
12	โรงพยาบาลนครปฐม
13	โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา
14	โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์
15	โรงพยาบาลขอนแก่น
16	โรงพยาบาลอุดรธานี
17	โรงพยาบาลพุทธชินราช
18	โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์
19	โรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช
20	โรงพยาบาลตรัง
21	โรงพยาบาลยะลา
22	โรงพยาบาลหาดใหญ่
23	โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก 5

**รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก และสนทนากลุ่ม การเก็บข้อมูลภาคสนาม โครงการพัฒนาระบบ
บริการตติยภูมิขั้นสูง (Excellence Center) ด้านโรคหัวใจ โรคเมะเร็ง และอุบัติเหตุ
ระหว่างเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน 2550**

ศูนย์ตติยภูมิ	ชื่อโรงพยาบาล	รายชื่อผู้สัมภาษณ์เชิงลึก	รายชื่อสนทนากลุ่ม
โรคหัวใจ	1. สถาบันโรคทรวงอก	1. นพ.ประดิษฐ์ชัย ชัยเสรี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	1. นพ.สุขุม กาญจนพิมาย 2. นพ.ทวีศักดิ์ โชติวัฒนพงษ์ 3. นพ.เกรียงไกร เสงรัมย์ 4. คุณศรัณญา โอพาณิชย์ 5. คุณศิริรัตน์ เลิศพุกภิณโย 6. คุณบุรพันธ์ รัชเวทย์
	2. โรงพยาบาลยะลา	1. นพ.วัฒนา วัฒนายากร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	1. นพ.สมชาย ไวกิตติพงษ์ 2. คุณวินดา ไวกิตติพงษ์ 3. คุณเสาวภา เทพเสาร์ 4. คุณวัชรกร เลิศไกร 5. คุณยุวดี วงศ์ธีรฤทธิ์ 6. คุณธิวสา ลีวัฒนะ 7. คุณศรินทร์พิย เรื่องทอง
	3. โรงพยาบาลพุทธชินราช	1. นพ.ชูศักดิ์ เอื้อวิจิตรพจนา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	1. นพ.ชูชัย ดุรงค์เสนีย์ 2. นพ.โกษา สุตหอม 3. นพ.นิรันดร์ ตันตชุนนท์ 4. คุณนงลักษณ์ บุญเปีย 5. คุณรัตนภรณ์ ไยธิบ 6. คุณอรพรรณ อิศราภรณ์
	4. ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	1. ผศ.นพ.ชูศักดิ์ คุปตานนท์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	1. นพ.ยุทธพงศ์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ 2. นพ.เกรียงศักดิ์ งามแสงศิริทรัพย์ 3. นพ.สยาม คำเจริญ 4. นพ.ภัทรพงษ์ มกราเวส 5. พญ.นฤมล เชาว์สุวรรณกิจ 6. นพ.สุเทพ ทักษิณาเจนกิจ 7. คุณอรสา ภูพุด 8. คุณภาวิณี จิตรนอก 9. คุณกุลธรา จงตระการสมบัติ

ศูนย์ตติยภูมิ	ชื่อโรงพยาบาล	รายชื่อผู้สัมภาษณ์เชิงลึก	รายชื่อสนทนากลุ่ม
			10. คุณเบญจมาศ แสนแสง 11. คุณพัชรินทร์ เกตษา 12. คุณสุทธิดา ศรีทอง
	5. โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ขอนแก่น	1. รศ.นพ.อภิชาติ จิระวุฒิพงศ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	1. รศ.นพ.สมภพ พระธานี 2. รศ.พญ.ทรงขวัญ ศีลารักษ์ 3. คุณนวลน้อย สังขมี 4. คุณร่ำพรรณ ภัทรนิตย 5. คุณวารี เรืองสุพันธ์
โรคมะเร็ง	1. สถาบันมะเร็งแห่งชาติ	1. พญ.สายพิน ตั้งครุฑ ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มงานรังสี รักษา	1. พญ.สมจินต์ จินดาวิจักษณ์ 2. นพ.ภัทรวิทย์ อัดตะสาระ 3. คุณอัศรียา สมรรคบุตร 4. คุณสมจิตร ประภากร 5. คุณอลิสา ช่างอรุณ
	2. โรงพยาบาลพุทธชินราช	1. นพ.ชูศักดิ์ เอื้อวิจิตรพจนา ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	1. พญ.สมพร หวังเรืองสถิตย์ 2. คุณสายชล บุญวิสุทธานมร 3. คุณอรรพรรณ รัตนจำรูญ
	3. โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ขอนแก่น	1. รศ.นพ.อภิชาติ จิระวุฒิพงศ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	1. รศ.นพ.สุพล เวียงนนท์ 2. พญ.จิรัชดา ปัทมดิลก 3. ผศ.นพ.อนุชา พัวไพโรจน์ 4. พญ.พนารัตน์ ยิ้มแย้ม 5. พญ.เอื้อมแข สุขประเสริฐ 6. พญ.จิตติมา ศิริจิระชัย 7. คุณจันทิมา กาญจนสุรัตน์ 8. คุณเอกชล มุกดา 9. คุณเจษฎา นพวิญญูวงศ์
	4. โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี	1. นพ.พิษณุ มณีโชติ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	1. นพ.ชูชัย วงศ์วิวัฒน์ไชย 2. นพ.ประกอบ ลือชาเกียรติศักดิ์ 3. พญ.กาญจน์ เจนวนิชสถาพร 4. พญ.วิมล ชินกุลกิจนิวัฒน์ 5. นพ.ศิริพงษ์ เรืองศรี 6. คุณสุภาภรณ์ สังขมรรทร 8. คุณชมภู ปรีตรศิริประภา 9. คุณพอหทัย จิตรรัตน์ 10. คุณสุตาพร สัมสุวรรณ

ศูนย์ตติยภูมิ	ชื่อโรงพยาบาล	รายชื่อผู้สัมภาษณ์เชิงลึก	รายชื่อสหชนากลุ่ม
	5. ศูนย์มะเร็งสุราษฎร์ธานี	1. นพ.ศิริศักดิ์ เจนวนิชสถาพร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	1. นพ.ประสิทธิ์ ขอไพบูลย์ 2. คุณสุพจน์ จันทะโร 3. คุณอนันต์ พงศ์ปรีชา 4. คุณสายพิน ประยานนท์ 5. คุณนภาพรณ ศรีสิทธิพรหม 6. คุณวิไล พรหมทองรักษ์ 7. คุณสุรารักษ์ หมกแดง 8. คุณสุดจิตร ทองนุ่น
อุบัติเหตุ	1. โรงพยาบาลยะลา	1. นพ.วัฒนา วัฒนายากร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	1. นพ.กุลเดช เตชะนารักษ์ 2. นพ.ประชา ชยาภัม 3. นพ.โนรمان มุดอ 4. นพ.ชูแสง ธีระวิวัฒน์ชัย 5. พญ.นันทกา เทพาอมรเดช 6. นพ.อนันตชัย ไทยประทาน 7. คุณพรพิมล ศศิฎริ 8. คุณนภสร พันธมณี 9. คุณสลีหะ เล้ามะ
	2. โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ขอนแก่น	1. รศ.นพ.อภิชาติ จิระวุฒิพงศ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ	1. นพ.วัชรพงศ์ พุทธิสวัสดิ์ 2. นพ.บุญพันธ์ บุญมาก 3. คุณพนอ เตชะอธิก 4. คุณนวลจันทร์ ธานินทร์สุรัตน์ 5. คุณจิราพร พรหมพิทักษ์กุล 6. คุณบุบผา ขอบไช้ 7. คุณนพพร เชาวะเจริญ 8. คุณจิตอารีย์ ดันติยาสวัสดิกุล 9. คุณกาญจนา สิมะจารีก
	3. โรงพยาบาลขอนแก่น	1. นพ.วิทยา ชาติบัญชาชัย ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ ฝ่ายการแพทย์	1. นพ.โพธิพงษ์ เรืองจัย 2. คุณอัญชลี โสภณ 3. คุณสุนันทา ศรีวิวัฒน์

**รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก จากหน่วยงานส่วนกลาง โครงการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูง
(Excellence Center) ด้านโรคหัวใจ โรคมะเร็ง และอุบัติเหตุ
เดือนธันวาคม 2550**

หน่วยงานและตำแหน่ง	ชื่อ
รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข	นพ.พิพัฒน์ ยิ่งเสรี
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาวิชาการแพทย์ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข	นพ.ชำนาญ จิตตรีประเสริฐ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข	นพ.ชาญวิทย์ ทระเทพ
รองเลขาธิการ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	นพ.ประทีป ธนกิจเจริญ
ผู้ช่วยเลขาธิการ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	นพ.พีรพล สุทธิวิเศษศักดิ์
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพบริการ สำนักงานหลักประกัน สุขภาพแห่งชาติ	พญ.สมนึก ศิริสุวรรณ
ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการโรคเฉพาะ สำนักงาน หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	นพ.ชูชัย ศรชำนิ
ประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้าน โรคหัวใจ	พญ.จาดศรี ประจวบเหมาะ
ประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้าน โรคมะเร็ง	พญ.อนงค์ เพียรภิจักริกรม
ประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบบริการตติยภูมิขั้นสูงด้าน อุบัติเหตุ	นพ.นพดล วรอุไร
เจ้าหน้าที่สำนักพัฒนาคุณภาพบริการ สำนักงานหลักประกัน สุขภาพแห่งชาติ	1. คุณสมฤดี มอบนรินทร์ 2. คุณอรรณ ไชยวรรณ 3. คุณนงลักษณ์ บรรณจิรกุล